

Heesch | 2 juli 2026

Jaarrekening 2025

Gemeente Bernheze

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
VOORWOORD	3
DEEL I JAARVERSLAG: PROGRAMMAVERANTWOORDING	5
PROGRAMMA 1: LEEFBARE KERNEN	6
PROGRAMMA 2: GEZONDE ZORGZAME GEMEENTE	21
PROGRAMMA 3: KLIMAATBESTENDIG, BIODIVERS EN CIRCULAIR	40
PROGRAMMA 4: DUURZAME LANDBOUW EN ECONOMIE.....	46
PROGRAMMA 5: WEERBARE EN VEILIGE SAMENLEVING.....	52
PROGRAMMA 6: DIENSTVERLENING EN STERKE ORGANISATIE	60
PROGRAMMA 7: FINANCIËN	66
DEEL II JAARVERSLAG: PARAGRAFEN	70
A. LOKALE HEFFINGEN.....	71
B. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	81
C. KAPITAALGOEDEREN.....	95
D. FINANCIERING	103
E. BEDRIJFSVOERING.....	105
F. VERBONDEN PARTIJEN	117
G. GRONDBELEID.....	130
H. SUBSIDIES.....	141
I. WET OPEN OVERHEID (WOO).....	146
DEEL III: JAARREKENING	148
RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING	149
BALANS PER 31 DECEMBER 2025	151
GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING.....	153
TOELICHTING OP DE BALANS	159
ALGEMEEN FINANCIËEL BELEID	184
OVERIGE GEGEVENS	207
SISA	208
ENSIA VERKLARING (INFORMATIEVEILIGHEID)	236
PRIVACY VERKLARING	237
OPVOLGING REKENKAMERONDERZOEKEN	238

Voorwoord

Aan de raad van Bernheze,

Hierbij bieden wij u de Jaarrekening over 2025 aan. Hiermee leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het beoogde beleid dat is opgenomen in de begroting 2025 die op 7 november 2024 in de raadsvergadering werd vastgesteld.

Vanuit de bedrijfsvoering (algemene dienst) hebben wij 2025 afgesloten met een positief resultaat van € 852.688,50. Daarnaast is het resultaat vanuit de bouwgrondexploitaties € 1.216.209,77. Samen zorgt dit in 2025 voor een positief resultaat van € 2.068.898,27.

Samen Bouwen aan een Veerkrachtig Bernheze vat de focus van het bestuursprogramma op drie kernambities samen: Bouwen, Werken vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid en dat Samen doen.

Leefbare kernen: In 2025 zijn grote stappen gezet in woningbouw, vergroening, mobiliteit en erfgoed. Belangrijke projecten zijn voorbereid voor uitvoering in 2026, waaronder diverse herinrichtingen en reconstructies. De gemeente heeft actief grond verworven en duurzame, betaalbare woningbouw gestimuleerd. Ook zijn recreatie, natuur en erfgoed verder ontwikkeld en zijn fundamenteën gelegd voor onderwijs, sociaal-culturele voorzieningen en de Omgevingswet.

Gezonde, zorgzame gemeente: Het uitvoeringsprogramma Breed Maatschappelijk Beleid is voortvarend uitgevoerd, met focus op preventie, positieve gezondheid en versterking van de sociale basis. Ondersteuning aan inwoners is uitgebreid via o.a. Wegwijzer, schuldhulp, basisvaardigheden en bestaanszekerheid. Kunst & cultuur, inclusie, sport en bewegen zijn doorontwikkeld, net als jeugdhulp en Wmo. Huisvesting en opvang voor verschillende doelgroepen zijn aangepakt en er zijn projecten gestart voor welzijn en gelijke kansen.

Klimaatbestendig, biodivers en circulair: De energietransitie is versterkt met energiebesparing, isolatie, nieuwe laadpalen en duurzame opwek. De opgave Regionale Energie Strategie (RES) ligt op schema. De circulaire economie is verder voorbereid en opgenomen in het programma Vitale landbouw en duurzame economie. Klimaat adaptieve maatregelen zoals vergroening, afkoppelprojecten en wateronderhoud zijn uitgevoerd. Ook zijn nieuwe afval- en CO₂-maatregelen voorbereid.

Duurzame landbouw en economie: Nieuw beleid maakt herontwikkeling en sloop van overtollige bebouwing mogelijk. In het Aa-dal is een doorbraak bereikt in de gebiedsgerichte aanpak, met ruimte voor beekherstel en extensieve landbouw. De nota Buitenkanen en nieuw geitenhouderijbeleid zijn vastgesteld. Economisch zijn het actieprogramma '25-'26 en diverse ondernemerssessies uitgevoerd, met stappen voor vitale kernen, bedrijventerreinen, regionale samenwerking en verduurzaming.

Weerbare en veilige samenleving: De digitale weerbaarheid van inwoners is versterkt via bijeenkomsten, campagnes en een meldwijzer. Boa's hebben uitgebreidere bevoegdheden gekregen, wat de leefbaarheid verbetert. De samenwerking bij onveilige thuissituaties is versterkt via het AVE-model (aanpak voorkomen escalatie) en vernieuwd beleid. De aanpak van ondermijning is geprofessionaliseerd met acties van het Maasland Interventieteam (MIT), bewustwording en beter informatiebeheer.

Dienstverlening en sterke organisatie: De digitale dienstverlening en informatievoorziening zijn verbeterd, onder andere met een nieuwe website en routekaart ruimtelijke initiatieven. De organisatie is geprofessionaliseerd via nieuwe functieprofielen, vernieuwd integriteits- en arbobeleid en sterkere informatiebeveiliging. Dienstverlening wordt meer data gedreven en procesgericht, met dashboards, metingen en procesbewust werken.

Financiën: Ondanks onzekerheden rond het 'ravijnjaar 2026' hoefde de financiële buffer niet te worden ingezet. De lastenstijging bleef beperkt tot inflatie plus een aanvullende verhoging, met daarnaast een eenmalige teruggave uit de afvalreserve. De begroting 2025 is volgens structurele principes opgesteld en knelpunten in het meerjarenperspectief zijn via rapportages en ombuigingsonderzoek uitgewerkt richting 2026–2029.

De jaarrekening is een doorslag van de vastgestelde begroting. Dit verantwoordingsdocument is gecontroleerd door BDO Audit & Assurance B.V. De jaarstukken bestaan uit drie onderdelen:

I: Programmaverantwoording, II: Paragrafen, III: Jaarrekening

In de programmaverantwoording onder deel I is opgenomen wat we van het voorgenomen beleid hebben gerealiseerd en wat we aan nieuwe onderdelen in 2025 hebben toegevoegd. Deze verantwoording gaat in op de gemaakte keuzes en de mate waarin we deze hebben waargemaakt. Hierbij beantwoorden we de drie vragen, zoals deze ook in de begroting zijn gesteld, maar dan op basis van uitvoering:

- Wat hebben we bereikt
- Wat hebben we daarvoor gedaan
- Wat heeft het gekost

Bij alle programma's hebben we een analyse van de afwijkingen opgenomen.

In deel II zijn de verplichte paragrafen opgenomen. Hierin rapporteren we aan de hand van de uitgangspunten die in de begroting over 2025 waren opgenomen.

Deel III betreft de jaarrekening en omvat de balans met uitgebreide toelichting. Hiermee brengen we onze financiële positie per einde 2025 in beeld, zodat hierover een verantwoord oordeel kan worden gegeven. Daarnaast zijn er overzichten van baten en lasten die analyses en toelichtingen integraal mogelijk maken.

Het college van burgemeester en wethouders.

Deel I jaarverslag: Programmaverantwoording

Programma 1: Leefbare kernen

Bernheze telt vijf kernen. De leefbaarheid in deze kernen, voor huidige en toekomstige generaties, is voor het college van groot belang. Dit vraagt enerzijds om ruimte en aandacht voor het thema wonen. We geloven sterk in een passend én betaalbaar woningaanbod voor alle doelgroepen. Anderzijds is de leefomgeving een belangrijk punt van aandacht. We streven naar een groene en kwalitatief hoogwaardige leefomgeving die bijdraagt aan de gezondheid en uitnodigt om te ontmoeten, te bewegen en te recreëren. De bereikbaarheid van onze kernen, en daarmee het thema mobiliteit, werd daarnaast niet voor niets door de gemeenteraad genoemd als belangrijk thema binnen de regionale samenwerking. Het belang van dit thema onderstrepen we volledig.

Wij hechten er waarde aan dat Bernheze een plek is waar mensen goed kunnen leven, waar ze zich verbonden voelen met hun dorp en elkaar. De groene omgeving van Bernheze biedt daarnaast ruimte voor ontspanning en recreatie voor zowel onze inwoners als bezoekers van omliggende dorpen en steden.

Voorzieningen, zoals scholen, sportverenigingen en bibliotheken dragen in grote mate bij aan het woonplezier. Dergelijke voorzieningen vormen een belangrijke basis voor een gezonde zorgzame samenleving. Niet iedere voorziening kan in iedere kern aanwezig zijn maar dient wel binnen een gepaste tijd bereikbaar te zijn. Goede, toegankelijke en veilige verbindingen van én naar voorzieningen zijn en blijven een belangrijk punt van aandacht.

Wat hebben we bereikt?

- In 2025 hebben we het programma Volkshuisvesting opgeleverd.
- Een bijdrage geleverd aan een passend en betaalbaar woningaanbod voor alle doelgroepen.
- De gemeente heeft voor de uitgifte van woningen in twee wijken tenderprocedures doorlopen. Deze hebben geresulteerd in afspraken over het mogelijk maken van extra goedkope woningen voor starters (tot € 300.000,-) en ook extra duurzame en toekomstbestendige woningen (Nul-op-de-meter).
- We hebben afspraken gemaakt om de laatste fase van woningen in Zwarte Molen voor een groot gedeelte als duurzame en toekomstbestendige woningen uit te geven (Nul-op-de-Meter).
- In 2025 zijn voor meerdere herinrichtings- en reconstructieprojecten in Nistelrode, Heesch en Vorstenbosch de benodigde onderzoeken, participatietrajecten, ontwerpstappen en voorbereidingen uitgevoerd, waardoor deze projecten in 2026 kunnen worden voortgezet of gestart.
- Verkeersonderzoeken gedaan ten behoeve van goede bereikbaarheid van onze kernen, met daarbij extra aandacht voor de verkeersveiligheid.
- Het Meerjarig Uitvoeringsplan Mobiliteit 2025-2030 vastgesteld.

- In 2025 zijn belangrijke stappen gezet in het vergroenen en ecologisch beheren van Bernheze.
- In 2025 zijn de recreatieve voorzieningen in Bernheze versterkt.
- In 2025 zijn grote stappen gezet in het beleefbaar maken en beschermen van erfgoed.
- Een solide basis gelegd voor de toekomstige ontwikkeling en uitvoering van onderwijshuisvesting in Bernheze.
- In 2025 zijn belangrijke stappen gezet in de implementatie van de Omgevingswet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wonen

In 2025 hebben we het programma Volkshuisvesting opgeleverd wat weergeeft hoe we vanuit volkshuisvesting bijdragen aan leefbare kernen. Daarin is zowel bestaand als nieuw beleid integraal opgenomen. Regionaal is de woondeal geactualiseerd en zijn we begonnen met het maken van een regionale urgentieregeling. We hebben een uitvoeringsprogramma gemaakt voor de woonzorgvisie en in alle kernen zijn nieuwe woningen opgeleverd in alle prijsklassen en voor alle doelgroepen. We hebben met het afwegingskader woningbouwplannen gestuurd op de behoeftevraag per kern.

Grondbeleid

Effecten Nota grondbeleid 2024-2027

Grondbeleid is geen doel op zich. Wel is de gemeente in 2025 actiever aan de slag gegaan met grondverwerving. Dit heeft geresulteerd in overeenstemming over de aankoop van ongeveer 9 hectare grond door de gemeente ten gunste van de strategische voorraad gronden. Daarnaast heeft de gemeente in twee dossiers (een in Heeswijk-Dinther en een in Heesch) ter voorkoming van onteigening overeenstemming kunnen bereiken en de noodzakelijke gronden in bezit kunnen krijgen. In beide gevallen is het onteigeningsmiddel strategisch ingezet in overeenstemming met het grondbeleid.

Formatie-uitbreiding t.b.v. uitvoering doelgroepenverordening

Gezien het beperkt aantal woningen wat is gerealiseerd/verkocht onder de doelgroepenverordening tot op heden is hier nog niet op geworven in 2025

Openbare ruimte

Herinrichting Hommelsedijk

In 2025 is er een schetsontwerp opgesteld.

We hebben in 2025 een subsidie aangevraagd en toegekend gekregen voor de herinrichting van de wegenstructuur rondom het bouwplan Dinthers Erf. De Hommelsedijk is daar onderdeel van.

Renovatie: Weijen te Nistelrode

We hebben diverse onderzoeken uitgevoerd welke noodzakelijk zijn voor de herinrichting:

1. Inmeting (X, Y en Z-as) van de openbare ruimte t.o.v. kadastrale- en gebruiksgrenzen
2. Kwaliteit van de bestaande bomen in beeld gebracht
3. Bodem-, fundering- en milieu hygiënisch onderzoek

In het najaar van 2025 hebben 2 informatieavonden gehad om samen met de direct aanwonenden en overige belangstellenden en stakeholders na te denken over de nieuwe inrichting van het Weijen Nistelrode.

Renovatie: Laar te Nistelrode

We hebben diverse onderzoeken uitgevoerd welke noodzakelijk zijn voor de herinrichting:

1. Inmeting (X, Y en Z-as) van de openbare ruimte t.o.v. kadastrale- en gebruiksgrenzen
2. Kwaliteit van de bestaande bomen in beeld gebracht
3. Bodem-, fundering- en milieu hygiënisch onderzoek

In 2026 starten we hier ook met de participatieavonden om samen te komen tot de nieuwe inrichting van het Laar

Reconstructie: Raadhuisplein te Nistelrode

We hebben diverse onderzoeken uitgevoerd welke noodzakelijk zijn voor de herinrichting:

1. Inmeting (X, Y en Z-as) van de openbare ruimte t.o.v. kadastrale- en gebruiksgrenzen
2. Kwaliteit van de bestaande bomen in beeld gebracht
3. Bodem-, fundering- en milieu hygiënisch onderzoek

In 2026 starten we hier ook met de participatieavonden om samen te komen tot de nieuwe inrichting van het Laar

Reconstructie: Weijen – Heescheweg e.o.

We hebben diverse onderzoeken uitgevoerd welke noodzakelijk zijn voor de herinrichting:

1. Inmeting (X, Y en Z-as) van de openbare ruimte t.o.v. kadastrale- en gebruiksgrenzen
2. Kwaliteit van de bestaande bomen in beeld gebracht
3. Bodem-, fundering- en milieu hygiënisch onderzoek

In het najaar van 2025 hebben 2 informatieavonden gehad om samen met de direct aanwonenden en overige belangstellenden en stakeholders na te denken over de nieuwe inrichting van het Weijen en Heescheweg Nistelrode.

Reconstructie: Ontsluiting Kleinwijk/Waardesestraat te Nistelrode

We hebben diverse onderzoeken uitgevoerd welke noodzakelijk zijn voor de herinrichting:

1. Inmeting (X, Y en Z-as) van de openbare ruimte t.o.v. kadastrale- en gebruiksgrenzen
2. Bodem-, fundering- en milieu hygiënisch onderzoek

Vervolgens is er gestart met het maken van de civieltechnische tekeningen. Deze zijn in concept besproken met de aanwonenden en ondernemers van het bedrijventerrein. Dit project heeft een directe relatie met het ombouwen van het fietspad Waardsestraat naar een straat voor auto's. We zijn inmiddels ook gestart met het maken van het civieltechnisch bestek.

Reconstructie: Schoonstraat te Heesch

In 2025 hebben we een participatietraject doorlopen om tot een gedragen ontwerp te komen. Het ontwerp is technisch uitgewerkt en zal begin 2026 aanbesteed worden.

Reconstructie: Heuvel te Vorstenbosch

De voorbereiding van dit project is opgenomen in jaarschijf 2026. In 2025 zijn er dus nog geen werkzaamheden uitgevoerd.

Reconstructie: Den Berg in Heesch

In 2025 is samen met Mooiland gewerkt aan de voorbereiding van dit project en is gestart met de sloop van de woningen. In 2026 wordt gestart met de bouw van de nieuwe woningen.

Overige projecten

Vervangen twee vrachtauto's (pick-up's)

Het technisch programma van eisen is inmiddels gereed waardoor het inkooptraject kan worden gestart. Naar verwachting kunnen de voertuigen in Q3 van 2026 worden geleverd

Mobiliteit en infrastructuur

In Heesch hebben we een verkeersanalyse uitgevoerd. In Heeswijk-Dinther zijn we in Q4 2025 begonnen en verwachten we de eindresultaten in Q1 van 2026.

Dit jaar is het Meerjarig Uitvoeringsplan Mobiliteit 2025-2030 vastgesteld door het college. In dit uitvoeringsplan zijn verschillende projecten opgesomd waar we de komende jaren mee aan de slag gaan. In 2025 zijn al een aantal onderzoeken gestart, namelijk de potentie en haalbaarheid van een tweede buurtbus/buurtinitiatieven mobiliteit en een studie naar de haalbaarheid van mobiliteitshubs in Bernheze.

Daarnaast hebben we veel werk verricht (participatie) en onderzoek gedaan naar de (verkeers)situatie in Nistelrode. Onder andere is een verkenning uitgevoerd naar randwegen in Nistelrode en is onderzocht in hoeverre de verandering van het fietspad bij de Waardsestraat, onder industrieterrein Kleinwijk, ervoor kan zorgen dat de verkeersdruk op Heeschweg – Weijen – Laar verminderd kan worden. Dit fietspad wordt hervormd naar een 30 km/u weg.

Groen, natuur en landschap

Uitvoeren vergroeningsprojecten

In 2025 is gestart met de voorbereiding van het Vergroeningsplan en de Kansenkaart Boomaanplant. In 2026 worden beide documenten verder aangevuld met gegevens, zodat zij uitgroeien tot twee praktische kaarten die richting geven aan gerichte vergroening en de heraanplant van bomen.

Begin dit jaar is in de kernen Heeswijk-Dinther, Heesch en Vorstenbosch een wijk vergroend. Het gaat om het eerste deel van de Oranjebuurt in Heesch en de Oranjewijk in Heeswijk-Dinther. In Vorstenbosch om de straten Kattenberg, Liebrechtsplein en Streepkant. Voor 2025 zijn de voorbereidingen getroffen voor de vergroening van meerdere nieuwe wijken. Het gaat om het tweede deel van de Oranjebuurt in Heesch en de Oranjewijk in Heeswijk-Dinther. De wijk Schoonstraat in Heesch en een aantal straten in Loosbroek. De uitvoering van deze werkzaamheden staat gepland voor begin 2026.

Ecologisch groenbeheer

Het groenbestand is geactualiseerd, waarbij achterstanden zijn ingelopen en ecologisch beheer is toegepast waar dit haalbaar en kansrijk is. De verplichtingen voor natuurbeheer zijn op perceelsniveau inzichtelijk gemaakt en percelen zijn waar nodig hersteld naar het gewenste natuurype. Daarnaast zijn de afspraken met vrijwilligers en organisaties voor beheer en onderhoud in het buitengebied herzien en aangepast. Hierdoor is de samenwerking met partners verder versterkt.

Natuurlijkere en interessantere bossen

De uitvoering van de werkzaamheden is belegd bij Bosgroep Zuid Nederland en vindt plaats conform het bosbeheerplan dat eind 2024 door de gemeente is vastgesteld. Hiermee wordt gewerkt in lijn met de bosbeheervisie en de eerder vastgestelde doelstellingen.

Bestrijding van invasieve exoten

In 2025 is een proef uitgevoerd en een beheerplan opgesteld waarin de structurele aanpak en benodigde inzet zijn vastgelegd. De benodigde middelen zijn opgenomen in het beleidsplan en structureel verwerkt in de begroting voor 2026, zodat het beheer van invasieve exoten blijvend is geborgd.

In oktober heeft de laatste controle van de drie proeflocaties plaatsgevonden. Op twee locaties is geen nieuwe opkomst van Japanse duizendknoop geconstateerd; op één locatie is beperkte hergroei aangetroffen, die direct is verwijderd.

In 2026 blijven we deze drie locaties monitoren en waar nodig opnieuw bestrijden.

Vervangen bomen

In 2025 zijn er minder bomen doodgegaan of ziek geworden dan verwacht en is niet het gehele budget besteed. Er zijn 95 bomen herplant.

Communiceren en stimuleren

In 2025 hebben gemeente Bernheze en provincie gezamenlijk een bedrag van 75.000 euro beschikbaar gesteld. Hiermee zijn percelen verder natuur- en klimaatinclusief ingericht, en zijn in 2025 totaal 2020 nieuwe landschapselementen toegevoegd aan ons buitengebied.

In 2025 is een communicatiestrategie duurzaamheid opgesteld, waarin expliciet ook het thema groen is opgenomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke ambitie om inwoners te betrekken bij duurzaamheidsdoelstellingen en de vergroening van de leefomgeving.

Aanleg ecologische verbindingszones (EVZ's)

In 2025 zijn werkzaamheden uitgevoerd aan de natte ecologische verbindingszone (EVZ) bij het Schoor. De oplevering vindt begin 2026 plaats. Voor de droge EVZ's zijn gesprekken gevoerd om de kansen voor realisatie te verkennen. Op basis hiervan wordt een advies opgesteld over de haalbaarheid van dit traject.

Handhaving groen natuur en landschap

Voor dit programmaonderdeel zijn vanaf 2028 middelen gereserveerd. In 2025 zijn, vanwege het ontbreken van beschikbare middelen, geen activiteiten uitgevoerd en geen uitgaven gerealiseerd.

Recreatie en toerisme

Versterken recreatieve voorzieningen en routes

In 2025 hebben we wandelen in en rondom de kernen versterkt met 3 wandelommetjes in Vorstenbosch. Daarmee is het recreëren in en rondom Vorstenbosch laagdrempelig gemaakt met bewegwijzerde routes.

Een officiële regionale samenwerking op het gebied van Recreatie en Toerisme (9 gemeentes) is ondertekend. Zo kunnen nieuwe (beleef)routes die over de gemeentegrenzen heengaan beter ontwikkeld en afgestemd worden.

Door ontwikkelen van de Maashorst en De Hooie Vorssel

Nadat de gebiedsvisie De Hooie Vorssel is vastgesteld in 2023 is gekozen om samen met het Living Lab De Hooie Vorssel te komen tot een uitvoeringsagenda (gebiedsuitwerking).

Het Living Lab bestaat uit een Kernteam en meerdere Kennistafels. Het project krijgt steun van NOVEX De Peel via een speciale regeling. Begin 2026 wordt de uitvoeringsagenda overhandigd aan het gemeentelijk bestuur. Hierna kan worden gestart met het uitvoeren van diverse projecten uit deze uitvoeringsagenda.

Geopark Peelhorst en Maasvallei

In 2025 is veel bereikt op het gebied van het vergroten van de zichtbaarheid van het Geopark in gemeente Bernheze:

- Fietsroute 'langs de breuk' in samenwerking met gemeente Maashorst, folder met routekaart en informatie over de breuk
- 10 Geopark informatie bordjes in gemeente Bernheze op locaties waar de invloed van de breuk te zien is in het landschap
- Breukenland webapp ontwikkeld in Nistelrode, Breukenland neemt jong en oud mee op een avontuurlijke reis langs de Peelrandbreuk
- De eerste Geopark ambassadeur benoemd in de gemeente: Basisschool de Beekgraaf
- Dubbele pagina in de Mooi Bernheze Krant met aandacht voor de ondergrondse breuken in Bernheze in samenwerking met o.a. IVN en Natuurcentrum de Maashorst
- Ondertekening van het convenant Geopark Peelhorst en Maasvallei 2026-2029 op 3 december.

Het benadrukt de gezamenlijke ambitie te komen tot een UNESCO status.

Cultuurhistorie, erfgoed en monumenten

Uitvoeren projecten erfgoed

We richten ons onder andere op het beleefbaar maken van erfgoed:

- Canon van Bernheze: er is een duidelijke structuur opgezet om de deelnemende heemkundekringen te begeleiden in het samenstellen van deze canon. De eerste fase is goed afgerond met 20 gevulde canon vensters. Canon van Bernheze (50 vensters in totaal) wordt geplaatst op de website Canon van Nederland.
- Drie archeologische onderzoeken
 1. Watermolen Nistelrode, aanwezigheid van een molen is hiermee aangetoond. In 2026 wordt gekeken hoe dit verder vorm te geven.
 2. Slot Avestein in het Aa-dal, aanwezigheid en contouren zijn aangetoond (koppelkansen beleefbaarheid erfgoed en waterberging).
 3. Schoonstraat, naast aanwezigheid van een Romeinse boerderij en een spieker (graanopslag) zijn er vuurstenen gevonden uit het Mesolithicum, de middensteentijd. Alles is in kaart gebracht.
- In 2025 zijn we gestart met het aanwijzen van ruim 25 potentiële monumenten uit de naoorlogse periode en monumenten die in de vorige aanwijspprocedure niet zijn meegenomen.

Verplaatsen bakhuis molen

In 2025 is het verplaatsen van het bakhuis omgezet in het bouwen van een nieuwe schuur bij de Molen in Nistelrode. Het huidige bakhuis gaat als opslag fungeren. De nieuwe schuur biedt meer comfort zowel voor de molenaars als de bezoekers en is een duurzamere keuze. Eind 2025 is gestart met de bouw van deze schuur.

Behoud Moluks Cultureel Erfgoed

De Molukse gemeenschap heeft een bijzondere positie in onze gemeente en specifiek binnen

Nistelrode. Dit is verklaarbaar vanuit de historie. Diversiteit in cultuuruitingen vinden wij waardevol. Op zaterdag 30 augustus 2025 is in Nistelrode het monument ter ere van de Zuidoost-Molukse KNIL-militairen en hun echtgenotes onthuld.

Faciliteren ontwikkeling Abdij van Berne

In oktober 2025 is de Gebiedsvisie voor de Abdij van Berne in Heeswijk-Dinther vastgesteld. Deze visie richt zich op de ontwikkeling van het abdijterrein en de omgeving, met betrokkenheid van de lokale gemeenschap en diverse partners. De visie zal richting geven aan ruimtelijke, functionele en inhoudelijke ontwikkelingen van het gebied op en rondom de Abdij van Berne.

Sportaccommodaties

Beheersportvelden

In 2025 hebben we de robotgrasmaaiers van vervangen van Prinses Irene en Loosbroek. De gehuurde robotgrasmaaiër van Prinses Irene is overgekocht en geplaatst bij Vorstenbossche Boys.

Daarnaast is in 2025 het hoofdveld (natuurgras) van VV Heeswijk gerenoveerd.

Heroverwegen beleidskader buitensportaccommodaties

We zijn en blijven met de verenigingen in gesprek over gebruik van de velden en de capaciteit hiervan. Samen met de verenigingen zoeken we naar praktische oplossingen.

Onderwijshuisvesting

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

In 2025 is een belangrijke mijlpaal bereikt in de voorbereiding van het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor de periode 2026–2041. Dit strategische document vormt de gezamenlijke basis van gemeente en schoolbesturen voor de toekomstige onderwijshuisvesting.

Belangrijk resultaat: in december 2025 is richting gekozen over de visie op het IHP door zowel de werkgroep als de stuurgroep. Hiermee is een solide fundament gelegd voor het vervolgtraject. In januari 2026 wordt deze visie gepresenteerd aan het College en de Commissie M&B, waarna de uitwerking van het uitvoeringsplan start.

Renovatie/uitbreiding Eikenwijs te Heesch

In 2025 is gestart met het onderzoek naar een geschikte locatie voor tijdelijke huisvesting van Eikenwijs. Dit is een cruciale stap om voorbereid te zijn op snelle uitvoering zodra het nieuwe IHP definitief is vastgesteld.

Daarnaast is in 2025 duidelijk geworden dat het huidige begrote bedrag voor Eikenwijs ontoereikend zal zijn. Daarom is besloten om Eikenwijs opnieuw nadrukkelijk mee te nemen in de planvorming van het IHP.

Schoonstraat 34 te Heesch

In 2025 is het gebouw aan Schoonstraat 34 per 1 september door Stichting Carmelcollege overgedragen aan de gemeente, waardoor het juridisch eigendom weer bij de gemeente berust. Direct na overdracht is de exploitatie door de gemeente voortgezet, zodat Filios Scholengroep het nieuwkomersonderwijs kon blijven verzorgen.

Verder is in 2025 het volgende gerealiseerd:

- Startlicentie SAM College: SAM College heeft een startlicentie ontvangen voor het verzorgen van onderwijs.
- Formele toewijzing: Het gebouw is per 18 november formeel toegewezen aan SAM College.
- Financiële besluitvorming: Op 18 december heeft de gemeenteraad budget vrijgemaakt voor renovatie, zodat het gebouw per 1 augustus 2026 in goede staat kan worden overgedragen.
- Voorbereiding renovatie: Er is een maatwerkrapport opgesteld, met nadruk op verduurzaming, en gedeeld met SAM College om een doelmatige renovatie mogelijk te maken.

Maatschappelijk vastgoed

Scouting Mira Ceti

In de tweede helft van 2025 zijn de gesprekken met Scouting Mira Ceti opnieuw opgepakt. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is overleg gevoerd over de nieuwbouwplannen. De gemeente heeft hiervoor een bijdrage van € 800.000 in de begroting opgenomen voor 2026.

Projectplan huisvesting maatschappelijke organisaties in Heeswijk-Dinther

In 2025 is de quickscan naar vraag- en aanbod van maatschappelijk vastgoed in Heeswijk-Dinther afgerond. Conclusie uit het onderzoek: er is voldoende aanbod van maatschappelijk vastgoed om clubs, verenigingen en stichtingen te huisvesten.

Sociaal Culturele Centra (SCC)

2025 was het eerste volledig jaar waarin de nieuwe notitie Beleidsuitgangspunten Sociaal Culturele Centra Bernheze van kracht was. In samenwerking tussen gemeente en besturen van de Sociaal Culturele Centra is er gewerkt aan de uitvoeringsprogramma's per Sociaal Cultureel Centrum.

Omgevingswet

Implementatie Omgevingsvisie

Het programma Volkshuisvesting is door het college op 16 december 2025 vastgesteld. Het programma GGS en de evaluatie van de programma's zullen in Q1 van 2026 worden vastgesteld waarna de raad eveneens geïnformeerd zal worden. Daarnaast hebben we veel aandacht besteed

aan het ontwikkelen van een werkwijze om het integraal werken onder de Omgevingswet verder te implementeren.

De herijking van de Omgevingsvisie is gepland voor 2028, vier jaar na vaststelling door de Raad. De voorbereiding op de herijking zal in 2027 plaatsvinden.

Ombouwen Omgevingsplan

In 2025 is het transitieplan voor de ombouw naar het omgevingsplan gemaakt. Dit maakt inzichtelijk hoe we stap voor stap toewerken naar één samenhangend omgevingsplan. Besluitvorming hierover in de gemeenteraad vindt begin 2026 plaats.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan het resultaat. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Vereniging van eigenaren van gebouw “Plein 1969”

Het gebouw wordt o.a. gebruikt voor samenkomsten met maatschappelijk doel. Als medebestuurder draagt de gemeente bij aan onderhoud en de instandhouding van (het gemeentelijke deel) het gebouw.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
0.3 BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	272.007	494.481	492.425	363.791	1.526.073	1.584.018
2.1 VERKEER EN VERVOER	5.029.578	5.631.115	5.386.560	237.322	378.591	669.859
2.5 OPENBAAR VERVOER	6.668	6.668	6.668	-	-	-
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE	643.025	836.031	821.611	108.917	108.424	99.104
4.2 ONDERWIJSHUISVESTING	1.203.531	1.695.094	1.714.669	52.536	61.672	65.507
5.2 SPORTACCOMMODATIES	2.473.887	2.949.376	2.845.911	797.175	824.695	833.506
5.4 MUSEA	25.540	27.528	29.496	6.763	6.763	6.764
5.5 CULTUREEL ERFGOED	204.623	282.361	209.100	10.800	10.800	10.800
5.7 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	2.543.708	2.763.228	2.505.398	19.183	342.733	343.168
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	748.052	1.526.066	1.033.817	358.116	384.030	398.574
7.5 BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	35.350	91.160	99.616	42.370	75.000	79.108
8.1 RUIMTE EN LEEFOMGEVING	2.798.002	3.562.245	3.497.727	1.543.411	1.496.962	1.879.523
8.2 GRONDEXPLOITATIE (NIET-BEDRIJVENTERREINEN)	6.083.101	9.831.387	7.674.161	7.276.561	11.704.537	8.930.123
8.3 WONEN EN BOUWEN	1.632.646	1.709.566	1.554.436	1.251.651	1.638.651	2.654.615
0.10 MUTATIE RESERVES	1.225.190	3.225.811	3.064.773	448.480	4.168.314	3.284.491
Totaal	24.924.908	34.632.117	30.936.369	12.517.076	22.727.245	20.839.158

Financiële toelichting

Alle programma's bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2025 en werkelijk 2025. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
0.3 BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	-2.056	-57.945	-60.001
2.1 VERKEER EN VERVOER	-244.555	-291.268	-535.823
2.5 OPENBAAR VERVOER	-0	0	-0
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE	-14.420	9.320	-5.100
4.2 ONDERWIJSHUISVESTING	19.575	-3.835	15.740
5.2 SPORTACCOMMODATIES	-103.465	-8.811	-112.276
5.4 MUSEA	1.968	-1	1.967
5.5 CULTUREEL ERFGOED	-73.261	0	-73.261
5.7 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	-257.830	-435	-258.265
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	-492.249	-14.544	-506.793
7.5 BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	8.456	-4.108	4.349
8.1 RUIMTE EN LEEFOMGEVING	-64.518	-382.561	-447.079
8.2 GRONDEXPLOITATIE (NIET-BEDRIJVENTERREINEN)	-2.157.226	2.774.414	617.188
8.3 WONEN EN BOUWEN	-155.131	-1.015.964	-1.171.094
0.10 MUTATIE RESERVES	-161.038	883.823	722.786
1 LEEFBARE KERNEN - Totaal	-3.695.748	1.888.087	-1.807.662

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.

Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.

Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een - bedrag een voordelig taakveld saldo

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

De pachtinkomsten vallen € 33.000,- hoger uit, doordat de pacht prijs per m² met ongeveer 30% is gestegen in 2025. Daarnaast is er voor € 22.000,- meer aan reststroken verkocht dan vooraf was begroot.

2.1 Verkeer en Vervoer

Voor de Peelstraat in Vorstenbosch stond € 40.000,- gereserveerd. De planning is echter verschoven naar Q1 2026, omdat de riolering wil meeliften met het project. Door langere levertijden van de rioleringsbuizen en ongunstige weersomstandigheden heeft het project vertraging opgelopen. Daarnaast stond er € 12.000,- gereserveerd voor toezicht en bestekbegeleiding door de gemeente Oss voor het planmatig groot asfaltonderhoud. De gemeente Oss heeft deze kosten echter kwijtgescholden.

We hebben een vergoeding openbare prullenbakken ontvangen. Dit betreft een vergoeding van € 0,98 per inwoner. Deze inkomsten van € 32.000,- hadden we niet begroot.

De afschrijvingen voor Traverse fase 4 Heeswijk-Dinther zijn nog niet gestart. Hierdoor hebben we € 53.000,- minder afschrijvingslasten in 2025.

We ontvangen jaarlijks een bijdrage van de Provincie voor mensgerichte maatregelen. In 2025 ontvingen we nog de afrekeningen over 2023 en 2024 van € 62.747,-. Daarnaast ontvingen we van de provincie een bijdrage van € 8.995,- voor de kosten van de verkenning van de snelfietsroute Oss-West – Heeswijk-Dinther. Beiden hadden we niet opgenomen in de begroting 2025.

De werkzaamheden voor het groener inrichten van de centra zijn later begonnen en daardoor zijn de afschrijvingslasten € 83.000,- lager dan begroot.

We hebben een vergoeding ontvangen in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) zwerfafval. Het betreft een vergoeding voor de kosten van het opruimen van zwerfafval van bepaalde kunststofproducten voor eenmalig gebruik en het treffen van bewustmakingsmaatregelen in de kalenderjaren 2023 en 2024. Deze vergoeding van € 103.000,- hadden we niet opgenomen in de begroting.

We hadden binnen het team Realisatie en beheer in 2025 minder voertuigen dan voorgaande jaren. De nieuwe voertuigen zijn ook elektrisch en hierdoor hebben we in 2025 € 21.000,- minder kosten. Daarnaast zorgde de minder strenge winter voor € 12.000,- lagere stookkosten.

3.4 Economische promotie

Als gevolg van de gefaseerde uitvoering van het uitvoeringsprogramma Recreatievisie zijn de uitgaven verspreid over meerdere jaren. Ultimo 2025 is nog een restant van € 15.000,- beschikbaar. Daarnaast is een structureel budget beschikbaar voor de bijdrage aan de dienstverleningsovereenkomst en bijdrage in het beheer van de Maashorst. Door gemeente Maashorst is € 39.000,- minder doorberekend dan begroot. De afrekening hebben we pas in december ontvangen. De kosten voor ontwikkeling van de gebiedsvisie Abdij van Berne is € 59.000,- hoger uitgevallen dan geraamd.

5.2 Sportaccommodaties

De kosten voor sportzaal Bernrode laten een onderschrijding zien als gevolg van lagere energielasten dan geraamd. De lagere energielasten zijn o.m. het gevolg van daling van de tarieven. Daarnaast vindt een doorberekening plaats van de energielasten naar medegebruikers van het gebouw Bernrode.

5.5 Cultureel Erfgoed

Het krediet Uitvoeringsprogramma erfgoedvisie 2025 is nog niet volledig benut en daardoor start de afschrijving later.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Onderhoud ten koste van € 35.000,- aan de valondergronden van de speeltoestellen is in 2025 nog niet uitgevoerd. Dit onderhoud staat gepland voor het eerste kwartaal van 2026.

Een gedeelte van begrote kosten met betrekking tot ingeleend personeel en juridische advieskosten zijn geboekt binnen de grondexploitatie, waardoor de werkelijke kosten in dit programma € 40.000,- lager uitvallen.

Plannen uit Groenstructuurplan zijn nog niet uitgevoerd in verband met onderbezetting. De uitvoering is doorgeschoven naar 2026. De kosten voor 2025 zijn daardoor € 60.000,- lager dan geraamd.

Een deel van de uitvoering van de groenrenovaties wordt doorgeschoven naar 2026. Uitvoering bewustwordingscampagne groen en klimaat - startup wordt doorgeschoven naar 2026. We zijn later begonnen met maaien, mede als gevolg van vertraging in contractverlenging / aanbesteding. De tarieven van 2025 zijn wel hoger dan begroot. Per saldo zijn de kosten in 2025 hierdoor € 144.000,- lager dan geraamd.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

De overschrijding van € 49.000,- op overige gebouwen is voornamelijk het gevolg van een fiscale wijziging. Het budget is gebaseerd op een budget exclusief BTW. Na de tweede tussentijdse rapportage is duidelijk geworden dat de BTW niet compenseerbaar is. Dit zorgt voor hogere kosten.

In de tweede tussentijdse rapportage 2025 is door de gemeenteraad een krediet beschikbaar gesteld voor het realiseren van een overkapping boven de patio in het Nesterlé gebouw in Nistelrode. De uitvoering vindt plaats in 2026, waardoor de afschrijvingslasten € 390.000,- lager uitvallen. De afschrijving wordt gedekt uit de reserve Nog nader te bestemmen.

Ook is in de tweede tussentijdse rapportage 2025 door de gemeenteraad een budget beschikbaar gesteld voor de herinrichting van het kerkplein in Heeswijk-Dinther. De uitvoering vindt plaats in 2026, waardoor de afschrijvingslasten € 150.000,- lager uitvallen. De kosten worden gedekt uit de reserve Nog nader te bestemmen.

8.1 Ruimte en Leefomgeving

De uitvoering van de investeringen Realiseren Ecologische verbindingzones en Subsidieregeling kwaliteitsverbetering buitengebied zijn nog niet of niet volledig afgerond, waardoor de afschrijvingslasten € 304.000,- lager zijn.

De kredieten Omgevingsplan inclusief MER, opstellen programma's omgevingsvisie, uitvoeren en monitoren omgevingsvisie en opstellen en onderhoud omgevingsvisie zijn nog niet volledig benut. Hierdoor zijn de afschrijvingslasten € 134.000,- lager. De kosten worden gedekt uit de reserve Nog nader te bestemmen.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Er zijn in 2025 minder uren ingezet binnen de grondexploitatie (niet bedrijventerreinen), voor circa € 300.000,-. Daarbij zijn bij de eerste tussentijdse rapportage aanvullende kosten voor ingeleend

personeel begroot, echter deze hadden in minder gebracht moeten worden, voor circa € 300.000,-. Dit is niet gebeurd.

De aankoop van gronden voor Grondexploitatie De Bunders waren begroot voor eind 2025. Het passeren van de gronden is echter uitgesteld tot begin 2026. Dit gaat om een aanschafwaarde van circa € 1.300.000,-.

8.3 Wonen en bouwen

In de septembercirculaire 2024 hebben we € 31.000,- ontvangen ten behoeve van de uitvoering van de Wet betaalbare huur. In de 2de tussentijdse rapportage 2025 hebben we € 20.000,- afgeraamd aangezien we deze kosten niet meer verwachtten.

Woonvisie 2026-2030 (incidenteel 2025) wordt deels uitgevoerd in 2026, waardoor in 2025 € 12.000,- minder is uitgegeven.

De onderschrijding is met name ontstaan door het opleggen van dwangsommen van circa € 115.000,-, wat extra opbrengsten tot gevolg heeft. Daar tegenover staan lagere kosten van circa € 70.000,- voor ingeleend personeel en advieskosten omdat de uitvoering binnen de bestaande formatie heeft plaatsgevonden.

Door een aantal grotere projecten (oktober-november) waarmee wij na bijstellingen in de tweede tussentijdse rapportage nog geen rekening hadden gehouden, zijn de opbrengsten uit leges bouwtechnisch en ruimtelijk met ruim € 350.000,- toegenomen. We zien ook een toename in het aantal intaketafels en omgevingstafels die leiden tot € 52.000,- hogere legesopbrengsten.

Daarnaast zien we nog de financiële afwikkeling van vergunningen die voor 2025 zijn aangegaan en nu leiden tot een extra opbrengst van € 53.000,-.

Er zijn ook meer kosten door ingeleende diensten, als gevolg van de extra werkzaamheden, circa € 75.000,-.

Specifieke uitkering Stimulering van de bouw van betaalbare woningen (Tijdelijke regeling realisatiestimulans). Het doel van het kabinet is dat 100.000 nieuwe woningen per jaar worden gerealiseerd, waarvan twee derde betaalbaar. Om gemeenten beter in staat te stellen deze opgave te verwezenlijken is de Realisatiestimulans geïntroduceerd. De Realisatiestimulans is een nieuwe specifieke uitkering. Op 23 maart 2026 heeft de Commissie Besluit begroting en verantwoording de stellige uitspraak gedaan dat de geraamde opbrengst van € 427.000,- in de jaarrekening 2025 verantwoord moet worden. Door het late moment van deze uitspraak van de commissie was het niet meer mogelijk deze opbrengst eerder te rapporteren.

0.10 Mutaties Reserves

De lagere onttrekking is het gevolg het niet volledig benutten van het krediet onderzoek reconstructie Zoggelsestraat (€ 14.000,-) , verkeersanalyse Heeswijk-Dinther (€ 25.000,-),

vergroening centra Loosbroek en Vorstenbosch (€ 60.000,-), opstellen LIOR (€ 25.000,-) en verkenning randwegen/fietspad Waardsestraat (€ 53.000,-).

De tussentijdse winstneming op bedrijventerrein Retsel 2 in Heeswijk-Dinther is € 17.000,- hoger dan geraamd.

De lagere onttrekking is het gevolg van het niet volledig benutten van het budget Visie recreatie en toerisme (€ 21.000,-).

De lagere onttrekking is het gevolg van het niet volledig benutten van het budget Groenstructuurplan (€ 60.000,-), externe ondersteuning verledning sportparken (€ 25.000,-), bijdrage in het regionaal motorcrosscircuit (€ 61.000,-).

De lagere onttrekking is het gevolg van een aantal afwijkingen in de geraamde onttrekkingen. De grootste afwijkingen betreffen: Het niet volledig benutten van het budget voor de uitvoering de toegankelijkheid van het kerkplein in Dinther en de overkapping van de patio van CC Nesterlé (€ 540.000,-).

De per saldo hogere onttrekking is het gevolg van een lagere onttrekking op diverse niet volledig benutte budgetten omgevingsweg (€ 134.000,-) en realisatie ecologische verbindingzones (€ 254.000,-) en de subsidieregeling kwaliteitsverbetering buitengebied (€ 50.000,-). Daarnaast vindt vanuit het grondbedrijf een hogere onttrekking plaats als gevolg van verliesneming van diverse complexen (€ 444.000,-).

Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente

In een gezonde en zorgzame gemeente kan iedereen meedoen en dragen inwoners zorg voor elkaar. Dit vraagt om een zorgzame en sociale gemeenschap en om veerkrachtige en weerbare inwoners. Om dit te bereiken zetten we onder andere algemene voorzieningen en individuele ondersteuning in voor onze inwoners. We zoeken daarbij naar algemeen toegankelijke en collectieve voorzieningen om de gang naar individuele ondersteuning minder noodzakelijk te maken. Dat wil niet zeggen dat we er niet zijn voor onze inwoners.

Ondanks dat we in Bernheze elkaar graag helpen, blijven er altijd mensen die kwetsbaar zijn en individuele hulp nodig hebben om mee te blijven doen in de samenleving. Alle inwoners kunnen bij ons terecht en we denken graag mee hoe we, met name de meer kwetsbare doelgroepen, vooruit kunnen helpen. Bij de uitdagingen van vandaag én morgen zijn wat ons betreft een sterk verenigingsleven en inwonersinitiatieven onmisbaar.

Bernheze is een gemeente waar het goed wonen en leven is. Een aantal ontwikkelingen hebben de komende jaren meer invloed op dat goed wonen en leven. Zo hebben we te maken met een sterk vergrijzende gemeente, waardoor vaker gevraagd gaat worden om ondersteuning (informeel en formeel). Ook nemen gemeentelijke taken toe op het huisvesten en zorgen voor mensen die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben om regie te hebben over hun leven of juist een plek zoeken om mee te kunnen doen in onze gemeenschap. Deze zorg geldt voor jongeren tot ouderen, asielzoekers tot kenniswerkers.

In het bestuursprogramma onderstreepte het huidige college het belang en de kansen voortkomend uit het gedachtegoed van positieve gezondheid. Positieve gezondheid richt zich op het versterken van de veerkracht van de mensen zelf en het vergroten van hun kwaliteit van leven. Met het Breed Maatschappelijk Beleid zetten we in op het vergroten van de veerkracht in de kernen. Verschillende landelijke programma's en akkoorden, zoals het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), onderstrepen het belang van weerbare gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Met GALA en IZA komt de integrale aanpak van zorg en preventie meer op het gemeentelijke bord te liggen. We grijpen de kansen die deze ontwikkelingen ons bieden en zorgen dat we aangehaakt blijven op de ontwikkelingen in het kader van IZA, waarvoor we als regio gevraagd hebben aan Den Bosch om als mandaatgemeente op te treden. Ook de gevolgen van de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd (LHA) voor gemeentelijke taken en budgetten worden komende jaren helderder.

Wat hebben we bereikt?

- Mooie stappen vooruit in het uitvoeringsprogramma Breed Maatschappelijk Beleid.
- De geüpdatet beleidsnota Kunst en Cultuur zorgt dat kunst en cultuur sterker worden ingezet voor positieve gezondheid.

- Er zijn diverse maatregelen uit het Breed Offensief doorgevoerd om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt beter te ondersteunen.
- De ondersteuning aan inwoners met geldzorgen is versterkt.
- Het eerste uitvoeringsprogramma van de Lokale Inclusieagenda is succesvol gestart
- De toegang Wegwijzer en samenwerkingen zijn verder versterkt.
- Er zijn belangrijke stappen gezet om jeugdhulp preventiever, toegankelijker en stabiel te maken.
- Binnen de Wmo en het sociaal domein grote stappen gezet waardoor inwoners beter worden ondersteund van jong tot oud.
- In 2025 is sport en bewegen verder gestimuleerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Breed Maatschappelijk Beleid

We zijn halverwege het uitvoeringsprogramma Breed Maatschappelijk Beleid (BMB) 2025-2026 en zien mooie stappen vooruit. Via een notitie ter informatie informeerden we over de voortgang.

Samen met partners werkten we in 2025 aan:

- Een sterke sociale basis waar ontmoeten en preventie centraal staan. Zo denken we samen met het netwerk voor organisaties voor ouderen aan uitbreiding van meer inclusieve ontmoetingsmogelijkheden voor een grotere doelgroep ouderen. In de uitvoeringsagenda woonzorgvisie en BMB ligt ook focus op ontmoetingsmogelijkheden.
- Een onderzoek naar de samenwerking binnen Toegang Wegwijzer en de samenwerking met partners. Jongeren- en opbouwwerkers zijn meer zichtbaar in wijken en zoeken inwoners actief op om initiatieven te ondersteunen en vroegtijdig problemen te signaleren.
- Focus op positieve gezondheid en samenwerken aan initiatieven als valpreventie, kansrijke start en de pilot Welzijn op Recept in twee huisartsen praktijken in Heesch en Nistelrode. Dit richt zich op het versterken van welzijn in plaats van het medisch behandelen van klachten. Het maatschappelijk werk van ONS welzijn levert de “welzijnscoach”.

De uitvoering van het BMB vraagt om een integrale aanpak evenals concreetheid.

- Integraal: Het BMB biedt een kader om samenhangend op maatschappelijk vraagstukken te sturen. We maakten een notitie ter opiniërende bespreking om in januari 2026 met de commissie Maatschappij en Bestuur opiniërend in gesprek te gaan over de mogelijkheid het mandaat van het college uit te breiden van inzet op de drie decentralisaties naar inzet voor de uitvoering van het BMB.
- Concreet: Een partnerbijeenkomst in december leverde op dat we met drie concrete projecten aan de slag gaan: kunstproject in de wijk, een weekagenda voor ouderen en gezamenlijk bereiken van kwetsbare ouders. Door het laten zien van concrete activiteiten, laten we betrokkenheid groeien.

Kunst en Cultuurnota

2025 is gebruikt om de huidige beleidsnota, Kunst en Cultuur: 'Prikkelende Cultuur en Kunst in Bernheze', uit 2006, te updaten. Team Cultuuradvies op Maat van Kunstloc Brabant kreeg in april 2025 opdracht om als onafhankelijke partij het proces voor een nieuwe beleidsnota Kunst en Cultuur te begeleiden en te schrijven. Samen met hen is een traject ontworpen om de betrokkenheid van inwoners en initiatieven bij het cultuurbeleid actief te versterken. Onderdeel van de opdracht was om de beleidsnota Kunst en Cultuur in lijn te brengen met het Integraal Meerjarenbeleidsplan Sociaal domein 2023-2028 (Breed Maatschappelijk Beleid). Hiermee wordt in de toekomst Kunst en Cultuur meer ingezet als middel binnen het sociaal domein. Daarmee dragen we bij aan de positieve gezondheid van onze inwoners. In januari 2026 ligt de nieuwe nota ter besluitvorming voor aan de raad.

Meerjaren Onderhoudsplan (MJOB) Kunst in de openbare ruimte

De gemeente Bernheze heeft een rijk aanbod aan kunstwerken in de openbare ruimte met als doel de leefbaarheid en persoonlijke ontwikkeling van haar inwoners te doen toenemen. In 2025 is het herziene meerjaren onderhoudsplan (MJOP) door de raad vastgesteld. Het MJOP beschrijft de wijze waarop we onze kunstwerken onderhouden, om deze op een dusdanig kwaliteitsniveau te houden.

Tussenvoorziening plus voor jongeren ontwikkelen

Wij geven uitvoering aan het koersplan 2024-2028. We zijn gestart met twee projecten: Kamers met Aandacht (hospita's voor doelgroep 18-21 jaar uit jeugdinstituten) en Tussenvoorziening jongeren (18-27 jaar, enige ondersteuning nodig), in co-creatie met de gemeente Oss. Beide projecten worden gefinancierd vanuit het Regionaal Investeringsfonds Beschermd Wonen.

Daarnaast is een nieuwe voorziening in het kader van de Wmo ontwikkeld: 'Eerst een Thuis' (landelijk bekend als Housing First). Hierbij wordt ingezet op het eerst bieden van een woning aan dak- en thuislozen, gecombineerd met passende ondersteuning. De eerste resultaten hiervan worden in 2026 verwacht.

Vanuit het domein volkshuisvesting wordt gewerkt aan een evenwichtig beleid, waarbij het sociaal domein de noodzaak onderstreept om betaalbare woningen beschikbaar te krijgen. De aandacht hiervoor vormt onderdeel van een breed maatschappelijk beleid.

Huisvesting statushouders, asielzoekers en Oekraïners

Statushouders

In 2025 is uitvoering gegeven aan de taakstelling van opvang en huisvesting zoals door de provincie aan ons is opgelegd. Op 1 januari 2025 hadden wij een achterstand in het huisvesten van 16 personen. Onze taakstelling voor 2025 bedroeg 51 personen. We hebben 61 personen van een woning kunnen voorzien. De achterstand op 1 januari 2026 bedraagt nog 6 statushouders.

Asielzoekers

Het college heeft een beoogde locatie aangewezen voor een opvanglocatie voor asielzoekers. Dit is samen met het COA tot stand gekomen. Vanwege de landelijke politieke situatie is de realisatie van een AZC tijdelijk stil gelegd.

Oekraïense ontheemden

In 2025 hebben we een tweede pand geopend voor de huisvesting van Oekraïense ontheemden. Het betreft een pand aan de Meerstraat in Heeswijk-Dinther. Momenteel huisvesten we 152 Oekraïense ontheemden. Onze inspanningsverplichting omvat de opvang van 210 ontheemden. We hebben in 2025 nog een viertal panden onderzocht om onze resterende taakstelling te realiseren. Helaas bleken deze panden niet geschikt.

Mensen ondersteunen naar (passend) werk

Bij de invoering van extra maatregelen vanuit het Breed Offensief om meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen, zijn diverse regelingen vereenvoudigd en doorgevoerd. Zo wordt het instrument loonkostensubsidie vaker ingezet om inwoners aan werk te helpen. Daarnaast zien we een toename in het gebruik van andere re-integratiemiddelen, zoals de inzet van een jobcoach. Kortom: er is actie ondernomen en er zijn concrete wijzigingen doorgevoerd. De volledige impact op de arbeidsmarkt voor mensen met een beperking is echter nog volop in ontwikkeling.

De Wet Van School naar duurzaam werk is per 1 januari 2026 ingegaan. Omdat met meerdere partijen uitvoering aan deze Wet moet worden gegeven is in de uitvoeringsregio samen met Noordoost Brabant Werkt een uitvoeringsprogramma opgesteld. In dit uitvoeringsprogramma zijn alle taken en rollen van de deelnemende onderwijsinstanties, doorstroompunt en gemeenten beschreven, dit om onduidelijkheden in de samenwerking te voorkomen. Voor de uitvoering van deze Wet heeft de overheid middelen ter beschikking gesteld aan alle deelnemende partijen.

Inwoners met geldzorgen ondersteunen

We helpen inwoners met geldzorgen en geldproblemen door middel van verschillende minimaregelingen, lokale samenwerking en schuldhulpverlening (via de gemeente Meierijstad). Dit jaar hebben we daarnaast ingezet op de volgende nieuwe zaken:

- We hebben onze sociale kaart vernieuwd, hierin staat welke hulp een inwoner kan krijgen bij verschillende levensgebeurtenissen.
- We hebben een nieuwe aanpak voor de vroeg signalering van schulden. We bieden inwoners met verschillende communicatiemiddelen (bellen, flyers, brieven, Whatsapp, huisbezoeken) hulp aan wanneer zij een betalingsachterstand hebben.
- Er zijn twee klankbordgroepen bestaansonzekerheid georganiseerd waarin veel bestaanszekerheid partners elkaar spreken en netwerken.

- We hebben een verjaardagskaart gemaakt die alle inwoners ontvangen die bijna 18 worden. In de kaart staat informatie over belangrijke financiële verantwoordelijkheden die vanaf 18 jaar gelden.
- In samenwerking met vrijwilligers zijn 5 pakketten acties georganiseerd voor inwoners in armoede.
- We hebben een nieuw aanvraagstelsysteem voor onze regelingen, Bereken je recht. Dit systeem maakt het een stuk makkelijker om regelingen aan te vragen.
- We hebben speciale spreekuren georganiseerd om inwoners te helpen aanvragen te doen voor het noodfonds energie.
- We hebben bij 125 huishoudens met een laag inkomen en een eigen woning een gratis isolatie maatregel uitgevoerd.
- Er is nieuw beleid gemaakt voor bijzondere bijstand waarmee we inwoners beter bedienen en duidelijkheid geven.
- We hebben het kansrijke start netwerk opgestart waarin organisaties die betrokken zijn in de eerste 1000 dagen van een kind samen werken aan een zo goed mogelijke start van het kind.
- We zijn een samenwerking aangegaan met Stichting Babyspullen waardoor inwoners met een laag inkomen een gratis een babystartpakket kunnen aanvragen. Hierin zitten allerlei spullen die nodig zijn voor de eerste 2 levensjaren.

Lokale inclusieagenda Bernheze

In 2025 is het eerste uitvoeringsprogramma van de Lokale Inclusieagenda Bernheze vastgesteld. Het doel van de agenda is dat iedereen zich thuis voelt en mee kan doen in onze gemeente. In het eerste jaar zijn de volgende acties opgepakt:

- We wijzen evenementenorganisatoren op maatregelen voor het toegankelijker maken van het evenement
- Via de Regiodeal hebben we subsidie gevraagd voor het inclusiever maken van speelplekken
- Er is een buurtsportcoach aangenomen die zich richt op Uniek Sporten, met als doel meer sportmogelijkheden voor inwoners met een beperking
- In samenwerking met IPG is de buitenruimte toegankelijker gemaakt een voorbeeld daarvan is de ingang van het gemeentehuis.
- Er is deelgenomen aan de MKB toegankelijke route. Er zijn 190 ingangen van winkels gecontroleerd, en 45 bedrijven in Bernheze hebben advies gekregen over het toegankelijker maken van hun winkelpand. De uitkomsten zijn via een website inzichtelijk voor inwoners zodat zij weten waar zij ongehinderd kunnen winkelen. Daarnaast is ook onze buitenruimte in de winkelcentra getest en zijn we aan de slag met de verbeteringen
- De gemeentelijke website is aangepast en in begrijpelijke taal geschreven. Er is een voorleeshulp toegevoegd zodat ook voor slechtziende of blinde inwoners de informatie toegankelijk is.

Basisvaardigheden

Goede basisvaardigheden zijn belangrijk om mee te kunnen doen in de samenleving. Lezen, schrijven, rekenen en ook de digitale vaardigheden gebruik je in het dagelijks leven overal. Als je moeite hebt met deze basisvaardigheden, vind je minder snel een baan, kun je minder gezond leven en heb je minder grip op je geldzaken. Het heeft dus grote invloed op je persoonlijke leven en de kwaliteit van je leven. We hebben in 2025 het volgende gedaan om basisvaardigheden te vergroten:

- Er is een taalnetwerkcoördinator aangenomen. Deze persoon gaat in 2026 zorgen voor meer en beter taal en digitaal aanbod, het verbinden van partijen, en het organiseren van evenementen om de bekendheid over het onderwerp te vergroten
- Er is een nieuwe communicatiecampagne opgezet en nieuw materiaal ontwikkeld.
- Er zijn in samenwerking met seniorenorganisaties meer cursussen voor digitale vaardigheden georganiseerd

Verder ontwikkelen van de Integrale toegang Wegwijzer

Afgelopen jaar hebben we een extern onderzoek laten uitvoeren naar de toegang Wegwijzer en integrale samenwerking voor de toegang tot hulp en ondersteuning van inwoners uit gemeente Bernheze. In augustus 2025 is het adviesrapport opgeleverd.

De gewenste formatieve uitbreiding van team wegwijzer is gedeeltelijk gelukt. De redenen hiervoor zijn de krapte op de arbeidsmarkt en verzuim (wat is vervangen). Formatie is daardoor 'gelijk' gebleven, maar 'feitelijk' niet uitgebreid.

De wachtlijst is stabiel gebleven (3 maanden wachttijd), wat binnen mogelijkheden ligt is en wordt opgepakt. De werkdruk blijft door het formatievraagstuk aanwezig.

We hebben geïnvesteerd in de samenwerking met team burgerzaken om te zorgen dat inwoners met een probleem rondom inschrijving zo goed mogelijk geholpen worden.

Er zijn stappen gezet om te zorgen dat de jeugdprofessionals het onderzoek in het kader van de jeugdwet verwerken in iSam, het gemeentelijk registratiesysteem.

Rondom complexe casuïstiek weten de professionals elkaar steeds beter te vinden. Echter zien we deze casussen toenemen mede door het grote woningen te kort en de wachtlijst-problematiek bij aanbieders.

Zorg en ondersteuning 0 tot 100 jaar

Jeugdhulp

We hebben in 2025 samen met ONS Welzijn plannen gemaakt voor de doorontwikkeling van ONS Welzijn. We hebben de wens om naar "voren te bewegen": een beweging naar voren door meer zichtbaar en aanspreekbaar te zijn in de wijken en vindplaatsen waar nodig. Hierbij leggen we de

nadruk op preventie en vroegtijdige signalering van problemen. Het ontwikkelen van preventieve activiteiten die de (pedagogische) basis in de wijk versterken draagt bij aan normaliseren.

Bovenstaande beweging vraagt een verschuiving in de manier waarop het huidige CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) georganiseerd is. CJG is een hele week bereikbaar en dichtbij. Vanaf januari 2026 heeft 'CJG-centraal' beperktere openingstijden, waardoor de CJG'ers meer aanwezig en bereikbaar zijn in de wijken van Bernheze.

Visie op (kleinschalig) verblijf ontwikkelen

In de jeugdhulpregio hebben we met aanbieders waar kinderen kunnen verblijven gewerkt aan het afbouwen van het aantal kinderen op de verblijfsgroepen. Dit betreft maatwerk. Met de aanbieders zijn afspraken gemaakt over deze afbouw. Het afgelopen jaar zijn we ook in gesprek geweest met zorgaanbieders over het 'doorplaatsen' van jeugdigen. We bedoelen hiermee dat de jeugdige soms een aantal keer naar een andere locatie moeten verhuizen of van zorgaanbieder moeten wisselen omdat bijvoorbeeld de zorg niet meer passend is of er crisissen of veiligheidsissues spelen. We willen doorplaatsingen van jeugdigen vermijden en een betere passende woonvoorziening organiseren. Het gaat hierbij ook om jeugdigen die nu nog in JZ+ voorzieningen geplaatst wordt. Hiermee willen we zorgen dat de inzet van JZ+ afneemt. Dit jaar is de inkoop van deze nieuwe zorgvorm voorbereid en in 2026 start de werkelijke inkoop.

Lokale toegang en teams verder ontwikkelen.

We hebben dit jaar vooral geïnvesteerd op uitbreiding van de capaciteit van het CJG. Door de extra formatie kan de bereikbaarheid gedurende de hele dag en week worden verzekerd en is het ook mogelijk dat de medewerkers van het CJG aanwezig zijn in de wijken.

We hebben dit jaar ook geïnvesteerd op scholing over het toepassen van het stappenplan van de Centrale Raad van beroep, eigen kracht en pgb. We zijn hier in november 2024 mee gestart en heeft in 2025 een vervolg gekregen. Deze training was voor alle jeugdprofessionals, maar ook voor de backoffice jeugd, kwaliteitsmedewerker en beleidsmedewerker.

Ontwikkelingen Wmo-voorzieningen

Centrumregeling Wmo

De samenwerking is formeel vastgelegd in de Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-Oost 2024-2028, waarbij Oss als centrumgemeente optreedt. Deze regeling omvat gezamenlijke inkoop, toezicht en innovatie, inclusief het ontwikkelen van een regionaal vangnet voor kwetsbare inwoners. Ook is afgesproken om beleid en verordeningen zoveel mogelijk gelijk te trekken en gezamenlijk te monitoren.

Regionale beleidsafstemming en monitoring

In het Beleidskader Wmo 2024-2028 voor Brabant Noordoost-Oost is vastgelegd dat gemeenten samenwerken op het gebied van inkoop, contractmanagement én monitoring. Dit betekent dat er

afspraken zijn gemaakt over gezamenlijke dataverzameling en kwaliteitsbewaking van Wmo-ondersteuning.

Gezamenlijke uitvoering van cliëntervaringsonderzoeken

Gemeenten in de regio Noordoost-Brabant Oost (waar Bernheze deel van uitmaakt) hebben in 2024 het Wmo-cliëntervaringsonderzoek gezamenlijk laten uitvoeren door onderzoeksbureau ZorgfocuZ. Dit betrof gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss. Het onderzoek richtte zich op zowel toegang (aanvraagproces) als kwaliteit en effect van ondersteuning. De resultaten zijn beschikbaar via een regionale online rapportagetool, zodat gemeenten kunnen benchmarken en trends volgen.

Uniforme vragenlijst en methodiek

Er is gewerkt met een gestandaardiseerde vragenlijst die de verplichte thema's (toegang, kwaliteit, effect) bevat. Dit zorgt voor vergelijkbare data tussen gemeenten en maakt regionale analyses mogelijk.

Ontwikkelingen Beschermd Wonen en vergroten weerbaarheid inwoners

Door-decentralisatie van het regionale beleid betekent dat het uitvoeren van onderzoek voor het toetsen aan toegangscriteria voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen een lokale verantwoordelijkheid is geworden.

De landelijke ontwikkelingen rondom door-decentralisatie liggen momenteel stil. Zo is de Wet Aanpak Meervoudige Problematiek, die nodig is voor verbeterde samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners, opnieuw uitgesteld.

Sinds 1 januari 2025 werken we met het AVE-model (Aanpak Voorkoming Escalatie). Dit model ondersteunt professionals in de samenwerking in onveilige situaties vanuit het principe: één plan, één gezin, één regie en geeft aan wanneer er opgeschaald moet worden.

Het koersplan 'Veilig in Afhankelijkheidsrelaties' (huiselijk geweld en kindermishandeling) is in 2025 herijkt en zal begin 2026 ter besluitvorming worden aangeboden. Voor de implementatie hiervan wordt aansluiting gezocht bij de ontwikkeling van 'Sterke Lokale Teams ontwikkelingstraject tot 2028'.

Stichting Rechtswinkel

De initiatiefnemer van de rechtswinkel Bernheze beëindigde de werkzaamheden in mei 2025. De overgebleven betrokken vrijwilligers van de rechtswinkel hebben zich na de zomer tot de gemeente gewend met het verzoek om een Bernhezer Rechtswinkel te kunnen starten. In oktober is de Bernhezer rechtswinkel gestart en iedere dinsdagavond is er spreekuur voor inwoners van Bernheze in SCC de Pas. De belangstelling is groot, inwoners weten de rechtswinkel goed te vinden.

Gelijke kansen op onderwijs

Evaluatie

Het onderwijskansenbeleid is in 2025 geëvalueerd; verbeterpunten worden meegenomen in het beleid 2026-2028.

NPO middelen

De inzet van NPO-middelen is deels beoordeeld. Deze middelen gingen naar een familiecontactpersoon en een aansluitfunctionaris op scholen. De familiecontactpersoon heeft afgelopen jaar 22 gezinnen ondersteund. De inzet van de aansluitfunctionaris was beperkter (capaciteitsvraagstuk). De volgende verbeterpunten zijn benoemd: duidelijke taakafspraken, meer preventief groepsaanbod inzetten voor ouders/ leerlingen en kortere lijnen tussen school en lokale toegang. Dit nemen we mee om nieuwe afspraken te maken voor de ondersteuning van leerlingen op scholen.

Extra taalondersteuning

In 2025 is een voltijdse taalklas gestart voor kleuters die geen Nederlands spreken. Kinderdagverblijven kregen ondersteuning via themacollecties van de bibliotheek. Ook is regionale afstemming gestart om NT2-leerlingen sneller naar passend onderwijs te leiden.

Bereik voorzieningen: 37 leerlingen in taalklassen (december 2025), 32 NT2-leerlingen en 18 leerkrachten zijn ondersteund. Acht kinderopvangorganisaties gebruikten themacollecties.

Verbinding onderwijs-jeugdhulp

Er is een protocol ontwikkeld voor doorstroomroutes, met lokale afspraken. Daarnaast loopt een regionale pilot 'zorg in de klas' op twee scholen voor speciaal onderwijs, waarbij leerlingen met dezelfde zorgvraag collectief worden ondersteund

Positieve gezondheid

In 2025 hebben we een aanbestedingstraject gelopen om te komen tot een uitvoeringsorganisatie valpreventie. Het Sport Expertise Centrum (SEC) is hierna aangesteld tot uitvoeringsorganisatie. Zij zijn in september 2025 van start gegaan met het opzetten van de keten. Daarnaast heeft er begin 2025 een eerste meetweek plaatsgevonden in alle kernen waarin inwoners over de Smartfloor konden lopen en zij advies kregen over hun valrisico.

Daarnaast startte in september de pilot Welzijn op recept. In twee huisartsen praktijken in Heesch en Heeswijk Dinther liepen in 2025 10 trajecten.

We stelden het sub regionale Transformatieplan Samen in gezondheid op met vijf gemeenten (Bernheze, Boekel, Oss, Maashorst en Meierijstad) en zorgpartijen. Intentie is een betere verbinding van zorg, welzijn en preventie. Het plan werd goedgekeurd door zorgverzekeraars VGZ en CZ, maar door gebrek aan middelen is alleen onderdeel mentale gezondheid goedgekeurd. Hiervoor heeft de sub regio opnieuw een plan ingediend en worden middelen verleend. De

gemeenten werken nu samen aan een aanpak voor mentale gezondheid en koppelen dit aan lokale initiatieven zoals Welzijn op Recept en Kansrijke Start.

Bernheze werkt samen met de gemeente Oss in een Kansrijke Start coalitie. In 2025 is het aanbod om gezinnen te ondersteunen bij een goede start gelijkgetrokken met het aanbod van de gemeenten Oss en Meierijstad, waardoor ouders uit Bernheze ook gebruik kunnen maken van het kindwensspreekuur en de groepsondersteuning van verloskundigen en de babypullenbank. De Zorgpadentool is in 2025 gelanceerd om professionals beter te laten doorverwijzen en samenwerken rond gezinnen. Daarnaast is geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering en onderlinge samenwerking via periodiek overleg en trainingen zoals regievoering en cultuursensitief werken. We hebben subsidie aangevraagd bij Divosa om gezorgen bij jonge gezinnen beter aan te kunnen pakken. Deze subsidie is toegekend.

Sport en bewegen

Bewegen in de openbare ruimte stimuleren

Bij nieuwe ontwikkelingen is sport en bewegen een steeds vaker terug kerend thema. Een concreet voorbeeld is het GGS plan (Gezonde groene structuren) waarin als bijlage het BOSS plan is meegenomen om bewegen, spelen, sporten en ontmoeten in de gemeente naar een hoger niveau te tillen.

Ambities Sportakkoord Bernheze realiseren

In 2025 is het budget van het Sportakkoord uitgegeven aan initiatieven welke aansluiten bij de ambities uit het Sportakkoord.

Daarnaast is er in maart een overleg geweest met betrokken verenigingen rondom het sportakkoord. De verantwoordelijk wethouder is hierbij aangesloten.

Gezamenlijk sportpark Heeswijk-Dinther

In 2025 is een haalbaarheidsonderzoek opgestart. In Q1 2026 zal besluitvorming over het verdere proces van het gezamenlijk sportpark plaatsvinden.

Uitstel Stelselwijziging van de lokale omroep

In maart is de Stichting Omroep Maasland (Dtv Bernheze-Oss) opnieuw aangewezen als lokale publieke omroep voor de gemeenten Bernheze en Oss voor de periode 2025-2030. Dit vooruitlopend op de landelijke stelselwijziging om lokale omroepen tot grotere streekomroepen te laten samengaan per 2027. Ook in 2025 (evenals in 2023 en 2024) verleenden we aanvullend € 25.000,- voor het behoud van de professionaliteit en journalistieke kwaliteit, en om de overgang naar een streekomroepmodel soepel te laten verlopen.

Subsidiebeleid niet-professionele instellingen

In 2025 is onderzocht of een vergelijking van de subsidiesystematiek haalbaar was. Uit deze inventarisatie is gebleken dat de benodigde tijd en inspanning niet in verhouding staan tot de mogelijke opbrengsten. Daarom is besloten om deze vergelijking niet uit te voeren.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan de doelstelling van dit programma. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO)

Het RBL BNO voert voor gemeente Bernheze en de regio de wettelijk verplichte taken rond leerplicht en RMC (Regionale Meld- en coördinatiefunctie) uit. Het voorkomen en terugdringen van ongeoorloofd schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten en langdurig thuiszitten is haar kerntaak.

Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is namens zes gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.

Centrumregeling WMO en Wvggz Brabant Noordoost-Oost

Gemeente Oss is centrumgemeente voor de inkoop van Wmo-ondersteuning (voor de taken die vanaf 2015 door de gemeente worden uitgevoerd). De centrumgemeente koopt in namens de deelnemende gemeenten. Tevens kopen we in de regio gezamenlijk de uitvoerende taken vanuit de Wvggz (Wet verplichte Ggz) sinds 2020 samen in. Regionale inkoop leidt tot minder administratieve lasten voor de aanbieders, meer eenheid in de regio en een sterkere positie in het gesprek met aanbieders.

Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant

In Noordoost Brabant kopen we gezamenlijk de jeugdhulp in. Daarvoor is een gemeenschappelijke regeling met een centrumgemeente ('s-Hertogenbosch). Gezamenlijke inkoop leidt tot minder administratieve lasten voor aanbieders, efficiëntere inkoop en een betere positie in de onderhandeling met aanbieders. Een aantal taken (bijvoorbeeld gesloten jeugdzorg) moeten gemeenten verplicht gezamenlijk inkopen.

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost (KCV)

Elf gemeenten zijn opdrachtgever voor het WMO-personenvervoer. Samen vormen zij het KCV. Met vervoer op maat dragen zij bij aan bereikbaarheid voor iedereen, en daarmee aan de participatie ook voor mensen met een beperking.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hart voor Brabant (GGD)

De GGD voert taken uit voor ruim 1,1 miljoen inwoners, waarvan ongeveer 200.000 jeugdigen. De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van alle inwoners, met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners en de jeugd. Het doel van de GGD is 'gezondheid vanzelfsprekend maken'. Dat hoopt zij te bewerkstelligen via de volgende pijlers: 1. Voorkomen als het kan, 2. Iedereen verschillend, allemaal gelijk, 3. Zelf, maar niet allen, 4. Overal om ons heen, binnen en buiten.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden, West en Noord (RAV)

De gemeenschappelijke regeling van de RAV Brabant MWN) omvat het werkgebied van twee veiligheidsregio's. Dat betekent dat het werkgebied van de RAV bestaat uit in totaal 35 gemeenten in Brabant, waaronder Bernheze.

Bij de RAV staat de patiënt centraal. Kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid staan hoog in het vaandel. Uitgangspunt hierbij zijn drie hoofddoelstellingen: kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg, optimale spreiding & beschikbaarheid en bedrijfsvoering binnen de budgettaire kaders. Deze GR wordt nog in stand gehouden vanwege de door personeel omgebouwde rechtszekerheid; die mag niet worden aangetast. Maar er is geen sprake van gemeentelijke bijdragen.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. Om de cijfers van Bernheze te kunnen plaatsen hebben we daarnaast een referentiemeting opgenomen. We gebruiken hiervoor de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 25.000 tot 50.000 inwoners.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Absoluut verzuim (aantal leerplichtigen per 1.000 leerlingen 5-18 jr) ¹	2020	2,1	2,4
	2021	2,0	1,1
	2022	4,2	8,0
	2023	6,0	10,1
	2024	5,6	9,2
Relatief verzuim (aantal leerplichtigen per 1.000 leerlingen 5-18 jr) ²	2020	17	7
	2021	18	11
	2022	21	13
	2023	23	11
	2024	25	18
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs) ³	2020	1,4	1,1
	2021	1,6	1,0
	2022	2,1	1,9
	2023	2,0	1,8
	2024	2,0	1,7
Niet wekelijks sporters (%) >19 jaar	2020	50,7	41,4

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
	2021	Geen data	Geen data
	2022	47,9	43,8
	2024	44,7	37,2
Aantal banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar)	2020	701,6	595,4
	2021	706,9	611,8
	2022	725,9	624,2
	2023	739,0	626,4
	2024	750,5	640,0
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2020	1%	0%
	2021	1%	1%
	2022	1%	0%
	2023	1%	1%
	2024	Geen data	Geen data
Kinderen in uitkeringsgezin dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen (% kinderen tot 18 jaar)	2020	4%	3%
	2021	4%	3%
	2022	4%	3%
	2023	4%	3%
	2024	4%	3%
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2020	2%	1%
	2021	1%	2%
	2022	1%	2%
	2023	1%	1%
	2024	2%	1%
Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking)	2020	70,1	72,2
	2021	71,0	73,9
	2022	72,5	74,7
	2023	73,4	75,4
	2024	73,5	75,8
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder)	2021	277,7	169,7
	2022	239,4	148,0
	2023	230,3	141,2
	2024	232,1	135,7
	2025	233,8	142,5
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar)	2020	194,0	116,1
	2021	Geen data	136,2
	2022	192,0	120,1
	2023	196,1	123,6
	2024	207,1	123,2
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar) ⁴	2020	11,7	10,3
	2021	13,4	13,1
	2022	13,6	13,6
	2023	13,9	14,0
	2024	14,2	13,4
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2020	1,2	0,8
	2021	1,3	0,8
	2022	1,2	0,9
	2023	1,1	0,9

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
	2024	1,0	0,8
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	2021 2022 2023 2024	0,3 0,3 0,3 0,3	Geen data Geen data Geen data Geen data
Clënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)	2021 2022 2023 2024 2025	687 690 685 706 664	590 610 640 670 620

1) Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.

2) Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.

3) Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 – 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

4) In de indicator jongeren met jeugdhulp zijn per 2021 veranderingen doorgevoerd in de verzameling en verwerking van de data, die leiden tot een trendbreuk in de uitkomsten over 2020 en 2021. Hierdoor zijn de uitkomsten over de jeugdhulp over de jaren 2021 en later niet goed te vergelijken met de uitkomsten over de jaren 2018 t/m 2020.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
4.1 OPENBAAR ONDERWIJS	5.249	5.405	5.405	-	-	-
4.3 ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN	1.714.414	1.411.022	1.465.478	401.539	502.994	500.907
5.1 SPORTBELEID EN ACTIVERING	423.967	510.288	330.247	186.024	193.986	126.388
5.3 CULTUURPRESENTATIE, CULTUURPRODUCTIE EN	528.050	571.802	553.298	24.337	27.424	27.424
5.6 MEDIA	932.727	1.172.714	1.166.166	11.271	150.547	150.548
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	3.761.194	7.950.050	7.024.039	926.095	5.230.581	4.540.846
6.21 TOEGANG EN EERSTELIJNSVOORZIENINGEN WMO	1.904.072	2.086.127	2.066.448	20.000	20.835	27.226
6.22 TOEGANG EN EERSTELIJNSVOORZIENINGEN JEUGD	1.867.182	1.897.985	2.073.919	73.577	226.809	241.964
6.23 TOEGANG EN EERSTELIJNSVOORZIENINGEN INTEGRAAL	244.536	248.383	198.284	-	-	-
6.3 INKOMENSREGELINGEN	8.527.881	9.156.268	9.378.993	5.442.569	6.306.730	6.351.507
6.4 BEGELEIDE PARTICIPATIE	4.709.420	5.115.126	5.113.058	-	-	55.969
6.5 ARBEIDSPARTICIPATIE	552.495	895.226	685.088	2.000	5.360	11.620
6.60 HULPM. EN DIENSTEN (WMO)	1.066.803	821.659	776.678	9.544	5.437	1.611
6.711 HUISHOUDELIJKE HULP (WMO)	2.883.500	2.807.909	2.710.741	46.035	75.000	85.960
6.712 BEGELEIDING (WMO)	2.280.609	2.752.641	2.732.302	-	23.620	-
6.713 DAGBESTEDING (WMO)	598.455	556.923	591.630	-	-	-
6.714 OVERIGE MAATWERKARRANGEMENTEN (WMO)	-	-	-	-	-	-
6.751 JEUGDHULP AMBULANT LOKAAL	17.281	217.011	284.499	-	-	-
6.752 JEUGDHULP AMBULANT REGIONAAL	4.694.663	5.660.824	5.287.582	-	-	-
6.753 JEUGDHULP AMBULANT LANDELIJK	640.531	302.367	306.772	-	-	-
6.761 JEUGDHULP MET VERBLIJF LOKAAL	227.773	702.948	711.475	-	-	-
6.762 JEUGDHULP MET VERBLIJF REGIONAAL	1.329.016	1.685.478	2.104.754	-	-	-
6.763 JEUGDHULP MET VERBLIJF LANDELIJK	-	-	35.823	-	-	-
6.791 PGB WMO	198.023	240.143	251.120	-	-	-
6.792 PGB JEUGD	636.680	298.574	262.575	-	-	-

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
6.811 BESCHERMD WONEN (WMO)	-	429.762	58.930	-	1.808.571	1.501.375
6.812 MAATSCHAPPELIJKE- EN VROUWENOPVANG (WMO)	-	-	-	-	-	-
6.82A JEUGDBESCHERMING	325.960	445.154	438.450	-	-	-
6.82B JEUGDRECLASSERING	44.785	73.514	66.135	-	-	-
6.91 COORDINATIE EN BELEID WMO	149.956	152.417	131.962	-	-	-
6.92 COORDINATIE EN BELEID JEUGD	94.115	95.660	89.647	-	-	-
7.1 VOLKSGEZONDHEID	1.773.342	1.934.424	1.810.517	102.904	106.454	132.416
0.10 MUTATIE RESERVES	-	4.625.954	4.931.219	216.486	3.374.816	2.923.512
Totaal	42.132.679	54.823.758	53.643.233	7.462.381	18.059.164	16.679.274

Financiële toelichting

Alle programma's bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2025 en werkelijk 2025. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
4.1 OPENBAAR ONDERWIJS	-0	0	-0
4.3 ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN	54.456	2.087	56.543
5.1 SPORTBELEID EN ACTIVERING	-180.041	67.598	-112.444
5.3 CULTUURPRESENTATIE, CULTUURPRODUCTIE EN	-18.504	0	-18.503
5.6 MEDIA	-6.548	-1	-6.549
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	-926.011	689.735	-236.276
6.21 TOEGANG EN EERSTELIJNSVOORZIENINGEN WMO	-19.679	-6.391	-26.070
6.22 TOEGANG EN EERSTELIJNSVOORZIENINGEN JEUGD	175.934	-15.155	160.779
6.23 TOEGANG EN EERSTELIJNSVOORZIENINGEN INTEGRAAL	-50.099	0	-50.099
6.3 INKOMENSREGELINGEN	222.725	-44.777	177.948
6.4 BEGELEIDE PARTICIPATIE	-2.068	-55.969	-58.037
6.5 ARBEIDSPARTICIPATIE	-210.138	-6.260	-216.398
6.60 HULPM. EN DIENSTEN (WMO)	-44.981	3.826	-41.156
6.711 HUISHOUDELIJKE HULP (WMO)	-97.168	-10.960	-108.128
6.712 BEGELEIDING (WMO)	-20.339	23.620	3.281
6.713 DAGBESTEDING (WMO)	34.707	0	34.707
6.714 OVERIGE MAATWERKARRANGEMENTEN (WMO)	0	0	0
6.751 JEUGDHULP AMBULANT LOKAAL	67.488	0	67.488
6.752 JEUGDHULP AMBULANT REGIONAAL	-373.242	0	-373.242
6.753 JEUGDHULP AMBULANT LANDELIJK	4.405	0	4.405
6.761 JEUGDHULP MET VERBLIJF LOKAAL	8.527	0	8.527
6.762 JEUGDHULP MET VERBLIJF REGIONAAL	419.276	0	419.276
6.763 JEUGDHULP MET VERBLIJF LANDELIJK	35.823	0	35.823
6.791 PGB WMO	10.977	0	10.977
6.792 PGB JEUGD	-35.999	0	-35.999
6.811 BESCHERMD WONEN (WMO)	-370.832	307.196	-63.636
6.812 MAATSCHAPPELIJKE- EN VROUWENOPVANG (WMO)	0	0	0
6.82A JEUGDBESCHERMING	-6.704	0	-6.704
6.82B JEUGDRECLASSERING	-7.379	0	-7.379
6.91 COORDINATIE EN BELEID WMO	-20.455	0	-20.455
6.92 COORDINATIE EN BELEID JEUGD	-6.013	0	-6.013
7.1 VOLKSGEZONDHEID	-123.907	-25.962	-149.869

0.10 MUTATIE RESERVES	305.265	451.304	756.569
2 GEZONDE ZORGZAME GEMEENTE - Totaal	-1.180.525	1.379.890	199.365

*Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een – bedrag een voordelig taakveld saldo*

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

In de eerste en tweede tussentijdse rapportage hebben we het beschikbare budget naar beneden bijgesteld op basis van extrapolatie van de op dat moment gerealiseerde uitgaven. De werkelijke kosten zijn afhankelijk van de ingediende aanvragen. De hoogte van de aanvragen zijn vooraf niet exact in te schatten. De definitieve kosten zijn € 35.000,- hoger dan ingeschat. De specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid van € 397.420,- hebben we volledig benut.

5.1 Sportbeleid en activering

Ultimo 2024 was voor de realisatie van het Regionaal motorcrosscircuit een budget beschikbaar van € 86.000,-. Gemeente Oss heeft voor 2025 € 25.000,- aan kosten doorberekend. Hierdoor resteert nog een saldo van € 61.000,-. Het project heeft vertraging opgelopen door het participatietraject en het creëren van draagvlak. Inmiddels is de ruimtelijke procedure gestart

Daarnaast zijn er als gevolg van vacatures € 51.000,- minder kosten gemaakt.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Op deze post worden o.a. de kosten voor het mantelzorgcompliment verantwoordt. Mantelzorgers zijn belangrijk. Daarom verrassen we mantelzorgers elk jaar met de mantelzorgwaardering (een cadeaubon van € 50,-). De aanvraagperiode was van 1 oktober tot 31 december 2025. Hierdoor vallen een gedeelte van de kosten in 2026 wat leidt tot een overschrijding van € 32.000,- van het budget 2025.

Gemeenten ontvangen een vergoeding voor de kosten voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De vergoeding valt lager uit dan eerder ingeschat. Het overschot op de rijksbijdrage van € 424.802,- voegen we toe aan de reserve vluchtelingen.

De post Wet inburgering laat een overschot van € 29.000,- zien vanwege te declareren personele inzet op de specifieke uitkering. De personele kosten worden op een andere post verantwoord waardoor de post inburgering een overschot laat zien.

Vanaf 2023 ontvangen we middelen via de brede specifieke uitkering GALA/IZA. We hebben hier bestaande activiteiten uit bekostigd waarvoor budget beschikbaar was binnen de begroting. Dit leidt tot een voordeel van € 468.000,-. Met vaststelling van de tweede tussentijdse rapportage besloot uw raad het overschot op de SPUK GALA/IZA toe te voegen aan de reserve Transitie

Het positieve saldo van € 63.000,- op de post lokale voorzieningen en diensten is het gevolg van hogere toerekening van de rijksmiddelen SPUK GALA aan deze post

In de tussentijdse rapportages 2025 stelde de gemeenteraad middelen beschikbaar voor locatieonderzoek van een AZC. De kosten zijn € 40.000,- hoger uitgevallen dan ingeschat. Het

locatieonderzoek voor een mogelijk AZC is breed opgepakt. Samen met het COA is er een longlist van 30 locaties opgesteld. Op basis van een aantal criteria zij we tot een shortlist met vijf locaties gekomen die intensief zijn beoordeeld. Uiteindelijk is Zevenbergen 10 als beste voorkeurslocatie uit de bus gekomen. Daarnaast is veel tijd gestoken in het creëren van draagvlak. Zo is een draagvlakonderzoek uitgevoerd onder onze inwoners, is er een reflectiebijeenkomst georganiseerd. De kosten voor het uitgebreide locatieonderzoek en de extra inspanningen om draagvlak te creëren waren hoger dan in voorzien

Het positieve saldo van € 34.000,- op kernnetwerken is het gevolg van hogere toerekening van de rijksmiddelen SPUK GALA aan deze post.

6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd

Het nadelig saldo op deze post betreft een € 52.000,- lagere bijdrage van de SPUK IZA dan eerder ingeschat werd.

De kosten die voortvloeien uit de hulp aan gedupeerden van de toeslagenproblematiek worden gedeeltelijk vergoed via normbedragen van het aantal uitgewerkte plannen van aanpak en gedeeltelijk o.b.v. werkelijke kosten. Voor 2025 heeft dit tot gevolg dat de werkelijke kosten € 146.000,- hoger zijn dan de vergoeding.

6.3 Inkomensregelingen

Met ingang van 2025 zijn nieuwe afspraken gemaakt over de kostprijsberekening van de uitvoeringskosten voor sociale zaken. Dit leidde tot een hogere bijdrage, die we verwerkt hebben in de tweede tussentijdse rapportage. De bijdrage is gebaseerd op een pxq-systematiek (aantallen x normtijden). De bijstelling in de tussentijdse rapportage was gebaseerd op de aantallen 2024. De aantallen voor 2025 zijn hoger waardoor de definitieve bijdrage € 98.000,- hoger is dan geraamd.

De kosten voortvloeiende uit de inkomensregelingen zijn openeinde regelingen. Deze stellen we gedurende het boekjaar voortdurend bij door middel van de tussentijdse rapportages. De kosten zijn afhankelijk van de in- en uitstroom van cliënten. De werkelijke kosten zijn € 106.000,- hoger dan ingeschat (loonkostensubsidie (€ 68.000,- en minimabeleid € 51.000,- en overige kleinere afwijkingen -/- € 13.000,-).

6.4 Begeleide participatie

In 2016 is door het Werkvoorzieningsschap besloten om een egalisatiereserve Wsw te vormen voor het verrekenen van de financiële gevolgen van over- en onder realisatie Wsw in onze regio. Hierbij is wel besloten dat het saldo van deze reserve niet hoger mag zijn dan 2,5% van het totale regionaal fictieve Wsw-budget. Jaarlijks wordt bezien of dit percentage aanpassing behoeft. Deze bovengrens heeft eind november 2025 geleidt tot een terugbetaling uit deze reserve aan de regiogemeenten. Gemeente Bernheze ontving € 56.000,-.

6.5 Arbeidsparticipatie

In de tweede tussentijdse rapportage stelden we het budget bij op basis van extrapolatie van de uitgaven over de eerste drie kwartalen van 2025. De werkelijke kosten over 2025 zijn € 205.000,- lager dan ingeschat.

6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)

Voor hulp bij het huishouden is een verrekening systematiek van toepassing. Indien een aanbieder in een gemeente voor een aaneengesloten periode van drie kalendermaanden de norm van 1 uur voor de Algemene voorziening en 2 uur voor de Maatwerkvoorziening met 10% of meer onderschrijft geldt een terugvordering. Bij de tweede tussentijdse rapportage hebben we inschatting gemaakt over de hoogte van de terugvorderingen op basis van de terugvorderingen over het 1ste kwartaal. De verwachting is de werkelijk terug te vorderen bedragen hoger zijn dan eerder ingeschat. De terug te vorderen bedragen voor het 3de en 4de kwartaal waren op het moment van het opstellen van de jaarrekening nog definitief. Hiervoor hebben we een aanname gedaan op basis van de voorlopige cijfers over het 3e kwartaal.

6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal en 6.752 jeugdhulp ambulant regionaal en 6.762 jeugdhulp met verblijf regionaal

De jeugdzorg is een opendeinde regeling waardoor de kosten moeilijk in te schatten zijn. We hebben in de tweede tussentijdse rapportage de geraamde kosten bijgesteld op basis van extrapolatie van de kosten over het eerste halfjaar 2025. De werkelijke kosten zijn ongeveer € 86.000,- hoger dan verwacht.

De kosten voor 2025 laten wederom weer een forse stijging (€ 1,56 mln) zien ten opzichte van 2024. De stijging is o.a. het gevolg van een toename van excessieve casuïstiek, een toename van dure trajecten (> € 200.000) en een toename van maatwerkovereenkomsten.

6.811 Beschermd wonen (wmo)

We hielden rekening met de externe uitvoering van een normtijdenonderzoek voor team Wegwijzer. Dit onderzoek hebben we intern uitgevoerd.

7.1 Volksgezondheid

Voor de ketenaanpak valpreventie hebben we een budget beschikbaar van € 86.000. De ketenaanpak wordt echter gefaseerd over meerdere jaren uitgevoerd, wat leidt tot een overschot van € 68.000,- in 2025.

Daarnaast heeft er hogere toerekening plaatsgevonden van de SPUK GALA van € 26.000. Voor lokaal gezondheidsbeleid is een structureel budget beschikbaar wat niet volledig is benut in 2025.

0.10 Mutatie reserves

De hogere dotatie is het gevolg van de dotatie van het overschot op de ontvangen specifieke uitkering GALA/IZA (€ 544.000,-) op besluit besluitvorming in de 2de tussentijdse rapportage en de lagere dotatie van het overschot specifieke uitkering Oekraïne (€ 239.000,-)

De lagere onttrekking is het gevolg van een aantal afwijkingen in de geraamde onttrekkingen. De grootste afwijkingen betreffen: lagere onderschrijding budget jeugdzorg (€ 284.000,-), ketenaanpak valpreventie (€ 68.000,-) en overige afwijkingen (€ 103.000,-)

Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair

Aan klimaatverandering is sinds onze vorige begroting geen eind gekomen. Het klimaat verandert nog steeds. En met de grote veranderingen, van afname van biodiversiteit en een stijging van de zeespiegel tot een grotere kans op langdurende hittegolven en verdroging, zullen de verwachtingen en eisen vanuit het Rijk óók toenemen.

In het kader van duurzaamheid moeten we op een andere manier onze huizen bouwen: beter bestand tegen extreme weersomstandigheden, zonder gasaansluiting en gebouwd met duurzame materialen en bouwmethoden. In 2050 hebben we een circulaire economie. Er ligt een opdracht om zuiniger om te gaan met energie en duurzame energie op te wekken (energie- en warmtetransitie). We voorkomen en bestrijden energiearmoede. De afweging tot plaatsing van windturbines of zonneparken horen bij die opdracht. In 2050 zijn we energieneutraal.

Verduurzaming pakken we ook op met het klimaatadaptief inrichten van onze openbare ruimte. Wateropvang, hitte en droogte worden een steeds groter vraagstuk. Hoe voeren we water af in tijden dat er meer neerslag valt? En tegelijkertijd: hoe houden we het langer vast voor periodes van droogte? Onze dorpen worden groener en beter bestand tegen bijvoorbeeld, enerzijds, droogte en, anderzijds, juist meer wateroverlast. Leefbaarheid en gezondheid lopen als een rode draad door deze thema's heen.

Waar mogelijk faciliteren wij een andere manier van ondernemen door agrariërs. We denken mee met onze ondernemers en werken samen met diverse partijen in en aan de Transitie Landbouw. Ook kijken wij naar onze eigen openbare ruimte en de tuinen van onze inwoners die sterk versteend zijn.

De biodiversiteit loopt mondiaal terug. Aangezien insecten onze voedselgewassen bestuiven is dat een probleem dat nog veel verder reikt dan alleen het verliezen van de intrinsieke waarden van natuur. Ook de gemeente Bernheze pakt een rol in deze uitdaging. We maken werk van de versterking van de biodiversiteit. Dat doen we met de vergroening van de kernen én, waar mogelijk, in het buitengebied. Aan klimaatverandering is sinds onze vorige begroting geen eind gekomen. Het klimaat verandert nog steeds. En met de grote veranderingen, van afname van biodiversiteit en een stijging van de zeespiegel tot een grotere kans op langdurende hittegolven en verdroging, zullen de verwachtingen en eisen vanuit het Rijk óók toenemen.

In het kader van duurzaamheid moeten we op een andere manier onze huizen bouwen: beter bestand tegen extreme weersomstandigheden, zonder gasaansluiting en gebouwd met duurzame materialen en bouwmethoden. In 2050 hebben we een circulaire economie. Er ligt een opdracht om zuiniger om te gaan met energie en duurzame energie op te wekken (energie- en warmtetransitie). We voorkomen en bestrijden energiearmoede. De afweging tot plaatsing van windturbines of zonneparken horen bij die opdracht. In 2050 zijn we energieneutraal.

Verduurzaming pakken we ook op met het klimaatadaptief inrichten van onze openbare ruimte. Wateropvang, hitte en droogte worden een steeds groter vraagstuk. Hoe voeren we water af in tijden dat er meer neerslag valt? En tegelijkertijd: hoe houden we het langer vast voor periodes van droogte? Onze dorpen worden groener en beter bestand tegen bijvoorbeeld, enerzijds, droogte en, anderzijds, juist meer wateroverlast. Leefbaarheid en gezondheid lopen als een rode draad door deze thema's heen.

Waar mogelijk faciliteren wij een andere manier van ondernemen door agrariërs. We denken mee met onze ondernemers en werken samen met diverse partijen in en aan de Transitie Landbouw. Ook kijken wij naar onze eigen openbare ruimte en de tuinen van onze inwoners die sterk versteend zijn.

Wat hebben we bereikt?

- De energietransitie in Bernheze versterkt met voortzetting van energiebesparende stimulerings- en ondersteuningsmaatregelen.
- De lokale beleidskeuzes die bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie, gaan deel uitmaken van het omgevingswetprogramma Vitale landbouw en duurzame economie.
- Er zijn diverse klimaat adaptieve maatregelen uitgevoerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Energie- en warmtetransitie

Besparen op energie

In 2025 hebben we de inzet van stimulerende en ondersteunende maatregelen zoals energieloket Brabant Woont Slim en de gemeentelijke duurzaamheidslening gecontinueerd en zijn er 25 nieuwe openbare laadpalen geplaatst (dit is inclusief de huidige cyclus die nog in procedure is). Vanuit de aanpak voor energiearmoede hebben de vrijwillige energiecoaches bij 70 huishoudens gesprekken gevoerd, waarvan 25 huishoudens ook gebruik hebben gemaakt van de witgoedregeling. In samenwerking met energiecoöperatie BECO is eind 2024 een isolatieaanpak opgezet voor onze minima-woningeigenaren. In 2025 is vanuit dit project bij 117 huishoudens een gratis isolatiemaatregel toegepast.

Opwekken van duurzame energie

De opwekopgave vanuit de RES hebben we verder ingevuld en 59 % van de opwekopgave is gerealiseerd. In samenwerking met Rijkswaterstaat en gemeente 's-Hertogenbosch is afgelopen jaar de planfase voor zonne-energie langs de A59 van start gegaan (OERA59).

Overgaan naar een aardgasvrije warmtevoorziening

In 2025 hebben we de meerjarige isolatieaanpak voor koopwoningen met slechte energielabels en lage woningwaarde voortgezet. Sinds 2024 hebben 196 huishoudens hier gebruik van gemaakt. Voor de isolatieopgave zijn we aan de slag met een soortenmanagementplan. In 2025 heeft

hiervoor het veldonderzoek plaatsgevonden. Als vervolg op de Transitievisie Warmte hebben we vervolgonderzoeken laten uitvoeren naar alternatieve warmtebronnen en zijn we gestart met het opstellen van nieuw beleid, een Warmteprogramma.

Afval, circulariteit en schone lucht

Nadat de raad in september het Grondstoffenplan vaststelde startten de planvorming en voorbereiding van de vervanging van restafval-rolcontainers bij hoogbouw door GFE-cocons en ondergrondse restafvalcontainers. Onderdeel van die voorbereidingen is het aanbestedingsproces

voor de aanschaf van ondergrondse containers en GFE-cocons. Bij nieuwbouw-appartementencomplexen die opgeleverd worden vóór de afronding van de aanbesteding wordt een ondergrondse container tijdelijk gehuurd.

Het onderzoek naar de CO2-prestatieladder wees uit dat implementatie van de CO2-prestatieladder een geschikt instrument is om de CO2-reductie te monitoren en te bevorderen. De organisatie heeft besloten de CO2-prestatieladder vanaf 2026 te implementeren. Tijdens de implementatie zal de meerwaarde van certificering verder onderzocht worden.

De lokale beleidskeuzes die bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie, gaan deel uitmaken van het omgevingswetprogramma Vitale landbouw en duurzame economie.

De regionale samenwerking op het gebied van het Schone Lucht Akkoord komt moeizaam tot stand. In 2025 zijn er geen gezamenlijke projecten opgepakt. De resultaten van de bewustwordingscampagne worden voor de gemeenteraadsverkiezingen gedeeld met de raad.

Klimaat en water

In het Programma water en Riolering 2024 t/m 2027 zijn per jaarschijf activiteiten op het gebied van beheer, onderhoud en aanleg van nieuwe riool en watervoorzieningen. In het Operationeel programma van 2025 wordt de voortgang van deze activiteiten inhoudelijk met het college gedeeld en ook als notitie ter informatie naar de Raad gestuurd. Naast regulier beheer en onderhoud zijn onderstaande maatregelen om klimaat adaptief te worden het benoemen waard:

- Openstellen subsidieregeling voor afkoppelen particuliere terreinen 2025 in samenwerking met waterschap Aa en Maas
- Tuinvergroeningsacties bij inwoners (Watersamenwerking As50+)
- Tuinvergroeningsactie bij inwoners (In samenwerking met Woningbouwcorporatie Mooiland)
- Deelname NK tegelwippen (3e plaats middelgrote gemeenten in Nederland!)
- Vergroeningsacties meest versteende wijken
- Scholenproject "Sprakwater" Met educatieprogramma over riolering, water en klimaat en opname Sprakwater-rap.
- Afkoppelen regenwater Traverse Heeswijk-Dinther

- Afkoppelen regenwater Burgemeester Woltersstraat
- Groot onderhoud watersysteem Nistelrode, De Meuwel (l.s.m. visvereniging)
- Groot onderhoud watersysteem Nistelrode, omgeving Loo en Menzel (l.v.m. wateroverlast '23/'24)

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan de doelstelling van dit programma. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

De ODBN voert als verlengd lokaal bestuur wettelijke taken uit op het gebied van milieuadvisering bij vergunningverlening en voert voor Bernheze integraal de WABO-toezichtstaken uit. Daarnaast houdt de ODBN zich bezig met gezamenlijke taken op het gebied van milieucriminaliteit en ketenaanpak rondom asbest en bodemkwaliteit. ODBN voert voor ons een opdracht uit gericht op handhaving van de energiebesparingsverplichting voor de bedrijven die vallen in de categorie midden gebruikers. Dit gebeurt op grond van bepalingen in de wet Milieubeheer.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. Om de cijfers van Bernheze te kunnen plaatsen hebben we daarnaast een referentiemeting opgenomen. We gebruiken hiervoor de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 25.000 tot 50.000 inwoners.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Omvang huishoudelijk afval (restafval) (kg/inwoner)	2020	138	Geen data
	2021	133	75
	2022	120	Geen data
	2023	118	71
	2024	116	70
Hernieuwbare elektriciteit (%) ¹	2020	Geen data	19,0
	2021	Geen data	26,1
	2022	Geen data	38,4
	2023	Geen data	Geen data
	2024	Geen data	Geen data

1) *Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa*

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
7.2 RIOLERING	2.194.961	2.148.779	1.994.797	2.906.132	2.887.775	2.920.578
7.3 AFVAL	3.265.631	3.403.050	3.296.016	4.111.048	3.929.000	3.955.253
7.4 MILIEUBEHEER	2.636.622	4.425.689	2.462.983	621.515	1.969.761	562.815

0.10 MUTATIE RESERVES	244.465	-	525.042	17.854	441.656	24.439
Totaal	8.341.679	9.977.518	8.278.838	7.656.549	9.228.192	7.463.086

Financiële toelichting

Alle programma's bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2025 en werkelijk 2025. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
7.2 RIOLERING	-153.982	-32.803	-186.785
7.3 AFVAL	-107.034	-26.253	-133.288
7.4 MILIEUBEHEER	-1.962.706	1.406.946	-555.760
0.10 MUTATIE RESERVES	525.042	417.217	942.259
3 KLIMAATBESTENDIG, BIODIVERS EN CIRCULAIRE - Totaal	-1.698.680	1.765.106	66.426

*Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een - bedrag een voordelig taakveld saldo*

7.2 Riolering

De kosten van Jansen Bouwontwikkeling a € 52.000 met betrekking tot herontwikkeling van de locatie tussen de Achterstraat en Delst in Nistelrode hadden we niet in de begroting 2025 opgenomen.

We hebben € 28.000,- minder kosten aan subsidieregeling klimaatadaptatie Waterschap Aa en Maas.

De software DG-Dialog is niet meer van toepassing, waardoor €28.000,- teveel is geraamd.

7.3 Afval

We hebben € 12.000,- euro minder kosten aan lediging/transport van incontinentie materiaal gehad en 6.480 euro minder kosten aan inkoop van zakken. We hebben daarnaast de factuur over aansluitkosten containermanagement 2024 niet meer ontvangen van gemeente 's-Hertogenbosch, wat resulteert in € 36.000,- minder kosten.

Het aantal ledigingen van huisvuil wijkt af van de begroting wat per saldo meer inkomsten oplevert:

- 2.912 meer ledigingen REST gehad, dit leidt tot € 57.000 meer inkomsten.
- 2.344 minder ledigingen GFT gehad, dit leidt tot € 4.000 minder inkomsten.

We hebben minder snoeihout ingezameld in het buitengebied Wat resulteert in €28.000,- minder kosten.

Strategische uitwerking toekomst milieustraatfunctie en voorbereidingskosten verbetering inzameling hoogbouwloca (projectbegel en aanbesteding) á € 45.000,- worden doorgeschoven naar 2026, werkzaamheden nog niet uitgevoerd.

7.4 Milieubeheer

Besluitvorming over het wettelijk kader geurverordening heeft vertraging opgelopen, daarmee heeft de uitvoering in 2025 ook vertraging opgelopen en wordt gestart in 2026. Hierdoor zijn de kosten circa € 62.000 lager dan voorzien. Ook laat de bijdrage aan de ODBN voor 2025 een voordeel zien van € 50.000 als gevolg van de afrekening 2025 voor overige verzoektaken.

Circulaire economie - opstellen visie en uitvoeringsagenda circulaire economie a € 20.000 en Duurzaamheid - Integrale monitoringsmethodiek op laten stellen a € 20.000 zijn incidentele kosten die in 2026 uitgevoerd worden.

De bewustwordingscampagne inwoners verbetering luchtkwaliteit a € 30.000 zijn incidentele kosten die in 2026 uitgevoerd worden.

Het krediet DU Klimaatmiddelen is nog niet volledig benut en daardoor starten de afschrijvingen later. Met als gevolg € 301.000,- minder afschrijvingslasten.

0.10 Mutatie reserves

De hogere dotatie is het gevolg van de dotatie aan de reserve riolering waar mee begrotingstechnisch geen rekening was gehouden (€ 438.000,-) en een dotatie aan de egalisatiereserve afval (€ 86.000,-).

Programma 4: Duurzame landbouw en economie

De bijzondere positie van agrarische bedrijven binnen de gemeente Bernheze is de afgelopen jaren op meerdere momenten benadrukt. Die positie heeft een lange historie en we voorzien dat dergelijke bedrijven altijd een dergelijke positie zullen blijven innemen. Het toekomstperspectief van en voor veel agrarische ondernemers is de afgelopen jaren tegelijkertijd, onder invloed van steeds strenger wordende regelgeving, ook behoorlijk veranderd. Om ons samen met onze agrarische ondernemers over deze problemen te buigen, hebben we het programma 'Transitie Landbouw' opgezet.

De transitie van de landbouw is complex. Er komen veel vraagstukken bij elkaar. Het is belangrijk dat we deze vraagstukken zo weten te verbinden dat we tot een duurzame, economische ontwikkeling in Bernheze komen. Ook is het belangrijk dat we in onze aanpak voldoende aandacht hebben voor de sociale impact van de transitie van ons buitengebied. De transitie van landbouw slaagt alleen wanneer alle betrokken (maatschappelijke) partijen waaronder ZLTO, Waterschap Aa en Maas, regiogemeenten, provincie Noord-Brabant en VABimpuls de handen ineenslaan en we in gezamenlijkheid toewerken naar een vitaal buitengebied.

Naast landbouw is bedrijvigheid en de daaraan gekoppelde werkgelegenheid van groot belang voor een vitale en duurzame economie. We leggen steeds meer verbindingen tussen ondernemers in de kernen en over de kerngrenzen heen.

Wat hebben we bereikt?

- Er zijn 30 agrarisch ondernemers met een ontwikkelwens (stoppen, doorgaan, transformeren) begeleid.
- De beleidsnota buitenkansen is vastgesteld door de gemeenteraad waardoor het voor stoppende agrarische bedrijven duidelijk is welke mogelijkheden er liggen voor herontwikkeling van hun bedrijf.
- Het kwaliteitsfonds is vastgesteld door de gemeenteraad waardoor we als gemeente sloop van overtollige bebouwing kunnen gaan subsidiëren.
- Er heeft een gespreksavond plaatsgevonden over de diverse transitiepaden die bestaan richting een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem.
- In de omgeving van landgoed Zwanenburg is een doorbraak gerealiseerd in de gebiedsgerichte aanpak van het Aa dal.
- Er is beleid ontwikkeld voor de realisatie van bepaalde functies rondom geitenhouderijen, naar aanleiding van het RIVM onderzoek naar de risico's van geitenhouderijen.

Bereikte resultaten op het gebied van vitale economie en arbeidsmarkt

Actieprogramma & Speerpunten

- Actualisatie en vaststelling van het actieprogramma Economie 2021-2026 (nu: uitvoeringsagenda '25-'26) met vijf speerpunten.

Verbinden & Aanjagen

- Organisatie van ondernemerssessies (o.a. aanbestedingsbeleid, BIZ, toekomstbestendigheid kernen).
- Zes bedrijfsbezoeken met het college.
- Communicatie via nieuwsbrieven, columns en Dag van de Ondernemer.
- Uitvoering MKB-vriendelijke gemeenteonderzoeken.

Kernen & Centra

- Bijeenkomsten over toekomst winkelcentrum Heesch (3D-visualisaties).
- Gesprekken over bedrijvigheid kleine kernen (koppeling Regiodeal).
- Opzet weekmarkt Loosbroek.

Buitengebied

- Ontwikkeling beleid 'buitenkanssen'.
- Voortzetting samenwerking Brabantse Juweeltjes en Brabant Partners.

Bedrijventerreinen

- Start planontwikkeling uitbreiding 't Retsel;
- Herstelbesluit na STAB-advies voor Heesch West.
- Wijziging omgevingsplan 't Runneke vastgesteld; beroepsprocedures bij RvS.
- Regionaal initiatief voor organisatiegraad en verduurzaming bedrijventerreinen.
- Her-certificering behaald KVO-B voor drie bedrijventerreinen.

Crossovers

- PSO-her-certificering (trede 3) voor gemeente; gesprekken met ondernemers.
- Aandacht voor betaalbare woningen (2/3 betaalbaar, 30% sociale huur).
- Publicatie verkeersbesluiten voor 38 nieuwe laadpalen.

Regionale samenwerking (RNOB)

- Oplevering Regionale Economische Position Paper.
- Uitvoering 30 acties Programmering Bedrijventerreinen.
- Regiodeal 't Goeie Leven bekrachtigd.
- Lancering Elevate-X (startup-programma AgriFood Capital).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Buitengebied en Transitie landbouw

We hebben gewerkt langs de vijf actielijnen van het programma transitie landbouw en buitengebied.

1. Begeleiding agrariërs: We hebben agrariërs begeleid bij het stoppen of omvormen van hun bedrijf. Hiertoe voerden we per bedrijf meerdere keukentafelgesprekken en wezen we hen op oplossingsrichtingen.
2. Planologische ondersteuning en beleid: We hebben op casusniveau de planologische opvolging van initiatieven ondersteund. Daarnaast is flankerend beleid ontwikkeld voor boerenbedrijven die willen stoppen en een nieuw perspectief zoeken voor de ontwikkeling

van hun locatie, en het kwaliteitsfonds opgezet om sloop te faciliteren. Dit is gebeurd op basis van een ruimtelijke verkenning die we hebben uitgevoerd in het buitengebied. Ook is in samenwerking met de omgevingsdienst gewerkt aan het intrekken van niet actieve vergunningen.

3. Gebiedsgericht werken: Met de inzet van een gebiedsregisseur hebben we samen met het waterschap en agrariërs gezocht naar synergiën in het Aa dal om beekherstel te realiseren in combinatie met extensieve landbouw, nieuwe invullingen voor agrarische bedrijven. Zo is een doorbraak gerealiseerd in de grondverwerving voor het beekherstel, ruimte gecreëerd voor extensieve landbouw en het beëindigend van een intensieve veehouderij in het beekdal.
4. Innovatie: Er heeft in september een gespreksavond plaatsgevonden over de diverse transitiepaden die bestaan richting een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem. Deze avond zal in 2026 opvolging krijgen. Ook heeft een ambtelijke bijeenkomst plaatsgevonden in samenwerking met acteurs over het werken in de landbouwtransitie.
5. Strategie en regie: We hebben ingezet op het verwerven van middelen voor de gemeente voor de uitvoering van onze projecten via de Regio Deal. Daardoor zijn er nu middelen beschikbaar via het programma Boeren voor de Toekomst en het programma Complexe Gebiedsprocessen.

Economie:

In 2025 is, na evaluatie van de Economische Visie en het Actieprogramma '21-'26, samen met de klankbordgroep van SOB het uitvoeringsprogramma '25-'26 opgesteld en vastgesteld. Dit programma bevat vijf speerpunten en circa twintig acties, waarbij 'Verbinden en Aanjagen' als belangrijkste speerpunt is gekozen.

Daarnaast:

- MKB-vriendelijke gemeente: uitvoering van een breed extern onderzoek naar MKB-vriendelijkheid (input verwacht Q1 2026), als vervolg op rekenkameronderzoek en amendement. Resultaten worden gebruikt voor het programma Vitale Landbouw en duurzame Economie.
- Regionale samenwerking (RNOB): versterkt vanwege complexe opgaven die bovenlokale aanpak vereisen. Samenwerking biedt voordelen zoals bundeling van middelen, kostenbesparing, grotere projecten en betere toegang tot subsidies (Provincie, Rijk, EU).
Belangrijke initiatieven:
 - Regionaal Economisch Position Paper
 - Regiodeal 't Goeie Leven
 - SPUK-regeling organisatiegraad bedrijventerreinen

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan de doelstelling van dit programma. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Regio Noordoost-Brabant (RNOB)

Er zijn uitdagingen die te groot zijn om als gemeente of waterschap alleen aan te gaan. Bijvoorbeeld omdat ze grenzen overschrijden, te ingewikkeld zijn of te duur zijn. Die opgaven vragen om een gezamenlijke aanpak. RNOB is daarvoor het platform. De regio heeft daarvoor een samenwerkingsagenda vastgesteld, van de samenwerkende overheden, zestien gemeenten en twee waterschappen. De agenda focust zich op mobiliteit en ruimte, leefomgeving (onder andere klimaat en energie) en vestigingsklimaat. Onze opgaven vragen om een gezamenlijk handelingsperspectief en een opgavegerichte benadering, waarbij verschillende overheden op wisselende schaalniveaus samenwerken. Ook is de samenwerking met ondernemers en kennisinstellingen hierbij van groot belang. Deze agenda sluit aan op de strategische agenda's voor de stichting AgriFood Capital en die van Regio Noordoost-Brabant Werkt! (en vice versa). Dit zijn de agenda's ter versterking van de economische structuur en het innovatievermogen van de regio en de arbeidsmarktaanpak.

Heesch West

De gemeenschappelijke regeling Heesch West heeft als doel het ontwikkelen van een nieuw regionaal bedrijventerrein. In een ambitieuze, toekomstgerichte ontwikkeling biedt Heesch West ruimte aan middelgrote tot zeer grootschalige bedrijven, die elders in de regio geen passende huisvesting (meer) vinden. In belangrijke mate zijn dit bedrijven die nu al een regionale binding hebben en zich binnen onze regio willen door ontwikkelen.

Heesch West versterkt het vestigingsklimaat voor Noordoost-Brabant door in te spelen op deze specifieke kwaliteiten. Het nieuwe terrein biedt vestigingsmogelijkheden voor nieuwe regionale en (inter)nationale ruimtevragers én biedt uitbreidingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven uit onder andere onze gemeente. Heesch West richt zich op doorstroming van (regionale) bedrijven die door omvang, ontwikkeling of omgevingseffect niet meer passen op de huidige locatie. Heesch West zorgt zo voor directe en indirect werkgelegenheid voor de regio.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. Om de cijfers van Bernheze te kunnen plaatsen hebben we daarnaast een referentiemeting opgenomen. We gebruiken hiervoor de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 25.000 tot 50.000 inwoners.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Functiemenging (%)	2020	49,7	48,2
	2021	49,7	48,7
	2022	50,2	49,2
	2023	50,6	49,2
	2024	50,8	49,2
Het aantal vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	2020	153,3	152,9
	2021	159,0	160,4
	2022	167,3	172,2
	2023	174,6	178,0
	2024	182,5	186,7

1) De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	507.935	658.709	510.207	6.797	11.978	3.775
3.2 FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	218.221	100.515	117.571	305.221	111.515	145.571
3.3 BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN	145.442	148.813	135.121	27.035	27.035	34.074
0.10 MUTATIE RESERVES	87.000	11.000	28.000	-	75.000	38.694
Totaal	958.598	919.037	790.899	339.053	225.528	222.114

Financiële toelichting

Alle programma's van 1 tot en met 7 bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2025 en werkelijk 2025. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	-148.502	8.203	-140.300
3.2 FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	17.056	-34.056	-17.000
3.3 BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN	-13.692	-7.039	-20.730
0.10 MUTATIE RESERVES	17.000	36.306	53.306
4 DUURZAME LANDBOUW EN ECONOMIE - Totaal	-128.138	3.414	-124.724

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een - bedrag een voordelig taakveld saldo

3.1 Economische ontwikkeling

In de meicirculaire hebben we € 62.000,- ontvangen met betrekking tot beëindigingsregelingen veehouderijen. Dit wordt doorgeschoven naar 2026. Daarnaast hebben we € 14.000,- minder kosten uitvoering transitie landbouw en buitengebied en € 24.000,- minder kosten aan onderzoeken/producties/bijeenkomsten dan begroot in 2025.

0.10 Mutatie reserves

De lagere onttrekking is het gevolg van het niet volledig benutten van het budget uitvoeringskosten transitie landbouw (€ 36.306)

Programma 5: Weerbare en veilige samenleving

In het belang van de veiligheid van onze ondernemers en inwoners blijven we onverminderd aandacht houden voor de aanpak van ondermijning. Waar criminaliteit zich vroeger voornamelijk concentreerde in de grote steden, zien we al een aantal jaren een toename van ondermijnende activiteiten in meer landelijke gebieden. Bernheze is alert op signalen van ondermijning en werkt regionaal alsook multidisciplinair samen om de veiligheid in de regio zo goed mogelijk te borgen en ondermijning tegen te gaan.

Naast ondermijning is de link tussen zorg én veiligheid een van de belangrijkste aandachtspunten om Bernheze veilig te houden. Het kan gaan om huiselijk geweld, kindermishandeling of, bijvoorbeeld, incidenten rondom verwarde personen. Ook hier is met name een multidisciplinaire en integrale benadering nodig.

Weerbaarheid, waaronder ook digitale weerbaarheid, neemt een steeds prominentere plek in bij de benadering van het thema veiligheid. We blijven inzetten om robuust en weerbaar te blijven.

Wat hebben we bereikt?

- De digitale weerbaarheid van inwoners is versterkt.
- De leefbaarheid en veiligheid in Bernheze versterkt met inzet van de Boa's.
- De samenwerking rond onveilige thuissituaties versterkt.
- In 2025 is de aanpak en weerbaarheid tegen ondermijning versterkt
- Richting gegeven aan hoe we samen met partners, ondernemers en inwoners werken aan een veilige en veerkrachtige gemeente.
- Het Bibob-proces is verder geprofessionaliseerd

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2025 hebben we verder uitvoering gegeven aan de geprioriteerde thema's in het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid 2023-2026.

Digitale Veiligheid

In 2025 heeft Bernheze actief ingezet op het vergroten van de digitale weerbaarheid van inwoners, met speciale aandacht voor ouderen. In verschillende kernen zijn bijeenkomsten georganiseerd waarin praktische tips en adviezen werden gedeeld om slachtofferschap van cybercrime te voorkomen. Tijdens deze bijeenkomsten kwamen onderwerpen aan bod zoals het herkennen van phishing, het veilig gebruik van wachtwoorden en het melden van incidenten. De samenwerking met lokale seniorenorganisaties, waaronder de KBO en Seniorenbonden, speelde hierbij een belangrijke rol. Daarnaast werd verwezen naar bestaande hulpinstanties, zoals de bibliotheek, waar inwoners terecht kunnen voor extra ondersteuning bij digitale vaardigheden.

Bernheze sloot zich aan bij het regionale project 'De Bewuste Brabander', dat zich richt op bewustwording en preventie van cybercrime. In dit kader is lokaal promotie gevoerd via radio, abri's en online kanalen. Ook vond een regionale bijeenkomst plaats om inwoners te informeren en te stimuleren om actief aan de slag te gaan met digitale veiligheid.

Om deze activiteiten duurzaam te maken, zijn vrijwilligers geworven die samen met de veiligheidsmedewerker presentaties verzorgen. Het doel is dat zij op termijn zelfstandig bijeenkomsten kunnen organiseren en uitvoeren, zodat de continuïteit gewaarborgd blijft.

Daarnaast is een meldwijzer voor Bernheze ontwikkeld en gepubliceerd. Deze geeft inwoners duidelijkheid over waar zij terecht kunnen wanneer zij slachtoffer worden van cybercrime.

Boa's

In 2025 zijn de Boa's ingezet om de leefbaarheid en veiligheid in de gemeente te versterken. De focus lag op het aanpakken van kleine ergernissen in de openbare ruimte. Om hun effectiviteit te vergroten, zijn Boa's in 2025 voorzien van aanvullende bevoegdheden. Deze uitbreiding stelde hen in staat om zelfstandig op te treden bij specifieke overtredingen. Daarnaast zijn er gedurende het jaar meerdere gezamenlijke controles uitgevoerd, zowel in samenwerking met de politie als zelfstandig. Deze integrale aanpak heeft geleid tot een versterkte handhavingsketen. Het wijkgericht werken van de Boa's blijft belangrijk. Door nauwe samenwerking met wijkteams en het inspelen op lokale signalen konden Boa's gericht aanwezig zijn op plekken waar de leefbaarheid onder druk stond.

Zorg en Veiligheid

Sinds 1 januari 2025 werken we met het AVE-model (Aanpak Voorkoming Escalatie). Dit model ondersteunt professionals in de samenwerking in onveilige situaties vanuit het principe: één plan, één gezin, één regie en geeft aan wanneer er opgeschaald moet worden.

We werken hierin samen met andere veiligheidspartners als het zorg- en veiligheidshuis.

Het koersplan 'Veilig in Afhankelijkheidsrelaties' (huiselijk geweld en kindermishandeling) is in 2025 herijkt en zal begin 2026 ter besluitvorming worden aangeboden. Voor de implementatie hiervan wordt aansluiting gezocht bij de ontwikkeling van 'Sterke Lokale Teams ontwikkelingstraject tot 2028'.

Vermindering / tegengaan van ondermijning

In 2025 is op het thema ondermijning, samen met de veiligheidspartners, onder meer Jonge Aanwas aangepakt. Dit gaat over jongeren die in de criminaliteit dreigen te belanden. De Taskforce RIEC heeft hiervoor een fenomeenaanpak ontwikkeld, deze richt zich in dit geval op jongeren die in criminele netwerken terechtkomen. De aanpak, die samen met het sociaal domein, in 2026 wordt voortgezet bestaat uit, Preventie, signaleren en in grijpen.

Het Lokaal Signalenoverleg Ondernijning (LSO) verder geprofessionaliseerd om de aanpak van ondernijning te versterken. Het LSO voldoet aan wettelijke eisen voor gegevensbescherming, zodat informatie veilig en zorgvuldig wordt behandeld.

Het Maasland Interventie Team (MIT) verschillende gezamenlijke acties uitgevoerd om ondernijning tegen te gaan. Deze acties waren zowel preventief (voorkomen) als repressief (optreden bij overtredingen). De focus bij de controles lag op Kwetsbare branches (transport, logistiek en opslaglocaties, omdat deze gevoelig zijn voor misbruik door criminelen), kwetsbare personen (mensenhandel, prostitutie of uitbuiting van arbeidsmigranten) en specifiek locaties (opslagboxen en huisvesting van arbeidsmigranten, die soms worden gebruikt voor illegale activiteiten).

Naast controles heeft het MIT gewerkt aan:

Bewustwording (ondernemers, inwoners en medewerkers leren signalen van ondernijning beter herkennen), Meldingsbereidheid: duidelijk maken waar mensen terecht kunnen en uitleggen waarom er gemeld moet worden. Weerbaarheid (zorgen dat bedrijven en inwoners minder vatbaar zijn voor criminele druk).

Bewustwording over risico en uitingen van ondernijning

In 2025 zijn er belangrijke stappen gezet in kader van de Brabantse Norm Weerbaarheid. Er is afgelopen jaar geïnvesteerd in de actualisatie van het protocol Veilige Publieke Dienstverlening, Integriteitsbeleid, screening, protocol Gemeentelijk Signalenoverleg Ondernijning (welke in januari (verder vorm) 2026 wordt vastgesteld) (college vastgesteld MO of college, begin 2026), optimalisatie van het interne interventieteam en bewustwording van inwoners en ondernemers m.b.t. criminaliteit. Met betrekking tot dit laatste hebben we volgende activiteiten hebben we ondernomen:

1. Meldwijzer Buitengebied ontwikkeld en uitgerold via (social) media, buurtapps en tijdens bijeenkomsten/voorlichtingen.
2. Bijeenkomsten georganiseerd, o.a. over digitale veiligheid en wijkveiligheid.
3. Voorlichting gegeven aan collega's en vrijwilligers die achter de voordeur komen.
4. Veilige Buurt-campagne uitgerold.
5. 'Vreemd en Verdacht'- 'Houd misdaad uit je buurt' campagne gepromoot vanuit de overheid.
6. In alle dorpskeren tijdens de Week van de Veiligheid informatie verstrekt over signalen en de wijze van melden

Intern vindt er structureel overleg plaats met medewerkers van de verschillende teams om het delen van signalen te stimuleren.

Hierdoor voldoen we nagenoeg aan alle pijlers genoemd in de Brabantse Norm Weerbare Overheid. Komend jaar wordt geïnvesteerd in het uitdragen en implementeren van de nieuwe

processen ten aanzien van integriteit en veilige publieke dienstverlening. Dit zijn thema's die door de raadsgriffier actief onder de aandacht worden gebracht bij de partijen en het inwerkprogramma van de 'nieuwe' raad. Om zorg te dragen dat binnen de betreffende vak teams (vergunningverlening omgevingswet, omgevingsplan, subsidie, aanbesteding en vastgoed) overeenkomstig het Beleidsregel Wet Bibob 2024 gemeente Bernheze wordt gewerkt, is een implementatieplan opgesteld, waar uitvoering aan wordt gegeven.

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Het Meerjarig beleidsplan Weerbaarheid en Veerkrachtige Samenleving is in december 2025 door uw raad vastgesteld. Dit plan geeft richting aan hoe we samen met partners, ondernemers en inwoners werken aan een veilige en veerkrachtige gemeente. Het vormt de basis voor de acties die in 2026 en verder worden uitgevoerd. In 2025 hebben we samen met de Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN) al een start gemaakt op dit thema.

Belangrijke resultaten:

1. Denk Vooruit-campagne: Deze landelijke campagne is lokaal uitgerold om inwoners bewust te maken van hoe zij zich kunnen voorbereiden op noodsituaties.
2. Raadsinformatieavond: Met deelname van de NCTV en de directeur van de Veiligheidsregio. Dit heeft de bewustwording vergroot dat we samen moeten werken aan weerbaarheid.
3. Noodsteunpunten: Eerste stap gezet door een inventarisatie van gemeentelijke gebouwen. Het NSP is belangrijk voor oa informatievoorziening en hulp bij grote incidenten.
4. Samenwerking met vitale partners: Begin gemaakt om samen op te trekken met organisaties die cruciaal zijn bij crises, zoals energie- en zorgpartijen.

Overige ontwikkelingen binnen de Veiligheidsregio.

1. Plan natuurbrandpreventie Maashorst: Eerste stappen gezet om risico's in natuurgebieden te beperken.
2. Nieuwe kantoorlocatie VR en brandweer Den Bosch en nieuw operationeel uniform voor de Brandweer: Dit versterkt de samenwerking en slagkracht, hakenbaarheid en veiligheid.
3. Risicogerichte toezichtstrategie brandveiligheid: Vastgesteld om toezicht slimmer en effectiever te maken.

Wet Bibob

De Wet Bibob is een belangrijk instrument in de strijd tegen ondermijning. Met deze wet kan de gemeente onderzoeken of vergunningen, subsidies of opdrachten mogelijk worden misbruikt voor criminele activiteiten. Zo voorkomen we dat de overheid onbedoeld criminele structuren faciliteert. In 2025 is gestart met het verder professionaliseren van het proces. Dit betekent dat aanvragen zorgvuldig worden getoetst en dat privacygevoelige gegevens veilig en conform wetgeving worden verwerkt.

Project weerbare kernen

De gemeenteraad van Bernheze heeft gevraagd om het thema weerbaarheid actief op te pakken. Dit verzoek sluit aan bij de landelijke oproep om gemeenten, ondernemers en inwoners beter voor te bereiden op uiteenlopende dreigingen en maatschappelijke ontwrichting. Op basis van dit raadsverzoek is een verkenning uitgevoerd, die heeft geleid tot het programmaplan 'Samen naar een weerbare en veerkrachtige samenleving 2026-2027'. Dit plan is op 18 december 2025 door de raad vastgesteld. Het programmaplan geeft richting aan hoe we samen met partners, ondernemers en inwoners werken aan een veilige en veerkrachtige gemeente. Het bouwt voort op bestaande initiatieven en vormt de basis voor de acties in de komende jaren. De volgende doelen zijn hierbij gesteld binnen de vier samenhangende pijlers:

In 2025 zijn ook specifieke acties in gang gezet. Dat ziet op:

- Bewustwording creëren van integrale aanpak binnen de organisatie, middels werksessies, interviews en bijeenkomst gemeenteraad (10 juni 2025).
- Inventarisatie bestaand sociaal weefsel.
- Actieve deelname aan het regionale programma Weerbare Samenleving VRBN.
- In kaart brengen van vitale bedrijfsprocessen in relatie tot de continuïteit van de samenleving bij een langdurige verstoring.
- Inventarisatie en formulering uitgangspunten voor lokale noodsteunpunten.

- Lokaal uitdragen van de Landelijke campagne Denk Vooruit.

Verhoging bijdrage HoKaZo

In 2025 is een incidentele bijdrage aan Hokazo betaald van € 8.800,-. Dit was nodig omdat Hokazo niet uitkwam met de vaste bijdrage vanuit de samenwerkende gemeenten. Dit bedrag is betaald uit de in de begroting gereserveerde middelen.

Tegelijk zijn gesprekken gestart met Hokazo over het vervolg. Wat verwachten we van Hokazo en op welke manier blijven de kosten beheersbaar voor de toekomst.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan de doelstelling van dit programma. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Veiligheidsregio Brabant-Noord

De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en Bevolkingszorg. In de veiligheidsregio werken zij met de 11 gemeenten en de GGD samen op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en bevolkingszorg. Ook de Nationale Politie, de Meldkamer Oost-Brabant, het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid werken samen binnen de veiligheidsregio.

Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is een netwerksamenwerking waarin veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast en recidive, waarbij wordt ingezet op gedragsverandering en verbetering van kwaliteit van het leven van de betrokkene(n).

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. Om de cijfers van Bernheze te kunnen plaatsen hebben we daarnaast een referentiemeting opgenomen. We gebruiken hiervoor de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 25.000 tot 50.000 inwoners.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Verwijzingen halt (aantal per 1.000 inwoners, 12 t/m 18 jaar)	2020	10	4
	2021	7	2
	2022	8	4
	2023	8	6
	2024	9	7

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	2020	1,0	1,6
	2021	1,0	1,4
	2022	1,2	1,3
	2023	1,4	2,3
	2024	1,3	1,8
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2020	3,3	1,6
	2021	3,1	2,1
	2022	3,3	1,9
	2023	3,0	1,5
	2024	3,1	1,8
Diefstallen uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)	2020	1,4	1,8
	2021	1,1	1,3
	2022	1,2	1,1
	2023	1,1	0,8
	2024	1,1	1,4
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (aantal per 1.000 inwoners)	2020	4,9	2,9
	2021	4,8	2,4
	2022	4,8	2,8
	2023	4,4	3,1
	2024	4,1	3,1

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
1.1 CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	2.494.000	2.494.808	2.507.301	-	-17.873	-17.873
1.2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	1.358.822	1.439.523	1.389.785	3.632	43.632	46.108
0.10 MUTATIE RESERVES	-	-	-	-	-	-
Totaal	3.852.822	3.934.331	3.897.086	3.632	25.759	28.235

Financiële toelichting

Alle programma's bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2025 en werkelijk 2025. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
1.1 CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	12.493	-0	12.493
1.2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	-49.738	-2.476	-52.214
0.10 MUTATIE RESERVES	0	0	0
5 WEERBARE EN VEILIGE SAMENLEVING - Totaal	-37.245	-2.476	-39.721

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een - bedrag een voordelig taakveld saldo

1.2 Openbare orde en veiligheid

Deelname veiligheidsmonitor wordt één maal in de 2 jaar gehouden. De planning is in 2026 deel te nemen niet in 2025. Daarnaast wordt deelname informatiecel aanpak ondermijnende criminaliteit met eigen personeel uitgevoerd waardoor er in totaal circa € 50.000 overschrijding is op Integraal veiligheidsbeleid.

Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie

Om het goede te kunnen doen voor én met onze samenleving, is een organisatie nodig die krachtig, wendbaar en toekomstgericht is. Een organisatie die stevig verankerd is in haar omgeving, waar dienstverlening niet alleen centraal staat, maar continu wordt verbeterd in nauwe samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Tegelijkertijd bouwen we samen aan een inspirerende en aantrekkelijke werkplek, waar medewerkers zich gewaardeerd en uitgedaagd voelen om het beste uit zichzelf te halen

In 2025 zijn we vanuit het programma Dienstverlening blijven investeren in het continu verbeteren van onze dienstverlening. Waarbij we veel aandacht hebben voor de borging van alle ontwikkelingen en verbeteringen. Want we hebben als organisatie de overtuiging dat gewoon goed geregelde dienstverlening een doorlopende opdracht is, die vraagt om aandacht, vernieuwing en betrokkenheid.

In 2026 gaan we niet alleen verder met het verbeteren van onze dienstverlening voor inwoners, maar ook met het versterken van de beleving binnen onze organisatie. We zoeken actief het gesprek met medewerkers tijdens onder andere de vernieuwde gesprekscyclus.

Wat hebben we bereikt?

- Om invulling te kunnen geven aan onze kernbeloften in het kader van goed geregelde dienstverlening is een goed geregelde informatievoorziening essentieel. Goed geregeld in de vorm van dat we deze op een verantwoorde, efficiënte en klantgerichte wijze invullen. In het afgelopen jaar hebben we concrete stappen gezet op het vlak van verdere verbetering van onze interne bedrijfsvoering en onze digitale dienstverlening
- We hebben onze vernieuwde website gelanceerd. De website voldoet aan de eisen van digitale toegankelijkheid. En is met diverse doelgroepen getest op gebruiksvriendelijkheid.
- We zijn de ervaring van onze bezoekers van de publiekshal gaan meten door middel van een korte vragenlijst die bezoekers kunnen invullen op de feedbackzuil als ze het gemeentehuis verlaten.
- We hebben het aanvragen van een subsidie door een vrijwilligersorganisatie gedigitaliseerd.
- We hebben een routekaart ontwikkeld voor initiatiefnemers die het proces rondom ruimtelijke initiatieven helder en overzichtelijk maakt.
- We hebben interne inspiratiebijeenkomsten georganiseerd over het schrijven van begrijpelijke brieven, privacy, bellen met inwoners en participatie.
- We hebben de methodiek vastgesteld om de beleving van onze inwoners met ons als gemeente te meten. En we hebben alle voorbereidingen getroffen om dit begin 2026 uit te gaan voeren.
- We hebben een vernieuwde folder voor de WMO ontwikkeld.

Wat gaan we daarvoor doen?

ICT

Om invulling te kunnen geven aan onze kernbeloften in het kader van goed geregelde dienstverlening is een goed geregelde informatievoorziening essentieel. Goed geregeld in de vorm van dat we deze op een verantwoorde, efficiënte en klantgerichte wijze invullen.

- Goed geregelde dienstverlening met als leidraad onze vijf kernbeloften.
- In dit kader hebben we in 2025
- Gekeken hoe we onze bereikbaarheid toetsbaar kunnen verbeteren. Hiertoe is o.a. een Communicatie kompas vastgesteld waarin we hebben aangegeven welke kanalen we op welk moment gebruiken en is een organisatie brede campagne bereikbaarheid doorlopen en is gewerkt aan een verbetering van de ondersteuning voor het KCC m.b.t. meldingen en terugbelverzoeken;
- Onder de noemer Wet modernisering elektronische dienstverlening invulling gegeven aan de introductie van digitale loketten voor onze klanten. Hiertoe is o.a. gestart met een traject professionalisering sociaal domein. Onder deze vlag gaan we zaakgericht werken binnen dit domein gecombineerd met een digitaal burgerloket realiseren. Daarnaast hebben we een zogeheten WOO loket met bijbehorende interne instrumenten geïntroduceerd en is onze website compleet vernieuwd;
- Het plan van aanpak Kwaliteitsbeheer informatievoorziening vastgesteld waarin we aangeven hoe we uitvoering geven aan een verantwoorde decentrale invulling van onze informatievoorziening;
- Het generieke pakket van eisen m.b.t. invulling en aanpassing van ons informatiesysteem vastgesteld.. Dit pakket beschrijft de eisen op het vlak van security, privacy, archivering en architectuur die we gebruiken bij het toetsen van wijzigingen in ons informatiesysteem.
- Een Europese aanbesteding hard en software doorlopen. Deze heeft geresulteerd in een tweetal raamcontracten waarbinnen hard en software wordt afgenomen.

Security gegarandeerd

Als gemeente beschikken we over een grote hoeveelheid aan gevoelige informatie die op de juiste manier beveiligd moet worden. Voor de invulling van deze beveiliging conformeren we ons aan de Europese richtlijn NIS2 en de Nederlandse vertaling hiervan in de vorm van de BIO2. In dit kader hebben we in 2025:

- De externe beveiliging van ons informatiesysteem versterkt middels introductie van een SIEM/SOC oplossing. Hiermee wordt het centrale deel van ons informatiesysteem continue gemonitord en worden aanvallen direct gepareerd;
- Een cyberoefening met management en college gehouden waarbij gekeken is hoe wij moeten handelen in geval van een cyberaanval;
- Gestart met het in beeld brengen van onze kritische processen. Hierbij is een samenwerking gezocht met het project Brabantse norm weerbare overheid. Doel

hiervan is het komen tot een integraal bedrijfscontinuïteitsplan waarin een juiste balans is gevonden tussen het gemeentelijk- partner- en burger-belang;

- Gestart met de vertaling van de Europese eisen op het vlak van informatiebeveiliging (NIS2) naar onze organisatie;
- Een bewustwordingstraject doorlopen inzake het gebruik van AI binnen onze organisatie. Hiervoor heeft o.a. iedere medewerker verplicht een opleidingstraject doorlopen.

Privacy gegarandeerd

We gaan als gemeente verantwoord om met de aan ons toevertrouwde gegevens. Hierbij conformeren we ons aan de AVG. In het afgelopen jaar hebben we;

- Naar aanleiding van de opmerkingen in het privacy jaarverslag de formatie van onze FG versterkt, ondersteuning voor onze privacy officer geregeld en het verwerkingsregister geïmplementeerd;
- Op basis van het borgingsproduct AVG een analyse doorgevoerd welke heeft geresulteerd in een concreet vastgesteld verbeterplan om te komen tot een verdere inbedding van privacy in onze organisatie.

Archivering gegarandeerd

Als gemeente conformeren we ons aan de archiefwet. Dit houdt in dat de aan ons toevertrouwde en door ons gegenereerde gegevens op de juiste manier bewaard, vernietigd of over gedragen worden. In het afgelopen jaar hebben we in dit kader;

- Het analoge archief gereed gemaakt voor overbrenging naar het BHIC;
- een onderzoek gestart naar het toekennen van metadata aan documenten t.b.v. beheren en beveiligen van bestanden op documentniveau middels Purview. Hiermee garanderen we dat ook losse documenten conform archiefwet behandeld worden.

Informatie gedreven data gestuurd werken

Onze organisatie erkent het belang van data gestuurd werken. Dit is echter alleen mogelijk als we in kunnen staan voor de processen waarmee we deze data genereren. Vanuit deze optiek hebben we in het afgelopen jaar;

- Het plan van aanpak Procesbewust werken vastgesteld. Met dit plan geven we aan hoe we invulling gaan geven aan het onder de noemer Bernheze symfonie partituur beschreven wijze van procesbewust samenwerken;
- Een visie op het vlak van data gestuurd werken met bijbehorende invoeringsstrategie opgesteld en een aantal concrete dashboards gebouwd.
- Onderzocht hoe we verder invulling gaan geven aan de Common Ground gedachte. Hiertoe is o.a. gekeken hoe we de interne distributie van gegevens binnen onze organisatie kunnen minimaliseren zonder concessies te doen aan de efficiëntie van onze bedrijfsvoering.

Werken aan personeel dat voorbereid is op huidige en toekomstige ontwikkelingen

In 2025 hebben we belangrijke stappen gezet om onze organisatie en medewerkers voor te bereiden op huidige én toekomstige ontwikkelingen. Begin dit jaar is het project HR21 afgerond, waardoor de gehele organisatie beschikt over vernieuwde functieprofielen. Daarnaast is de nieuwe gesprekscyclus geïmplementeerd, zodat alle medewerkers in 2026 kunnen starten met deze vernieuwde manier van samenwerken en ontwikkelen. Ook hebben we gewerkt aan een stevig fundament met het actualiseren van ons integriteitsbeleid, het Arbobeleid en een vernieuwde Risico-Inventarisatie & -Evaluatie (RIE). Tot slot hebben medewerkers meegedaan aan een organisatie breed onderzoek, waarvan de uitkomsten in 2026 worden benut om samen met teams gericht aan verbeteringen te werken. Naast deze speerpunten hebben we in 2025 gewerkt aan diverse initiatieven voor medewerkers, die in 2026 verder worden uitgewerkt.

Kwaliteitsverbetering dienstverlening

In 2025 zijn we met het Programma Dienstverlening doorgegaan met het werken aan het verbeteren van onze dienstverlening. In de vele projecten die we vanuit het programma samen met onze inhoudelijke collega's hebben uitgevoerd stond de ervaring van de inwoner centraal. Zo hebben we onze nieuwe website met onze inwoners getest in verschillende bijeenkomsten. En is bij het verbeteren van de processen, zoals de digitalisering van de aanvraag voor een subsidie door een vrijwilligersorganisatie, echt gekeken hoe we het makkelijker kunnen maken voor onze inwoners.

Het continu verbeteren van onze dienstverlening vanuit het perspectief van de inwoner heeft een stevige plek gekregen in het proces bewust werken en het werken met de Lean methodiek. Op die manier maken we het stapje voor stapje onderdeel van het dagelijks werk. Om ervoor te zorgen dat we in 2026 deze lijn door kunnen zetten zijn we begonnen met het opstellen van een gemeentebreed meethuis. Begin 2026 gaan we uitvragen aan onze inwoners hoe zij ons als gemeente ervaren. Dan hebben we een beeld van welke aspecten van belang zijn voor inwoners en die we mee kunnen nemen in het continu verbeteren van onze dienstverlening. Daarnaast eindigt het programma begin 2026 en gaat onze beleidsadviseur dienstverlening verder met de benodigde aandacht op dit onderwerp.

Huisvesting de Misse 2, 4 en 6 te Heesch

In 2025 is de definitiefase van het project De Misse 2 4 6 afgerond. Opgeleverde resultaten zijn het technisch Programma van Eisen, het Ruimtelijk functioneel Programma van Eisen en een eerste financieel investeringsoverzicht. Op basis van deze documenten is er een vlekkenplan opgesteld en een voorkeursscenario gedefinieerd. In de raadsvergadering van december 2025 is besloten dat het voorkeursscenario mag worden uitgewerkt tot een definitief ontwerp.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan de doelstelling van dit programma. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Het Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC) voert voor Bernheze en de andere deelnemende gemeenten en waterschappen wettelijk verplichte taken uit op het gebied van archiefbeheer, ordening, controle en –ontsluiting. Binnen de mogelijkheden werkt het BHIC aan het beleidsdoel ‘meer publiek, meer divers publiek’. Dit sluit aan bij onze doelstelling om cultuur, in dit geval het papieren en digitale erfgoed van de gemeente, gemakkelijk toegankelijk te maken voor belangstellenden. Het BHIC gaat actief aan de slag met het e-depot. Het BHIC is landelijk een van de koplopers in de digitaal ontsloten historische naslag.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
0.1 BESTUUR	2.272.674	2.301.988	3.482.302	-	-	-
0.2 BURGERZAKEN	1.188.180	1.401.598	1.371.970	604.577	746.721	721.020
0.4 OVERHEAD	11.739.893	11.575.669	11.734.275	79.019	131.917	150.607
0.10 MUTATIE RESERVES	137.802	193.170	193.170	73.897	332.049	284.415
Totaal	15.338.549	15.472.425	16.781.717	757.493	1.210.687	1.156.042

Financiële toelichting

Alle programma's bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2025 en werkelijk 2025. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
0.1 BESTUUR	1.180.314	0	1.180.314
0.2 BURGERZAKEN	-29.628	25.701	-3.927
0.4 OVERHEAD	158.606	-18.690	139.915
0.10 MUTATIE RESERVES	-0	47.634	47.634
6 DIENSTVERLENING EN STERKE ORGANISATIE - Totaal	1.309.292	54.645	1.363.936

*Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een - bedrag een voordelig taakveld saldo*

0.1 Bestuur

Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en wordt het overgedragen aan het ABP. Voor een inschatting van de overdrachtswaarde per 1-1-2028 hebben we meegedaan aan een landelijk onderzoek. De commissie BBV heeft de stellige uitspraak gedaan dat gemeenten bij de jaarrekening 2025 de hoogte van de voorziening ultimo 2025 gelijk moeten stellen aan de prognose o.b.v. het uitgevoerde onderzoek en daarnaast rekening moeten houden met de gewijzigde verplichtingen over 2025. Dit betekent voor Bernheze dat een forse bijstorting van 1,3 miljoen in de voorziening heeft moeten plaatsvinden.

De mogelijkheid bestaat dat tussen 1-1-2026 en 1-1-2028 een vrijval plaatsvindt als gevolg van een rentestijging of een bijstorting moet plaatsvinden als gevolg van een renteverlaging.

0.4 Overhead

De naheffingsaanslag WKR (Werk Kostenregeling) voor 2025 valt € 80.000,- hoger uit. De WKR is een fiscale regeling waarmee werkgevers onbelaste vergoedingen en verstrekkingen kunnen geven aan werknemers. Denk aan cadeaubonnen, personeelsfeestjes. Er is wel een vrije ruimte bepaalt (% van de loonsom). Wordt de vrije ruimte overschreden dan moet de gemeente 80% eindheffing betalen.

Daarnaast heeft een bijstorting van € 527.000,- moeten plaatsvinden in de voorziening Spaarverlof. Deze voorziening is de gemeente verplicht te treffen omdat er sprake is van aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang.

De overheadkosten laten een overschrijding zien als gevolg van een lagere toerekening van de overheadkosten aan het grondbedrijf á € 257.000,-. De salariskosten overhead laten daarentegen weer een onderschrijding van € 640.000,- zien als gevolg van vacatures.

De huur voor de koelmachine is abusievelijk niet geraamd en resulteert in een overschrijding van € 63.684,-. Daarnaast overschrijdingen voor met name stroomkosten, onderhoudskosten en schoonmaakkosten van in totaal € 50.621,-.

Het strategisch opleidingsbudget is door toename van het aantal studies met € 55.000,- overschreden. Deze meerkosten worden gedekt uit de egalisatiereserve opleidingskosten. Deze reserve is ingesteld om schommelingen in opleidingskosten te egaliseren.

De geplande uitgaven voor Programma Dienstverlening zijn niet volledig benut. Deze uitgaven worden gedekt door de egalisatiereserve Programma dienstverlening. De niet benutte middelen € 63.089 blijven beschikbaar in de bestemmingsreserve. Van het beschikbare budget voor verbeteren digitalisering is € 19.830,- minder uitgegeven dan verwacht. Diverse onderschrijdingen op budgetten van in totaal € 45.523,-.

0.10 Mutatie reserves

De lagere onttrekking uit de diverse reserves is het gevolg van lagere uitgaven op het programma dienstverlening van € 56.000,-, geen uitgaven op het project privacy gegarandeerd (€ 25.000) en een onttrekking uit de egalisatiereserve opleidingen (€ 34.000,-).

Programma 7: Financiën

De haalbaarheid van onze beleidsambities in het kader van prettig wonen en leven in Bernheze hangt af van de betaalbaarheid ervan. De financiële vooruitzichten voor de komende jaren zijn onzeker, mede door landelijke en mondiale economische ontwikkelingen zoals de inflatie. We dienen dan ook verantwoord te begroten en tegelijkertijd te kijken hoe we onze middelen zo optimaal mogelijk inzetten voor het realiseren van de gewenste maatschappelijke effecten. Dit vraagt om flexibiliteit en keuzes om te komen tot een evenwicht in ambities en begrotingsruimte. Door meer op hoofdlijnen te budgetteren komt er ruimte en flexibiliteit in onze begroting om snel in te spelen op actualiteiten en daarnaast stimuleert dit het integraal werken.

Wat hebben we bereikt?

- De onzekerheid over de betaalbaarheid van onze ambities blijft bestaan. Bij de begroting maakten we keuzes binnen de financiële kaders. Vooruitlopend op het 'ravijnjaar 2026' hebben we een deel van het accres van de algemene uitkering niet ingezet. Deze buffer hebben we voor 2025 niet in hoeven te zetten voor incidentele tegenvallers.
- De lastendrukverhoging hebben we in 2025 beperkt kunnen houden. Naast een correctie voor de inflatie van 2,3% hebben we een extra aanpassing gedaan van 2,7%. Deze aanpassing vond uw raad acceptabel gezien de uitdaging waarvoor we staan om te komen tot een structureel sluitend meerjarenperspectief. Daarnaast besloot uw raad tot een eenmalige teruggave van € 20 per gezinshuishouden uit de afvalreserve.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Evenwicht en flexibiliteit

We hebben bij het opstellen van de begroting 2025 het principe gehanteerd om structurele uitgaven te dekken met structurele middelen. Voor het jaar 2025 gold dan ook het repressief toezicht door de provincie.

De planning en control cyclus heeft gedurende het begrotingsjaar gezorgd dat het plannen, monitoren en verantwoorden van voornemens en de verantwoording daarover gestructureerd heeft plaats gevonden. Voor verantwoording en bijstelling van de uitvoering van de begroting 2025 zijn door uw raad een tweetal tussentijdse rapportages vastgesteld. De eerste bestuursrapportage heeft geleid tot een positieve bijstelling voor 2025 van € 467.348,- en een negatieve structurele bijstelling van € 50.091,-. De tweede bestuursrapportage heeft geleid tot een positieve bijstelling van € 1.101.128 voor 2025 en een negatieve structurele bijstelling van € 2.878,-.

Bij het opstellen van de begroting 2025 liet het meerjarenperspectief een aanzienlijk tekort zien als gevolg van een forse terugval van de inkomsten uit de algemene uitkering. We hebben onder begeleiding van een extern bureau de mogelijke ombuigingen in beeld gebracht om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting. Het ombuigingsrapport met mogelijke ombuigingen

is opiniërend besproken in de commissievergadering van 4 februari 2025. De uitkomsten van deze opiniërende bespreking hebben we meegenomen in het begrotingsproces 2026-2029.

Betaalbaarheid

Voor de aangeboden diensten vragen we een prijs die maximaal de kostprijs is, maar bij de leges passen we dit niet in alle gevallen toe. De reden is dat dit zou leiden tot onaanvaardbare hoge leges.

Hierdoor bereiken we voor algemene dienstverlening (hoofdstuk 1) een dekking van 62,6%. Circa 80% van de leges hoofdstuk 1 worden door het rijk gemaximeerd en beperken de mogelijkheid volledig kostendekkend te zijn. Voor de leges met betrekking tot maatschappelijk belangen zoals evenementen en overige vergunningen in het kader van de APV (hoofdstuk 3) een dekking 8,1%.

In beginsel passen we voor vergunningen met betrekking tot de omgevingswet (hoofdstuk 2) een dekking van maximaal 100% toe op begrotingsbasis. Op begrotingsbasis (via belasting en legesverordening) kwamen wij tot een dekkingsgraad van 93,3%. De huidige jaarrekening 2025 laat een dekkingsgraad zien van 141,6%. Dit is het gevolg van een toename van de aantallen afgeven vergunningen van met name grote projecten die wij in die aantallen en omvang op begrotingsbasis niet hadden voorzien.

De OZB corrigeren we de in de begroting met de verwachte inflatie van 2,3% plus een extra verhoging van 2,7. Het tarief voor riool en afval leiden we af van de verwachte kosten. Voor afval geldt dat we kunnen beschikken over de afvalreserve. We zetten deze buffer in voor egalisatie van de kosten. Ook in 2025 hebben wij ervoor gekozen een teruggave van € 20,00 op het vastrecht toe te passen. Ten aanzien van de voorziening riool geldt eveneens de egalisatiefunctie. De paragraaf lokale heffingen geeft meer details over deze heffingen en wat dit betekent voor onze inwoners.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan de doelstelling van dit programma. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

De BSOB is een regionaal samenwerkingsverband dat zich richt op het gezamenlijk waarderen, heffen en innen van belastingen. Het doel is de kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van lokale belastingen te verbeteren.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. Om de cijfers van Bernheze te kunnen plaatsen hebben we daarnaast een referentiemeting opgenomen. We gebruiken hiervoor de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 25.000 tot 50.000 inwoners.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Gemiddelde WOZ waarde van woningen (x duizend euro)	2021	285	333
	2022	313	374
	2023	361	431
	2024	376	456
	2025	396	479
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	2020	8,7	7,9
	2021	8,1	12,3
	2022	8,3	10,9
	2023	8,4	23,8
	2024	7,3	18,3
Demografische druk (%) ¹	2021	78,5	77,4
	2022	79,0	76,9
	2023	79,1	77,0
	2024	79,5	77,1
	2025	80,1	77,6
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in €)	2021	Geen data	751
	2022	Geen data	825
	2023	867	808
	2024	Geen data	837
	2025	957	894
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)	2021	Geen data	802
	2022	Geen data	878
	2023	949	861
	2024	Geen data	891
	2025	1.046	951

1) De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder per 100 personen van 20 tot 65 jaar

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
0.5 TREASURY	75.704	68.068	64.614	90.941	436.335	518.114
0.61 OZB WONINGEN	535.875	543.687	519.849	5.417.748	5.434.725	5.436.382
0.62 OZB NIET-WONINGEN	-	-	-	3.493.798	3.445.541	3.429.444
0.63 PARKEERBELASTING	-	-	-	-	-	909
0.64 BELASTINGEN OVERIG	-	-	-	38.300	40.805	42.991
0.7 ALGEMENE UITKERING EN OVERIGE UITKERINGEN GEMEENTEFONDS	-	-	-	60.262.973	63.393.343	63.797.410
0.8 OVERIGE BATEN EN LASTEN	328.739	18.305	17.968	-	-	300
0.9 VENNOOTSCHAPSBELASTING (VPB)	-	491.270	559.395	-	-	-
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE	-	-	3.367	172.396	342.465	421.837
0.10 MUTATIE RESERVES	2.820.670	3.689.273	3.689.273	1.097.883	-	-
Totaal	3.760.988	4.810.603	4.854.466	70.574.039	73.093.214	73.647.387

Financiële toelichting

Alle programma's bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2025 en

werkelijk 2025. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
0.5 TREASURY	-3.454	-81.779	-85.233
0.61 OZB WONINGEN	-23.838	-1.657	-25.495
0.62 OZB NIET-WONINGEN	0	16.097	16.097
0.5 TREASURY	0	-909	-909
0.64 BELASTINGEN OVERIG	0	-2.186	-2.186
0.7 ALGEMENE UITKERING EN OVERIGE UITKERINGEN GEMEENTEFONDS	0	-404.067	-404.067
0.8 OVERIGE BATEN EN LASTEN	-337	-300	-637
0.9 VENNOOTSCHAPSBELASTING (VpB)	68.125	0	68.125
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE	3.367	-79.372	-76.006
0.10 MUTATIE RESERVES	0	0	0
7 FINANCIEN - Totaal	43.863	-554.173	-510.310

*Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een - bedrag een voordelig taakveld saldo*

0.5 Treasury

In het 4e kwartaal van 2025 is meer rente ontvangen over het saldo bij schatkistbankieren. Dit is het gevolg van het uitblijven van de eerder verwachte renteverlaging door de Europese Centrale Bank in september 2025. Tezamen met een hoger gemiddeld saldo in het vierde kwartaal heeft dit geleid tot € 82.000,- euro meer renteontvangsten.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Op 16 december 2025 ontvingen we de decembercirculaire. Over de uitkomsten van deze circulaire informeerden wij de gemeenteraad via een notitie ter informatie op 22 januari 2026. Deze circulaire liet een positief saldo zien van € 451.000,-. Door de actualisering van de aantallen van de maatstaven en een ontvangen afrekening over 2023 zijn de inkomsten € 404.000,- hoger dan geraamd.

0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

In de tussentijdse rapportage informeerden wij uw raad over de voorlopige aanslag 2025. Inmiddels is het bedrag van de definitieve aanslag 2024 bekend en is een inschatting gemaakt van de winst over 2025 en de te betalen aanvullende vennootschapsbelasting 2025. Deze aanvullende betaling is € 68.000,- hoger dan de inschatting te tijde van de tweede tussentijds rapportage.

3.4 Economische promotie

De hogere opbrengsten van € 80.000,- hebben betrekking op inkomsten toeristenbelasting 2024 waarbij de verwachting was € 256.300,- aan inkomsten terwijl wij over 2024 € 335.000,- aan opbrengsten hebben ontvangen.

Deel II Jaarverslag: Paragrafen

A. Lokale heffingen

Inleiding

In artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is bepaald dat de paragraaf betreffende de lokale heffingen ten minste bevat:

- de geraamde/ werkelijke inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven en heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Geraamde/werkelijke inkomsten 2025

De opbrengsten van de (belangrijkste) belastingen en heffingen worden in onderstaande tabel weergegeven:

Belastingen en heffingen	Geraamde inkomsten	Werkelijke inkomsten	afwijking
Onroerende zaakbelasting (OZB)	8.843.869	8.826.191	-0,20%
Afvalstoffenheffing (restfractie, GFT en milieustraat)	3.295.723	3.348.622	1,61%
Rioolheffing	2.866.687	2.869.423	0,10%
Toeristenbelasting	342.465	421.837	23,18%
Reclamebelasting	40.805	42.991	5,36%

Overzicht en beleidsuitgangspunten ten aanzien van de lokale heffingen

Belastingen en heffingen

Het algemeen te voeren financieel beleid doen wij op basis van evenwichtige keuzes. Wij letten hierbij op de taken en de daarvoor beschikbare middelen. Uiteraard met het doel om het gemeentelijk huishoudboekje kloppend te houden. Ten gevolge hiervan kijken wij bij het belasting- en tarievenbeleid naar de kosten van het in stand houden van de algemene voorzieningen en de OZB-prijs die daar redelijkerwijs voor betaald zou moeten worden.

Voor het uitvoeren van taken op het gebied van afval, riool en diverse andere diensten gaan wij uit van het doorberekenen van de kostprijs. Wij doen dit vanuit de gedachte dat deze voldoen aan het profijtbeginnsel.

De gemeente Bernheze kent een aantal belastingen en heffingen die kunnen worden onderscheiden in algemene dekkingsmiddelen (ozb) en heffingen waarvan de besteding is gebonden (afvalstoffenheffing, rioolheffing).

Belastingvoorstellen 2025

De gemeenteraad stelt de verordeningen vast, waarin de tarieven voor de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn opgenomen. Hieronder volgt een korte samenvatting van de belangrijkste voorstellen.

Onroerende zaakbelasting

Wij hebben rekening gehouden met een tariefsaanpassing van 5% voor woningen en 6,9% voor niet-woningen. Deze betreffen de trendmatige prijsontwikkeling van 2,3% en een extra aanpassing van 2,7%, en daarnaast een inhaalindex van 1,9% voor niet-woningen.

Voor 2025 gelden de WOZ-waarden met waardepeildatum 1 januari 2024. Deze waarden zijn tot stand gekomen op basis van de geactualiseerde taxaties van het geïnventariseerde onroerend goed (door de BSOB) inclusief areaaluitbreiding (nieuwbouw, verbouw en sloop).

Afvalstoffenheffing

Het vastgestelde afvalbeleid houdt in dat het restafval zoveel mogelijk wordt gescheiden van andere afvalstromen. Door maatregelen die betrekking hebben op de wijze van inzameling van het GFT, PMD, textiel en de effecten van tariefprikkelers willen we onze doelstellingen halen. Hierbij is het uitgangspunt maximaal 100% kostendekkende tarieven. De tarieven 2025 zijn niet geïndexeerd ten opzichte van 2024 (aanbieden matrassen is kosteloos). Ook is in 2025 een éénmalige teruggave van € 20,00 als korting op het vastrecht toegepast.

Rioolheffing

Op basis van het Programma water en riolering 2024-2027 zijn de tarieven met 4,8% gestegen (trendmatige prijsindex van 2,3% en extra aanpassing van 2,5% in verband met toekomstige (vervangings-)investeringen). Hierbij is het uitgangspunt maximaal 100% kostendekkende tarieven.

Kwijtscheldingsbeleid

Op basis van artikel 26 van de invorderingswet geven wij uitvoering aan de kwijtschelding van belastingen. Op 27 juni 2019 besloot uw raad in het kader van de harmonisatie van het kwijtscheldingsbeleid BSOB, dat:

- voor de kosten van bestaan een percentage van 100% van de bijstandsnorm te hanteren voor personen jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd;
- de norm voor de kosten van bestaan voor AOW-gerechtigden te baseren op de toepasselijke netto AOW-bedragen in de plaats van op de toepasselijke bijstandsnorm;
- bij het bepalen van het netto-bestedbare inkomen voor kwijtschelding rekening wordt gehouden met de kosten van kinderopvang;
- de kwijtschelding voor natuurlijke personen die een bedrijf of een zelfstandig beroep uitoefenen (kleine ondernemers) in stand wordt gehouden.

Voor kwijtschelding komt de volgende heffing in aanmerking:

- Afvalstoffenheffing tot het vastgesteld maximum van € 152,- o.b.v. Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing Bernheze 2025 (artikel 10: kwijtschelding).

Ontwikkeling woonlasten en lokale lastendruk

Onder woonlasten verstaan wij het totaalbedrag dat onze inwoners moeten betalen voor: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

De volgende ontwikkelingen zien wij in waarden van objecten:

Ontwikkeling	2024 Jaarrekening	2025 Begroting	2025 Jaarrekening
WOZ-waarde woning	449.701	473.262	475.625
WOZ-waarde niet woning	448.246	464.167	463.356

Op basis van bovenstaande waarden ontwikkelt zich de lokale lastendruk als volgt:

Overzicht ontwikkeling gemiddelde lokale lastendruk		2024 Bedrag	2025 Bedrag	Wijziging ten opzichte van 2024 (%)
Woningen	Eigenaar	563,03	595,48	5,8%
	Gebruiker	246,90	257,80	4,4%
	Eigenaar en gebruiker	809,93	853,28	5,4%
Niet-woningen	Eigenaar	1.596,30	1.677,81	5,1%
	Gebruiker	1.187,58	1.245,04	4,8%
	Eigenaar en gebruiker	2.784,98	2.922,85	5,0%

Overzicht gemiddelde woonlasten 2025 omliggende en vergelijkbare gemeenten

(bron: [Landelijk overzicht 2025 – COELO](#))

Gemeente	Woonlasten eigenaar/bewoner meerpersoons- huishouden	Woonlasten eigenaar/bewoner rangorde	Woonlasten huurder meerpersoons- huishouden	Woonlasten huurder rangorde
Gem. landelijk	€ 1.052		€ 480	
Gem. provincie Noord-Brabant	€ 973		€ 464	
Meerijstad	€ 919	55	€ 323	41
Maashorst	€ 901	42	€ 372	71
Oss	€ 972	98	€ 363	66
Bernheze	€ 951	80	€ 252	13
Land van Cuijk	€ 1.018	159	€ 412	105
Best	€ 1.004	139	€ 586	262
Laarbeek	€ 1.022	162	€ 525	212
Gemert-Bakel	€ 1.105	243	€ 498	187

Gemeente	Woonlasten eigenaar/bewoner meerpersoons- huishouden	Woonlasten eigenaar/bewoner rangorde	Woonlasten huurder meerpersoons- huishouden	Woonlasten huurder rangorde
Vught	€ 1.183	283	€ 580	256
Boekel	€ 1.151	270	€ 613	282

1=laagste woonlasten; 346=hoogste woonlasten. Coelo maakt geen gebruik van de gem WOZ-waarde en aantal ledigingen afval van Bernheze.

Kostendekkendheid tarieven

In het Besluit begroting en verantwoording is bepaald dat alleen kosten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Dit betekent dat het niet zondermeer mogelijk is om vanuit de taakvelden volledig inzicht te krijgen in alle kosten die maximaal kostendekkend mogen zijn. Kosten van overhead worden centraal geraamd, maar dienen wel in verband gebracht te worden met de integrale kostprijs. Om deze reden is het van belang dat op een andere wijze uit de begroting blijkt hoe de tarieven worden berekend en welke (beleids)keuzes bij die berekening zijn gemaakt. Deze paragraaf verschaft deze informatie.

Rioolheffing

Goede riolering is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Als gemeente hebben we de taak om voor die riolering te zorgen: we hebben de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, voor afvloeiend hemelwater en voor grondwatermaatregelen.

Met het nieuwe, meer adaptieve, GRP willen wij verder gaan door:

- nog nadrukkelijker te kijken naar ontwikkelingen die in de stedelijke omgeving plaatsvinden rond water, grondstoffen, energie en ruimtelijke ontwikkelingen;
- de zorgplicht nog breder in te bedden in de interne en externe processen, waardoor betere afstemming plaatsvindt op andere processen in de (openbare) ruimte.
- Het projectmatig klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte.
- De beleidsambities die hierbij horen zijn:
 - adaptief en risicogestuurd beheer;
 - klimaatadaptatie;
 - samenwerking in As50+-verband;
 - inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Om alle kosten te kunnen dekken, heffen we rioolheffing. We heffen van eigenaren op basis van de WOZ-waarde. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in:

onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen, en
onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen.

Het grootste deel van de lasten is bedoeld voor het opvangen van de vervanging en relining van de riolering. Gezien het feit dat er nogal wat onzekerheden zijn over het exacte tijdstip van de

vervangingspiek (na 2040) en de ontwikkeling van nieuwe (goedkopere) renovatietechnieken is het niet verstandig om per direct een theoretisch op lange termijn kostendekkend tarief te hanteren.

De huidige heffing ligt onder het op lange termijn kostendekkende tarief. Er zijn vele scenario's mogelijk om naar een kostendekkend niveau te groeien. In wezen is het een vraagstuk van verdeling in de tijd: hoe langzamer we naar een kostendekkend niveau groeien, hoe hoger we uiteindelijk uitkomen.

Het zwaartepunt van de uitgaven komt na 2040. Daarom passen wij het tarief de komende jaren niet aan (behoudens inflatiecorrectie). Vanaf 2030, rekening houdend met de verwachte vervangingspiek, gaan we de tarieven verhogen. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat de noodzaak tot stijging ontbreekt. Een tariefstijging hoeft namelijk pas na drie planperiodes (2030) te worden doorgevoerd om vanaf die periode te gaan sparen voor de (theoretische) vervangingspiek die na 2040 zal gaan optreden. De komende jaren zal duidelijk worden of die piek ook daadwerkelijk gaat optreden. In de tussenliggende periode zal de strategie vervangen versus relinen verder worden geoptimaliseerd. Deze benadering is tevens in overeenstemming met de aanbeveling van de Commissie BBV om ten behoeve van het tarief een horizon van 10 jaar te hanteren. Dit geheel van de rioolheffing is maximaal 100% kostendekkend op begrotingsbasis.

Kosten taakveld Riolering, excl. onderhoud incl. (omslag)rente ¹	1.994.797
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-51.155
Netto kosten taakveld Riolering	1.943.642
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	225.236
BTW ²	264.151
Totale kosten	2.433.029
Overige opbrengsten beschikking reserves	438.651
Opbrengst heffingen	-2.869.423
Totaal opbrengsten	-2.430.772
Dekkingspercentage	99,91%

1) Geen omslagrente a.g.v. ontbreken van boekwaarde activa.

2) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft de kostprijsverhogende compensabele BTW over de gemaakte kosten. Voor deze compensabele btw is een korting toegepast op de algemene uitkering.

Afvalstoffenheffing

De focus ten aanzien van afval ligt tegenwoordig op het maximaal hergebruiken van producten en grondstoffen: de circulaire economie. Afval zien als grondstof is goedkoper, duurzamer en milieuvriendelijker. De richting die we op moeten is het denken en handelen van inwoners (nog) verder om te schakelen van afval naar grondstof, zodat het hergebruik stijgt en de hoeveelheid restafval daalt.

De volgende ambities zijn in het beleidsplan opgenomen:

- De milieuambitie: Bernheze moet er naar streven om in 2030 afvalloos te zijn (dat wil zeggen dat er geen huishoudelijk afval meer vrijkomt dat als restafval verwerkt moet worden).
- De kostenambitie kan omschreven worden als “een goede kwaliteit tegen een redelijke prijs”. Bij voorkeur gaan de kosten voor afvalbeheer niet omhoog, maar een stijging is bespreekbaar als daar wat tegenover staat.
- De serviceambitie: gemak voor de burger. Inwoners moeten hun afval zo veel mogelijk kwijt kunnen op het moment dat zij dat willen en zij zich dus ook weinig zorgen hoeven te maken over opslagruimte in huis (niet méér opslagmiddelen dan noodzakelijk).
- Aandacht voor werkgelegenheid (als vierde element aan de afvaldriehoek): preventie, hergebruik en recycling van afval kan lokale (sociale) werkgelegenheid opleveren. Denk hierbij aan nieuwe werkgelegenheid door sortering en vermarkting van afvalstromen, kringloopwinkels en repair-café's. Dit aandachtspunt hanteren we als secundaire ambitie.

De fysieke inzamelstructuur is opgebouwd uit een haalsysteem (huis-aan-huis), een decentraal brengsysteem en een centraal brengsysteem (milieustraat en twee groendepots).

De financiële inzamelstructuur is opgebouwd uit:

- een belasting per perceel (vastrecht),
- een belasting voor het ledigen van een cliko fijn huishoudelijk restafval (fHRA),
- een belasting voor het aanleveren van bepaalde afvalstromen op de milieustraat (poorttarief).

Daarnaast zijn kosten verbonden aan het gebruik maken van de haalservice voor grof tuinafval binnen de bebouwde kom. Dit geheel van de afvalstoffenheffing is maximaal 100% kostendekkend op begrotingsbasis.

Kosten taakveld Afval, excl. onderhoud incl.(omslag)rente	3.382.407
Inkomsten taakveld (afval), excl. heffingen	-446.432
Netto kosten taakveld afval	2.935.975
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	68.652
BTW ¹	514.001
Totale kosten	3.518.628
Opbrengst heffingen	3.508.823
Totaal opbrengsten	3.508.823
Dekkingspercentage	99,72%

1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft de kostprijsverhogende compensabele BTW over de gemaakte kosten. Voor deze compensabele is een korting toegepast op de algemene uitkering.

Grafrechten

Grafrechten zijn retributies die de gemeente kan heffen op grond van artikel 229, eerste lid, onder a en b, van de Gemeentewet. Zij worden geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats of het gemeentelijke crematorium en voor het genot van in verband daarmee door de gemeente verleende diensten.

De activiteiten binnen het taakveld Begraafplaatsen en crematoria gebaseerd op de Wet op de lijkbezorging hebben vooral een administratief karakter en zijn de volgende:

- toewijzen van nieuwe graven/urnen;
- begraven en cremeren;
- reserveren van een bestaand of nieuw graf;
- verlengen en beëindigen van grafrechten;
- opgraven en/of herbegraven of cremeren;
- contacten met rechthebbenden, grafdelvers en uitvaartdiensten.

Daarnaast worden kosten gemaakt voor de instandhouding van onze gemeentelijke begraafplaats. Kosten die wij maken voor de instandhouding particuliere begraafplaats en oorlogsgraven laten wij buiten beschouwing.

Bovenstaande activiteiten zijn volledig toe te rekenen aan de kostendekkendheid grafrechten, met als uitgangspunt maximaal 100% kostendekkende tarieven op begrotingsbasis.

We echter een extreme daling in het aantal begravingen (2020: 16; 2021: 6; 2022: 8). Dit heeft consequenties voor of de tarieven of de uitgangspunten/keuzes tarieven. Voor deze tarieven is de keuze gemaakt de tarieven alleen te indexeren.

Daarnaast hebben wij bij de Legesverordening 2025 een verdere differentiatie van de tarieven grafrechten en verlenging van grafrechten toegepast. We zien op dit moment wel een toename in het aantal verlengingen waardoor de opbrengsten uit heffingen stijgen.

Kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria, incl. (omslag)rente ¹	77.786
Kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria dotatie voorziening	-10.505
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	
Netto kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria	67.282
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	17.122
Totale kosten	79.373
Overige opbrengsten	
Opbrengst heffingen	79.108
Totaal opbrengsten	79.108

Dekkingspercentage	99,21%
---------------------------	---------------

1) Betreffen kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria exclusief de kosten begraafplaats Parkstraat en overige lasten lijkbezorging.

Leges

De huidige legesverordening is verdeeld in drie hoofdstukken, namelijk:

Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening;

Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet;

Hoofdstuk 3: Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder Hoofdstuk 2.

Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 bevat leges die voornamelijk betrekking hebben op de producten burgerzaken en producten bestuurstaken.

Een aantal van deze leges zijn door het Rijk gemaximeerd. Binnen hoofdstuk 1 (algemene dienstverlening) passen we geen kruissubsidiëring toe. Daarmee accepteren wij een niet 100% dekking. Door de paspoortpiek (verwachting van 2024 tot en met 2028) hebben we meer opbrengsten uit leges ontvangen voor paspoorten en rijbewijzen, maar ook hogere kosten om deze piek in capaciteit op te vangen. Dit heeft dat een gunstige invloed op de kostendekkendheid van Hoofdstuk 1. Hierdoor zien we ook een stijging van de dekkingsgraad van 54,8% naar 62,6%.

Kosten taakveld Burgerzaken	965.086
Overhead taakveld Burgerzaken	281.850
Kosten taakveld Verkeer en vervoer	87.766
Overhead taakveld Verkeer en vervoer	69.748
Kosten taakveld Ruimte en leefomgeving	6.415
Totale kosten	1.410.865
Opbrengsten taakveld burgerzaken excl. Heffingen	-16.676
Totaal opbrengsten	-16.676
Netto kosten	1.394.189
Opbrengst heffingen Burgerzaken	700.725
Opbrengst heffingen Overhead	5.281
Opbrengst heffingen Verkeer en vervoer	166.467
Totaal opbrengsten uit heffingen	872.473
Dekkingspercentage	62,6%

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

Hoofdstuk 2: Leges Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving

De Omgevingswet gaat over de ruimte waarin mensen wonen, werken en ontspannen. Deze nieuwe wet voegt oude wetten samen en bevat regels voor wat er buiten te zien, horen en ruiken is. Een van de kernbegrippen in de Omgevingswet is de 'fysieke leefomgeving'. Dit begrip bepaalt de werkingssfeer van de Omgevingswet.

Het dekkingspercentage komt met 141,6% fors hoger uit dan gepland (93,3% bij de belasting en legesverordening 2025 en 83,5% bij de begroting 2025). Dit is het gevolg van met name een forse toename van de legesopbrengsten van circa € 450.000. Dit betreft een toename in aantal en omvang van een grote en middelgrote projecten die pas laat in beeld kwamen (oktober-november 2025). Deze aantallen hadden we niet voorzien bij de begroting 2025.

Kosten taakveld Wonen en bouwen	861.629
Overhead taakveld Wonen en bouwen	357.827
Toe te rekenen kosten:	
Overhead diverse taakvelden	9.680
Kosten taakveld Burgerzaken	9.046
Kosten taakveld Crisisbeheersing en brandweer	71.635
Kosten taakveld Cultureel erfgoed	1.008
Kosten taakveld Milieubeheer	43.551
Kosten taakveld Ruimtelijke ordening	18.328
Totale kosten	1.372.704
Opbrengst heffingen Wonen en Bouwen	1.936.021
Opbrengst heffingen Milieubeheer	6.984
Opbrengst heffingen Burgerzaken	1.156
Totaal opbrengsten uit heffingen	1.944.161
Dekkingspercentage	141,6%

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

Hoofdstuk 3: Leges Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Bevat alle leges die betrekking hebben op producten horeca, evenementen, brandbeveiligingsverordening en overige vergunningen in het kader van de APV (veelal producten met een maatschappelijk karakter). Uw raad heeft zich uitgesproken om diensten in het maatschappelijk belang laag te houden waardoor de bereikbaarheid van burgers in de samenleving gegarandeerd blijft.

Kosten taakveld Economische promotie	48.030
Kosten taakveld Crisisbeheersing en brandweer	35.818
Kosten taakveld Openbare orde en veiligheid	28.587
Toe te rekenen kosten:	

Overhead taakveld economische promotie en openbare orde en veiligheid	19.131
Overhead taakveld Openbare orde en veiligheid	22.718
Totale kosten	154.283
Opbrengst heffingen taakveld economische promotie	10.105
Opbrengst heffingen taakveld Burgerzaken	2.447
Totaal opbrengsten uit heffingen	12.552
Dekkingspercentage	8,1%

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

Leges marktgelden

Marktgelden worden geheven voor innemen van een marktplaats op één van de wekelijkse warenmarkten, of zijnde een standwerkersplaats. Losse standplaatsen en ventvergunningen vallen hier niet onder. Voor marktgelden geldt als uitgangspunt maximaal 100% kostendekkende tarieven. Doordat de bezettingsgraad terug is gelopen is de mogelijkheid om te komen tot kostendekkende tarieven beperkt. We zien wel een stijging ten opzichte van de begroting 2025 van 47,4% naar 65,7%. Dit is het gevolg van een afname van de kosten en toename van de opbrengsten.

Kosten taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	33.098
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	-7.275
Netto kosten taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	25.822
Toe te rekenen kosten:	
Overhead taakveld Bedrijvenloket & bedrijfsregelingen	8.968
Overhead taakveld Economische promotie	5.978
Totale kosten	40.768
Opbrengst uit heffingen	26.798
Totaal opbrengsten uit heffingen	26.798
Dekkingspercentage	65,7%

B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Voor een gezonde financiële positie moet de gemeente over voldoende weerstandsvermogen beschikken. Weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om haar taken voort te zetten ondanks financiële tegenvallers. Dit betekent dat de gemeente middelen beschikbaar moet hebben of in de loop der tijd middelen beschikbaar kan maken om eventuele financiële risico's als die zich voordoen op te vangen. Hiermee voorkomt de gemeente dat elke niet begrote, financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen of dat er juist een onnodig hoge financiële buffer wordt aangehouden. Voordat dit weerstandsvermogen bepaald kan worden zal zij eerst de weerstandscapaciteit en de risico's moeten inventariseren. Het weerstandsvermogen wordt weergegeven in een ratio dat weergeeft in hoeverre de gemeente in staat is de risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit wordt bepaald door de vrij beschikbare middelen die we in kunnen zetten voor eventuele dekking bij het voordoen van risico's. Wij maken daarbij onderscheid tussen een incidentele en een structurele component. Bij het beoordelen van de begroting en jaarrekening hanteert de toezichthouder (provincie) voor de algemene reserves het bedrag zoals geraamd per 1 januari van het begrotingsjaar.

Incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

- Algemene reserves
Naast de reserve Nog nader te bestemmen hebben wij ook een Algemene weerstandsreserve. Het is de Algemene weerstandsreserve die wij volledig inzetten ten behoeve van de weerstandscapaciteit.
De reserve Nog nader te bestemmen zien wij als volledig vrij beschikbaar om in te zetten voor andere doeleinden waar de raad over kan beslissen.
- Post onvoorzien (incidenteel)
De post onvoorzien kan incidenteel worden ingezet als weerstandscapaciteit. Gedurende het uitvoeringsjaar kan dit budget worden ingezet voor concrete bestedingsvoorstellen. Bij de jaarrekening zal deze post onderdeel uitmaken van het rekeningresultaat.
- Stille reserves
Niet aanwezig.
- Incidentele begrotingsruimte
Bij de jaarrekening maakt deze post onderdeel uitmaken van het rekeningresultaat.

Reserves

Overzicht per balansdatum:

Reserves	Omvang	
	Stand per 1-1-2025	Weerstandscapaciteit
Algemene reserve (reserve nog nader te bestemmen)	30.568.812	0
Algemene weerstandsreserve	6.466.419	6.466.419
Post onvoorzien (incidenteel)	94.472	0
Stille reserves	0	
Incidentele begrotingsruimte	0	0
Totaal		6.466.419

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

a. Onbenutte belastingcapaciteit

Het Rijk heeft met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten wordt ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken.

De provincie geeft daarnaast aan dat de onbenutte belastingcapaciteit als volgt bepaald moet worden: “De nog onbenutte OZB gelijk aan de belastingheffing die nog kan plaatsvinden tot het niveau dat een gemeente moet heffen om voor toelating artikel 12 aanvraag in aanmerking te komen (onder curatelestelling rijk)”. Deze richtlijn volgen we.

	Artikel 12 norm	Gewogen gemiddelde OZB tarief Bernheze	Ruimte ten opzichte van artikel 12 norm
2026	0,1595%	0,1176%	3.124.814

b. Post onvoorzien structureel

Niet aanwezig.

c. Structurele begrotingsruimte

De structurele ruimte in de jaarrekening 2025 is € 0,-.

	Stand per 1-1 (o.b.v. begroting)
Onbenutte belastingcapaciteit	3.124.814
Post onvoorzien (structureel)	0
Structurele begrotingsruimte (incl. wijzigingen)	0
Aanwezige structurele weerstandscapaciteit	3.124.814

Risico's

Kwantificering risico's

Voor de kwantificering van de afzonderlijke risico's maken wij gebruik van:

- de maximale omvang van het risico;
- de kans dat een risico zich voordoet (risicofactor);
- de termijn waarbinnen dit risico verwacht kan worden (tijdsfactor).

We maken bij de begroting en de jaarrekening een inschatting op basis van risicovolume, frequentie en tijd.

Berekeningswijze

Omvang risico (gewogen) = maximale omvang (ongewogen) x risicofactor x tijdsfactor

Soort	Toelichting	Percentage
Risicofactor 1	Hoog	80%
Risicofactor 2	Gemiddeld	50%
Risicofactor 3	Laag	20%
Tijdsfactor 1	Binnen 1 jaar	100%
Tijdsfactor 2	Binnen 2 jaar	50%
Tijdsfactor 3	Binnen 5 jaar	20%
Tijdsfactor 4	Langer dan 5 jaar	10%

Op basis van deze berekeningswijze zijn de risico's doorgerekend. In de volgende tabellen zijn de risico's weergegeven, gesplitst in incidentele en structurele risico's.

Overzicht incidentele risico's

Risicobeschrijving	Risicovolume (ongewogen)	Gewogen risico
Renovatie Bruijstenhof	500.000	50.000
Startersleningen	100.000	2.000
Herplaatsingsgarantie flexwoningen	949.000	18.980
Bouwgrondexploitatie	3.392.480	3.392.480
Vlagheide	500.000	400.000
Terugbrengen uren ODBN "EFTAL"	120.000	30.000
Beëindiging ketenovereenkomst Verpact VNG	p.m.	p.m.
Heesch West	1.374.690	1.374.690
Wachtgelden wethouders	275.000	220.000
Gevolgen Wet toekomst pensioenen (Wtp)	200.000	80.000
Totaal incidentele risico's	7.411.170	5.568.150

Overzicht structurele risico's

Risicobeschrijving	Risicovolume (ongewogen)	Gewogen risico
Leerlingenvervoer	47.000	23.500
Participatiebudget – inkomensdeel	304.000	152.000

Risicobeschrijving	Risicovolume (ongewogen)	Gewogen risico
Minimabeleid	100.000	80.000
Participatiewet – Wsw	358.000	35.800
WMO (Huish. hulp / hulpmiddelen / Wmo 2015)	705.000	564.000
Jeugdzorg	727.000	581.600
BTW op pensioenpremie	500.000	20.000
Begeleid werken	90.600	9.060
Algemene uitkering	3.199.000	1.279.600
Grote projecten	6.200.000	496.000
Totaal structurele risico's	12.230.600	3.241.560

Onder “Geïnteriseerde risico's” ziet u de verdere onderbouwing van de benoemde risico's.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft de mogelijkheden weer van de gemeente om risico's op te kunnen vangen. Dit vermogen om risico's op te vangen wordt weergegeven door een ratio. Deze ratio is een verhoudingsgetal/ ratio tussen de weerstandscapaciteit (de beschikbare middelen) en de geïnteriseerde risico's. (weerstandvermogen = weerstandscapaciteit / risico's)

Om het weerstandvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande waarderingstabel, gebaseerd op de uitgangspunten van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR):

Ratio	Betekenis
> 2	Uitstekend
1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
1,0 tot 1,4 (100% tot 140%)	Voldoende
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Wij streven naar een Voldoende (ratio minimaal 1,0 (100%); maximaal 1,4 (140%).

	Risico	Weerstandscapaciteit	Ratio (weerstandvermogen)	Aanpassing capaciteit	Aanpassing Ratio
Incidenteel	5.568.150	6.466.419	116%		
Structureel	3.241.560	3.124.814	96%		
Totaal	8.809.710	9.591.233	109%	N.v.t.	N.v.t.

Het weerstandvermogen moet zich op basis van de gekozen ratio (tussen 1,0 en 1,4) tussen de € 8.809.710,- (1,0 x risico-omvang) en € 12.333.594,- (1,4 x risico-omvang) bevinden.

Wij constateren dat, op basis van de inventarisatie risico's en de weerstandscapaciteit, het weerstandvermogen 'voldoende' is met 109% en op dit moment geen verdere acties noodzakelijk zijn.

Geïntentariseerde risico's

Programma 1: Leefbare Kernen

Renovatie woonwagencentrum Bruijstenhof (incidenteel € 500.000,-) (risico 2 en tijd 3)

De renovatie van woonwagencentrum Bruijstenhof heeft een risico in zich van vervuilde grond.

Startersleningen (incidenteel € 100.000,- = 10% van maximale budget) (risico 3 en tijd 4)

Vanaf 1 januari 2014 geldt voor geldgevers van startersleningen een eigen risico van 10%. Dit betekent dat als er een verliesdeclaratie van een starter bij NHG wordt ingediend, de gemeente 10% hiervan voor eigen rekening moet nemen. Onze gemeente stopte met ingang van 1 mei 2015 met de startersleningen, maar startte in 2020 hier weer mee. Op 15 april 2025 besloot de gemeenteraad het budget te verhogen met € 1.000.000,-.

Herplaatsingsgarantie flexwoningen (incidenteel € 949.000,-) (risico 3 en tijd 4)

De gemeente is voornemens 69 flexwoningen te realiseren met een totale restwaarde van € 3,8 miljoen. Medio juli 2024 besloot de gemeenteraad om deel te nemen aan de garantieregeling voor het herplaatsen van flexwoningen. Indien de flexwoning na 15 jaar nergens in Nederland kan worden herplaatst, kan de woningcorporatie gebruik maken van de garantstelling. Middels deze garantieregeling is de gemeente voor 25% verantwoordelijk indien een partij aanspraak maakt op de betreffende regeling.

De kans dat nergens in Nederland de mogelijkheid bestaat om flexwoningen te herplaatsen en daardoor gebruik moet worden gemaakt van de garantstelling door de gemeente is zeer klein.

Bouwgrondexploitatie (incidenteel € 3.392.480,- reeds gewogen zie paragraaf G)

De hoogte van het risico van de bouwgrondexploitaties bepalen wij aan de hand van een risicoscan. Er is binnen de bouwgrondexploitatie sprake van twee risicoscenario's. Het eerste risico is de daling van opbrengsten (-25%) en stijging van de kosten (+25%) in combinatie met een vertraging van twee jaar van het project. Het tweede scenario gaat uit van het risico van afwaardering van boekwaarden van het project wegens geen doorgang vinden van het plan. Op basis van beide scenario's vindt een weging plaats naar kans en tijdsfactor en is per complex het maximale risico meegenomen in de berekening van het bedrag.

Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente

Leerlingenvervoer (structureel € 47.000,- = 10% van de werkelijke kosten 2025) (risico 2 en tijd 1)

Het leerlingenvervoer betreft een open-einde-regeling. Dit betekent dat leerlingen die voldoen aan de verordening leerlingenvervoer recht hebben op een vergoeding voor de kosten van hun vervoer van en naar school. Het is vooraf niet te voorspellen hoeveel leerlingen hiervan gebruik zullen maken en in welke mate. Daarom is het niet mogelijk om van tevoren de totale kosten voor leerlingenvervoer over een bepaalde periode vast te stellen.

Participatiewet - inkomensdeel (structureel € 304.000,- = 5% van het definitief BUIG-budget 2025) (risico 2 en tijd 1)

Bij de uitvoering van de Participatiewet doen zich twee risico's voor. Het betreft de ontwikkeling van de cliëntenaantallen en de hoogte van de rijksbijdrage. Allereerst de aantallen cliënten met een bijstandsuitkering: toename of afname in het aantal cliënten werken direct door in de uitgaven. Het aantal cliënten laat zich niet eenvoudig bepalen. Daarmee zijn de bijstandsuitkeringen een open-einde-regeling.

Ten tweede is de specifieke uitkering ter (gedeeltelijke) dekking van de bijstandskosten een onzekere factor.

Indien gemeenten een tekort hebben op het rijksbudget kan, onder voorwaarden, een beroep gedaan worden op de vangnetregeling. Gemeenten kunnen op dit vangnet een beroep doen als het tekort op de gebundelde uitkering meer bedraagt dan 7,5% van het definitief toegekend rijksbudget. Daarnaast moet sprake zijn van een gecumuleerd tekort over jaar t-2, t-1 en t van meer dan 7,5% over het rijksbudget. Tekorten worden tot 12,5% voor de helft vergoed en daarboven volledig.

Minimabeleid (structureel € 100.000,- = 10% van kosten minimabeleid 2025) (risico 1 en tijd 1)

Zowel de omvang van de doelgroepen van het minimabeleid als het gebruik van de regeling schatten we op basis van het gebruik en ontwikkeling van de kosten van de afgelopen jaren. Deze prognose is moeilijk op realiteitswaarde in te schatten. Minimaregelingen zijn open einde-regelingen. Dit betekent dat wanneer iemand recht heeft op een regeling, er een uitkering uit hoofde van die regeling moet plaatsvinden. Door verkeerde inschattingen van de omvang van de doelgroep en/of intensivering van het gebruik van die regeling door de doelgroep, kan er sprake zijn van over- of onderuitputting van de budgetten.

Participatiewet – onderdeel klassieke Wsw (structureel € 358.000,- = 7,5% van rijksbudget 2025) (risico 3 en tijd 2)

In 2015 is de Wet op de Sociale Werkvoorziening (WSW) opgegaan in de Participatiewet. Hierdoor komen er geen nieuwe WSW-ers meer bij. Het aantal WSW-ers wordt langzaam minder door overlijden, pensionering en andere redenen. Hierdoor wordt ook de bijdrage van de overheid minder. Het risico bestaat dat de bijdrage van de overheid sneller daalt dan het aantal WSW-ers.

Huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding, woon- en vervoersvoorzieningen en rolstoelen (structureel € 705.000,- = 10% van de werkelijke uitgaven 2025) (risico 1 en tijd 1)

De risico's ontstaan omdat huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding, woon- en vervoersvoorzieningen en rolstoelen open-einde-regelingen zijn. De laatste jaren zien we een groeiende vraag naar de Wmo. Dit komt door de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdragen, wat een aanzuigende werking heeft op de Wmo. Ook de vergrijzing, aanbestedingen en de toename van ondersteuningsvragen spelen een rol.

Jeugdzorg (structureel € 727.000,- = 7,5% van de werkelijke kosten 2025) (risico 1 en tijd 1)

De stijging van de doelgroep, stijging van de tarieven en daarmee de zorgkosten en de toenemende vraag naar complexe zorg zijn belangrijke factoren die de kosten van de jeugdzorg bepalen.

Met de inzet van een praktijkondersteuner huisartsen willen we doorstroming naar de specialistische jeugdzorg verminderen. Verder heeft de toegang sinds 1 januari 2022 een grotere rol in de toewijzing van het volume van de zorg. Daarnaast blijven we investeren in het voorliggend veld door extra jongerenwerk in te kopen. Daarnaast heeft een uitbreiding plaatsgevonden van het Centrum jeugd en gezin (CJG). De CJG'ers zijn nu meer in de wijk, in buurthuizen, scholen (schoolpleinen) aanwezig om ouders laagdrempelig te ondersteunen met vragen over opvoeden.

In de Voorjaarsnota is afgesproken dat gemeente extra geld krijgen van het kabinet voor hun jeugdzorgtaken. Dit is verder uitgewerkt in bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en de VNG.

Met de bestuurlijke afspraken ligt er een basis voor de inhoudelijke intensivering van de Hervormingsagenda en het financieel kader voor 2025-2027. Ook zijn afspraken gemaakt over de deskundigencommissie die begin 2027 haar advies uitbrengt. Met deze afspraken is een belangrijke stap gezet in de opvolging van het advies van de commissie Van Ark

Tot en met 2027 komt er macro circa € 3 miljard extra beschikbaar voor jeugdzorg. De deskundigencommissie brengt in 2027 een zwaarwegend en maatgevend advies uit waarin ze zowel terugkijkt op de periode 2025-2027 en ook vooruitkijkt naar 2028 en verder. Daarnaast zijn er diverse afspraken gemaakt over de verantwoordelijkheden van het rijk en de gemeenten.

Voor de jaren ná 2027 blijven gemeenten aandringen op structureel toereikende financiering. De VNG benadrukt dat gemeenten niet verantwoordelijk zijn voor extra besparingen vanaf 2028. Dit is ook bevestigd met de bijna unaniem aangenomen resolutie op de Algemene ledenvergadering van de VNG van 18 juni. In de septembercirculaire 2025 hebben gemeenten een incidentele compensatie ontvangen voor de tekorten over de jaren 2023 en 2024 (Bernheze: € 1.004.439,-)

Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair

Vlagheide (incidenteel € 500.000,-) (risico 1 en tijd 1)

Het Stadsgewest 's-Hertogenbosch bouwt de voormalige vuilstort Vlagheide af en wil deze overdragen aan de provincie. Dit is uitgesteld met een beoogde overdracht voor 1 januari 2025. Dit is echter opnieuw uitgesteld. De gesprekken met de provincie hierover lopen maar er is nog geen zicht op een overdrachtsmoment. Tot die tijd brengt het Stadsgewest bij de deelnemers jaarlijks een bijdrage in rekening voor exploitatiekosten om het tekort niet verder op te laten lopen. De lage rente van afgelopen periode is aanleiding geweest om een ander moment van overdracht te kiezen. Het Stadsgewest denkt inmiddels dat het gereserveerde doelvermogen dat per genoemde datum gegroeid is tot € 20 miljoen toereikend is voor de afkoop aan de provincie. Het maximale risico is dat de overdrachtssom niet betaald kan worden (aandeel Bernheze 2,6%).

Terugbrengen uren ODBN in verzoektaak “advies EFTAL” (incidenteel € 120.000,-) (risico 2 tijd 2)

Wij hebben de ODBN geïnformeerd over het terugbrengen uren verzoektaak “advies ETFAL” (evenwichtige toedeling van functies aan locaties). Hierbij gaan wij, volgens afspraken met de ODBN, een afbouwregeling aan, van 1.935 uur in 2025 naar 300 uur in 2027. Als wij als deelnemer ons aan deze afbouwregeling houden zijn eventuele frictiekosten voor rekening van de omgevingsdienst. In het andere geval zijn frictiekosten voor rekening van de gemeente.

Nieuwe regeling Ketenovereenkomst Verpact VNG (p.m.) (risico 3 en tijd 1)

In 2025 hebben VNG en NVRD een nieuwe Ketenovereenkomst met Verpact gesloten met Verpact. In 2025 gold de Ketenovereenkomst 2020-2024 die met een jaar was verlengd om tijd te maken voor de onderhandelingen over de nieuwe overeenkomst. Vanaf 2026 wordt vergoeding voor de inzameling van PMD afhankelijk van de kwaliteit/samenstelling van deze afvalstroom. Door deze extra variabele (naast het tonnage) wordt de vergoeding minder voorspelbaar. Als de kwaliteit van de afvalstroom optimaal is (85-100% van het ingezamelde gewicht is verpakkingsmateriaal), wordt de vergoeding hoger dan deze in 2025 was. Is de zuiverheid lager dan 85%, dan daalt de vergoeding ten opzichte van 2025. Huis-aan-huis-inzameling met PMD-zakken of minicontainers is de nieuwe standaard. Niet standaard-inzamelmethode worden op termijn uitgefaseerd. Doordat Bernheze op deze standaard manier PMD inzamelt, hoeven hiervoor geen extra investeringen gedaan te worden.

Programma 4: Duurzame landbouw en economie

Exploitatie bedrijventerrein Heesch West (incidenteel € 1.374.690,-; risico reeds gewogen)

De gemeenschappelijke regeling beschikt over een toereikende voorziening om de geprognoseerde verlies op te kunnen vangen. Deze is door de deelnemende gemeente in 2022 ingebracht. Voor de overige ondernemersrisico's noemt de gemeenschappelijke regeling een aantal gevoeligheden zoals verlaging van prijs, vertraging uitgifte en kostenstijging. Het totale risico is nu berekend op € 11.455.750,-. Het risicoaandeel van onze gemeente is hiervan afgeleid en kan op basis van het deelnemingspercentage van onze gemeente (12%) worden gesteld op € 1.374.690,-.

Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie

Wachtgeld wethouders (incidenteel € 275.000,- (risico 1 en tijd 1)

In 2026 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Na beëindiging van het wethouderschap ontvangt een wethouder een wachtgelduitkering, tenzij de wethouder de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Dat is geregeld in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (Appa). We houden rekening met een maximale wachtgeldverplichting van de huidige wethouders van € 275.000,-.

Gevolgen Wet toekomst pensioenen (Wtp) voor de pensioenen van wethouders (incidenteel € 200.000,- (risico 1 en tijd 2))

De Eerste Kamer heeft de regering verzocht bij de behandeling van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) om de pensioenen van politieke ambtsdragers (zoals wethouders) op dezelfde manier te regelen als voor de rest van Nederland. De pensioenen voor wethouders zijn nu apart geregeld in de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers (Appa). De pensioenen worden per 1 januari 2028 overgedragen aan het ABP. De pensioenen van wethouders worden nu uit de gemeentelijke begroting betaald. Om de overstap naar fondsfinanciering voor de Appa-pensioenen mogelijk te maken, is het noodzakelijk eerder opgebouwde pensioenafspraken af te financieren door middel van een eenmalige kapitaalstorting aan het ABP. Daarnaast moeten gemeenten vanaf 1 januari 2028 voor actieve wethouders een premie aan het ABP gaan betalen. Het risico bestaat dat we onvoldoende hebben gereserveerd op het moment van overdracht waardoor een eenmalige extra bijdrage door de gemeente moet worden gedaan. Voor de structurele premiebijdrage is het uitgangspunt dat we jaarlijkse beschikbare dotatie in de begroting voldoende is om deze te dekken.

BTW op pensioenpremie (structureel € 500.000 (risico 3 en tijd 3))

Het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft bepaald dat pensioenfondsen bij werkgevers btw moeten gaan heffen over de pensioenpremie. Dat heeft grote gevolgen voor overheidswerkgevers, omdat zij de btw niet kunnen aftrekken. De staatssecretaris van Financiën heeft aangegeven dat hij de uitspraken van het hof niet als uitgangspunt voor de belastbaarheid van pensioenpremies overneemt, in afwachting van een uitspraak van de Hoge Raad. Dit betekent dat de huidige praktijk van btw-vrijstelling voor pensioenuitvoering voorlopig gehandhaafd blijft, totdat er meer duidelijkheid is.

Begeleid werken (structureel € 90.600,- betreft begrote structurele subsidie) (risico 2 en tijd 3)

In Bernheze hebben we personeel in dienst op basis van Begeleid Werken vanuit de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De medewerkers hebben hierdoor het voordeel dat zij een salaris ontvangen conform de van toepassing zijnde arbeidsvoorwaarden. Als financiële tegemoetkoming ontvangt de gemeente een loonkostensubsidie (€ 90.600,-) ter gedeeltelijke vergoeding. Vanwege de afbouw van de rijkssubsidie klassieke Wsw staan deze inkomsten onder druk.

Programma 7: Financiën

Algemene uitkering (5% = structureel € 3.199.000,-) (risico 1 en tijd 2)

De algemene uitkering vormt een belangrijke risicofactor binnen de begroting. De inkomsten uit het algemene uitkering zijn ruim 50% van de totale begroting. De hoogte van de algemene uitkering is afhankelijk van heel veel factoren.

Per 1 januari 2023 heeft er een herverdeling van het gemeentefonds plaatsgevonden. Bernheze behoorde tot de voordeelgemeenten (€ 19,50 per inwoner of terwijl een positieve bijstelling van de inkomsten van € 604.000,-). Of het totaal van het herverdeeleffect overeind blijft is onzeker. Er vindt namelijk nog een evaluatie plaats voor het traject 2026 en verder.

Bernheze volgt met de ramingen volledig de circulaires die het Ministerie van Binnenlandse Zaken uitbrengt. Indien de inkomsten uit de algemene uitkering lager uitvallen dan geraamd, kan dit tot (structurele) begrotingstekorten leiden. Wij monitoren de ontwikkeling binnen het Gemeentefonds voortdurend om snel te kunnen bijsturen.

Grote projecten (structureel € 6.200.000) (risico 1 en tijd 4)

Op 3 maart 2026 is de raad via een themabijeenkomst geïnformeerd over de financiële doorkijk over grote projecten. De definitieve go/no-go besluitvorming over deze onderwerpen is er nog niet. Op dit moment zijn er nog keuzes mogelijk qua tempo, prioritering, bijstellen van ambities en/of inzet van reserves. Het is een financieel risico, ook in relatie met de inkomsten van de algemene uitkering.

Risicokaart

In totaal zijn 20 risico's in beeld gebracht. De geïnventariseerde risico's zijn in klassen ingedeeld en geplaatst in onderstaande risicokaart. Minimaal tweemaal per jaar wordt er op basis van de geïnventariseerde risico's een risicoprofiel samengesteld. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en financieel gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het betreffende vak van de risicokaart bevinden.

Financieel (ongewogen)

≥ € 1.000.000		1		1	2
≥ € 500.000 en < € 1.000.000	2	1			3
≥ € 250.000 en < € 500.000	1	1		1	
≥ € 100.000 en < € 250.000	1		1	1	1
< € 100.000		1		1	
Geen financiële gevolgen of PM			1		
Kans (tijd x risico)	< 5%	5% - 14%	15% - 39%	40% - 79%	80%

Financiële kengetallen

Het besluit Begroting en verantwoording schrijft een verplichte set van zes financiële kengetallen voor. Naast de kengetallen dient een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie te worden opgenomen. Daarnaast dient ook het EMU-saldo in de jaarstukken te worden opgenomen.

De gegevens van de jaren 2024 en 2025 zijn gebaseerd op de werkelijke cijfers zoals in de jaarrekeningen zijn opgenomen. De gegevens van 2026 en verder zijn gebaseerd op de gegevens uit de (meerjaren)begroting 2026. Daarbij zijn inschattingen gedaan.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Netto schuldquote (bedragen x € 1 miljoen, standen per 31 december)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Vaste schulden	1,4	1,3	1,1	1,0	0,8	0,7
Netto vlottende schuld	4,3	4,0	4,3	4,3	4,3	4,3
Overlopende passiva	12,0	14,6	12,0	12,0	12,0	12,0
Financiële activa excl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uitzettingen < 1 jaar	-28,3	-30,2	10,3	3,0	-1,3	-6,4
Liquide middelen	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Overlopende activa	-6,4	-6,7	-6,4	-6,4	-6,4	-6,4
Saldo	-17,3	-17,4	21,1	13,7	9,2	4,0
Totale baten excl. mutaties reserves	111,4	113,5	105,5	107,4	108,9	112,5
Netto schuldquote	-15,5%	-15,4%	20,0%	12,7%	8,5%	3,5%

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In algemeenheid geldt: hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote houdt geen rekening met de door de gemeente verstrekte leningen en kapitaalverstrekkingen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (bedragen x € 1 miljoen, standen per 31 december)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Vaste schulden	1,4	1,3	1,1	1,0	0,8	0,7
Netto vlottende schuld	4,3	4,0	4,3	4,3	4,3	4,3
Overlopende passiva	12,0	14,6	12,0	12,0	12,0	12,0
Financiële activa incl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking	-3,0	-3,3	-3,8	-3,7	-3,5	-3,4
Uitzettingen < 1 jaar	-28,3	-30,2	10,3	3,0	-1,3	-6,4
Liquide middelen	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Overlopende activa	-6,4	-6,7	-6,4	-6,4	-6,4	-6,4
Saldo	-20,2	-20,8	17,3	10,0	5,7	0,6
Totale baten excl. mutaties reserves	111,4	113,5	105,5	107,4	108,9	112,5
Saldo structurele baten en lasten	-18,2%	-18,3%	16,4%	9,3%	5,2%	0,5%

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen houdt wel rekening met door de gemeente verstrekte leningen en kapitaalverstrekkingen. Dit zorgt voor een lager kengetal dan de reguliere netto schuldquote. Gemeente Bernheze heeft namelijk enkele leningen verstrekt aan deelnemingen, verbonden partijen en woningcorporaties.

De netto schuldquote van gemeente Bernheze kan als niet-risicovol worden beschouwd en zit onder het gemiddelde van 26,9% van Nederlandse gemeenten (2024) 20.000 tot 35.000 inwoners (bron: [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl)).

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie of gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Het eigen vermogen wordt hierbij als percentage van het balanstotaal genomen. Onder het eigen vermogen valt bij gemeente Bernheze de algemene reserves en de bestemmingsreserves.

Solvabiliteitsratio (bedragen x € 1 miljoen - standen per 31 december)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Eigen vermogen	65,7	72,5	64,2	63,9	64,1	65,2
Balanstotaal	97,7	107,6	92,2	90,8	90,0	91,0
Solvabiliteitsratio	67,3%	67,3%	69,7%	70,3%	71,2%	71,7%

De solvabiliteitsratio per ultimo 2025 bedraagt 67,3%. De meerjarige solvabiliteitsratio ligt hoger en loopt zelfs op tot 71,7%. De norm van de VNG is dat deze tenminste 20% moet bedragen. De solvabiliteitsratio van Gemeente Bernheze ligt in 2025 ook ruim boven het gemiddelde (40,0%) van Nederlandse gemeenten van (2024) 20.000 tot 35.000 inwoners (bron: [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl)).

Kengetal grondexploitaties

Het kengetal grondexploitaties geeft de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie (BIE's) op balansdatum weer ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves. Een hoge waarde van de grondexploitaties ten opzichte van de totale baten zorgt voor een hoog risicoprofiel. De boekwaarde van de grondexploitaties moet namelijk nog worden terugverdiend via grondverkoop.

Grondexploitaties (BIE's) (bedragen x € 1 miljoen - standen per 31 december)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bouwgronden in exploitatie (boekwaarden)	3,1	6,1	18,6	18,6	18,6	18,6
Totale baten (exclusief mutaties reserves)	111,4	113,5	105,5	107,4	108,9	112,5
Kengetal grondexploitaties	2,8%	5,4%	17,7%	17,4%	17,1%	16,6%

De VNG beschouwt een grondexploitatie van 10% of meer als kwetsbaar. Zij geven een maximale waarde aan van 35%. Gemeente Bernheze heeft een actieve grondexploitatie. In 2025 zat Gemeente Bernheze ruim onder deze waardes.

De toekomstige boekwaarde van de grondexploitaties zijn gebaseerd op de huidige lopende projecten. Wanneer in de loop der jaren nieuwe projecten worden gestart heeft dit uiteraard invloed op de boekwaarde en daarmee het kengetal.

Structurele exploitatieruimte

De structurele baten en lasten geven een inzicht in de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale

baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Saldo structurele baten en lasten (bedragen x € 1 miljoen)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Totale structurele lasten excl. mutaties reserves	84,1	86,2	93,0	97,9	99,1	101,8
Totale structurele baten excl. mutaties reserves	89,8	99,1	93,8	98,9	100,7	104,4
Totale structurele stortingen in reserves	0,2	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3
Totale structurele onttrekkingen uit reserves	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Saldo	5,8	12,8	1,0	1,2	1,8	2,8
Totale baten excl. Onttrekkingen reserves	111,4	113,5	105,5	107,4	108,9	112,5
Saldo structurele baten en lasten	5,2%	11,3%	1,0%	1,2%	1,7%	2,5%

In bovenstaande tabel zie dat Gemeente Bernheze in 2025 en ook in de komende jaren een positief percentage laat zien.

Belastingcapaciteit

Voor dit kengetal worden de woonlasten van een gemiddeld huishouden binnen gemeente Bernheze vergeleken met het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurd is een beleidskeuze. Een lagere waarde zorgt voor meer wendbaarheid bij de begroting.

Belastingcapaciteit meerpersoonshuishouden (bedragen in euro's)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
A. OZB eigenaar woning	379	400	437	470	482	494
B. Rioolheffing	185	195	216	227	239	251
C. Afvalstoffenheffing	259	258	290	297	305	312
D. Eventuele heffingskorting	12	0	0	0	0	0
E. Totale woonlasten (A+B+C-D)	835	853	943	994	1.026	1.057
F. Landelijk gemiddelde woonlasten	944	1.053	1.053	1.053	1.053	1.053
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde (x 100%)	88,4%	81,0%	89,6%	94,4%	97,4%	100,4%

*) Gemiddelde woonlasten via Coelo (landelijk tarievenoverzicht 2025. Voor alle jaren vanaf 2025 als uitgangspunt genomen)

In 2025 liggen de woonlasten voor Bernheze ruim onder het landelijk gemiddelde.

Totaaloverzicht financiële kengetallen

Financiële kengetallen	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	-15,5%	-15,4%	20,0%	12,7%	8,5%	3,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-18,2%	-18,3%	16,4%	9,3%	5,2%	0,5%
Solvabiliteitsratio	67,3%	67,3%	69,7%	70,3%	71,2%	71,7%

Financiële kengetallen	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Grondexploitatie	2,8%	5,4%	17,7%	17,4%	17,1%	16,6%
Structurele exploitatieruimte	5,2%	11,3%	1,0%	1,2%	1,7%	2,5%
Belastingcapaciteit	88,4%	81,0%	89,6%	94,4%	97,4%	100,4%

EMU-saldo

Gemeenten zijn verplicht om een overzicht van het EMU-saldo te verstrekken. EMU verwijst naar de Economische en Monetaire Unie. Het EMU-saldo wordt op landelijk niveau bepaald.

De begroting van de Bernheze is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Het EMU-saldo geeft in één oogopslag aan of de gemeente via reële transacties geld uitgeeft, of dat er netto geld binnenkomt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

EMU-saldo (Bedragen x €1.000,-)	2025
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	6.728
-/- Mutatie (im)materiële vaste activa	4.290
+/- Mutatie voorzieningen	1.087
-/- Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.054
-/- Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0
Berekend EMU-saldo	471

In de septembercirculaire 2024 maakte de rijksoverheid de laatst actuele referentiewaarden per gemeente bekend voor 2025. Voor Bernheze is deze waarde € 4.753.000,-. Een individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Het positieve EMU-saldo geeft aan dat de gemeente in 2025 via reële transacties meer heeft ontvangen dan dat er wordt uitgegeven.

C. Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen vormen een groot onderdeel van de gemeentelijke voorzieningen voor onze inwoners. Onder kapitaalgoederen verstaan wij openbare ruimte, riolering en gemeentelijke gebouwen. Het aanschaffen en onderhouden van kapitaalgoederen legt een groot beslag op de gemeentelijke financiën. In de financiële verordening is vastgelegd dat het college de raad tenminste eens in de vijf jaar voor de kapitaalgoederen wegen, bruggen, kunstwerken, openbare verlichting, riolering en gemeentelijk gebouwen een onderhoudsplan aanbiedt. Een onderhoudsplan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud. De raad stelt het plan vast. Het beleid van de gemeente Bernheze voor het onderhoud van kapitaalgoederen staat in de onderstaande beleidsnota's.

Kapitaalgoed	Beleidsnota	Jaartal van vaststelling	Geplande herziening
Openbare ruimte	Wegbeheer	2018	2023
	Bruggen	2022	2026
Groen	Groenstructuurplan	2023	2025*
	Bomenbeleidsplan	2021	2025*
Openbare verlichting	Beleidsplan openbare verlichting	2021	2025
Riolering	Programma Water en Riolering 2024-2027	2024	2028
Buitensportvelden	Onderhoudsplan buitensportvelden	2024	2029
	Technische voorzieningen sportparken	2024	2029
Gemeentelijke gebouwen	Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen inclusief molens	2023	2028
Kunst	Onderhoudsplan kunstwerken in de openbare ruimte	2025	2030

* De groene beleidsplannen worden in 2025 geïntegreerd in het Programma Groene Gezonde Structuren.

De onderhoudslasten voortvloeiende uit bovenstaande beleidsnota's worden in de begroting verwerkt via jaarlijkse dotaties aan de betreffende onderhoudsvoorzieningen. De dotaties aan de onderhoudsvoorzieningen zijn in overeenstemming met de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus.

Kaders en beleid

Belang van goed beheer en onderhoud van kapitaalgoederen

De gemeente Bernheze heeft in de openbare ruimte op haar grondgebied veel infrastructurele kapitaalgoederen in de vorm van wegen, gebouwen, constructies, openbare verlichting, verkeersregelinstanties, speelvoorzieningen, riolering, water en groen.

Het beheer hiervan is van groot belang voor de publieke functie van de gemeente op gebieden als milieu, onderwijs, verkeer, leefbaarheid, recreatie en vervoer. Deze elementen zijn van directe invloed op de burgers tevredenheid vanwege de invloed op het woon-, leef- en werkklimaat van

bewoners en bezoekers. Daarnaast is het belang van goed beheer en onderhoud van kapitaalgoederen groot, omdat dit een aanzienlijk financieel beslag op onze begroting legt.

Strategische onderhoudsvisie

De onderhoudsvisie vormt de leidraad van de onderhoudsaanpak voor de lange termijn. De kapitaalgoederen in de gemeente moeten schoon, heel en veilig zijn. Als we achterstallig onderhoud of een terugloop in kwaliteit constateren, dan nemen wij maatregelen om deze achterstand zoveel mogelijk in te halen.

Bij het onderhoud staat de beleving van de inwoners en gebruikers van de gemeente centraal. De ontvangen signalen uit de gemeente zijn belangrijk. We streven naar duurzaam onderhoud, waarbij we zoveel mogelijk kiezen voor een integrale aanpak. We maken daarbij wel de afweging tussen enerzijds de wensen en behoeften van inwoners en anderzijds de eisen van doelmatig, bestendig en duurzaam onderhoud. Daar waar mogelijk kiezen we voor het ontlasten van het milieu en streven we naar levensduur verlengend beheer. Het bezit van kapitaalgoederen is geen ambitie op zich, maar staat altijd ten dienst van het doel dat we met het kapitaalgoed willen bereiken.

Toelichting per kapitaalgoed

Wegen

Bij het opstellen van het beleidsplan wegbeheer gaan wij uit van adaptief beheer waarbij een meer doeltreffende vorm van wegbeheer kan worden uitgevoerd. Het planmatig groot onderhoud voeren wij uit als afgeleide van de wegininspectie, gesprekken met gebruikers (in het kader van Adaptief wegbeheer), wegreconstructies, ruimtelijke ontwikkelingen, ons verkeers- en mobiliteitsplan en op basis van constatering door onze opzichters. Hiermee voorzien we een onderhoudsniveau waarmee de wegen veilig begaanbaar zijn en sluit het aan op ons huidige beheerplan wegen. Als onderdeel van het Programma Mobiliteit heeft dit najaar de evaluatie “Adaptief Wegbeheer” plaatsgevonden. De vertaling van de reconstructie projecten (knelpunten vanuit het beheerplan wegen) vindt plaats via de kadernota.

Kerncijfers (in m2)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Voetpaden elementenverhard	295.713	Inspectie: Om het jaar 100% van het totaal van de kernen 100% van het totaal buiten de kommen	0% achterstallig onderhoud	0% achterstallig onderhoud Verkeersveiligheid gegarandeerd
Voetpaden half-onverhard	7.255		Doorgaande wegen, loop- en fietsroutes en winkelcentra 3 sterrenniveau	
Voetpaden met asfalt verhard	10.856			
Voetpaden beton	12			
Fietspaden elementenverhard	29.163		Pleinen 2 sterrenniveau	
Fietspaden half-onverhard	22.584			
Fietspaden met asfalt verhard	132.358			
Fietspaden met beton verhard	9.529		Overige wegen 1 sterniveau	
Hoofdrijbaan elementen verhard	937.388			
Hoofdrijbanen half-onverhard	226.638			

Kerncijfers (in m2)		Kwaliteit		
Hoofdrijbanen met asfalt verhard	1.011.505			
Hoofdrijbanen met beton verhard	12.277			
Totaal	2.695.278			
Vervangingswaarde	€ 21.500.000			Beoordeling: Voldoende

Civiele kunstwerken

Bernheze heeft verschillende civiele kunstwerken in beheer en onderhoud. Het beleidsplan bruggen geeft voor iedere brug aan welk draagvermogen deze brug moet hebben en welke onderhoudsmaatregelen nodig zijn. De onderhoudsconditie van de bruggen dient tenminste de kwalificatie “redelijk” (= voldoende) te hebben.

Voor de fietstunnel en het geluidsscherm bij BP Zwarte Molen is nog geen expliciete keuze gemaakt voor de beheerkwaliteit. Om voor dit moment een voorlopige kwaliteit te benoemen worden de doelstelling en begroot onderhoud op zelfde niveau geplaatst als de overige civiele kunstwerken.

Kerncijfers (in stuks)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Aantal bruggen	42	Inspecties volgens zes puntenschaal (lager is beter)	Voldoende (score 3)	3,00 (sober en doelmatig)
Aantal geluidsschermen	2	Functionele en technische inspectie	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)
Aantal beschoeiing	1	Functionele en technische inspectie	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)
Aantal fietstunnels	1	Functionele en technische inspectie	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)
				Beoordeling: Voldoende

Groen

Beleid op het gebied van groen en bomen is vastgelegd in het Groenstructuurplan (december 2023), Bomenbeleidsplan (gewijzigd vastgesteld december 2021) en het Bosbeheerplan (vastgesteld december 2024).

Het beheer en onderhoud van al ons groen is vastgelegd in de volgende beheerplannen (allemaal vastgesteld december 2024):

- Beheerplan stedelijk groen (december 2024)
- Beheerplan groen en water buiten de kom (december 2024)
- Bomenbeheerplan (december 2024)

- Bosbeheerplan (december 2024)

Groen en water

Eén van de doelstellingen uit het Groenstructuurplan was dat we het areaal natuurlijke groentypen wilden verhogen. De verhouding was: 70% cultuurlijke groentypen versus 30% natuurlijke groentypen. Doelstelling uit het Groenstructuurplan was dat dat minimaal 50:50 moest worden.

In 2024 is het maaibeleid aangepast waardoor veel gazon zijn omgevormd naar het natuurlijker type 'ruw gras'. Daarmee zitten we nu op 51% natuurlijke groentypen.

Kerncijfers (in are)		Kwaliteit		
(bron: beheerplan stedelijk groen december 2024)		Cultuurlijk/ natuurlijk	Percentage	Begroot onderhoudsniveau
Gazons	3.281	cultuurlijk	16%	Gewoon goed' vergelijkbaar met CROW-norm B
Ruw gras	15.710	natuurlijk	75%	
Gras met bijenmengsel	392	natuurlijk	2%	
Gras met bloembollen	84	cultuurlijk	0%	
Hondenuitlaatstroken/velden	338	cultuurlijk	2%	
Wadi's	3	cultuurlijk	0%	
Brughoofd	35	natuurlijk	0%	
Kruispuntvlak	1.006	cultuurlijk	5%	
Laarzenpad	21	cultuurlijk	0%	

Doelstelling is dat we de ecologische potenties van onze bermen, houtwallen en zandwegen benutten binnen de mogelijkheden van de functievervulling.

Kerncijfers (in are)		Kwaliteit
(bron: beheerplan groen en water buiten de kom december 2024)		Begroot onderhoudsniveau
A-watergangen	1.268	Benutting van ecologische potenties binnen de mogelijkheden van functievervulling.
B-watergangen/schouwslot	1.243	
C-watergangen	4.100	
Vijvers	949	

In 2017 is het bomenbeleidsplan vastgesteld. In dit plan staat: door middel van planmatig beheer en onderhoud houden wij onze bomen gezond en veilig en zorgen wij dat de kans op overlast zoveel mogelijk wordt beperkt. Dit gaat over alle bomen, dus zowel in de kernen als in het buitengebied.

Kerncijfers (in stuks)		Kwaliteit		
(bron: boombeheerplan december 2024)		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Aantal Laan- en Parkbomen	43.161	VTA-controle	Boombeeld aanvaard	-
Knot-en vormbomen	2742			
				Voldoende

Bossen

Ons bosbeheer is uitbesteed aan Coöperatie Bosgroep Zuid Nederland. Zij hadden altijd de taak om de gemeentelijke bossen in principe kostenneutraal te beheren. Dat betekent dat zij hun kosten dekken met de opbrengsten uit houtverkoop en subsidies.

Een uitzondering hierop vormt natuurgebied De Maashorst. Het college heeft ingestemd met het Inrichtings- en beheerplan de Maashorst. Hierin wordt de wens geuit om over te gaan op procesnatuur. Houtoogst heeft hierin vanaf 2024 geen plaats meer. Vanaf dat moment zijn ook minder beheeringrepen nodig.

In december 2024 heeft de gemeenteraad het Groenstructuurplan vastgesteld waarin de ambitie is uitgesproken om de bossen natuurlijker te beheren. Dat is in 2024 nog niet doorgevoerd omdat deze ambitie nog niet was uitgewerkt in een beheerplan.

Kerncijfers (in are)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Bos	2.420	Schouw en werkplannen door Bosgroep	Kostenneutraal bosbeheer	n.v.t.
Heesters	1.030			
Vaste planten	49			
Bosplantsoen	1.242			
Struweel / ruigte	1.192			
				n.v.t.

Openbare verlichting

Het onderhoud van de openbare verlichting waarborgen wij binnen de reguliere budgetten.

In het beleidsplan openbare verlichting wordt vooral grote aandacht besteed aan duurzaamheid en dat wij met onze openbare verlichting willen voldoen aan de NSVV-aanbeveling “voldoende”. Met deze kwalificatie zijn de risico's op morele en financiële aansprakelijkheidsstelling door openbare verlichting zeer beperkt en wordt er recht gedaan aan de behoefte aan de sociale veiligheid.

In 2023 hebben we de laatste lichtmasten van een led armatuur voorzien. Hiermee is het gehele areaal voorzien van een led armatuur.

Dat betekent dat een besparing voor het Klimaatakkoord van 49% is gerealiseerd, en inclusief de vervangingen van de overige conventionele verlichting zal een besparing van naar verwachting

ongeveer 51% zijn gerealiseerd.

In het beheerplan 2022-2025 werd de maximaal haalbare energiebesparing berekend op 57%. De reden dat dit op basis van het huidige areaal niet meer haalbaar is, is de areaaluitbreiding van bijna 400 lichtmasten, wat overeen komt met een areaaluitbreiding van ongeveer 6%.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Aantal masten	7.586	Storingspercentage	< 7%	6,90%
Aantal armaturen	7.371			
Beoordeling: Voldoende				

Riolering

De gemeente geeft met Programma Water en Riolering (PWR) invulling aan de zorgplicht voor een doelmatige inzameling, transport en behandeling van afvalwater, en de omgang met hemel- en grondwater.

De vervangingsinvesteringen zijn opgenomen in het kostendekkingsplan van het PWR en de voorziening. Op basis van periodieke inspecties wordt de rioleringsvervanging en de daarmee samenhangende vervangingsinvestering geprogrammeerd. In het PWR zijn risicoriolen en niet-risicoriolen gedefinieerd waarbij het risico op falen voor risicoriolen zoveel mogelijk wordt beperkt. Gemalen en andere installaties worden geïnspecteerd conform de NEN/BRL.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Risicoriool	47,9 km	Geïnspecteerd in de afgelopen 10 jaar	10% per jaar	99%
Niet-risicoriool	160,3 km	Geïnspecteerd in de afgelopen 20 jaar	5% per jaar	75%
Trottoir- en straatkolken	12.343 st	Reiniging	n.v.t.	2x per jaar
Pompgemalen drukriolering	780 st	Individuele keuring	100% gekeurd en correct bevonden	95% gekeurd en 90% correct bevonden
Drukriolering	154,7 km			
Randvoorzieningen	7		100% gekeurd en correct bevonden	95% gekeurd en correct bevonden
Gemalen	28			
Overstorten	13			
Duikers	11.5 km			
Interne Stuw	1			
				Beoordeling: Goed

Onderhoudsplan buitensportvelden

Het meerjarig onderhoudsplan omvat de natuurgrasvelden in onze gemeente. Naast het reguliere onderhoud (maaïen, inzaaien, egaliseren, beluchten, bemesten) is het noodzakelijk dat een natuurgrasveld met enige regelmaat wordt gerenoveerd. Afhankelijk van de situatie ter plekke wordt bekeken welke renovatiewerkzaamheden noodzakelijk zijn.

In het onderhoudsplan hanteren wij als richtlijn dat een veld om de 15 tot 20 jaar moet worden gerenoveerd. De uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan vindt plaats aan de hand van objectieve gegevens die aantonen welke velden aan renovatie toe zijn. De mate van gebruik en de grondsituatie ter plaatse zijn daarbij belangrijke factoren.

In 2023 stelden de gemeenteraad het meerjarenonderhoudsplan 2024-2033 voor de natuurgras sportvelden vast. Bij de volgende actualisatie in 2028 bekijken we de mogelijkheid om dit onderhoudsplan samen te voegen met het onderhoudsplan voor de technische voorzieningen op sportparken.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Natuurgras sportvelden	29	Gecombineerde kwaliteitsbeoordeling met rapportcijfer (hoger is beter)	7,0	7,0
				Beoordeling: Voldoende

Technische voorzieningen sportparken

De gemeente Bernheze is eigenaar/verhuurder van diverse sportparken, welke zijn voorzien van technische installaties (automatische beregeningsinstallaties, veldverlichting). Voor de vervanging van deze technische installaties stellen wij periodiek een meerjarenonderhoudsplan op.

In 2023 stelden de gemeenteraad het meerjarenonderhoudsplan technische installaties sportparken 2024-2033 vast. Daarbij is gekozen voor de versnelde verleding, waardoor de dotatie structureel verlaagd kan worden. Bij de volgende actualisatie in 2028 bekijken we de mogelijkheid om dit onderhoudsplan samen te voegen met het onderhoudsplan voor natuurgras sportvelden.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling Gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Automatische beregeningsinstallaties	6	Inspectie (33% van het totaal, minimaal driejaarlijks)	7,0	7,0
Verlichtingsinstallaties	24			
Armaturen verlichtingsinstallaties	201			
				Beoordeling: Voldoende

Gemeentelijke gebouwen

Om het plan en de daarbij behorende financiële consequenties up-to-date te houden, actualiseren wij het plan iedere twee jaar op zowel inhoud (werkzaamheden) als financiën. Het huidige onderhoudsplan is er op gericht om de staat van onderhoud "redelijk/goed" te kunnen noemen, waarbij aan technische normeringen (bijv. NEN 3140 en Wet Milieubeheer) moet worden voldaan. Ook de molens maken onderdeel uit van dit plan.

We voeren jaarlijks onderhoud uit aan onze gebouwen. Daarbij hanteren we de uitgangspunten zoals de raad die vaststelde. De technische begeleiding van de uitvoering is in handen van Raderadvies. In 2022 stelde de gemeenteraad een meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 vast.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling Gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Publieksgebouwen en monumenten	12	NEN 2767	Niveau 2 (goed)	Niveau 2 (goed)
Verenigingseigen gebouwen	29	NEN 2767	Niveau 2/3 (goed-redelijk)	Niveau 2/3 (goed-redelijk)
				Beoordeling: Goed

Kunst

De wijze waarop wij kunst in de openbare ruimte realiseren is in 2024 vastgelegd in een collegevoorstel. Aangezien wij vinden dat de kunstwerken het gezicht van de gemeente bepalen, is het belangrijk de werken blijvend te onderhouden.

We voeren het jaarlijks onderhoud uit aan de kunstwerken op basis van de uitgangspunten zoals de raad die vaststelde in september 2025.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling Gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Aantal kunstwerken	65	Inspectie (vijfjaarlijks)	Sober maar doelmatig	Sober maar doelmatig
				Beoordeling: Voldoende

Financieel

Kapitaalgoed	Dotatie aan voorziening/ onderhoudsbudget	Werkelijke onderhoudsuitgaven
Openbare ruimte – civiele kunstwerken (9.723)	20.570	11.175
Riolering (9.611)	265.333	592.376
Molens (9.731 en 9.732)	22.459	68.533
Buitensportvelden (9.711)	35.804	33.913
Technische voorzieningen sportparken (9.775)	4.890	447
Kunst (9.735)	0	4.905
Gebouwen (9.784)	451.215	704.768
Totaal	800.271	1.416.117

D. Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering heeft betrekking op de treasury functie. Deze ondersteunt de programma's en omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen, beheersen, verantwoorden en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Ontwikkelingen en rentevisie

De kern van het monetaire beleid is prijsstabiliteit. Prijzen die niet te snel stijgen of dalen zorgen ervoor dat de koopkracht zoveel mogelijk behouden blijft. De ECB (European Central Bank) hanteert de rente als instrument om dit beïnvloeden. De meest recente inflatiecijfers van de eurozone (1,9% in december 2025) laten zien dat de inflatie uitkwam onder het gewenste streefdoel van 2%.

Voor de vierde keer op rij besloot de ECB de depositorente in de meest recente vergadering (18 december 2025) ongewijzigd te laten. Uit een recente Reuters-peiling onder economen, blijkt dat een ruime meerderheid verwacht dat de ECB de depositorente nog langere tijd rond 2% laat. Veel respondenten verwachten tot (ver) in 2026 weinig verandering.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt gedekt met kortlopende leningen (< 1 jaar). De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage (8,5%) van de omvang van de begroting (circa € 99.310.223,-). De kasgeldlimiet bedraagt € 8,4 miljoen. In 2025 Hebben we het kasgeldlimiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet	1e Kwartaal	2e Kwartaal	3e Kwartaal	4e Kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
In bedrag	8.441	8.441	8.441	8.441
Gemiddelde vlottende schuld	0	0	0	0
Gemiddelde vlottende middelen	538	434	293	337
Gemiddelde netto vlottende schuld (+) / overschot vlottende middelen (-)	-538	-434	-293	-337
Ruimte onder kasgeldlimiet	8.980	8.876	8.735	8.779
Overschrijding kasgeldlimiet	0	0	0	0

Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen (> 1 jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Dit houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de

renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het rekeningtotaal (€ 119.182.607,-). De renterisiconorm voor Gemeente Bernheze eis daarmee in 2025 € 23.836.521,- .

In 2025 zijn geen nieuwe leningen afgesloten en er zijn ook geen vervroegde aflossingen gedaan. Als gevolg hiervan is het renterisico met € 135.311,- over 2025 onder de norm gebleven.

Financieringsbehoefte 2025-2028

Op basis van de halfjaarlijkse liquiditeitsprognoses is gemonitord op de financieringsvraag. In 2025 zijn geen nieuwe geldleningen afgesloten. Op het einde van het jaar was de restantschuld € 975.605,-. De Financieringsbehoefte de komende jaren zal middels periodieke liquiditeitsprognoses worden gemonitord en waar nodig bijgestuurd.

Rentelasten en toerekening

Over het eigen vermogen berekenen we geen rente. Op het vreemd vermogen hadden we per saldo geen rentelasten in 2025. Daardoor is de omslagrente in 2025 0%.

Schema rentetoerekening 2025

Externe rentelasten over korte en lange financiering	54.903	
Externe rentelasten	-54.903	
Saldo rentelasten- en baten		0
Rente die aan de grondexploitatie wordt toegerekend o.b.v. een rentepercentage van 1,13%	0	
De rentebaat van doorverstrekte leningen, die aan het betreffende taakveld wordt toegerekend	54.903	
Rente van projectfinancieringen die aan betreffende taakvelden zijn toegerekend (leningen woningstichting Kleine Meierij (diverse rentepercentages).	-54.903	
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		0
De aan taakvelden toegerekende rente (rente-omslag) o.b.v. -/- 0,8321%		0
Renteresultaat op taakveld treasury		0

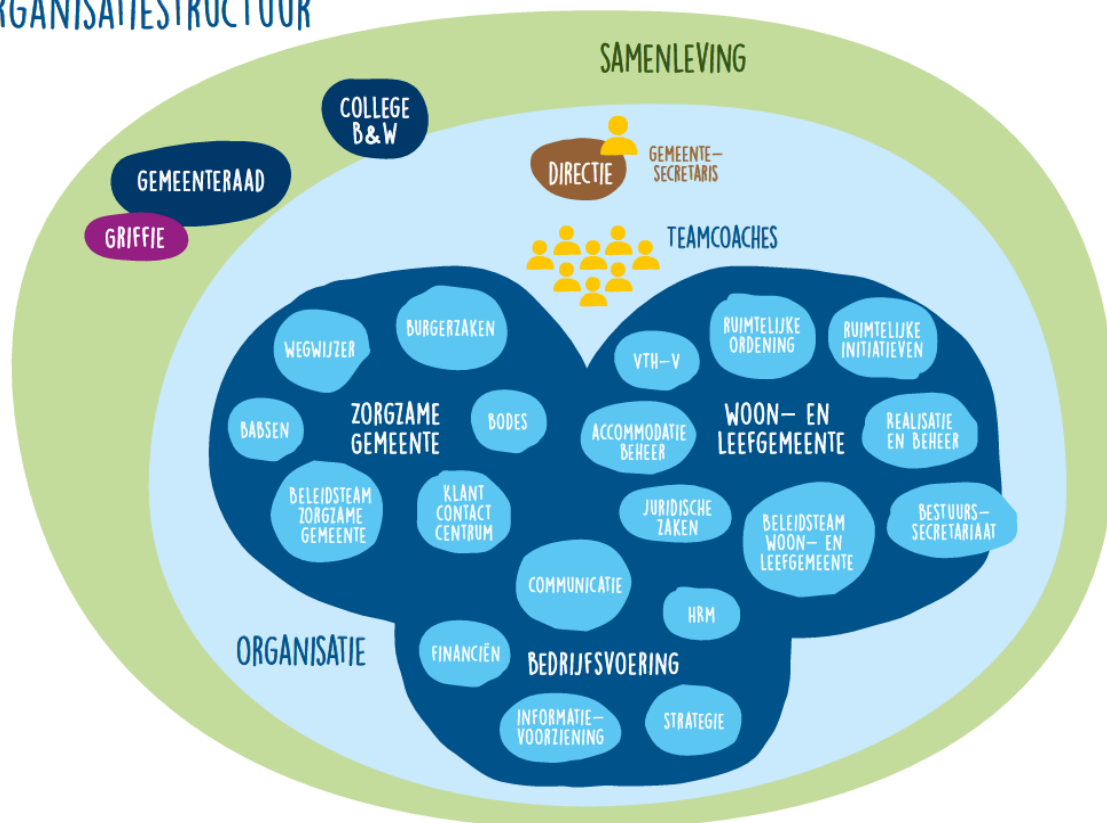
E. Bedrijfsvoering

Algemene inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering beschrijft hoe de gemeente de eigen bedrijfsprocessen die nodig zijn om beleidsdoelstellingen uit de eigen programma's te realiseren, beheerst en aanstuurt. Het betreft zowel beleidsmatige (primaire) processen, ondersteunende (secundaire) processen en de sturing en beheersing ervan. Deze paragraaf beschrijft op hoofdlijnen hoe wij onze bedrijfsvoering hebben ingericht: de specifieke acties die we gerealiseerd hebben in 2025 zijn te vinden onder programma 6, Dienstverlening en Sterke Organisatie.

Hoe zijn we ingericht:

ORGANISATIESTRUCTUUR

Deze organisatie vulden we in 2025 in met een toegestane formatie van 216,97 fte.

Kaderstelling voor organisatie

Visie op dienstverlening

In 2019 is de visie op dienstverlening vastgesteld door het college van B&W. Tijdens de organisatieontwikkeling van 2020-2021 is deze visie aangescherpt tot de volgende visie:

We bieden efficiënte dienstverlening van betrouwbare kwaliteit. Door informatie en processen transparant te maken, te standaardiseren en waar mogelijk te digitaliseren creëren we ruimte voor persoonlijke aandacht daar waar het nodig is. Inwoners en ondernemers staan daarin centraal. Zo zoeken we de balans tussen individueel en gemeenschappelijk belang. Het dienstverleningsproces sluit hierop aan en vraagt intensieve samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie en met onze dienstverlenende partners. Daar zijn we sterk in. We zijn een goede werkgever waar talent graag wil werken, en passen ons met gemak en voortdurend aan nieuwe ontwikkelingen en kansen aan.

Deze visie geeft richting aan onze dienstverlening en organisatie. Deze visie vormt het kader voor de verbetering van onze dienstverlening. Op 16 maart 2023 heeft u het programmaplan dienstverlening vastgesteld, met daarin de drie programmalijnen: Beleving, Digitalisering en Procesoptimalisatie. Met het vaststellen van het programma werken we aan 'gewoon goed geregelde dienstverlening'. En verbeteren we onze dienstverlening om onze beloften na te komen. Via notities ter informatie hebben wij u op de hoogte gehouden over het verloop van dit programma en de acties die wij daarin oppakken.

Integriteitsbeleid

De gemeente Bernheze wil een integere organisatie zijn, die zich inzet voor de belangen van Bernheze en zijn inwoners. Om die reden hebben we het integriteitsbeleid in 2025 vernieuwd samen met de gedragscode voor onze medewerkers. Nieuwe medewerkers moeten een ambtseed afleggen om in Bernheze te kunnen komen werken en een integriteitsverklaring ondertekenen.

Global Goals in Bernheze

In de vorige raadperiode is Global Goals omarmd. Gezien de beschikbare capaciteit is geconcludeerd dat de focus op andere vlakken moet liggen. Global Goals blijft een inspiratiebron. De gemeente draagt dit belang uit en heeft zich aangesloten bij de Gemeenten4Global Goals. De gemeente blijft Global Goals aandacht geven en stimuleert inwoners en ondernemers om samen te werken aan de doelstellingen achter de Global Goals, maar kiest ervoor daar vooralsnog geen nieuwe beleidskeuzes aan te koppelen.

Planning en controlcyclus

Leidend voor de sturing van onze organisatie is onze planning en controlcyclus. Die cyclus start vierjaarlijks met een bestuursprogramma. Het bestuursprogramma geeft antwoord op de vraag: wat willen raad en college bereiken in de nieuwe bestuursperiode. De gemeenteraad stelt het bestuursprogramma vast.

Jaarlijks legt het college in mei/juni een voorstel voor aan de gemeenteraad hoe het vierjaarlijks bestuursprogramma te vertalen naar jaarprogramma's in de vorm van de kadernota. De kadernota kan achterwege blijven in een jaar waarin gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden, in overleg met de gemeenteraad.

Als de gemeenteraad de kadernota vaststelt, vertaalt het college de voornemens uit de kadernota naar de programmabegroting. In de programmabegroting stelt het college de gemeenteraad voor wat dat jaar te gaan doen om de doelstelling voor dat jaar te realiseren.

De organisatie vertaalt de doelstellingen uit de programmabegroting naar een directieplan en teamplannen voor de organisatie. Het directieplan en de teamplannen voeden de raadskalender. Op basis van de raadskalender weet de raad wanneer zij welk beleidsdocument\ onderwerp voorgelegd krijgt op welk moment.

Lopende het jaar informeert het college de gemeenteraad minimaal twee keer over de voortgang van de uitvoering van de programmabegroting (nieuw- en bestaand beleid) door middel van tussentijdse rapportages. Daarnaast informeert het college de gemeenteraad door middel van notities ter informatie. De raadskalender en het concernplan zijn periodiek onderwerp van gesprek tussen teams, directieteam en college met het oog op de bewaking van de voortgang en de voeding van de tussentijds rapportages.

Na afloop van het jaar legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over de uitvoering van beleid en de daarvoor uitgevoerde processen door middel van de jaarstukken en de jaarrekening.

De hierboven beschreven cyclus vormde ook het afgelopen jaar ons kader. De met ingang van 2023 gewijzigde indeling van de begroting op basis van programma's - die beter aansluiten bij de opgaves in het bestuursprogramma – hebben we vertaald in de verschillende P&C documenten.

Verantwoordelijkheden en sturing m.b.t. processen

De inrichting van onze organisatie hebben we zoveel als mogelijk gebaseerd op de processen die onze organisatie uitvoert om zowel de medebewindstaken (verplichte taken op basis van hogere wetgeving) als onze autonome taken (wat vinden we in Bernheze zelf belangrijk) uit te voeren.

Eerste lijn

De primaire processen – die processen die een concreet resultaat opleveren voor onze inwoners – zijn ondergebracht in de domeinen Woon- en Leefgemeente en Zorgzame gemeente. Wat het resultaat moet zijn van deze processen wordt vastgesteld door de gemeenteraad in de vorm van de verschillende beleidsdocumenten en/of verordeningen (voor deze documenten verwijzen wij u naar de desbetreffende programma's). De teams uit het domein Woon en Leefgemeente en Zorgzame gemeente zijn er primair verantwoordelijk voor, dat de processen worden uitgevoerd volgens de eisen waaraan die processen moeten voldoen, vanuit wet- en regelgeving.

Tweede lijn

De secundaire processen – die processen die nodig zijn om de primaire processen (PIOFACHJ¹) uit te kunnen voeren – zijn ondergebracht in het domein bedrijfsvoering. De beleidsuitgangspunten

¹ Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie, Huisvesting en Juridisch)

die gelden voor deze processen stelt het college van burgemeester en wethouders primair vast. De ondersteunende teams adviseren de eerste lijn over en controleren de eerste lijn op het correct vertalen van deze uitgangspunten in hun primaire processen.

Derde lijn

Onafhankelijk gepositioneerde interne medewerkers (intern auditor, privacy-officer, security-officer en concerncontrolller) zien toe op een correcte uitvoering door de eerste- en tweede lijn. Deze derde lijn adviseert waar nodig de directie en het college over eventueel te nemen (corrigerende-) maatregelen of aanpassing in het stelsel van beheersing en control. Instrumenten hierbij zijn:

- Administratieve organisatie en functiescheiding.
- Frauderisico-analyse: een risico-beoordeling van de verschillende processen in de organisatie op fraudegevoeligheid. De afspraak met de auditcommissie en de accountant is om de hoogste risico-processen en de beheersingsmaatregelen daarop jaarlijks te bespreken met de auditcommissie.
- Intern controle plan: het plan waarin op basis van een risico-afweging (o.a. frauderisico) is bepaald welke processen elk jaar (extra) aandacht behoeven in de controle door de derde lijn;
- Zelfevaluaties (zoals bijv. Ensia).

Externe auditoren (accountant, Functionarisgegevensbescherming, ENSIA-auditor of auditor Wet Politie Gegevens) hebben vanuit de wet of een door de raad vastgestelde verordening de plicht om het college te toetsen op een correcte uitvoering van hun opdracht. Zij steunen in hun oordeel op de bevindingen van de interne functionarissen. De bevindingen van de externe auditoren worden gerapporteerd aan de gemeenteraad: rechtstreeks of via de jaarstukken.

Op het moment van het schrijven van deze paragraaf bedrijfsvoering (februari 2026) hebben nog niet alle externe auditoren hun werkzaamheden over het afgelopen jaar afgerond. Wel heeft onze accountant in 2025 een tussentijdse controle uitgevoerd. De belangrijkste bevindingen uit die interim controle zijn afgestemd met de auditcommissie, op 11 december 2025. Die bevindingen zijn:

- De interne beheersing van de processen en de controleomgeving zijn van een voldoende niveau.
- Er zijn aspecten waarop ruimte is voor doorontwikkeling in de interne beheersing, zoals zichtbare prestatielevering en het verstevigen van de beheersing in de lijn m.b.t. naleving van (EU-) aanbestedingsrichtlijnen.
- De belangrijkste bevinding op IT-Beheer ziet toe op de aanwezigheid van superusers in de financiële applicatie Key2Financiën. Er zijn twee eindgebruikers in het bezit van superuser-rechten in de applicatie. Deze bevinding is bekend bij de organisatie en, vanwege de (beperkte) omvang van de organisatie, een bewuste keuze.

Uitgangspunten ondersteunende processen

Personeel en organisatie

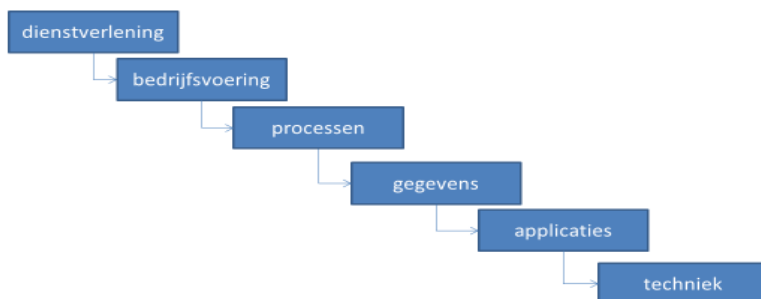
Vanuit de kernwaarden Samen, Aandacht en Moed (SAM) werken we samen aan een organisatie waarin we het goede doen voor onze samenleving, zowel lokaal als regionaal. We doen dit met aandacht voor elkaar en aandacht voor ons werk en de inwoners van Bernheze. We tonen moed door onszelf kwetsbaar op te stellen en door elkaar aan te spreken waar nodig. We nemen onze eigen verantwoordelijkheid en durven ook met oplossingen te komen die buiten de gebaande paden vallen.

Hierbij is de inzetbaarheid en gezondheid van onze medewerkers belangrijk. We hebben aandacht voor beheersing van werkdruk en verzuim. En werken aan het voorkomen van verzuim door aandacht te hebben voor de persoonlijke & professionele situatie van medewerkers. We willen een robuuste en wendbare organisatie zijn met een goede positie op de arbeidsmarkt.

Informatievoorziening en automatisering

Voor de inrichting van onze informatieorganisatie is het onderstaande plaatje leidend: dienstverlening en primaire processen zijn leidend, informatievoorziening is in principe volgend. Dit neemt niet weg, dat informatievoorziening richtinggevend uitgangspunten formuleert met betrekking tot privacy, security en archivering

- Sturing vanuit Business

Doel van ons privacy beleidskader is waarborgen, dat de gemeente de privacywetgeving naleeft en zorgdraagt voor een behoorlijke en zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming met de wet. De uitgangspunten daarbij zijn:

- De gemeente Bernheze voert betrouwbaarheid en respect voor inwoners en medewerkers hoog in het vaandel. We staan voor een betrouwbare en gewaardeerde dienstverlening aan onze inwoners met een open en respectvolle benadering. Goede bescherming van persoonsgegevens is cruciaal.
- Onze inwoners mogen erop vertrouwen dat wij persoonsgegevens rechtmatig, behoorlijk en op een transparante wijze verwerken.

- Het college stuurt actief op privacy, door te voorzien in praktische waarborgen voor de bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming.
- Bij dilemma's gaan we de dialoog aan.
- Het college kan met vertrouwen verantwoording afleggen over de privacy-bestendigheid van de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Ons informatiebeveiligingsbeleid (security) is primair gericht op bescherming van gemeentelijke informatie, in alle verschijningsvormen, zoals elektronisch, op papier en mondeling. Het informatiebeveiligingsbeleid van onze gemeente is in lijn met relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving. Het informatiebeveiligingsbeleid van onze gemeente is in lijn met relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving en in overeenstemming met de zogeheten Baseline Informatiebeveiliging Overheid en wordt voorbereid op de komende Nis2 verplichtingen.

Zowel vanuit beheeroptiek als vanuit het minimaliseren van security risico's opteert Bernheze voor, waar mogelijk, het onderbrengen van haar applicatielandschap in de Cloud. Dit traject is inmiddels afgerond. Dit traject is inmiddels afgerond. Gezien de geopolitieke ontwikkelingen onderzoeken we hoeverre aanvullende maatregelen nodig zijn.

Daarnaast zijn we als gemeente verplicht om de onder onze verantwoordelijkheid vallende gegevens op de juiste manier, conform archiefwet te bewaren en op termijn te vernietigen of over te dragen. Deze vernietiging en/of overdracht betreft zowel digitale als analoge gegevens. De digitalisering van onze maatschappij en onze dienstverlening, in combinatie met de introductie van nieuwe communicatiekanalen, resulteert in een uitbreiding van de onder de archiefwet vallende gegevens. In onze archiefverordening geven we aan hoe we hieraan voldoen. We volgen hierbij landelijk overheidsbeleid.

Financiën

In de Financiële verordening bepaalt de gemeenteraad aan welke eisen de inrichting van de financiële administratie en de planning en control-cyclus moeten voldoen. Het belangrijkste financiële uitgangspunt voor ons financiële beleid is, dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te kunnen dekken.

In het Treasury-statuuut staan onze regels voor het beheer van de geldstromen, de beheersing van de risico's daarvan en de informatievoorziening daarover. Verder staat hierin hoe de bevoegdheden en verantwoordelijkheden verdeeld zijn en wat de uitgangspunten zijn voor de administratie- en interne controle van de financieringsfunctie. Ons beleid is – wettelijk ook verplicht - om financiële risico's te mijden. We beleggen niet in risicodragende producten.

De basis voor ons inkoop- en aanbestedingsbeleid ligt vast in de Europese Richtlijnen en de hieruit voortvloeiende Aanbestedingswet. Met dit beleid willen we de volgende doelstellingen realiseren:

- a) Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen.
- b) Creëren van maximale maatschappelijk waarde met publieke middelen.

- c) Professioneel, integer en betrouwbaar opdrachtgeven.
- d) Beperken van administratieve lasten.

In de controleverordening tenslotte, bepaalt de gemeenteraad aan welke eisen de accountant moet voldoen, die onze jaarstukken controleert en aan welke kaders de accountant zich hierbij dient te houden.

Communicatie

We houden in onze communicatie zoveel mogelijk rekening met de wensen en behoeften van inwoners. Dat betekent dat we een mix van online en offline-middelen inzetten. Inwoners die minder zelfredzaam zijn in de digitale wereld, verliezen we dus niet uit het oog. De in 2025 vastgestelde communicatievisie bekijkt de communicatiecomponent van de vijf kernbeloften en licht toe hoe de organisatie een communicatieve invulling geeft aan de belofte. Het is een toetssteen voor alle mensen die betrokken zijn bij de gemeente. De vijf hoofdlijnen:

- Wij zijn er voor iedereen
- Wij zijn helder en duidelijk
- Wij zijn transparant
- Wij zijn betrouwbaar
- Wij maken dienstverlening zo makkelijk mogelijk

Communicatiestijl van de gemeente Bernheze is dat bij alles wat we doen, de inwoners, ondernemers en instellingen van Bernheze centraal staan. Dat vraagt een open houding ten opzichte van hen en van elkaar als collega's. Zo willen we als medewerkers en als organisatie blijven leren. We hanteren daarbij de kernwaarden Samen, Aandacht en Moed.

Participatie

De gemeente Bernheze hecht grote waarde aan de inbreng van inwoners omdat zij de dagelijkse praktijk ervaren en daarmee waardevolle kennis kunnen delen. Door samen te werken vergroten we de kwaliteit en uitvoerbaarheid van beleid en projecten. Daarnaast zorgt een goede samenwerking voor een grotere betrokkenheid bij en groter draagvlak voor beleid en projecten. Een goede samenwerking draagt bij aan wederzijds vertrouwen en begrip. Door belanghebbenden in een vroeg stadium te betrekken krijgen we snel inzicht in de verschillende belangen en kunnen we samenwerken aan een goede oplossing. We zijn vooraf helder over de kaders en beïnvloedingsruimte: over welke onderwerpen kan meegedacht worden, wat gaan we met de inbreng doen, wie heeft welke rol. We geven altijd terugkoppeling over de participatie en motiveren wat wel en niet is meegenomen.

Persbeleid

We willen aan de voorkant van de berichtgeving staan en een goede relatie onderhouden met de media. De media bieden de gemeente immers de kans om onderwerpen en resultaten te duiden en voor het voetlicht te brengen van inwoners en andere doelgroepen zoals ondernemers, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen: we voeren een proactief persbeleid.

Actief betekent zelf het initiatief nemen, ook bij negatief nieuws. Een actieve houding zorgt voor meer invloed op de boodschap en het moment van publicatie. Het resultaat van een proactief persbeleid is dat berichtgeving van de gemeente bijdraagt aan het transparant informeren van onze inwoners, het creëren van draagvlak voor beleid, het profileren van bestuurders op specifiek gekozen thema's en het profileren van de gemeente als betrouwbaar, open en klantgericht.

Huisvesting

Hybride werken is de norm voor onze huisvesting. Het staat voor het flexibel invullen van de locatie waar het werk plaatsvindt. Niet het beschikbare gebouw (gemeentehuis) is voor de werklocatiekeuze leidend, maar het type werk, het doel van de activiteit, de gewenste mate van interactie, de efficiëntie van communicatie en de voorkeuren van onze klanten (inwoners, regiogemeenten, leveranciers, etc.) en medewerkers. Al geruime tijd zijn we samen met de Bibliotheek, gemeenschapshuis De Pas en de Eijnderic aan het werk om onze gebouwen in gezamenlijkheid multifunctioneel in te richten. Na een 'hik' in het proces hebben we het afgelopen jaar een doorstart gemaakt, waarbij we als gemeente meer de regie in handen hebben genomen.

Juridisch

De juridische advisering is ingericht op rechtmatige besluitvorming door organisatie, dagelijks- en algemeen bestuur en op proactieve risicobeheersing. Belangrijke kaders hierbij vormen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht en ons interne mandaatregister. Naast proactieve risicobeheersing – op basis van vroegtijdige inschakeling in het proces - ondersteunt juridische kwaliteitszorg reactief bij de behandeling van bezwaar- en beroepschriften. Andere aandachtspunten voor juridische kwaliteitszorg zijn Bibob procedures en uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Accenten bij de WOO vormen de openbaarheid van stukken enerzijds en geheimhouding van stukken anderzijds.

Beleidsindicatoren

Gemeenten lichten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard 'Besluit Begroting en Verantwoording'. Dat geldt niet voor de beleidsindicatoren op het gebied van bedrijfsvoering. Hiervoor is geen landelijke bron beschikbaar. Deze indicatoren zijn gebaseerd op eigen gemeentelijke informatie en in een aantal gevallen op indicatoren vanuit het A&O-fonds.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie 20.000-50.000	Bernheze
Formatie (fte per 1000 inwoners – excl. formatie B&W, raad en griffie) (Bron referentiedata Personeelsmonitor A&O fonds: tabel 1.2 [bezetting als % formatie] x tabel 1.5 [bezetting per 1.000 inwoners])	2020	6,9	5,1
	2021	6,8	5,2
	2022	6,9	5,5
	2023	7,4	5,9
	2024	7,6	6,0
	2025	Geen data	6,3

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie 20.000-50.000	Bernheze
Bezetting (fte per 1000 inwoners – excl. formatie B&W, raad en griffie) (Bron referentiedata tabel 1.5 Personeelsmonitor A&O fonds 2024)	2020	6,8	4,8
	2021	6,7	4,8
	2022	6,8	4,7
	2023	7,3	4,8
	2024	7,5	5,2
	2025	Geen data	5,4
Apparaatskosten (kosten per inwoner) (loonkosten ambtelijk apparaat excl. uitbestede diensten zoals sociale zaken, belastingsamenwerking, inhuur en totale kosten overhead.	2020	Geen data	531
	2021	Geen data	557
	2022	Geen data	598
	2023	Geen data	676
	2024	Geen data	735
	2025	Geen data	785
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen) (Bron referentiedata tabel 1.27 Personeelsmonitor A&O fonds 2024)	2020	Geen data	21,3%
	2021	15,7	23,4%
	2022	17,6	25,8%
	2023	18,8	28,1%
	2024	18,8	27,5%
	2025	Geen data	21,6%
Overhead (% van de lasten) (alle kosten die samen hangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces)	2020	Geen data	10,0%
	2021	Geen data	10,4%
	2022	Geen data	8,3%
	2023	Geen data	12,0%
	2024	Geen data	11,3%
	2025	Geen data	11,3%

Rechtmatigheid

Voor de invoering van het wetsvoorstel 'Versterking decentrale rekenkamers' verstrekte de externe accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. Het tweede onderdeel van dit wetsvoorstel handelt over het onderwerp rechtmatigheid. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is dit per 2023 gewijzigd. Het college van Burgemeester en Wethouders (hierna: college) geeft dan een rechtmatigheids-verantwoording in de jaarrekening. Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. Dit impliceert, dat de accountant nog wel beoordeelt of de rechtmatigheidsverantwoording 'juist' is. Vanuit de commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) moet over een aantal verplichte onderwerpen gerapporteerd worden met betrekking tot het onderdeel rechtmatigheid.

Controleprotocol 2025-2030

Uw raad stelde op 18 december 2025 het controleprotocol voor de jaarrekeningen 2025-2030 vast.

Hierin wordt door de gemeenteraad een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole door de accountant, het opstellen van de

rechtmatigheidsverantwoording door het college en daarmee tevens het financiële beheer zoals uitgeoefend door het college.

Risicoanalyses (Fraude en fiscaal)

Periodiek, elke vier jaar, wordt een (fraude)risicoanalyse opgesteld. Het schrijven van een (fraude)risicoanalyse biedt niet de garantie dat er ook daadwerkelijk geen fraude plaats zal vinden binnen Gemeente Bernheze, maar geeft inzicht in risico's in de diverse onderdelen in de organisatie en de beheersing ervan. Met deze analyse wordt beoogd om mogelijke frauderisico's voor gemeente Bernheze in kaart te brengen en hiervoor bewustwording te creëren. Niet alleen zijn risico's met betrekking tot fraude in kaart gebracht, maar ook algemene risico's van onjuistheden. Op 29 november 2022 heeft het college deze risicoanalyse vastgesteld.

Samen met de Belastingdienst hebben we afspraken gemaakt over de doorontwikkeling van het fiscaal horizontaal toezicht. Daaruit voortvloeiend is in 2022 het fiscaal statuut vastgesteld. Op basis daarvan is een fiscale risicoanalyse gemaakt en door de directie vastgesteld op 31 mei 2023. Op 18 december 2023 is het convenant doorontwikkeling Horizontaal toezicht met de Belastingdienst getekend. In oktober 2024 en 2025 hebben de interne auditor, fiscaal coördinator en controller opnieuw een fiscale risicoanalyse gedaan. Deze zijn gedeeld met de Belastingdienst.

Interne controle 2025

In de risicoanalyses worden een aantal processen benoemd met een verhoogd risico. Om inzicht te houden in de beheersing van de processen zijn deze opgenomen in het intern controleplan.

Het Interne controleplan 2025, dat op 7 oktober 2025 door het college is vastgesteld, is grotendeels uitgevoerd. Er zijn 25 processen opgenomen in het controleplan waarop een interne controle wordt uitgevoerd. In het controleplan is in 2025 de goedkeuringstolerantie aangepast. Dit om deze gelijk te stellen aan de minimum eisen in het BADO en die van de accountant. De controleonderzoeken zijn systematisch vastgelegd met behulp van een standaard format. De interne auditor heeft van elke controle een rapportage gemaakt. Vervolgens heeft ze de rapportage met betreffende proceseigenaar en teamcoach besproken en afspraken gemaakt over eventuele vervolgstappen. De rapportages zijn ook gedeeld en besproken met de betreffende controller en met de concerncontroller. De aanbevelingen en actiepunten die vanuit de interne controle onderdelen worden benoemd zijn verzameld in een centrale lijst. Hierop is ook de voortgang van het actiepunt zichtbaar. Deze lijst wordt twee maal per jaar verstrekt aan het Managementoverleg (directie en teamcoaches).

In het kader van het convenant Horizontaal Toezicht omvatten de interne controles ook fiscale controles. Dit zijn bijvoorbeeld de controles op de wet DBA, BTW op verkoopnota's, loonheffing en de toepassing van de regeling IB47 UBD.

Naleving voorwaarden wet- en regelgeving

In de rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekeningverantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het

begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet en regelgeving.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het voorkomen en opsporen van en handhavend optreden tegen misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving is vormgegeven in de verschillende gemeentelijke regelingen: de gemeente heeft hiervoor geen apart beleidskader vastgesteld. Door het toepassen van beheersingsmaatregelen in de processen (functiescheiding tussen uitvoering en autorisatie, toezicht en coördinatie, mandatering, diverse rollen in bedrijf kritische applicaties) en het uitvoeren van interne controles, waren ook in 2025 de randvoorwaarden voor het uitsluiten van risico's inzake misbruik en oneigenlijk gebruik ingevuld.

Begrotingsonrechtmatigheden

Het begrotingscriterium waarborgden we voldoende door de planning- en control cyclus. In 2025 hadden we twee momenten waarin we door middel van een Tussentijdse rapportage de raad rapporteerden. Met deze rapportages voorkomen we zoveel als mogelijk begrotingsonrechtmatigheden. Toch kan het voorkomen dat bij het opmaken van de jaarrekening afwijkingen worden geconstateerd. Uw raad kan deze uitgaven alsnog autoriseren door het vaststellen van de rekening, waarin deze uitgaven zijn opgenomen en voldoende zijn toegelicht.

Toelichting op geconstateerde afwijkingen

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de geconstateerde rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden genoemd in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij wordt de door de raad vastgestelde rapportagegrens gehanteerd van € 200.000,-. De rapportagegrens is op 18 december 2025 vastgesteld middels het controleprotocol 2025-2030. Onrechtmatigheden die onder de rapportagegrens liggen worden niet toegelicht. De afspraken voor de toelichting op onrechtmatigheden en welke onrechtmatigheden zijn geaccepteerd zijn vastgelegd in het controleprotocol voor de controle op de jaarstukken van de Gemeente Bernheze 2025-2030.

De toelichting op de onrechtmatigheden bestaat uit:

- Een beschrijving van de geconstateerde afwijking
- Een toelichting op het ontstaan van de afwijking
- De maatregelen die worden ondernomen om afwijkingen in de toekomst te voorkomen

Begrotingsonrechtmatigheid Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie

De lasten van het programma "Dienstverlening en sterke organisatie" zijn met 1,3 miljoen euro overschreden. Dit leidt tot een begrotingsonrechtmatigheid, welke vanwege de hoogte van het bedrag ook de rapportagegrens overschrijd.

De overschrijding op programmaniveau wordt met name veroorzaakt door de volgende posten:

- Dotatie voorziening pensioenen wethouders

- Dotatie voorziening spaarverlof

Begrotingsonrechtmatigheden worden in de jaarrekening als acceptabel gekenmerkt op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken in de financiële verordening.

Dotatie voorziening pensioenen wethouders

Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en worden de Appa-pensioenen overgedragen aan het ABP. Voor een inschatting van de overdrachtswaarde per 1-1-2028 hebben we meegedaan aan een landelijk onderzoek. De commissie BBV heeft op 3 december 2025 de stellige uitspraak gedaan dat gemeenten bij de jaarrekening 2025 de hoogte van de voorziening ultimo 2025 gelijk moeten stellen aan de prognose op basis van het uitgevoerde onderzoek en daarnaast rekening moeten houden met de gewijzigde verplichtingen over 2025. Dit betekent voor Bernheze dat een forse bijstorting van € 1.059.088,- in de voorziening heeft moeten plaatsvinden. Door het late moment van de uitspraak kon deze niet meer in een tussentijdse rapportage worden meegenomen.

Dotatie voorziening spaarverlof

Ultimo 2025 heeft een bijstorting van € 527.055,- moeten plaatsvinden in de voorziening Spaarverlof. Deze voorziening is de gemeente verplicht te treffen omdat er sprake is van aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang. Het saldo van het opgebouwde spaarverlof is pas ultimo 2025 te bepalen en de noodzakelijke bijstorting kon dus niet worden meegenomen in de tussentijdse rapportages.

Aanbestedingsonrechtmatigheden

In totaal zijn er in 2025 voor € 478.577,38,- aan aanbestedingsonrechtmatigheden geweest. Afzonderlijk zijn deze onder de vastgestelde rapportagegrens.

- Één is een doorlopende onrechtmatigheden van 2 modules van een softwarepakket. Deze worden in 2026 opnieuw gecontracteerd bij een Europees aanbestede broker.
- Doorlopende onrechtmatigheid voor de inzet van advieskosten bij ruimtelijke initiatieven. Is per januari 2026 inmiddels Europees aanbesteed.
- Bij één partij liepen drie afgelopen (deel)opdrachten, welke in 2025 aanbesteed hadden moeten worden. Twee van deze deelopdrachten zijn aanbesteed en aan een andere partij gegund. Deze twee aanbestedingen hebben desalniettemin te laat plaatsgevonden. De uitgaven tot aan de gunning hiervan zijn onrechtmatig geweest. De aanbesteding voor de derde deelopdracht is reeds in 2025 opgestart, maar nog niet volledig doorlopen. Alle uitgaven in 2025 binnen deze deelopdracht zijn onrechtmatig geweest.
- De laatste betreft het onderhoud en beheer van het zaakstelsel. Gemotiveerd enkelvoudig onderhands aanbesteed. Er zijn uitbreidingen gedaan die niet binnen de scope van het contract vallen, terwijl Europese aanbestedingsgrens al is overschreden. Zal in 2026 worden gecontracteerd bij een Europees aanbestede broker.

F. Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht verschaft in, en informatie verstrekt over alle partijen waar Bernheze bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt. Instellingen waarmee alleen een subsidierelatie is aangegaan vallen buiten de definitie van verbonden partijen.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente Bernheze een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Het financiële belang betreft een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt

Van bestuurlijk belang is sprake als Bernheze zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Als gemeente blijven we wel verantwoordelijk voor de taken die we door verbonden partijen laten uitvoeren. Daarom is het van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de nodige informatie ontvangt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen.

In Noordoost-Brabant is gekozen om gezamenlijk regie te voeren op de gemeenschappelijke regelingen (GR'en). De gemeente Oss is de coördinerende gemeente voor het afstemmingsproces tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Brabant Noordoost. Adoptieteams en Vijftallenoverleg zijn enkele instrumenten die de regio inzet om effectief verlengd lokaal te sturen. Er is afgesproken voor alle GR'en eenzelfde beleids- en begrotings- en rekeningcyclus te hanteren. De ambtelijke adoptieteams beoordelen de kadernota, begroting en de jaarrekening op alle beleids- en financiële aspecten en brengen advies uit aan de regiogemeenten. Dit advies is input voor het lokale advies aan de gemeenteraad.

De paragraaf 'Verbonden partijen' is om een tweetal redenen van belang:

- de verbonden partijen voeren beleid uit dat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort;
- welke risico's loopt de gemeente en wat zijn de budgettaire gevolgen.

De paragraaf betreffende de verbonden partijen dient volgens artikel 15 lid 1 van het BBV ten minste te bevatten:

- a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - gemeenschappelijke regelingen;
 - vennootschappen en coöperaties;
 - stichtingen en verenigingen, en,
 - overige verbonden partijen;

c. de lijst van verbonden partijen.

Voor het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang maar wel sprake is van structurele bekostiging en een bestuurlijk belang wordt aanbevolen om een extra categorie “organisaties met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang” op te nemen.

Per verbonden partijen moet tenminste de volgende informatie worden opgenomen in deze paragraaf:

- a. de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. de eventuele risico's, als bedoeld in [artikel 11, eerste lid, onderdeel b](#), van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Het per verbonden partij opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het eventuele nog niet verdeelde resultaat. Het vreemd vermogen betreft de passiva minus eigen vermogen.

In het voorjaar van 2026 bieden de meeste gemeenschappelijke regelingen hun jaarrekening 2025 aan. Voor zover deze nu beschikbaar zijn, hebben wij de gegevens verwerkt in onderstaand overzicht.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing nemen we de eventuele risico's op waarvoor de verbonden partijen mogelijk een beroep doen op de deelnemende gemeenten.

A. Gemeenschappelijke regelingen

1. Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) Brabant-Noordoost Regiotaxi Noordoost-Brabant	
Programma	2. Gezonde zorgzame gemeente
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeentelijke portefeuillehouder is lid van het Dagelijks Bestuur.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De samenwerkende partners streven een kwalitatief hoogwaardig stelsel van kleinschalig collectief vervoer na. Zij willen daarmee voorzien in de behoefte aan openbaar vervoer, de instandhouding en de verbetering van de bereikbaarheid van de kleine kernen en het aanbod van adequate en efficiënte vervoersvoorzieningen voor diverse doelgroepen.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van beheerkosten van gemeente Bernheze in 2025 is € 47.796,-. De totale bijdragen van gemeenten daarin bedragen € 551.004,-. Het aandeel van gemeente Bernheze bedraagt 8,7%.

1. Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) Brabant-Noordoost Regiotaxi Noordoost-Brabant

De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025	
	Eigen vermogen	€ 946.369	€ 1.011.407	
	Vreemd vermogen	€ 380.952	€ 398.162	
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat voor 2025 € 75.876,- voor bestemming.			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Het grootste risico dat wordt benoemd is een faillissement of overname van de vervoerder. Het gewogen risico bedraagt € 492.093,-. De algemene reserve is van voldoende niveau om de risico's op te vangen.			

2. GGD Hart voor Brabant

Programma	2. Gezonde zorgzame gemeente			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeentelijke portefeuillehouder is lid van het Dagelijks Bestuur.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de openbare gezondheidszorg.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage voor gemeente Bernheze is voor 2025 € 1.838.408,-. De totale bijdragen van alle gemeenten is € 65.493.404 waarmee het aandeel van gemeente Bernheze 2,8% bedraagt.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025	
	Eigen vermogen	€ 7.400.000	€ 8.708.000	
	Vreemd vermogen	€ 13.206.000	€ 18.064.000	
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat voor 2025 is € 2.372.522,- positief			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	De grootste benoemde risico's zijn niet invulbare vacatures, hoog ziekteverzuim, de hoge inflatie en kostenstijgingen en fluctuaties in de omzet van de plustaken. Uit de berekening komt een benodigde weerstandscapaciteit van € 2,5 miljoen. In de jaarrekening wordt daarom het voorstel gedaan om deze aan te vullen met het positieve exploitatieresultaat.			

3. Openbaar Lichaam Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

Programma	2. Gezonde zorgzame gemeente			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het bestuur.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorzieningen in deze regio. Het O.L. verzorgt de administratie en gebruikt voor plaatsing van kandidaten haar eigen uitvoeringsorganisatie, de IBN-holding B.V.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De aangesloten gemeenten leveren een bijdrage in de bestuurskosten van het Werkvoorzieningsschap. De bijdrage van Bernheze is in voor 2025 € 8.803,-. De totale bijdragen van gemeenten bedragen € 90.156,-. Het aandeel van gemeente Bernheze bedraagt daarmee 9,7%.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025	
	Eigen vermogen	€ 26.988.200	€ 27.118.000	
	Vreemd vermogen	€ 2.065.300	€ 1.751.900	

3. Openbaar Lichaam Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	In 2025 is een negatief bedrijfsresultaat gerealiseerd van € 30.500,- vóór bestemming. Na toevoegingen en onttrekkingen aan diverse reserves resulteert dit in een exploitatieresultaat van nihil.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

4. Omgevingsdienst Brabant Noord (OBDN)

Programma	3. Klimaatbestendig		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het openbaar lichaam is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noord.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van gemeente Bernheze in 2025 is € 1.550.235,-. De totale bijdrage van gemeenten en provincie is € 36.583.022,-. Het aandeel van Bernheze bedraagt daarmee 4,2%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 8.903.000	€ 10.619.000
	Vreemd vermogen	€ 13.553.000	€ 11.001.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat van de jaarrekening 2025 sluit met een positief incidenteel saldo van € 2.018.000.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	O.b.v. de risico-inventarisatie is de omvang de risico's is het gewogen risico € 1.821.000,- Voor het opvangen van de risico's is een weerstandsvermogen beschikbaar van € 2.061.559,- of terwijl een weerstandratio van 1,13.		

5. Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Programma	6. Dienstverlening en sterke organisatie		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het bestuur.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering van de digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering van de lokale dienstverlening.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van gemeente Bernheze in 2025 is € 150.500,- (incl. doorschuif btw). De totale bijdragen van gemeenten en waterschappen is € 2.481.500,-. Het aandeel van Bernheze bedraagt daarmee 6,1%. Daarnaast wordt nog een bijdrage van de provincie ontvangen van € 740.165,-		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 1.635.732	€ 1.569.971
	Vreemd vermogen	€ 5.973.839	€ 6.935.469
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Over 2025 bedroeg het positieve resultaat € 20.818,-.		

5. Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Het grootste risico dat wordt benoemd is de wijziging in de hoogte van de bijdrage via de DVO's en door de deelnemers. Voor het opvangen van de risico's is een weerstandsvermogen beschikbaar van € 501.739,- Dit is 9% van de deelnemersbijdragen. De regeling geeft aan dat de reserve niet meer dan 10% van de gezamenlijke bijdragen mag bedragen, tenzij door hen gezamenlijk een ander percentage wordt vastgesteld.
---	---

6. Veiligheidsregio Brabant-Noord

Programma	5. Weerbare en veilige samenleving																	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																	
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer en Veiligheidsbureau Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Brabant-Noord en het Gemeenschappelijk Meldcentrum Brabant-Noord. In de Veiligheidsregio werken 16 gemeenten, de GGD en de Nationale Politie met hen samen op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en meldkamers. Voorts werken ook het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid in de veiligheidsregio samen.																	
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van Bernheze wordt berekend tegen vaste bedragen per inwoner voor enkele onderdelen en een procentueel deel voor de kazernes. De bijdrage van Gemeente Bernheze bedraagt in 2025 € 2.433.284,-. Op een totale bijdrage van gemeenten van € 50.623.158,- is dit 4,8%																	
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table><tr><td></td><td></td><td>01-01-2025</td><td></td><td>31-12-2025</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€</td><td>21.599.000</td><td>€</td><td>25.588.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€</td><td>66.725.000</td><td>€</td><td>81.525.000</td></tr></table>					01-01-2025		31-12-2025	Eigen vermogen	€	21.599.000	€	25.588.000	Vreemd vermogen	€	66.725.000	€	81.525.000
		01-01-2025		31-12-2025														
Eigen vermogen	€	21.599.000	€	25.588.000														
Vreemd vermogen	€	66.725.000	€	81.525.000														
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat over 2025 betreft € 954.000,-.																	
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Het gewogen risico bedraagt € 3.850.000,-. Het grootst benoemde risico betreffen bezuinigingstaakstelling en cyberincidenten en datalekken. Voor het opvangen van de risico's is ultimo 2025 een weerstandsvermogen beschikbaar van € 3,75 miljoen. Daarmee kwalificeert deze zich als voldoende.																	

7. Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Programma	2. Gezonde zorgzame gemeente			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg die tijdig ter plaatse is.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De RAV wordt volledig gefinancierd door de Zorgverzekeraars en het Rijk en er wordt geen gemeentelijke bijdrage gevraagd.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar			01-01-2025	31-12-2025
	Eigen vermogen	€	15.980.000	€ 17.073.000
	Vreemd vermogen	€	26.188.000	€ 20.841.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Op basis van de jaarstukken 2025 bedraagt het resultaat € 1.092.579,-.			

7. Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.
---	--------

8. Regionaal Bureau leerplicht en RMC (regionale meld- en coördinatiefunctie)

Programma	2. Gezonde zorgzame gemeente		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeente Bernheze is via de portefeuillehouder vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het algemeen resultaat dat beoogd wordt, is een goede uitvoering van de leerplicht en kwalificatieplicht, voortijdig schoolverlaten voorkomen en jongeren in een kwetsbare positie monitoren. De ambities voor de periode 2021 tot en met 2024 zijn de volgende: - Geen enkel leerplichtig kind zit langer dan drie maanden thuis zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg. Het RBL BNO geeft altijd prioriteit aan het zo snel als mogelijk stoppen van het schoolverzuim. Uitgangspunt hierbij is dat iedere dag dat een kind thuis zit er één te veel is. - Geen enkele jongere in een kwetsbare positie tussen 16 en 23 jaar valt tussen de wal en het schip. Alle jongeren die geen startkwalificatie hebben zijn in beeld en hebben een duurzame werkplek, passende dagbesteding of volgen een traject naar werk of zorg. RBL BNO bereikt alle voortijdig schoolverlaters en verleidt ze om onderwijs te volgen. Ook als sprake is van een krappe arbeidsmarkt waarin werkgevers arbeidskrachten zoeken.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van Gemeente Bernheze in 2025 bedraagt € 88.793,- op een totaal van gemeentelijke bijdragen van € 1.023.623,-. Het aandeel bedraagt daardoor 8,7%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het RBL BNO heeft over het jaar 2025 een negatief resultaat van € 117.000,-. Ter dekking van dit negatieve resultaat wordt de bestemmingsreserve ingezet.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

9. Heesch West

Programma	4. Duurzame landbouw en economie
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester en de portefeuillehouder vastgoed maken deel uit van het Algemeen Bestuur.

9. Heesch West

Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het samenwerkingsverband heeft tot doel het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in de regio "Noordoost Brabant" door middel van het duurzaam ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar regionaal bedrijventerrein, hierna te noemen "bedrijventerrein", op basis van de door de grondgebiedsgemeenten vastgestelde, nog vast te stellen en geldende bestemmingsplannen, wijzigingen daarvan in wijzigingsplannen en uitwerkingen daarvan in uitwerkingsplannen.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Voor Bernheze is het aandeel bepaald op 12%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 5.517.108	€ 5.057.393
	Vreemd vermogen	€ 43.726.592	€ 48.756.830
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat voor 2025 is nihil.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	De genoemde risico's vertalen zich voornamelijk en vertraging in de realisatie en gronduitgifte.		

10. Centrumregeling Wet Maatschappelijke ondersteuning Regio Brabant Noordoost-oost 2020-2023

Programma	2. Gezonde zorgzame gemeente		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De colleges van B&W geven de centrumgemeente Oss mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren. De portefeuillehouder Wmo maakt deel uit van het reguliere overleg.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats naar rato van het aantal inwoners per 1-1-2025. De bijdrage voor 2025 is € 132.619,- excl. btw. De totale bijdragen van alle deelnemers is €1.186.837,- waarmee het aandeel van Bernheze komt op 11,1%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2025 is op het moment van opstellen van deze jaarrekening nog niet vastgesteld en ontvangen.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

11. Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant 2020

Programma	2. Gezonde zorgzame gemeente		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De colleges geven de centrumgemeente Den Bosch mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren, uiteraard begrensd door wetgeving, jurisprudentie en vooraf vastgestelde financiële kaders		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van de individuele voorzieningen en de flexibele jeugdhulp, volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De bijdrage voor 2025 is € 109.575,-. De totale bijdragen van alle deelnemers is € 2.590.417,- waarmee het aandeel van Bernheze komt op 4,23%. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt met ingang van 1-1-2024 plaats o.b.v. de onderlinge verhouding van de inkomsten van de gemeenten uit het gemeentefonds binnen het cluster 'individuele voorzieningen'.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

12. Belasting samenwerking Oost Brabant (BSOB)

Programma	7. Financiën		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De gemeente deelt mee in de gemeenschappelijke regeling waar een samenwerking is ontstaan tussen het waterschap Aa en Maas en 9 deelnemende gemeenten. De BSOB draagt zorg voor de oplegging en inning van gemeentelijke belastingen (de belastingtaken).		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage voor Gemeente Bernheze in 2025 bedraagt € 668.646,-. De totale bijdragen van de gemeenten en het waterschap bedraagt € 12.022.319,- of terwijl 5.56%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 1.212.000	€ 690.000
	Vreemd vermogen	€ 19.546.000	€ 21.209.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het totale gerealiseerde resultaat in 2025 is € 51.000,- negatief.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	De interne risico's betreffen vnl. personele risico's (langdurige uitval, beschikbaarheid voldoende gekwalificeerde medewerkers) en ICT-risico's (storingsgevoeligheid ICT-structuur). De externe risico's betreffen de afhankelijkheid van externe partijen en daardoor niet goed functionerende werkomgeving en de gegevensbescherming. De BSOB heeft geen reserve weerstandscapaciteit. Eventuele tegenvallers worden doorberekend aan de deelnemers.		

B. Vennootschappen en coöperaties

Voor privaatrechtelijke organisaties gelden de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek. Dit betekent dat binnen vijf maanden de stukken moeten zijn gepubliceerd. Indien de benodigde gegevens tijdig beschikbaar zijn hebben we die opgenomen.

1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten			
Programma	7. Financiën		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Als aandeelhouder maakt de gemeentelijke portefeuillehouder deel uit van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Bankinstelling van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Op een totaal van 55.690.720 aandelen bezit de gemeente Bernheze 21.060 aandelen. Dit is een bescheiden aandeel van 0,037816%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 4.777.000.000	€ 4.863.000.000
	Vreemd vermogen	€ 123.164.000.000	€ 110.701.000.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Over 2025 heeft BNG-bank een nettowinst na belastingen behaald van € 172.000.000,-		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

2. NV Brabant Water			
Programma	7. Financiën		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Als aandeelhouder maakt de gemeentelijke portefeuillehouder deel uit van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Watervoorziening		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeente Bernheze participeert voor € 2.451,61 in het aandelenkapitaal van € 278.000,-. Dit is een belang van 0,9%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 716.350.000	€ Nog niet bekend
	Vreemd vermogen	€ 694.860.000	€ Nog niet bekend
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De gegevens per 31 december 2025 zijn nog niet gepubliceerd.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

C. Stichtingen en verenigingen

1. Vereniging van Eigenaars van “De Pas” De Misse 4

Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De portefeuillehouder gemeentelijk vastgoed, de bedrijfsleider accommodaties en een beleidsmedewerker van financiën van de Gemeente Bernheze maken het bestuur van de VVE, dat drie bestuursleden kent.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Beheer en onderhoud van het exterieur van het gebouw “De Pas”, waarvan gemeente Bernheze sinds 31 augustus 2020 enige eigenaar is.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Alle exploitatiekosten van de VVE plus de kosten van groot onderhoud worden verrekend via 55% gemeente en 45% de Pas. Verrekening is onderdeel van de verhuurovereenkomst van Stichting de Pas en loopt via de Gemeente Bernheze.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025	
	Eigen vermogen		n.v.t.	
	Vreemd vermogen	€ 287.196	€	297.424
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarlijkse exploitatie sluit zonder saldo. De kosten worden verdeeld op basis van statutaire afspraken.			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.			

2. Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (voorheen: St. Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf)

Programma	5. Weerbare en veilige samenleving		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester van de gemeente Oss vertegenwoordigt de gemeente Bernheze.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Deze stichting is opgericht om een betere afstemming tussen partners op het terrein van veiligheid te bereiken (politie, gemeenten, openbaar ministerie en diverse welzijnsinstellingen). De meerwaarde van de samenwerking van organisaties op een fysieke locatie ligt in de sluitende aanpak van criminaliteit en overlast en de aanpak van de achterliggende problemen bij de betrokkenen. Door het bundelen van activiteiten ontstaat een compleet zicht op de situatie van daders, overlastgevers en slachtoffers, zodat het mogelijk wordt om gezamenlijk en geïntegreerd te handelen.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeentelijke bijdrage voor Bernheze bedraagt in 2025 € 40.210,-.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

3. Regio Noordoost-Brabant (RNOB)

Programma	4. Duurzame landbouw en economie		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Bij het onderdeel 'overheden' worden alle samenwerkende gemeenten vertegenwoordigd door hun portefeuillehouder.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het samenwerkingsverband erkent de diversiteit in de regio, maar gaat uit van gelijkwaardigheid, waarbij elkaar gunnen en afspraken maken belangrijke pijlers zijn. Dit is een belangrijke basis voor de samenwerking, naast de nieuwe inhoudelijke Samenwerkingsagenda. In de Samenwerkingsagenda "richting 2030" is vastgelegd wat de samenwerking van plan is op te pakken. Steeds meer wordt ingezet op samenwerking met provincie, omliggende regio's en het rijk met een aangescherpte en daadkrachtigere organisatie.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van gemeente Bernheze in 2025 bedraagt: Bijdrage Regiofonds: € 3,12 per inwoner of terwijl € 101.484,- Bijdrage arbeidsmarktprogramma Noordoost Brabant Werkt!: € 1,04 per inwoner of totaal € 33.828,- De totale bijdragen van de gemeente en waterschappen is geraamd op € 2.042.843,- waardoor het aandeel voor Bernheze is € 6,92%		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 370.189	€ Nog niet bekend
	Vreemd vermogen	€ 3.580.739	€ Nog niet bekend
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2025 van Regio Noordoost-Brabant is op het moment van opstellen van deze jaarrekening nog niet vastgesteld en ontvangen.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

4. Vereniging van Eigenaars Plein 1969 I&II

Programma	1. Leefbare kernen		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De portefeuillehouder maatschappelijk vastgoed maakt deel uit van het bestuur van de VVE, dat twee bestuursleden kent.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Beheer en onderhoud van het exterieur van het gebouw "Plein 169 I&II" voor de gezamenlijke eigenaren (Woonstichting JOOST en gemeente Bernheze).		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Statutair is vastgelegd dat verrekening van kosten plaatsvindt voor 18% voor de gemeente Bernheze en voor 82% voor Woonstichting JOOST. Voor 2025 is de bijdrage van gemeente Bernheze € 5.847,-.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 89.288	€ 101.153,09
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat over 2025 bedraagt € 3.867,87		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

5. Vereniging van Eigenaars Bibliotheek met Bovenwoningen De Misse / Hoogstraat

Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De portefeuillehouder maatschappelijk vastgoed maakt deel uit van het bestuur van de VVE, dat twee bestuursleden kent..		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Beheer en onderhoud van het exterieur van het gebouw De Misse/Hoogstraat te Heesch voor de gezamenlijke eigenaren (Stichting Mooiland en gemeente Bernheze).		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Statutair is vastgelegd dat verrekening van kosten plaatsvindt voor 50% voor de gemeente Bernheze en voor 50% voor Stichting Mooiland.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2023		31-12-2023
	Eigen vermogen	€ 56.674.	Nog niet bekend
	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De begroting 2025 is op het moment van opstellen van deze begroting nog niet ontvangen.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.		

D. Overige verbonden partijen

1. Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC)

Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeente Bernheze wordt vertegenwoordigd door een burgemeester uit onze regio		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het versterken van de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit en vervolgens de ontwikkeling van een geïntegreerde aanpak van de georganiseerde criminaliteit te faciliteren en te stimuleren.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage voor 2025 bedraagt € 28.514,-.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	01-01-2025		31-12-2025
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Ten tijde van het opstellen van deze jaarstukken was de jaarrekening 2025 van het RIEC nog niet ontvangen.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

2. Regionale samenwerking As50

Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester vertegenwoordigt Bernheze in een bestuurlijke regiegroep. Hierin hebben de burgemeesters van Oss, Uden, Meierijstad en Landerd zitting.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De As50 vormt een subregio binnen de regio Noordoost-Brabant (Agrifood Capital). De gemeenten werken samen om de belangen van de subregio in de grotere regio onder de aandacht te brengen.

2. Regionale samenwerking As50

Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeenten betalen geen bijdrage. Zie de toelichting bij C. Stichtingen en verenigingen, onderdeel 4, Regio Noordoost-Brabant.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De gemeenten betalen geen bijdrage.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

G. Grondbeleid

Algemeen

Inleiding

Het grondbeleid van de Gemeente Bernheze is in 2024 geactualiseerd en de Nota Grondbeleid Bernheze 2024-2027 werd op 25 januari 2024 door de raad vastgesteld.

Daarin is gesteld dat de gemeente regie wil voeren op haar ruimtelijk beleid. De gemeente Bernheze kan de verschillende rollen van het grondbeleid inzetten. De gemeente hanteert dynamisch grondbeleid waarmee de houding, rol en inzet van instrumenten wordt bepaald per beleidsopgave die daarbij past. Voor de grote woningbouwopgave neemt de gemeente daarvoor een actieve houding aan. Als een ruimtelijk initiatief niet past in het gemeentelijke beleid of visie, geen bijdrage levert aan de gemeentelijke ambities of niet economisch zelfstandig uitvoerbaar is, dan kan de gemeente besluiten om geen medewerking te verlenen.

Financieel beleid bouwgrondexploitaties

Voor de plannen die de gemeente Bernheze maakt, geldt het principe dat elk plan zichzelf moet financieren. Dit betekent dat de opbrengsten die uit het plan voortvloeien minimaal gelijk dienen te zijn aan de kosten van ontwikkeling en realisatie van het plan. In uitzonderlijke gevallen kan door de raad ervoor gekozen worden om plannen die zichzelf niet kunnen financieren door te voeren en voor het tekort financiële middelen beschikbaar te stellen.

De exploitatieopzet vormt het financiële kader waarbinnen de exploitatie zal worden uitgevoerd. De vastgestelde exploitatieopzet kent een bindend karakter voor het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot het doen van uitgaven. De exploitatieopzetten zijn bij het opstellen van deze jaarrekening geactualiseerd.

Positieve resultaten

Wanneer de inkomsten uit een plan hoger zijn dan de kosten van realisatie ontstaat er een financieel positief resultaat. Hoewel het verdienen van geld op grondexploitaties geen doel op zich is, heeft de gemeente Bernheze geen bezwaren tegen het bereiken van financieel positieve resultaten. De middelen die hierdoor ter beschikking komen, zal de gemeente Bernheze aanwenden voor de realisatie van maatschappelijke doeleinden.

Met betrekking tot het realiseren van winst heeft het Besluit begroting en verantwoording (BBV) de "percentage of completion" regel (POC) verplicht gesteld. Dit is een methode om de jaarwinst bij de grondexploitatie te bepalen. De winst moet jaarlijks worden genomen naar rato van de winst van de gerealiseerde kosten en opbrengsten. Dus indien 50% van de kosten is gerealiseerd en 50% van de grond is verkocht, dan is de winstrealisatie $50\% \times 50\% = 25\%$. Wanneer de resultaten van een grondexploitatie worden bijgesteld of het voortgangpercentage muteert heeft dit ook gevolgen voor de eerder genomen winst volgens de POC regel.

Negatieve resultaten

Indien blijkt dat niet aan het vereiste kan worden voldaan, om een exploitatie minimaal financieel sluitend te kunnen realiseren, zal directe nadere besluitvorming over de wijze van realisatie en de daarmee verband houdende dekking van eventuele exploitatiekosten noodzakelijk zijn. Bij het ontstaan van tekorten in een bouwgrondexploitatie zal de gemeente Bernheze direct het verlies nemen.

Actualisatie

De bestaande exploitatieopzetten worden twee maal per jaar geactualiseerd en vastgesteld door het college. In de exploitatieopzetten per project wordt uitgegaan van de meest actuele woningbouwplanning en grondprijzen. Nieuwe exploitaties vaststellen is een bevoegdheid van de raad en is gemandateerd aan het college.

Reserves

Algemeen

De omvang van de geïnventariseerde risico's bouwgrondexploitatie wordt aan de hand van een risicoscan van het grondbedrijf bepaald. Op basis hiervan vindt per bouwgrondcomplex een weging (beoordeling en weging op de kans dat het risico zich voordoet) plaats, zoals deze ook wordt toegepast in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De gemeente heeft meerdere grotere projecten die zich in de voorbereidende fase voor de grondexploitatie bevinden en nog niet zijn vastgesteld. Hiervoor nemen we aan de hand van de risicoscan een bedrag op voor het risico op het niet doorgaan van het plan.

Op basis van de uitgevoerde risicoscan bedraagt de maximale hoogte van de geïnventariseerde risico's bouwgrondexploitatie € 3,4 miljoen. Bij de vorige jaarrekening was het geïnventariseerde risico € 4,8 miljoen. De mutatie komt hoofdzakelijk doordat Heeswijkse Akkers in 2025 onherroepelijk is geworden en een tenderprocedure voor de uitgifte heeft doorlopen. Ook een flink hogere actualisatie van de grondprijzenbrief is van invloed.

Algemene weerstandsreserve

De grondslag van de algemene weerstandsreserve wordt verantwoord in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Onderdeel van deze grondslag zijn de geïnventariseerde risico's bouwgrondexploitatie.

Fondsbijdragen

Per verkochte meter bouwgrond op complexen buiten de dorpskernen wordt een bedrag gestort in de bestemmingsreserve landschappelijke kwaliteitsverbetering. Dit is een voorwaarde die door de provincie verplicht is gesteld. De reserve wordt ingezet voor doeleinden ten behoeve van de landschappelijke kwaliteit in het buitengebied.

Op donderdag 18 april 2024 heeft de raad het programma kostenverhaal & financiële bijdragen vastgesteld. Hierin zijn drie gemeentelijke fondsen geïntroduceerd. Twee betreffen

compensatiefondsen voor het geval een initiatief niet voldoet aan de groennorm of aan de norm voor sociale woningbouw. Een fonds is voor een bijdrage ter verbetering van de fysieke leefomgeving. In 2025 hebben de volgende stortingen in de fondsen plaatsgevonden:

Fondsbijdragen	
Fonds verbetering fysieke leefomgeving	
Storting	€ 31.300,00
Vereveningsfonds woningbouw	
Storting	€ 185.700,00
Onttrekking	€ -/- 78.000,00
Saldo	€ 107.700,00
Compensatiefonds groen	
Storting	€ 68.500,00
Fonds Landschappelijke kwaliteitsverbetering	
Storting	€ 87.000,00
Totaal	€ 294.500,00

Exploitaties

Op 16 december 2021 heeft de raad de Woonvisie vastgesteld, met daarin een taakstelling van 1.160 woningen tot en met 2026. De kwantitatieve opgave op langere termijn – tot en met 2030 – bedraagt 1.800 woningen. Van deze taakstelling zijn tot en met 2025 888 woningen gerealiseerd.

Als vervolg op de woonvisie is op 16 december 2025 het Programma Volkshuisvesting vastgesteld. Deze treedt vanaf 13-1-2026 in de plaats van de Woonvisie.

Voor de opbrengstenindexatie is in de exploitatieopzetten rekening gehouden met 2% voor zover er geen andere contractuele afspraken zijn gemaakt.

- De kostenindexering die in de exploitatieopzetten wordt gehanteerd voor 2025 bedraagt 3%.
- De rente bedraagt 0 % en is verwerkt in de exploitatieopzetten.

Voorraad gronden

Het BBV hanteert een indeling van bouwgrondexploitaties in drie categorieën:

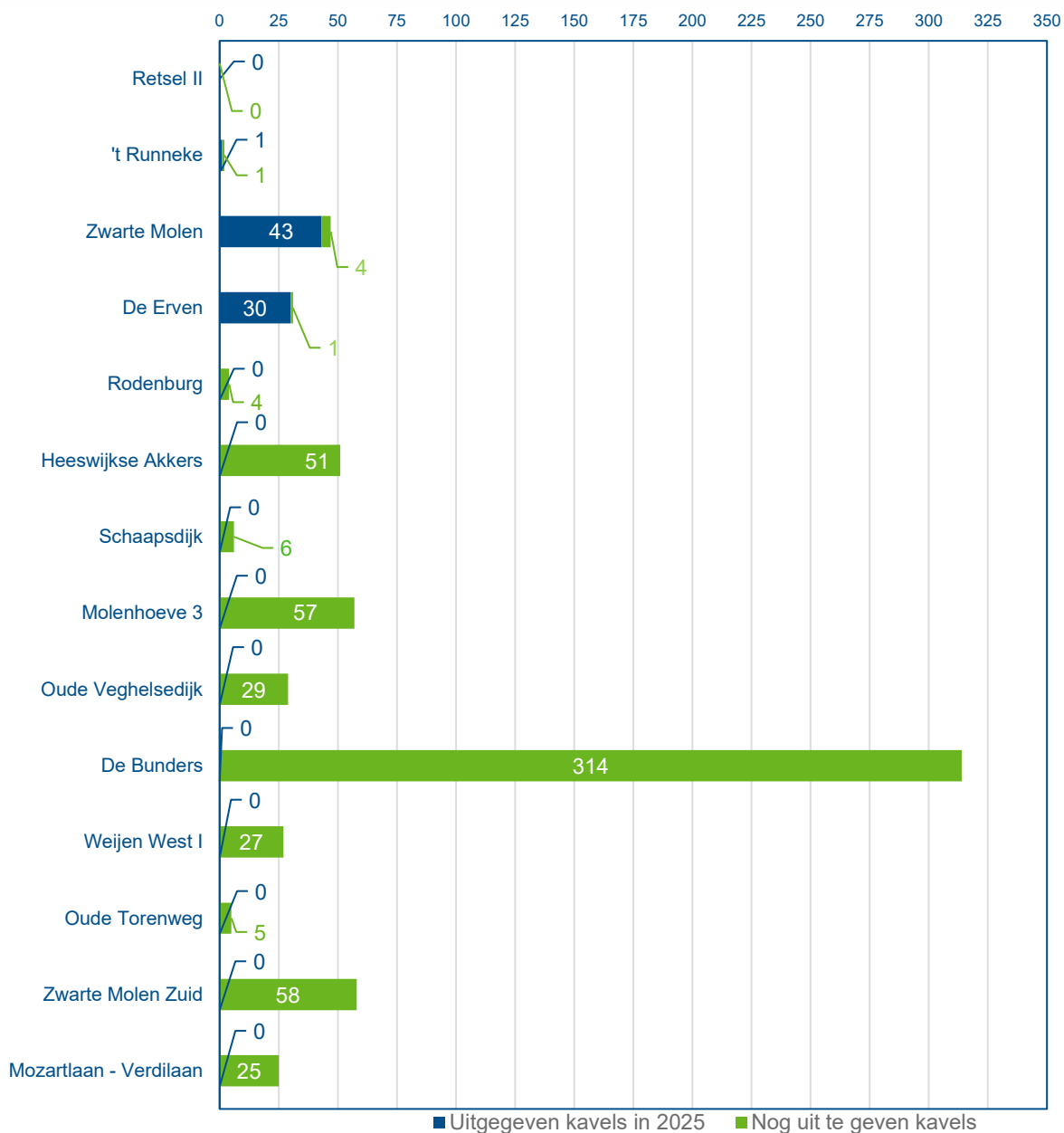
1. De complexen met exploitatieopzet worden door de gemeente ontwikkeld en zijn onderbouwd met een exploitatieopzet.
2. De exploitaties die voor rekening en risico van derden worden ontwikkeld. De kosten die de gemeente maakt voor deze particuliere complexen, voornamelijk plankosten, worden verhaald op de ontwikkelaars.

3. Daarnaast zijn er gronden die de gemeente bezit waarvoor (nog) geen exploitatieopzet is. Deze gronden vallen onder de materiële vaste activa van de gemeente.

A. Complexen met exploitatieopzet

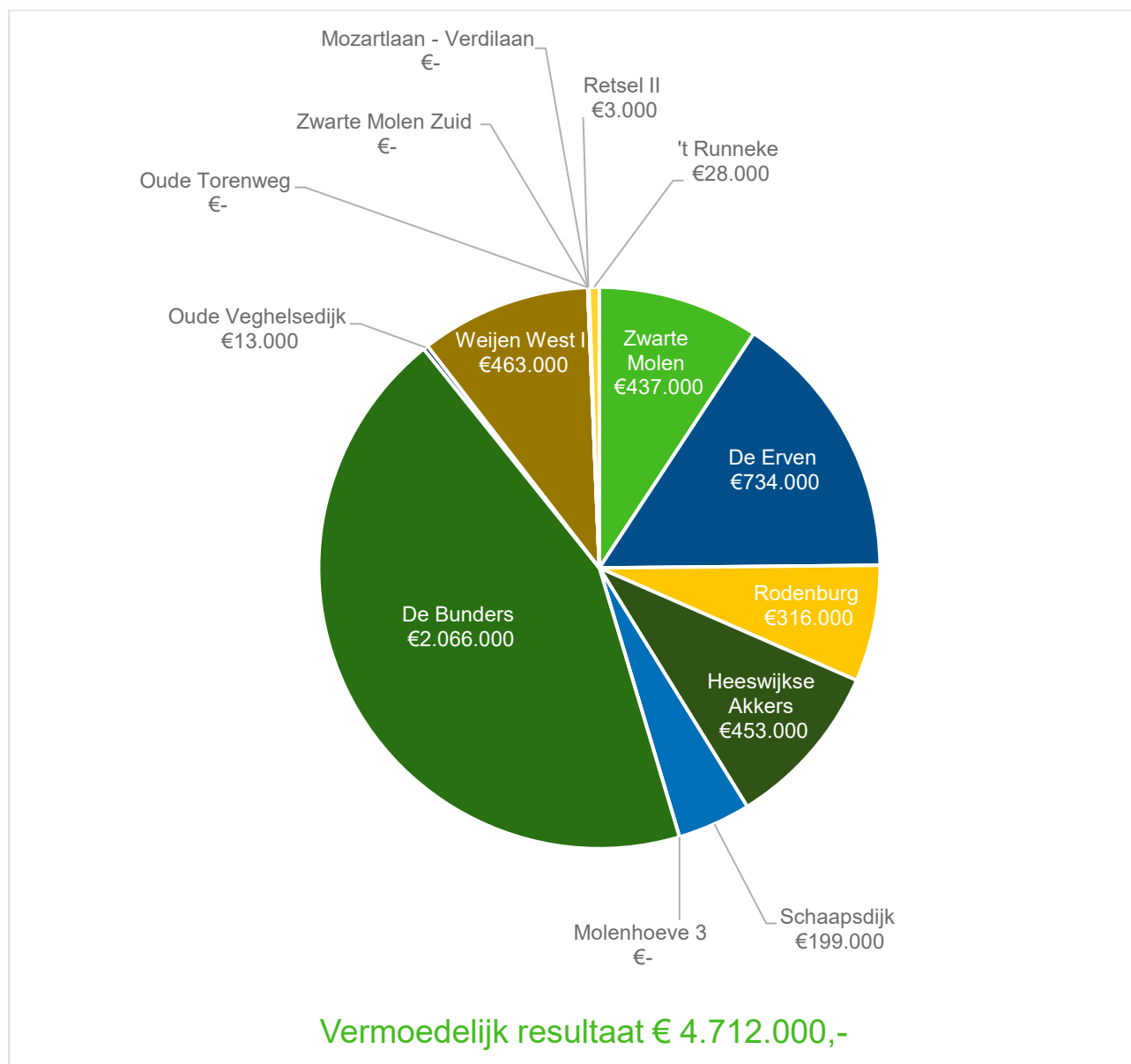
Hieronder staan twee overzichten van de onderhanden bouwgronden in exploitatie. Het eerste overzicht bevat de kavels die zijn uitgegeven in 2025 en de nog uit te geven kavels per complex.

Uitgegeven in 2025: 74 kavels | Nog uit te geven: 582 kavels

Het tweede overzicht omvat het resterend eindresultaat per complex. Dit is zonder de al genomen winsten volgens de POC-methode tot en met 2025. Deze overzichten bevatten zowel de complexen voor woningbouw als voor bedrijventerreinen.

Retsel II

Dit betreft het gedeelte ten oosten van de Retselseweg. Op dit moment vindt de bouw van het laatste bedrijf plaats, waarna het gebied woonrijp zal worden gemaakt. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2025 € 28.000,- winst genomen. We verwachten het plan in 2026 af te sluiten.

't Runneke

In 2025 is de bij het plan behorende wijziging van het omgevingsplan vastgesteld door de gemeenteraad. Hiertegen is beroep ingesteld bij de raad van state. Ook is een voorlopige

voorziening aangevraagd, waardoor de werking van het plan is opgeschort en de gemeente ook geen voorbereidende werkzaamheden binnen het plangebied mag treffen. De doorlooptijd van het plan loopt tot 2031.

Zwarte Molen

In 2025 zijn 43 kavels uitgegeven, waarvan 42 projectkavels en 1 zelfbouwkavel. De uitgifte van de resterende 4 zelfbouwkavels staat gepland voor 2026 en deze zijn reeds allemaal onder optie / contract. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2025 € 486.000,- winst genomen. We verwachten het plan in 2028 af te sluiten.

De Erven

In 2025 is gestart met de bouw van de laatste projectwoningen. Er moet nog 1 zelfkavel uitgegeven worden, deze staat gepland voor 2026. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2025 € 581.000,- winst genomen. We verwachten het plan in 2028 af te sluiten.

Rodenburg

Het reguliere gedeelte van het plan is reeds afgerond. Een aantal kavels aan de Hommelsedijk kan pas worden uitgegeven wanneer de sanering van een naastgelegen boerderij is gerealiseerd (gepland voor 2026). In 2025 hebben we € 250.000,- aan eerder genomen winst teruggeploegd. We verwachten het plan in 2029 af te sluiten.

Heeswijkse Akkers

In 2025 is het bestemmingsplan voor Heeswijkse Akkers onherroepelijk geworden. Ook hebben wij een tenderprocedure doorlopen voor de uitgifte van de projectkavels. Hieruit is een aanzienlijk positiever opbrengst gekomen dan waar rekening mee was gehouden. Om die reden is het in 2024 reeds genomen verlies groot € 136.000,- in 2025 teruggedraaid. We verwachten het plan in 2029 af te ronden.

Schaapsdijk

In 2025 heeft de gemeente de laatste twee vrijstaande bouwkavels via een ruimtelijke procedure omgezet naar een blok van 4 sociale en 2 betaalbare koopwoningen. De 1ste fase is ook onherroepelijk geworden en de tenderprocedure voor de uitgifte van de rijwoningen is succesvol doorlopen. Uitgifte hiervan staat gepland voor 2026. De verwachting is dat het plan in 2028 afgerond wordt. In 2025 hebben we op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten € 222.000,- POC winst genomen.

Molenhoeven 3

In 2025 zullen de eerste plannen worden voorgelegd aan de omwonenden. Vaststelling staat gepland voor eind 2026. We verwachten het plan in 2032 af te ronden.

De Bunders

De raad heeft de wijziging van het omgevingsplan in oktober 2024 vastgesteld. Op dit moment lopen er twee bezwaarprocedures bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan. De raad van State heeft een zittingsdatum gepland voor april 2026. De gemeente is reeds bezig met de voorbereidingen van het bouwrijp maken van 3 van de 4 fasen en wil daar in de 2de helft van 2026 mee starten. We verwachten het plan in 2034 af te ronden.

Oude Veghelsedijk

Het ontwerp plan is eind 2025 ter inzage gelegd. Hier zijn enkele zienswijzen tegen binnen gekomen, wij verwachten in de loop van 2026 het plan vast te kunnen stellen. We verwachten het plan in 2030 af te ronden.

Weijen West (fase I)

Het bestemmingsplan is in 2025 onherroepelijk geworden. De eerste 4 woningen die zonder aanpassingen van het stroomnet kunnen worden gerealiseerd zijn reeds verkocht. Voor de resterende woningen wordt in 2026 de verkoop voorbereid. In de loop van 2027 moet gestart kunnen worden met de bouw van deze woningen.. We verwachten het plan in 2030 af te ronden.

Oude Torenweg

Het betreft een project voor de realisatie van 5 sociale huurwoningen. Het bestemmingsplan is in 2024 vastgesteld. Er loopt een beroepsprocedure bij de Raad van State tegen het plan gecombineerd met een voorlopige voorziening. Daardoor mag de gemeente op dit moment geen voorbereidende werkzaamheden verrichten. Uitspraak wordt in de 1ste helft van 2026 verwacht. Naast het eerder genomen verlies is in 2025 nog een extra verlies van € 9.000,- genomen. We verwachten het plan in 2028 af te ronden.

Zwarte Molen Zuid (flexwoningen)

In 2023 heeft uw raad de negatieve grondexploitatie voor Zwarte Molen Zuid vastgesteld. Het betreft een project voor de realisatie van 40 flexwoningen op korte termijn en een definitieve woonwijk op de lange termijn. De woningen zijn in januari 2026 opgeleverd. Hoewel nog steeds een negatief resultaat verwacht wordt, is de verwachting dat het resultaat over de hele looptijd minder negatief wordt. Dit is het gevolg van meevallers bij de archeologische werkzaamheden. Het reeds genomen verlies is daarom voor € 80.000,- teruggedraaid. We verwachten het plan in 2044 af te ronden.

Zwarte Molen Zuid betreft een verlengde grondexploitatie (langer dan 10 jaar). De raad heeft bij vaststelling een aantal spelregels gedefinieerd vanuit risicobeperking. De gemeente past die tot op heden nog steeds toe. Dit betreffen:

- Geen indexatie voor opbrengsten meer dan 10 jaar in de toekomst.
- Toepassing van hoogste risicoprofiel voor opbrengstenstijging / daling in de risicoscan die onder de bepaling van de weerstandsreserve ligt.

- Toepassen van algemene parameters van opbrengsten / kostenstijgingen (beiden altijd op 2%).
- Er worden afwijkende gemiddeld lagere grondopbrengsten gehanteerd die slechts regulier geïndexeerd worden (doordat exacte verhouding van woningbouw nog onbekend is).

Mozartlaan – Verdilaan

In 2025 heeft uw raad de negatieve grondexploitatie voor het plan Mozartlaan – Verdilaan vastgesteld. Het betreft een project voor de realisatie van 25 sociale huurwoningen. In 2025 is er een bijdrage uit het Vereveningsfonds woningbouw gedaan voor € 78.000,- ter dekking van het verwachte verlies. De raad heeft in haar raadsvergadering van januari verzocht om extra onderzoek. Doel is om uiteindelijk later in 2026 het plan (opnieuw) voor vaststelling aan te bieden. We verwachten het plan in 2030 af te ronden.

Complex Gerealiseerde Projecten

De gemeente Bernheze hanteert vanaf 2022 een apart complex voor gerealiseerde projecten. Dit is een administratieve vereenvoudiging voor projecten die in de laatste fase zitten. Hierbij kan gedacht worden aan projecten die in afronding zitten van het woonrijp maken / nazorg daarop of projecten waarvoor alleen nog de wettelijke termijn voor planschadevergoedingen loopt.

Voor een aantal reeds langer afgesloten plannen zit nog het gereserveerde bedrag voor planschade inclusief behandeling in de grondexploitatie.

In 2025 is het project Bergakkers voor de afrondende fase toegevoegd aan het Complex Gerealiseerde Projecten.

Het verwacht resultaat van dit complex bedraagt € 0,-. Dit complex zal geen vast afrondingsmoment krijgen, doordat het opnieuw gevuld wordt met projecten in de afrondende fase.

Resultaat over 2025 (bouwgronden in exploitatie)

Resultaten Bouwgrondexploitatie 2025 (bouwgronden in exploitatie)	
Winstneming afsluiten complex Bergakkers	€ 151.231
Winstneming volgens POC methode bij complex Zwarte Molen	€ 486.000
Winstneming volgens POC methode bij complex De Erven	€ 581.000
Eliminatie van eerdere winstneming volgens POC methode bij cpl. Rodenburg	€ -/- 250.000
Winstneming volgens POC methode bij complex Schaapsdijk	€ 222.000
Winstneming volgens POC methode bij complex Retse II	€ 28.000
Subtotaal POC methode	€ 1.218.231
Terugname verliesneming complex Heeswijkse Akkers	€ 136.000
Terugname verliesneming complex Zwarte Molen Zuid	€ 80.000
Subtotaal terugname verliesneming	€ 216.000
Verliesneming complex Oude Torenweg	-/- 9.000
Verliesneming complex Mozartlaan - Verdilaan	-/- 78.000

Resultaten Bouwgrondexploitatie 2025 (bouwgronden in exploitatie)	
Subtotaal verliesneming	€ -/- 87.000
Totaal resultaat bouwgronden in exploitatie	€ 1.347.231

Van het in 2025 behaalde resultaat op bouwgronden in exploitatie kan de volgende splitsing worden gemaakt:

- Resultaat uit bouwgronden in exploitatie voor de woningbouw € 1.319.231,-
- Resultaat uit bouwgronden in exploitatie voor bedrijventerreinen € 28.000,-

B. Particuliere complexen

Behalve de complexen in eigen beheer, kent de gemeente Bernheze ook complexen die in exploitatie zijn bij particulieren. De kosten die de gemeente Bernheze maakt voor deze complexen bestaan voornamelijk uit plankosten en kosten voor aanleg van het openbaar gebied. Deze kosten zijn verhaalbaar op de particuliere exploitanten. Het risico bestaat dat de (vooraf) overeengekomen vergoeding niet toereikend is voor de uiteindelijk gemaakte kosten of dat de ontwikkeling uiteindelijk niet tot stand komt.

De voortgang van deze projecten wordt bepaald door de initiatiefnemer. De gemeente heeft geen actieve rol in deze projecten.

De particuliere complexen betreffen vaak kleine initiatieven van enkele woningen. Daarnaast zijn er een aantal omvangrijkere plannen.

Hieronder is een overzicht toegevoegd van omvangrijkere particuliere complexen (meer dan 15 woningen) in ontwikkeling, waarvan minimaal een ontwerp plan ter inzage lag per 31-12-2025. De bijbehorende uit te geven kavels staan in de laatste kolom.

	Complex	Kern	Netto toe te voegen woningen
1	Nobisweg/Hommelsedijk	Heeswijk-Dinther	197
2	Kamersche Hoef	Heeswijk-Dinther	143
3	Den Berg	Heesch	77
4	Hoofdstraat 45 - 49 en Mgr. van Oorschootstraat 9	Heeswijk-Dinther	36
5	Brouwersstraat 2a	Heeswijk-Dinther	33
6	Osseweg ong. (tussen 17 en 27)	Heesch	25
7	Hoofdstraat 81B (De Bonton)	Heeswijk-Dinther	19
8	Eggerlaan	Vorstenbosch	16
9	Sint Servatius / Balledonk	Heesch	27
	Totalen		573

Resultaat over 2025 (particuliere complexen)

Samengevat worden in 2025 de volgende resultaten geboekt binnen de particuliere complexen:

In 2025 zijn 21 particuliere complexen beëindigd en afgesloten met een gezamenlijk eindresultaat van € 34.479,-. Hiervan zijn 2 complexen budgetneutraal afgesloten. In 2025 is er volgens het voorzichtigheidsprincipe voor € 165.500,- verlies genomen in lopende particuliere projecten. Verklaring voor deze negatieve resultaten is gelegen in sterk gestegen kosten bij een aantal langlopende plannen waar de prijzen al van vastlagen.

De resultaten van de particuliere initiatieven worden gebundeld voor zover deze minder dan

€ 25.000,- per complex zijn. In 2025 waren er twee complexen met meer dan € 25.000,- aan verlies. Dit betrof het plan Eggerlaan, waar de gemeente last had van hoge juridische kosten om uitvoering van de overeenkomst te verzekeren en plan Gouverneursweg 1c, waar de gemeente te maken kreeg met onverwacht hoge kosten van archeologie die ver boven de contractuele afspraken uit kwamen.

Resultaten bouwgrondexploitatie 2025 (particuliere complexen)		
Winstneming afsluiten 9 particuliere complexen	€	78.158
Verliesneming afsluiten 10 particuliere complexen	€	-/- 43.679
Subtotaal afsluiting	€	34.479
Verliesneming Eggerlaan	€	-/- 37.000
Verliesneming Gouverneursweg 1c	€	-/- 30.000
Verliesneming 13 overige particuliere complexen	€	-/- 98.500
Subtotaal verliesneming	€	-/- 165.500
Totaal	€	-/- 131.021

C. Materiële vaste activa

Strategische gronden

In 2025 is vanuit de strategische voorraad gronden perceel E244 (Herpersteeg/Hoofdstraat - HD) ingebracht in project Kamersche Hoef. Toevoeging van gronden aan de strategische voorraad in 2025 bestaat uit ruilgronden in Nistelrode (K354/K396) en een aankoop van grond in Nistelrode (L971/L1736).

Overzicht boekwaarde per kern	31-12-2024	31-12-2025
Heesch	305.000	305.000
Nistelrode	513.000	1.282.000
Heeswijk-Dinther	837.000	772.000

Overzicht boekwaarde per kern	31-12-2024	31-12-2025
Vorstenbosch	231.000	231.000
Totaal	1.866.000	2.590.000

Totaal resultaten 2025 bouwgrondexploitaties

Resultaten bouwgrondexploitatie 2025		
Winst vanuit de bouwgronden in exploitatie (t.b.v. woningbouw)	€	1.319.000
Winst vanuit de bouwgronden in exploitatie (t.b.v. bedrijventerreinen)	€	28.000
Verlies vanuit de particuliere complexen	€	-/- 131.000
Totalen	€	1.216.000

H. Subsidies

Wat willen we bereiken en wat gaan we daar voor doen?

De invulling van de maatschappelijke doelstellingen van de Gemeente Bernheze wordt mede vormgegeven door het verstrekken van subsidies. De doelen zijn omschreven in de programma's van de jaarrekening en in specifieke beleidsnota's. De subsidieverlening moet voldoen aan de regels van de Algemene wet bestuursrecht en de subsidieverordening Welzijnssubsidies 2021. De laatste wordt door onszelf bepaald. We kennen jaarlijkse subsidies die per (boek) jaar worden toegekend en projectsubsidies voor bijvoorbeeld projecten of activiteiten. Met een subsidie kunnen de kosten van een activiteit geheel of gedeeltelijk worden betaald.

Naar aanleiding van het rapport van de rekenkamer en de bespreking in de raad van dit rapport hebben we in deze paragraaf een totaal overzicht van de verstrekte subsidies in 2025 opgenomen.

(Amateur)organisaties kunnen op basis van de verordening Welzijnssubsidies 2021 of de begroting een subsidie aanvragen. De procedure hiervoor is vastgelegd in deze verordening. Tijdens de looptijd van de subsidie (meestal een (boek)jaar) ontvangen de professionele instellingen een subsidievoorschot. De definitieve vaststelling vindt voor budgetsubsidies achteraf plaats. De overige subsidies worden bij de verlening van de beschikking al vastgesteld. De vaststelling kan om uiteenlopende redenen lager uitvallen dan de verlening. In dat geval vordert de Gemeente Bernheze de teveel uitbetaalde voorschotten terug. Bij de aanvraag van subsidies vindt een inhoudelijke en financiële toetsing plaats. De subsidies van professionele instellingen volgt de gemeente gedurende de looptijd van de subsidie, zowel inhoudelijk als financieel.

Hieronder is het overzicht opgenomen van de verstrekte subsidies per programma/beleidsterrein in 2025.

Overzicht subsidies jaarrekening 2025

(Amateur)organisatie		Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025
Programma 1: Leefbare kernen			
Bijdrage verkeersbrigadiers	Donaties	861	361
Buurtbusvereniging Kruisstraat - Loosbroek	Overig vrijwillige en zelforganisaties.	1.334	1.334
Buurtbus 202 Loosbroek- Lijn 251	Overig vrijwillige en zelforganisaties.	1.334	1.334
Samen Sterk HDL – carry cab	Overig vrijwillige en zelforganisaties	4.000	4.000
Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente			
Gehandicaptenvereniging GESPOSS	Donaties	431	431

(Amateur)organisatie		Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025
Stg. Speciale Dansschool Bolero	Donaties	201	201
Bijzonder Aktief	Donaties	431	431
Badmintonclub Argus	Vrijwillige en zelforganisaties	1.508	1.508
Badmintonclub HBV	Vrijwillige en zelforganisaties	1.357	1.357
Basketbalclub SlamDunk 97	Vrijwillige en zelforganisaties	1.083	1.083
Handbalvereniging Dynamico	Vrijwillige en zelforganisaties	7.371	7.371
Hockeyvereniging HDL	Vrijwillige en zelforganisaties	458	458
Hockeyvereniging MHC Heesch	Vrijwillige en zelforganisaties	8.521	8.521
Korfbalvereniging Altior	Vrijwillige en zelforganisaties	6.376	6.376
Sportclub Loosbroek (korfbal)	Vrijwillige en zelforganisaties	4.081	4.081
Korfbalvereniging Prinses Irene	Vrijwillige en zelforganisaties	5.222	5.222
Ruitersportvereniging de Valianten	Vrijwillige en zelforganisaties	504	504
Tennisvereniging De Balledonk	Vrijwillige en zelforganisaties	0	0
Tennisvereniging de Broekhoek	Vrijwillige en zelforganisaties	333	333
Tennisvereniging De Hoef	Vrijwillige en zelforganisaties	496	496
Tennisvereniging Telro	Vrijwillige en zelforganisaties	652	652
Tennisvereniging TVV ' 82	Vrijwillige en zelforganisaties	172	172
Turn- en gymnastiekvereniging Sine Cura	Vrijwillige en zelforganisaties	3.941	3.941
Special gym	Vrijwillige en zelforganisaties	1.483	1.483
De Heesche Gymclub	Vrijwillige en zelforganisaties	4.289	4.289
Voetbalvereniging Avesteyn	Vrijwillige en zelforganisaties	15.461	15.461
Voetbalvereniging Heeswijk	Vrijwillige en zelforganisaties	13.036	13.036
Voetbalvereniging HVCH	Vrijwillige en zelforganisaties	27.781	27.781
Voetbalvereniging Prinses Irene	Vrijwillige en zelforganisaties	16.270	16.270
Voetbalvereniging Vorstenbosche Boys	Vrijwillige en zelforganisaties	12.650	12.650
Sportclub Loosbroek (voetbal)	Vrijwillige en zelforganisaties	10.663	10.664
Zwem- en polovereniging Gorgo	Vrijwillige en zelforganisaties	4.348	4.348
Dance Team Nistelrode	Vrijwillige en zelforganisaties	1.457	1.457
Streetdance Vereniging Vorstenbosch	Vrijwillige en zelforganisaties	2.062	2.062
I.V.N. Bernheze	Vrijwillige en zelforganisaties	2.371	2.371
De Notenkrakers Vorstenbosch	Vrijwillige en zelforganisaties	8.270	8.270
Fanfare Aurora	Vrijwillige en zelforganisaties	14.737	14.737
Muziekvereniging Animato Nistelrode	Vrijwillige en zelforganisaties	13.224	13.224
Harmonie St. Servaes	Vrijwillige en zelforganisaties	15.838	15.838
Koninklijke Fanfare St Willibrord	Vrijwillige en zelforganisaties	15.013	15.013
Toneelvereniging Arcadia	Vrijwillige en zelforganisaties	512	512
Toneelvereniging Kantlijn	Vrijwillige en zelforganisaties	824	824
Toneelvereniging Verenigde Spelers	Vrijwillige en zelforganisaties	569	569
Jongerenkoor Orféon	Vrijwillige en zelforganisaties	735	735
Kamerkoor Mi Canto	Vrijwillige en zelforganisaties	563	563
Zanggroep Koraal	Vrijwillige en zelforganisaties	945	945
Stg. Semper Crescendo	Vrijwillige en zelforganisaties	1.740	1.740

(Amateur)organisatie		Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025
Ouderenkoor Cantando	Vrijwillige en zelforganisaties	945	945
Popkoor Noiz	Vrijwillige en zelforganisaties	620	620
EHBO afd. Heesch	Vrijwillige en zelforganisaties	1.342	1.342
EHBO afd. Heeswijk-Dinther	Vrijwillige en zelforganisaties	2.486	2.486
EHBO afd. Nistelrode	Vrijwillige en zelforganisaties	2.452	2.452
EHBO afd. Vorstenbosch	Vrijwillige en zelforganisaties	845	845
Internationale zaken	Vrijwillige en zelforganisaties	45.992	45.619
Carnavalsstichting De Wevers	Vrijwillige en zelforganisaties	2.435	2.435
Stg. Carnaval De Piereslikkers	Vrijwillige en zelforganisaties	920	920
Stg. Carnaval HDL	Vrijwillige en zelforganisaties	3.174	3.174
Stg. Carnaval Heesch	Vrijwillige en zelforganisaties	4.813	4.813
Stg. Jeugdcarnaval Snevelbokkeland Heeswijk-Dinther	Vrijwillige en zelforganisaties	990	990
Oranjecomité Heesch	Vrijwillige en zelforganisaties	4.728	4.728
Oranjecomité Heeswijk-Dinther	Vrijwillige en zelforganisaties	4.217	4.217
Oranjecomité Loosbroek	Vrijwillige en zelforganisaties	1.298	1.298
Oranjecomité Vorstenbosch	Vrijwillige en zelforganisaties	838	838
Stg. Viering Koningsdag Nistelrode	Vrijwillige en zelforganisaties	2.117	0
Heemkundekring De Elf Rotten	Vrijwillige en zelforganisaties	2.220	2.220
Heemkundekring De Wojstap	Vrijwillige en zelforganisaties	1.577	1.577
Heemkundekring Nistelvorst	Vrijwillige en zelforganisaties	2.735	2.735
Stg. Dorpsraad Vorstenbosch	Vrijwillige en zelforganisaties	2.848	2.848
Stg. Kerncommissie Loosbroek	Vrijwillige en zelforganisaties	2.638	2.638
Dorpsraad Nistelrode	Vrijwillige en zelforganisaties	4.090	4.090
Stg. Actief Burgerschap Heeswijk-Dinther	Vrijwillige en zelforganisaties	4.895	4.895
De Zonnebloem Heeswijk-Dinther-Loosbroek- Vorstenbosch	Vrijwillige en zelforganisaties	2.288	2.288
De Zonnebloem Nistelrode	Vrijwillige en zelforganisaties	2.840	2.840
De Horizon Heesch	Vrijwillige en zelforganisaties	2.677	2.677
KBO Dinther	Vrijwillige en zelforganisaties	2.227	2.227
Senioren Heesch	Vrijwillige en zelforganisaties	3.207	3.207
Senioren Heeswijk-Dinther	Vrijwillige en zelforganisaties	1.618	1.618
Senioren Loosbroek	Vrijwillige en zelforganisaties	1.031	1.031
Senioren Nistelrode	Vrijwillige en zelforganisaties	2.400	2.400
Senioren Vorstenbosch	Vrijwillige en zelforganisaties	1.188	1.188
The Winning Mood 1977	Vrijwillige en zelforganisaties	2.352	2.352
Stg. Jong Nederland HDL	Vrijwillige en zelforganisaties	8.184	8.184
Stg. Jong Nederland Vorstenbosch	Vrijwillige en zelforganisaties	10.355	10.355
Stg. Scouting Heesch	Vrijwillige en zelforganisaties	10.744	10.744
Stg. Scouting Mira Ceti Nistelrode	Vrijwillige en zelforganisaties	9.798	9.798
Stg. Mini Heesch	Vrijwillige en zelforganisaties	7.599	7.599
Stg. Jeugdbelangen Vorstenbosch (Kindervakantieweek)	Vrijwillige en zelforganisaties	1.500	1.500

(Amateur)organisatie		Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025
Stg. Jeugdbelangen Nistelrode	Vrijwillige en zelforganisaties	3.266	3.266
Stg. Jeugdbelangen Nistelrode - sinterklaasactiviteiten	Vrijwillige en zelforganisaties	605	605
Stg. Jeugdbelangen Vorstenbosch	Vrijwillige en zelforganisaties	1.083	1.083
Stg. Ranja, kindervakantieweek	Vrijwillige en zelforganisaties	6.002	6.002
Tienersoos Vorstenbosch	Vrijwillige en zelforganisaties	1.171	1.171
Tienersoos Vorstenbosch – exploitatie huisvesting	Vrijwillige en zelforganisaties	4.021	4.021
Gehandicapten- en mindervalidenvereniging DIO	Vrijwillige en zelforganisaties	907	907
Stg Inwonersnetwerk Heescharen	Vrijwillige en zelforganisaties	6.988	6.988
Stg. Instructiebad 't Kuipke	Budgetsubsidies	46.029	46.029
Muzelinck	Budgetsubsidies	161.191	161.191
Hafa-opleiding muziekgezelschappen	Budgetsubsidies	102.923	102.923
Noord Oost Brabantse Bibliotheken (NOBB) incl. schoolbibliotheken Vorstenbosch en Loosbroek	Budgetsubsidies	777.161	777.161
Stg. Omroep Maasland (DTV)	Budgetsubsidies	79.771	79.771
Vluchtelingenwerk WOBB	Budgetsubsidies	69.513	69.513
Vluchtelingenwerk WOBB t.b.v. maatschappelijke begeleiding	Budgetsubsidies	93.730	93.730
Stg. Radar (meldpunt discriminatie)	Budgetsubsidies	24.045	19.513
Ons Welzijn	Budgetsubsidies	3.155.468	3.155.486
C.C. Servaes (ouderenactiviteiten en computerhoek)	Budgetsubsidies	28.026	28.026
Senioren Vorstenbosch – huisvesting	Budgetsubsidies	21.555	21.555
Senioren Nistelrode – huisvesting	Budgetsubsidies	23.022	23.022
Senioren Heesch – huisvesting	Budgetsubsidies	51.969	51.969
Senioren Heesch – compensatieregeling verlies inkomsten barexploitatie (afbouwregeling)	Budgetsubsidies	4.000	4.000
SCC De Wis - huisvesting	Budgetsubsidies	5.402	5.402
Senioren Heesch – meer bewegen voor ouderen	Budgetsubsidies	5.945	5.945
Senioren Loosbroek – meer bewegen voor ouderen	Budgetsubsidies	3.936	3.936
Senioren Nistelrode – meer bewegen voor ouderen	Budgetsubsidies	4.914	4.914
Senioren Vorstenbosch – meer bewegen voor ouderen	Budgetsubsidies	1.217	1.217
Stg. SCC de Pas	Budgetsubsidies	17.167	17.167
Stg. De Eijnderic	Budgetsubsidies	130.686	130.686
Open Jongerencentrum Nistelrode	Budgetsubsidies	12.526	12.526
I Meet - jongerensociëteit Heeswijk-Dinther	Budgetsubsidies	28.979	28.979
Stg GGZ - inloopfunctie	Budgetsubsidies	52.173	52.173

(Amateur)organisatie		Begroting na wijziging 2025	Werkelijk 2025
Stg. Natuurtheater De Kersouwe	Overig vrijwillige en zelforganisaties	2.476	2.476
Moluks cultureel erfgoed	Overig vrijwillige en zelforganisaties	5.000	5.000
Bernhezer Kunst Kring (BKK)	Overig vrijwillige en zelforganisaties	6.051	6.051
Stg. Meierijsche Museumboerderij	Overig vrijwillige en zelforganisaties	9.819	9.819
Kasteel Heeswijk	Overig vrijwillige en zelforganisaties	9.077	9.077
Stg. Dierenverblijf Heelwijk	Overig vrijwillige en zelforganisaties	3.892	3.892
Slachtofferhulp Nederland regio Zuid-Oost	Overig vrijwillige en zelforganisaties	12.486	12.486
Kernnetwerken	Overig vrijwillige en zelforganisaties	133.501	133.192
Stg Rechtswinkel Bernheze	Overig vrijwillige en zelforganisaties	3.382	3.382
Voedselbank Oss e.o.	Overig vrijwillige en zelforganisaties	4.950	4.950
Jeugdfonds Sport & Cultuur Brabant	Overig vrijwillige en zelforganisaties	20.000	20.000
Stg. Leergeld Oss - Bernheze	Overig vrijwillige en zelforganisaties	10.000	10.000
Schuldhelp Bernheze	Overig vrijwillige en zelforganisaties	7.650	7.650
Stg. VPTZ Oss-Maasland- De Oase	Overig vrijwillige en zelforganisaties	1.429	1.429
Programma 4: Duurzame landbouw en economie			
De Stofvreter	Donaties	306	306
Stg. Natuurcentrum De Maashorst	Budgetsubsidies	46.718	46.717
Programma 5: Weerbare en veilige samenleving			
Stg. Halt Oost-Brabant	Overig vrijwillige en zelforganisaties	10.290	10.290
Totaal		5.619.149	5.611.336

I. Wet open overheid (WOO)

De Wet open overheid (Woo) geldt sinds 1 mei 2022 en heeft als doel de overheid transparanter te maken. De Woo kent drie pijlers: actieve openbaarmaking, passieve openbaarmaking en verbetering van de informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking

De Woo verplicht bestuursorganen om informatie uit 17 categorieën actief openbaar te maken. De invoering verloopt gefaseerd:

- Sinds 1 november 2024 geldt de plicht voor de eerste vijf categorieën. Hieraan voldoet onze organisatie. In de loop van 2026 komt er een webpagina waarin al deze categorieën overzichtelijk staan vermeld.
- De tweede tranche (12 categorieën) loopt landelijk vertraging op door technische en organisatorische knelpunten; definitieve data volgen zodra de Woo-voorziening voldoende is doorontwikkeld. Hoewel er landelijk vertraging is opgelopen, zetten wij het openbaar maken van de volgende categorieën voort.

Passieve openbaarmaking

Iedereen kan Woo-verzoeken indienen. De Woo gaat uit van openbaarheid, tenzij er een uitzondering geldt.

Voor Woo-verzoeken worden geen leges geheven, en een Woo-contactpersoon helpt burgers bij het indienen van een verzoek. Overheden verbeteren hun processen en capaciteit om verzoeken sneller af te handelen.

Informatiehuishouding

Er wordt gewerkt aan betere systemen en publicatievoorzieningen voor actieve openbaarmaking, waarbij wij informatie stapsgewijs beter toegankelijk maken.

Deel III: Jaarrekening

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 18 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.135.022,-. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 1.936.673,- bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.135.022,-. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.458.095,- acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium (x € 1000)	
1A. Overschrijding lasten programma's	1.381
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	77
2. Ongeautoriseerde reservemutaties p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden	0
3.Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	1.458
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	1.458
5.Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	0

Voorwaardencriterium (x € 1000)	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	479
M&O Criterium	
Geen bevindingen	
Totale onrechtmatigheid (x € 1000)	1.937
Waarvan acceptabel	1.458
Waarvan niet-acceptabel	479

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Balans per 31 december 2025

Activa	Ultimo 2025	Ultimo 2024
Immateriële vaste activa	273.031	325
Materiële vaste activa	60.363.953	56.346.913
<i>* Investerings met economisch nut</i>		
Gronden en terreinen	6.070.387	5.677.841
Gronden in erfpacht	378.973	378.973
Woonruimten	152.299	174.511
Bedrijfsgebouwen	31.721.140	29.671.398
Grond, weg en waterbouwkundige werken	1.065.564	2.909.616
Vervoersmiddelen	485.495	138.273
Machines, apparaten en installaties	534.767	517.298
Overige materiële vaste activa	2.604.456	3.212.112
Investerings met economisch nut met heffing	511.553	547.349
<i>* Investerings met maatschappelijk nut</i>		
Grond, weg en waterbouwkundige werken	16.838.147	13.112.471
Machines, apparaten en installaties	0	0
Overige materiële vaste activa	1.172	7.070
Financiële vaste activa	3.596.242	3.300.100
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	55.102	55.102
Kapitaalverstrekking aan verbonden partijen	0	0
Leningen aan woningcorporaties	975.606	1.110.917
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0
Overige langlopende leningen	2.340.781	1.859.243
Overige uitzettingen > 1 jaar	224.754	274.839
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	0	0
Totaal vaste activa	64.233.227	59.647.338
Voorraden	6.125.695	3.077.253
Onderhanden werk	6.117.953	3.063.684
Gereed product en handelsgoederen	7.742	13.569
Uitzettingen met een looptijd van < 1 jaar	30.237.895	28.334.211
Vorderingen op openbare lichamen	8.529.200	8.917.719
Uitzettingen in rijks schatkist	17.181.720	16.877.951
Rek-crt met niet financiële instellingen	3.238.823	1.689.806
Overige vorderingen	1.288.151	848.735
Liquide middelen	306.402	284.138
Saldi kas/bank	306.402	284.138
Overlopende activa	6.732.862	6.360.355
Te ontvangen voorschotten overheid NL/EU	3.825.490	3.271.043
Nog te ontvangen/voortuitbetaald	1.646.690	1.950.691
Overige nog te ontvangen bedragen	1.260.682	1.138.621
Totaal vlottende activa	43.402.854	38.055.957
Totaal-generaal	107.636.080	97.703.295

Passiva	Ultimo 2025	Ultimo 2024
Eigen vermogen	72.469.877	65.741.262
Algemene reserve (niet besteedbaar)	6.466.419	6.466.419
Algemene reserve (besteedbaar)	32.157.570	23.587.300
Egalisatiereserves	19.942.580	16.073.873
Bestemmingsreserves ter dekking kapitaallasten	11.270.143	10.850.042
Overige bestemmingsreserves	1.780.476	1.782.115
Totaal saldo baten en lasten	852.689	6.981.512
Voorzieningen	15.328.829	14.242.296
Voorz. voor verplichtingen, verliezen/risico's	5.812.466	4.069.180
Egalisatievoorzieningen	3.244.244	3.635.559
Van derden verkregen middelen met specifieke besteding	6.272.119	6.537.558
Vaste schulden, looptijd > 1 jaar	1.251.276	1.370.641
Onderhandse leningen aan binnenlandse banken	975.605	1.110.917
Waarborgsommen	275.671	259.724
Totaal vaste passiva	89.049.982	81.354.199
Netto vlottende schulden, < 1 jaar	3.959.568	4.335.280
Kasgeldleningen	0	0
Overige schulden	3.959.568	4.335.280
Overlopende passiva	14.626.531	12.013.816
Nog te betalen	5.934.747	5.261.278
Europese/Ned voorschotbedragen	7.708.426	5.550.222
Vooruitontvangen	30.653	5.830
Overige vooruitontvangen bedragen	952.705	1.196.486
Totaal vlottende passiva	18.586.098	16.349.097
Totaal-generaal	107.636.080	97.703.295
Gewaarborgde leningen/garantiestellingen	116.712.772	118.840.387

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Met ingang van 2004 is het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) van kracht geworden waarbij de jaarrekening moet worden opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het daarvoor geeft.

Vanaf de inwerkingtreding van het BBV is door de commissie BBV een aantal notities gepubliceerd die moeten worden toegepast. Met aanpassingen en uitspraken van de commissie BBV wordt rekening gehouden.

In februari 2020 heeft de commissie BBV de geactualiseerde notitie "Besluit Begroting en Verantwoording op hoofdlijnen verklaard, externe verslaggeving voor decentrale overheden" vastgesteld. De oude notitie "Raamwerk baten en lasten" uit 2016 is per dezelfde datum vervallen, die notitie was de opvolger van de originele notitie "Uitgangspunten gemodificeerd stelsel van baten en lasten provincies en gemeenten" uit 2004.

In deze geactualiseerde notitie blijft de kapstok van de notitie van 2016 gehandhaafd, maar zijn tussentijds gestelde vragen verwerkt en is een hoofdstuk toegevoegd voor de raad.

De belangrijkste punten in de in 2016 geactualiseerde notitie zijn:

1. Uniforme indeling in taakvelden
2. Uniforme set van beleidsindicatoren
3. Uniforme set van financiële kengetallen
4. Verbeterde informatie over verbonden partijen
5. Inzicht in overhead en kosten
6. Rentetoerekening op basis van vernieuwde notitie
7. Activeren van investeringen met maatschappelijk nut
8. Harmonisatie tussen vennootschapsbelasting en grondexploitaties

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat daaruit vindt plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden. Bij afwijkingen hierop wordt dit toegelicht.

Grondexploitatie

Bij de geactiveerde bedragen wordt uitgegaan van de boekwaarde per 1 januari, vermeerderd met de feitelijke mutaties over het jaar.

Het BBV schrijft dat tussentijds winstnemen niet meer vrijblijvend is. De POC-methode (Percentage of Completion) dient te worden toegepast. Hierbij wordt de voortgang per project

afgezet tegen de winstverwachting. Hierdoor dient er jaarlijks al winst te worden genomen in plaats van pas aan het einde van grondexploitaties.

Wanneer geconstateerd wordt dat een complex verlieslatend is, worden direct toereikende maatregelen genomen. (voorzichtigheidsbeginsel). Dit kan vooraf bij de kostprijsopzet plaatsvinden, maar ook wanneer bij tussentijdse exploitatieopzetten een verwacht verlies wordt geconstateerd.

Gronden als materiële vaste activa

Activering geschiedt tegen historische verkrijgingsprijs met bijkomende kosten. Op grond wordt niet afgeschreven. Grond wordt wel afgewaardeerd als de boekwaarde boven de marktwaarde komt, dus als er sprake is van een duurzaam lagere marktwaarde. Dit zijn gronden met een vaste bestemming en die niet in een transformatieproces zitten.

Vorraden (als vlottende activa)

Dit betreft de voorraad onderhanden werk van de bouwgronden in exploitatie. Van alle complexen, die zijn opgenomen onder het onderhanden werk, zijn exploitatieopzetten opgesteld. Het onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten inclusief de bijgeschreven rente, verminderd met de opbrengsten wegens gerealiseerde verkopen. Bij verwachte verliezen bevat de boekwaarde de bijdrage uit de algemene reserve om de exploitatie sluitend te maken. De tussentijdse winstnemingen worden daarentegen uit de boekwaarde gehaald en zullen via het jaarrekeningsaldo ter bestemming worden aangeboden ten gunste van de algemene reserve.

Algemeen

De lasten en de baten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts dan genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten/uitkeringen van deelnemingen worden als baten verantwoord op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld door besluit van het desbetreffende bevoegd gezag.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze ook betrekking hebben.

Rechtmatigheidsverantwoording

De verantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2025.

- De rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

- Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals door de raad is vastgesteld.
- Voor het begrotings criterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Het niet meer in de rechtmatigheidsverantwoording opnemen van geconstateerd misbruik waarbij het M&O beleid is toegepast. De jaarrekening is in deze situatie immers getrouw en de financiële effecten van het misbruik zijn teniet gedaan. Wel dient via de paragraaf bedrijfsvoering inzicht te worden gegeven in de aard en (financiële) impact van het bij de gemeente geconstateerde misbruik.

Balans

Vaste activa

Op 12 december 2024 is door de gemeenteraad een nieuwe financiële verordening vastgesteld op basis van artikel 212 van de Gemeentewet. Deze verordening is, met terugwerkende kracht, per 1 januari 2024 in werking getreden.

Artikel 8. Waardering en afschrijving vaste activa:

1. Materiële vaste activa zijn te onderscheiden in: investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut.
2. Investeringen in vaste activa worden onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd.
3. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals in onderstaande tabellen wordt vermeld. In principe wordt lineair afgeschreven op basis van economische levensduur tenzij middels gemotiveerd collegebesluit hiervan wordt afgeweken.
4. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
5. Een saldo voor agio of disagio wordt direct ten laste van de exploitatie gebracht.
6. Immateriële en materiële vaste activa met een verkrijgingsprijs van minder dan of gelijk aan € 25.000,- worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.
7. De afschrijving start op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin het actief in gebruik genomen wordt dan wel verworven wordt.

Immateriële vaste activa	Max afschrijvingstermijn (in jaren)
Bijdrage aan activa in eigendom van derden (art. 61 en 64 BBV)	Maximaal gelijk aan de afschrijvingstermijn van de activa in eigendom
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling (voorwaarden activatie art. 60 en 64 BBV).	5
Kosten voor het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0 jaren (kosten worden direct t.l.v. exploitatie gebracht)

Materiële vaste activa met economisch nut	Max afschrijvingstermijn (in jaren)
Gronden en terreinen	
Grond/ondergrond	Geen afschrijving
Woonruimten en bedrijfsgebouwen exclusief grond	
Nieuwbouw en uitbreiding (permanent)(steen)	40
Renovatie en verbouwing	25
Nieuwbouw en uitbreiding (semi-permanent c.q. ander materiaal)	20
Woonwagens	25
Begraafplaats	
Begraafplaatsen	40
Machines, apparaten en installaties	
CV installaties	15
Beveiligingssystemen	15
Overige technische installaties	15
Overige materiële vaste activa	
1e inrichting onderwijsgebouwen	20
Schoolmeubilair en-inventaris	10
Kantoormeubilair- en inventaris	10
Sport	
Sporttoestellen- en materialen	10
Sportterrein, hekwerken en groen van sportvelden	25
Sportterrein, gras en drainage van sportvelden	20
Kunstgrassportvelden toplaag	11
Kunstgrassportvelden fundering	33
Afvalverwijdering	
Huiscontainers	20
Riolering	
Rioolleidingen en levensduur verlengende renovaties	80
Elektromechanische installaties	20
Vervoermiddelen	
Zware vervoersmiddelen (overig)	10
Lichte vervoersmiddelen (overig)	8
Groot materieel openbare werken	15
Gladheidsbestrijdingsmiddelen	15
Automatisering	
Computerapplicaties c.q. software	3
Automatisering (hardware)	4

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Max afschrijvingstermijn (in jaren)
Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen	
Eerste aanleg wegen	30
Wegen (herbestraten, reconstructie, verkeersmaatregelen)	30
Openbare verlichting: masten	50

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Max afschrijvingstermijn (in jaren)
Openbare verlichting: armaturen	25
Verkeersinstallaties: masten en toebehoren	50
Verkeersinstallaties: Armaturen en regelapparatuur	25
Borden en bewegwijzering	10
Tunnels en viaducten	40
Parkeren	
Parkeervoorzieningen	20
Bruggen	
Bruggen	50
Openbaar groen en recreatie	
Groenvoorzieningen: bomen	40
Groenvoorzieningen: groen en plantsoenen	20
Groenvoorzieningen: banken	15
Speeltoestellen	15

De genoemde termijnen zijn maximale afschrijvingstermijnen. Hiervan kan indien de situatie hierom vraagt naar beneden worden afgeweken.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs (en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend), verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van deze geactiveerde kosten start in het jaar dat het materiële vaste actief in gebruik is genomen. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd, tenzij de raad anders besluit.

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut, investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de waarde die bij de eerste uitgifte als basis is genomen voor de erfpachtcanon.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen uitstaande gelden zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Deelname in het aandelenkapitaal van NV's, de post kapitaalverstrekking aan deelnemingen, is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van die aandelen. Indien de waarde van deze aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Flottende activa

Vorraden

De voorraad onderhanden werk, betreffende de bouwgronden in exploitatie, wordt opgenomen tegen de boekwaarde.

De voorraden waardepapieren worden opgenomen tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Liquide middelen en overlopende posten

De liquide middelen en overlopende posten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting.

Uitzonderingen daarop zijn de voorzieningen die gewaardeerd zijn op contante waarde, namelijk “pensioen wethouders” en “onderhoud rioleringen”. De voorzieningen voor groot onderhoud voor gebouwen zijn gebaseerd op meerjarige beheerplannen van het uit te voeren groot onderhoud aan een deel van de kapitaalgoederen. In betreffende paragraaf wordt hierop een nadere toelichting gegeven.

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

Vaste schulden

De vaste schulden, met een rente typische looptijd van langer dan één jaar, worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de betaalde aflossingen.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Buiten de telling van het totaalbedrag van de balans is opgenomen het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten en garantstellingen per ultimo.

Daarnaast wordt in de toelichting ook nog aangegeven of er nog langlopende verplichtingen zijn, waaronder lease.

Balanstoelichting

De mutaties op activa en passiva worden in de balanstoelichting in de volgende categorieën uitgesplitst:

Investeringsen

Een vermeerdering op de activa, er worden kosten gemaakt, waardoor de boekwaarde stijgt.

Desinvesteringsen

Een vermindering op het activum, waardoor de boekwaarde daalt. Wanneer een grond wordt ingebracht in het grondbedrijf vindt er een opbrengst plaats op het krediet, wat wordt verantwoord onder desinvesteringsen. Ook wanneer een grond wordt verkocht aan een derde wordt het activum tot nihil afgeboekt en verantwoord als desinvestering.

Afschrijvingen

Onder de afschrijvingen worden de reguliere afschrijvingen (op basis van afschrijvingsduur) verantwoord, alsmede de afschrijvingen in één keer waarbij er een dekking uit een reserve of een voorzien aanwezig is.

Bijdragen van derden

Wanneer een activa/investering een subsidie of een bijdrage ontvangt die direct verband houdt met deze investering.

Afwaarderingen

Bij een afwaardering krijgt het activa een lagere boekwaarde. Dit kan zijn wanneer het activum wordt afgewaardeerd naar marktwaarde, wanneer het activum versneld wordt afgeschreven in verband met een vervangingsinvestering en wanneer een activum tot nihil wordt afgeschreven met een dekking vanuit de algemene dienst, bijvoorbeeld uit opbrengsten als leges.

Aflossingen

Dit betreft de afschrijving/vermindering op leningen aan geldverstrekkers.

Toelichting op de balans

De bedragen die zijn benoemd in de tabellen in de toelichting op de balans dienen met € 1.000,- vermenigvuldigd te worden.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

IVA	Boek-waarde 31-12-2024	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek-waarde 31-12-2025
Kosten sluiten geldleningen/disagio	0	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	740	12	728	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling (gedeelte voorbereidingskosten BIE's)	0	762	486	0	0	0	276
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	796	662	138	0	0	-4
Totaal	0	2.298	1.160	866	0	0	272

Het BBV benoemt dat er pas sprake is van een Bouwgrond in Exploitatie (BIE), wanneer de eerste exploitatieopzet is opgesteld en vastgesteld. Wel kan ook vooraf besloten worden tot de uitgave van voorbereidingskosten voor deze complexen. Artikel 34 onderdeel b van het BBV schrijft daarbij voor dat de boekwaarde van deze complexen dan moeten worden verantwoord onder Immateriële vaste activa als kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Hierbij zijn drie voorwaarden van belang:

- de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wet Ruimtelijke Ordening en Besluit Ruimtelijke ordening;
- de kosten mogen maximaal voor vijf jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa, alvorens deze hebben geleid tot een actieve BIE;
- Er dient bestuurlijke instemming te zijn.

Aan al deze voorwaarden wordt voldaan. De boekwaarde per 31 december 2025 hiervan bedraagt € 276.875,- en wordt onder deze balanspost verantwoord.

Projecten met in 2025 werkelijke bestedingen van meer dan € 50.000,- zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Actief- nummer	Investering nummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
9201047	9201047	Verkenning randwegen/fietspad Waardeseestraat (5/2025)	110	57	57
9304002	9304002	Ontwikkeling gebiedsvisie Abdij v Berne (142/2024)	125	131	184
9801017	9801017	OW - inhuur extern personeel (110/2024)	435	99	435
9801030	9801030	OW - Inhuur extern personeel omgevingsplan (122/25)	305	273	273

Actief-nummer	Investering nummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
9601011	9601011	Verduurzaming Sociale Culturele Centra (111/2025)	122	114	114

Materiële vaste activa

De balanspost materiële vaste activa bestaat uit drie onderdelen:

MVA onderdelen	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden in erfpacht	379	379
Overige investeringen met economisch nut	43.146	42.848
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	16.839	13.120
Totaal	60.364	56.347

MVA Economisch nut	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen*	6.057	457	64	0	0	0	6.450
Woonruimten	175	17	40	0	0	0	152
Bedrijfsgebouwen	29.671	3.905	9	1.846	0	0	31.721
Grond, weg en waterbouwkundige werken**	1.026	232	115	77	0	0	1.066
Vervoermiddelen	138	385	0	38	0	0	485
Machines, apparaten en installaties	517	210	12	180	0	0	535
Overige materiële vaste activa	3.212	131	6	732	0	0	2.605
Investeringen met economisch nut met heffing	547	580	580	36	0	0	511
Totaal	41.343	5.917	826	2.909	0	0	43.525

*) De in erfpacht uitgegeven gronden zijn in het bovenstaande overzicht onderdeel van de post gronden en terreinen. Van de in erfpacht uitgegeven gronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

**) In 2025 hebben we een aantal activa verplaatst van economisch naar maatschappelijk nut. Door deze verschuiving wijkt het saldo 1-1-2025 af van het saldo van 31-12-2024.

In erfpacht uitgegeven gronden		Boekwaarde 31-12-2025
210011	Golfsport Nistelrode	305
210060	Sportpark Balledonk	16
210078	Grond camping Heeswijk-Dinther	23
210079	Grond camping Heeswijk-Dinther	35
Totaal		379

Van de boekwaarden van de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut kan het volgende overzicht worden gegeven:

MVA Maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2025	Investeren- ringen	Desinvesterin- gen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	14.997	2.821	347	633	0	0	16.838
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	7	0	0	6	0	0	1
Totaal	15.004	2.821	347	639	0	0	16.839

*)In 2025 hebben we een aantal activa verplaatst van economisch naar maatschappelijk nut. Door deze verschuiving wijkt het saldo 1-1-2025 af van het saldo van 31-12-2024.

In het onderstaande overzicht zijn de belangrijkste investeringen vermeld die zijn gedaan in 2025 onder de materiële vaste activa. Hierin zijn bedragen opgenomen vanaf een investeringsbedrag van € 50.000,-.

Activanummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Gronden en Terreinen (BEN)				
9003004	Aankoop gronden Waterschap L971-L1736-N	109	109	109
9003005	Ruil grond De Wit Holding K354/K396-N	342	342	342
Bedrijfsgebouwen (BEN)				
9004019	Project huisvesting De Misse 2-4-6 (128/2023)	400	119	258
9402006	Nieuwbouw/renovatie BS Op Weg Vorstenbosch 154/22	4.290	3.234	4.565
9402007	Tijdelijke huisvesting BS Op Weg Vorstenbosch (8/2024)	1.023	471	1.023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (BEN)				
9201032	De Misse - klimaatadaptief/groener inrichten 11/2023	130	101	129
Vervoermiddelen (BEN)				
9102002	Aanschaf 2 elektrische auto`s t.b.v. BOA's (12/2024)	90	97	97
9201044	Aanschaf 4 elektrische auto`s team R&B (12/2024)	180	145	145
9803003	Aanschaf 2 elektrische auto`s team VTHV (12/2024)	90	70	70
Machines, apparaten en installaties (BEN)				
9004025	Vervanging mobiele telefoons (138/2025)	143	142	142
Overige materiele vaste activa (BEN)				
9201041	Vergroening wijken 2024 (4/2024)	100	91	102
9201042	Vergroening centra Loosbroek en Vorstenbosch (4/2024)	125	62	65
Gr, weg en water werk (MN)				
9201006	Traverse Heeswijk-Dinther 120/18	1.625	383	1.625
9201025	Verduurzaming OV 2021 - armaturen 117/21	554	98	230
9201036	Herinrichting Graafsebaan buiten bebouwde kom 137/23	738	552	591
9201039	Traverse fase 4 Heeswijk-Dinther (109/2024)	1.825	1.716	1.683

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2025 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

FVA	Boek-waarde 31-12-2024	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrijving/ aflossing	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek-waarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	55	0	0	0	0	0	55
Leningen aan woningbouwcoöperaties	1.111	0	136	0	0	0	975
Overige langlopende leningen	1.860	2.000	1.519	0	0	0	2.341
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar	275	0	50	0	0	0	225
Totaal	3.301	2.000	1.705	0	0	0	3.596

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De portefeuille bestaat alleen uit aandelen BNG Bank en aandelen Brabant Water.

Leningen aan woningbouwcoöperaties

Dit betreffen de reguliere aflossingen van de door verstrekte geldleningen aan de woningbouw.

Overige langlopende leningen

Dit zijn de langlopende geldleningen u/g (uitgezette gelden) zoals deze op de staat van investeringen staan onder de balanspost 47. Er is hierbij aansluiting met de gegevens zoals die in de rekening-courant met de SVN (Stichting Volkshuisvestingfonds Nederland) voorkomen. De SVN rekening-couranten hebben in 2025 een investering van € 2.000.000,- en een desinvestering van € 1.498.932,-. Deze hebben betrekking op de toe- en afname van de rekening-couranten met SVN.

Overige uitzettingen > 1 jaar

Deze post bestaat uit een SVN lening voor verduurzaming sportaccommodaties.

Vlottende activa

Vorraden

De balanspost voorraden bestaat uit twee onderdelen:

Vorraden onderdelen	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Onderhanden werk	6.118	3.063
Gereed product en handelsgoederen	8	14
Totaal	6.126	3.077

De post onderhanden werk betreft de bouwgronden in exploitatie. Dit zijn de grondexploitaties die wij in eigen beheer uitvoeren. Van deze grondexploitaties wordt in de onderstaande tabel het verloop van 2025 weergegeven. Hierin staan zowel de complexen voor woningbouw als

bedrijventerreinen. Voor verdere informatie over de bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar paragraaf G van deze jaarrekening.

Grondexploitaties woningbouw + bedrijventerreinen	Boek- waarde 31-12- 2025	Investe- ringen	Inkom- sten	Winst neming	Directe verlies- neming	Boek- waarde 31-12- 2025	Nog te maken kosten	Nog te verwachte opbrengst	Verwacht eind- resultaat
18 Bergakkers	-253	102		151		-			-
26 Zwarte Molen	716	423	-2.713	486		-1.088	1.378	-727	-437
35 De Erven	-2.791	898	-2.367	581		-3.679	3.226	-281	-734
39 Rodenburg	128	12	-12		250	-122	647	-841	-316
53 Heeswijkse Akkers	3.820	132	31	136		4.119	1.759	-6.331	-453
102 Schaapsdijk	-601	359		222		-20	294	-473	-199
104 Molenhoeven 3	928	77				1.005	2.582	-3.587	-
106 De Bunders	989	4.690	-26			5.653	15.704	-23.423	-2.066
107 Oude Veghelsedijk	462	62				524	873	-1.410	-13
111 Weijen west (fase 1)	72	82				154	1.226	-1.843	-463
112 Oude Torenweg	-36	20			9	-25	158	-133	-
114 Zwarte Molen Zuid	-220	172	-255	80		-223	3.790	-3.567	-
117 Mozartlaan-Verdilaan	-	66	-20		78	-32	545	-513	-
300 Retsel II	-113	6	-21	28		-100	97		-3
302 't Runneke	47	12	-10			49	145	-222	-28
999 Gerealiseerde complexen	-85	36	-50			-99	99		-
Afrondingsverschillen						2		-2	
Totaal	3.063	7.149	-5.443	1.684	337	6.118	32.523	-43.353	-4.712

Op basis van de gerealiseerde verhouding van de voortgang kosten/opbrengsten, is gekomen tot bepaling van de tussentijdse winstnemning volgens de POC-methode. Bij afsluiting van complexen wordt het resultaat (positief of negatief) genomen. Daarnaast worden eventuele tussentijdse verliezen direct genomen.

Particuliere complexen

Particuliere complexen	Boekwaarde 31-12-2024	Van overlopende activa	Van overlopende passiva	Boekwaarde per 1-1-2025
Particuliere complexen	0	1.139	-1.197	-58

Particuliere complexen	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Inkomsten	Winst uitname	Directe verliesneming	Saldo per 31- 12-2025
Particuliere complexen	-58	1.786	-1.289	78	-209	308

Particuliere complexen	Saldo 31-12-2025	Naar overlopende activa	Naar overlopende passiva	Boekwaarde per 31-12-2025
Particuliere complexen	308	-1.261	953	0

- De particuliere complexen (met overeenkomst) waarvoor al een bijdrage is ontvangen, maar de kosten nog niet of gedeeltelijk zijn gemaakt, vallen onder overlopende passiva (vooruit ontvangen post) en worden daar specifiek toegelicht.
- De particuliere complexen waarvoor al kosten zijn gemaakt, maar de bijdrage nog niet is ontvangen, vallen onder de overlopende activa (nog te ontvangen post) en worden daar specifiek toegelicht. Wanneer er in dit geval nog geen overeenkomst of exploitatieplan is opgesteld, mogen deze onder voorwaarden worden opgenomen onder de overlopende activa.

Onder gereed product en handelsgoederen behoren de voorraden waardepapieren vanuit burgerzaken. Dit zijn de eigen verklaringen, gehandicaptenparkeerkaarten en trouwboekjes.

Uitzettingen korter dan één jaar

Uitzettingen korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2025	Gecorrigeerd saldo 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	8.529	0	8.529	8.918
Rek-courant met niet financiële instellingen	3.239	0	3.239	1.690
Overige vorderingen	1.548	260	1.288	849
Uitzettingen in rijks schatkist	17.182	0	17.182	16.878
Totaal	30.498	260	30.238	28.335

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit vorderingen op ministeries (onder andere btw-compensatiefonds), rijk, provincie, gemeenten en overige samenwerkingsverbanden.

Vorderingen op openbare lichamen	2025	2024
BTW/BCF vorderingen	7.442	7.737
Gemeenten	5	56
Provincie	3	0
Waterschap	0	0
Gemeenschappelijke regelingen	817	761
Ministerie BZK (verrekening algemene uitkering)	155	205
Rijk (overig)	107	159
Totaal	8.529	8.918

Van de overige vorderingen kan het volgende overzicht worden gegeven:

Overige vorderingen	2025	2024
Diverse debiteuren	1.003	410
Debiteuren SOZA	284	436
Belastingdebiteuren	0	0
Overige kleine posten	1	3
Totaal	1.288	849

Vorderingen van debiteuren die oninbaar zijn, worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Voor dubieuze debiteuren worden voorzieningen getroffen. Deze voorziening is voor de dekking

van oninbaarheid van openstaande debiteuren. Het betreft een inschatting van het risico dat de betaling door de debiteur niet meer plaatsvindt.

Voor debiteuren sociale zaken is een voorziening (9803) getroffen ter hoogte van € 146.128,19,-.

Voor overige debiteuren is een voorziening (9806) getroffen van € 113.534,86,-.

Uitzettingen in rijks schatkist

Gemeenten zijn verplicht om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het rijk. De hoogte van het drempelbedrag hangt af van de omvang van de begroting; maatgevend voor de omvang van de begroting is het begrotingstotaal zoals dat ook gebruikt wordt voor bijvoorbeeld het berekenen van de kasgeldlimiet. De drempel is gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen.

Voor de berekening van de benutting van het drempelbedrag is onderstaande berekening van kracht. Uit de regel “ruimte onder het drempelbedrag” vloeit voort dat Bernheze het drempelbedrag in 2025 niet heeft overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (x € 1.000,-)					
1	Drempelbedrag	1.986			
		1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	432	467	410	439
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.554	1.519	1.576	1.547
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1)	Berekening drempelbedrag				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	99.310	99.310	99.310	99.310
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	99.310	99.310	99.310	99.310
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1)	(4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln.	1.986	1.986	1.986	1.986
(2)	Berekening kwartaalcijfer op dag basis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
(5a)	Som van de per dag buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	38.906	42.533	37.765	40.373
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	432	467	410	439

Het saldo van de uitzettingen in rijks schatkist per 31 december 2025 voor Gemeente Bernheze bedraagt € 17.181.719,96,-.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen kan als volgt worden gespecificeerd:

Liquide middelen	2025	2024
Diverse kassen	5	5
Diverse rekeningen BNG Bank	233	180
Rabobank	68	99
Totaal	306	284

Het saldo van de gezamenlijke BNG-bank-rekeningen bedraagt € 233.456,-. Met de BNG-bank is een kredietarrangement overeengekomen van € 500.000,-.

Overlopende activa

De overlopende activa kan als volgt worden weergegeven:

Overlopende activa	2025	2024
Vooruitbetaalde bedragen	701	800
Nog te ontvangen bedragen	945	1.151
Overige nog te ontvangen bedragen (verhaalbare kosten vanuit particuliere complexen) *	1.261	1.139
Te ontvangen voorschotten overheid NL/Europees	3.826	3.271
Totaal	6.733	6.360

* Dit zijn de particuliere grondexploitaties, waarvoor wij al kosten hebben gemaakt, maar de bijdrage nog niet of gedeeltelijk is ontvangen. Kortom, de bijdrage is "nog te ontvangen"/de gemaakte kosten zijn verhaalbaar.

De in de balans opgenomen nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen bedragen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Te ontvangen voorschotten overheid NL/EU	Saldo 31-12-2025
Europese Unie	0
Rijk	1.057
Gemeenten	143
Gemeenschappelijke regelingen	2.404
Provincie	221
Totaal	3.825

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Van de balanspost eigen vermogen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	2025	2024
Algemene reserves		
Algemene weerstandsreserve	6.466	6.466

	2025	2024
Algemene reserve vrij besteedbaar	32.158	23.587
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie	19.943	16.074
Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten	11.270	10.850
Overige bestemmingsreserves	1.780	1.782
Subtotaal	71.617	58.759
Gerealiseerd resultaat algemene dienst	853	6.982
Totaal	72.470	65.741

Van de mutaties in de reserves over 2024 wordt het volgende overzicht gegeven:

	Saldo 01-01-25	Toevoeging via resultaat- bestemming	Onttrekking via resultaat- bestemming	Overheveling resultaat 2024	Vermindering ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-25
Algemene reserves						
9001 Algemene weerstandsreserve	6.466	0	0	0	0	6.466
9003 Nog nader te bestemmen	30.569	6.564	951	3.172	0	33.010
Subtotaal	37.035	6.564	951	3.172	0	39.476
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie						
9481 Reserve transitie	11.034	4.469	1.585	0	0	13.918
9504 Reserve opleidingskosten	423	0	34	0	0	389
9512 Reserve afvalstoffenheffing	434	86	0	0	0	520
9513 Reserve riool	292	439	0	0	0	731
9514 Reserve personele aangelegenheden	554	0	57	0	0	497
9517 Reserve egalisatiekosten kunst	200	0	25	0	0	175
9534 Reserve kosten opvang vluchtelingen	3.102	462	70	0	0	3.494
9538 Reserve vereveningsfonds woningbouw	0	186	78	0	0	108
9539 Reserve compensatiefonds groen	35	76	0	0	0	111
Subtotaal	16.074	5.718	1.849	0	0	19.943
Bestemmingsreserves ter dekking van afschrijvingslasten						
9462 Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de hoef	141	0	23	0	0	118
9485 Reserve. Ondergrondse afvalberging	39	0	10	0	0	29
9487 Reserve Bouw gemeentewerf	218	0	32	0	0	186
9489 Reserve accommodatie Pr Irene	15	0	4	0	0	11
9498 Reserve aanpassing huisvesting	11	0	9	0	0	2
9503 Reserve afschrijvingslasten aan- passingen en VRI Cereslaan	38	0	10	0	0	28
9507 Reserve afschrijvingslasten de Kanz	59	0	5	0	0	54
9510 Reserve hypothecaire. geldlening de Stuik	46	0	5	0	0	41
9520 Reserve afschrijving KV Altior	91	0	11	0	0	80
9521 Reserve afschrijving KV prinses Irene	80	0	10	0	0	70

	Saldo 01-01-25	Toevoeging via resultaat- bestemming	Onttrekking via resultaat- bestemming	Overheveling resultaat 2024	Vermindering ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-25
9522 Reserve afschrijving aanpassing werkruimten	80	0	10	0	0	70
9523 Reserve afschrijving akoestiek 't Vijfeiken	36	0	2	0	0	34
9524 Reserve afschrijving vervanging top laag kunstgrasveld HVCH	285	3	36	0	0	251
9525 Reserve afschrijving Traverse 3 ^e fase	1.500	0	50	0	0	1.450
9526 Reserve huisvesting de Misse	139	55	0	0	0	194
9527 Reserve afschrijving verduurzaming OV 2022	61	0	1	0	0	60
9528 Reserve afschrijving	3.800	490	0	0	0	4.290
9530 Reserve afschrijving Kromstraat 2 Nistelrode	1.635	0	71	0	0	1.564
9531 Reserve afschrijving Flexwoningen Schoonstraat	215	94	0	0	0	309
9532 Reserve afschrijving Herinrichting Schoonstraat Heesch	50	0	0	0	0	50
9533 Reserve afschrijving verduurzaming gemeentelijke gebouwen	100	0	10	0	0	90
9535 Reserve afschrijving. top laag VV Pr. Irene	446	0	120	0	0	326
9536 Reserve afschrijving energie-agenda – gemeentelijk vastgoed	260	0	0	0	0	260
9540 Reserve. afschrijving meldingensysteem openbare ruimte	27	0	0	0	0	27
9541 Reserve afschrijving. elektrische auto's	211	0	0	0	0	211
9542 Reserve afschrijving pand Meerstraat 45 en 45a Heeswijk-Dinther	1.267	0	53	0	0	1.214
9543 Reserve afschrijving fietsmaatregelen	0	250	0	0	0	250
Subtotaal	10.850	892	472	0	0	11.270
Overige bestemmingsreserves						
9477 Uitvoeringsprogramma reconstructie agrarische sector	475	0	39	0	0	436
9500 Reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds	107	0	10	0	0	97
9506 Reserve landschapskwaliteitsverbetering	657	87	0	0	0	744
9518 Reserve ICT in eigen beheer	308	0	0	0	0	308
9529 Reserve programma dienstverlening	236	0	63	0	0	172
9537 Reserve verbetering fysieke leefomgeving	0	23	0	0	0	23
Subtotaal	1.783	110	112	0	0	1.781
Totaal	65.741	12.857	3.384	3.172	0	72.470
Aansluiting op resultaat	-6.982					-853
	58.759					71.617

Algemene reserves

Algemene weerstandsreserve (9001)

Deze reserve heeft als functie het bieden van weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's van de gemeente. De omvang wordt bepaald aan de hand van jaarlijkse risicoanalyses. Een wijziging van de omvang vindt plaats, door onttrekking uit of storting naar, de algemene reserve vrij besteedbaar (reserve nog nader te bestemmen). De omvang van de algemene weerstandsreserve is per ultimo 2025 € 6.466.419,-. Als gevolg van de berekening van de weerstandsreserve (zie paragraaf B) de reserve in 2025 gelijk gebleven.

Saldo per 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2025
6.466.419	0	0	6.466.419

Algemene reserve vrij besteedbaar (9003)

Dit betreft de reserve nog nader te bestemmen. Deze reserve wordt gevormd uit de jaarrekeningresultaten. Het inzetten van de reserve is vrij en vooral gericht op het dekken van incidentele uitgaven.

Saldo per 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2025
30.569	6.564	4.123	33.010

In de nota reserves en voorzieningen is als richtlijn voor de hoogte van deze reserve 10% van het balanstotaal bepaald. Het balanstotaal per 31 december 2025 bedraagt € 107.636.080,-, waardoor de streefwaarde van deze reserve maximaal € 10.763.608,- is. De omvang van de reserve nog nader te bestemmen is per ultimo 2025 € 33.010.259,- Dit is inclusief het rekeningsaldo 2025. Hierbij is nog geen rekening gehouden met budgetoverhevelingen of al eerder toegekende oormerkingen van de raad.

De in 2025 plaatsgevonden mutaties van meer dan € 25.000,- op de reserve nog nader te bestemmen zijn in de onderstaande tabel opgenomen:

	Toevoegingen	Onttrekkingen
Voordelig saldo jaarrekening 2025 (resultaat op algemene dienst)	852.689	
Voordelig saldo jaarrekening 2025 (resultaat op bouwgrondexploitatie)	1.216.209	
Stelpost accresplafond	1.797.787	
Saldo 2de tussentijdse rapportage 2025	1.424.138	
Saldo 1ste tussentijdse rapportage 2025	467.348	
Restant middelen Begeleid Wonen 2024		738.571,00
Ophogen reserve Vernieuwbouw Op Weg (accu)		490.050,00
Tijdelijke huisvesting Basisschool Op Weg		469.848,00
OW - Inhuur personeel omgevingsplan		272.802,91
Vorming reserve Uitvoeren Fietsmaatregelen		250.000,00
Investeringsfonds beschermd wonen		159.762,00
Haalbaarheidsonderzoek sportpark Heeswijk-Dinther		150.000,00

	Toevoegingen	Onttrekkingen
Restant SPUK IZA 2024		124.958,00
OW - inhuur personeel		99.340,00
Aanvulling reserve afschrijvingen flexwoningen		93.975,00
Vergroening wijken		88.743,00
Gebiedsvisie Abdij van Berne		77.895,00
Restant SPUK GALA 2024		69.416,00
Vergroening centra Loosbroek/Vorstenbosch		61.806,25
Randweg/fietspad Waardestraat		57.070,00
Omsch. groenbeheer		50.000,00
Verduurzaming Sociaal Cultureel Centra's		47.289,00
Aanp loketten WOO/Wmebv		35.000,00
Visie recreatie en toerisme		33.946,35
Uitvoeren programma erfgoedvisie		27.738,00
Verkeersanalyse HD		25.280,00

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn eigen vermogensbestanddelen die voor een specifiek doel zijn aangewezen en waar de raad de mogelijkheid heeft de bestemming hiervan te wijzigen.

De bestemmingsreserves bestaan uit:

1. Bestemmingsreserves met een egalisatiefunctie voor zowel tarieven als kosten;
2. Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten;
3. Overige bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie

Er is sprake van een egalisatiereserve als een bestemmingsreserve is ingericht voor het egaliseren van schommelingen in tarieven en kosten. De volgende bestemmingsreserves met egalisatiefunctie zijn per 31 december 2025 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9481 Reserve transities

Deze reserve is in het verleden gevormd ter dekking van de incidentele invoeringskosten Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). In de raadsvergadering van 3 juli 2014 is besloten deze reserve te verbreden tot de reserve transities en deze reserve in te zetten ter egalisatie van de kosten voortvloeiende uit de transitie AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet. Op 28 mei 2015 besloot uw raad het college te mandateren uitgaven te doen ten laste van deze reserve en de beschikking over de reserve te rapporteren via de bestuursrapportage en de jaarrekening. De uitgaven ten laste van deze reserve moeten het gevolg zijn van de drie decentralisaties AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet (onder andere uitvoeringskosten zoals zorg in natura en PGB, personele kosten).

9504 Reserve opleidingskosten

Deze reserve dient ter egalisatie van opleidingskosten van het ambtelijke apparaat. De voeding vindt plaats uit de restantbudgetten opleidingskosten bij de jaarafsluiting.

9512 Reserve afvalstoffenheffing

Het doel van deze reserve is om het afvaltarief en incidentele uitgaven te egaliseren. Een voordelig jaarsaldo vanuit de afvalexploitatie wordt toegevoegd aan de reserve. Wanneer de reserve meer dan € 150.000,- groot is, kan een teruggave plaatsvinden aan de burgers. Naast deze buffer moet echter nog wel rekening worden gehouden met lopende verplichtingen.

9513 Reserve riool

Deze reserve saldeert de lasten en baten binnen de rioolexploitatie. Een voordelig jaarsaldo vanuit de rioolexploitatie wordt toegevoegd aan de reserve en bij een nadelig saldo wordt dit uit de reserve onttrokken ten gunste van de exploitatie.

9514 Reserve personele aangelegenheden

Deze reserve dient voor het dekken van kosten inzake personele aangelegenheden.

9517 Reserve egalisatiekosten kunst

Het doel van deze reserve is om als gemeente actief te zijn en het als taak te zien om beeldende kunst in de openbare ruimte te stimuleren, te realiseren en te onderhouden.

9534 Reserve kosten opvang vluchtelingen

In de 2de tussentijdse rapportage 2023 besloot uw raad een egalisatiereserve te vormen vanuit het overschot op de specifieke uitkering bekostigingsregeling opvang Oekraïne. Deze gelden bestemmen we om accuraat te kunnen handelen bij vervanging van de huidige tijdelijke locaties.

9534 Reserve Compensatiefonds groen

Initiatieven die niet voldoen aan de groennorm van 20% mogen, met instemming van het college een, storting doen in het compensatiefonds groen, zodat op andere locaties de benodigde vergroening alsnog gerealiseerd kan worden.

Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten

Er is sprake van een bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten wanneer deze reserve is gevormd om de kapitaallasten die op onderdelen in de exploitatie drukken geheel of gedeeltelijk te dekken. De volgende bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten zijn per 31 december 2025 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9462 Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de Hoef

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten realisatie sporthal Overbeek te Nistelrode.

9485 Reserve ondergrondse afvalberging

Het doel van deze reserve is om de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen van ondergrondse afvalpunten in de kernen te dekken.

9487 Reserve bouw gemeentewerf

De verkoop van grond als gevolg van de bouw brandweerkazerne /gemeentewerf mag op basis van het Besluit Begroten en Verantwoorden niet in mindering worden gebracht op de investering, derhalve is deze gestort in een reserve welke gedurende de afschrijvingstermijn vrijvalt ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten.

9489 Reserve accommodatie Prinses Irene

Het doel van deze reserve is dekking van de afschrijvingslasten verbonden aan de renteloze lening aan RKSv Prinses Irene. Aan het eind van de looptijd van deze lening is de reserve nihil.

9498 Reserve aanpassing huisvesting

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van aanpassingen en voorzieningen in de centrale huisvesting.

9503 Reserve afschrijvingslasten aanpassing VRI Cereslaan

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de investering VRI Cereslaan.

9507 Reserve afschrijvingslasten de Kanz

Deze reserve dient ter gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten van de nieuwbouw van brede school de Kanz in Nistelrode.

9510 Reserve hypothecaire geldlening de Stuik

Deze reserve dekt de jaarlijkse subsidie die wordt verstrekt aan het gemeenschapshuis de Stuik. Deze subsidie wordt verstrekt ter vergoeding van de jaarlijkse aflossing van een door de Stuik aangegane hypothecaire geldlening voor de realisatie van het project "Samen onder één dak).

9520 Reserve afschrijving KV Altior

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de vervanging van de toplaag van het kunstgras van KV Altior.

9521 Reserve afschrijving KV Prinses Irene

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de vervanging van de toplaag van het kunstgras van KV Prinses Irene.

9522 Reserve afschrijving aanpassen werkruimten

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de investering van de aanpassing van de werkruimten in het gemeentehuis.

9523 Reserve afschrijving akoestiek 't Vijfeiken

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de investering verbeteren akoestiek sporthal Vijfeiken.

9524 Reserve afschrijving toplaag kunstgrasveld HVCH

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de vervanging van de toplaag van het kunstgrasveld van VV HVCH.

9525 Reserve afschrijving Traverse HD 3e fase

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de 3de fase Traverse Heeswijk-Dinther.

9526 Reserve huisvesting de Misse

De verhuuropbrengsten van de tweede verdieping boven de Pas zijn toegevoegd aan deze nieuwe reserve. Dit is besloten met vaststelling van de tussentijdse rapportage in 2022. De reserve dient ter dekking van toekomstige afschrijvingslasten en/of incidentele kosten als gevolg van het gebouw.

9527 Reserve afschrijving verduurzaming OV 2022

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten op de vervanging en verduurzaming van de openbare verlichting (masten en armaturen).

9528 Reserve afschrijving nieuwbouw/renovatie Op Weg

In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Bernheze 2021 – 2025 (IHP) zijn de gewenste ontwikkelingen voor het gebouw van basisschool Op Weg in Vorstenbosch beschreven. De ontwikkelingen uit het IHP zijn vertaald in het investeringsplan. Voor 2022 zijn voor € 100.000,- aan voorbereidingskosten beschikbaar gesteld, waarbij een reserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten van deze kosten.

9530 Reserve afschrijving Kromstraat 2 Nistelrode

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van het pand Kromstraat 2 te Nistelrode

9531 Reserve afschrijving Flexwoningen Schoonstraat

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de flexwoningen aan de Schoonstraat.

9532 Reserve afschrijving Herinrichting Schoonstraat te Heesch

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten herinrichting Schoonstraat te Heesch.

9533 Reserve afschrijving verduurzaming gemeentelijke gebouwen

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten verduurzaming gemeentelijke gebouwen.

9535 Reserve afschr. toplaag VV Pr. Irene

Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van de vervanging toplaag kunstgrasveld VV Prinses Irene.

9536 Reserve afschr energie-agenda - gem.vastgoed

Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van de energie-agenda gemeentelijk vastgoed.

9540 Res. afschr.In meldingensyst openb ruimte

Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van het meldingssysteem openbare ruimte.

9541 Reserve afschr. elektr auto's

Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van de elektrische auto's.

9542 Reserve afschr pand Meerstr 45 en 45a HD

Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van het pand aan de Meerstraat 45 en 45a in Heeswijk-Dinther.

9543 Reserve afschrijving fietsmaatregelen

Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van gerichte fietsmaatregelen

Overige bestemmingsreserves

De volgende overige bestemmingsreserves zijn per 31 december 2025 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9477 Reserve uitvoering reconstructie agrarische sector

Deze reserve dekt de uitgaven van de uitvoering van de reconstructie agrarische sector. Deze reserve loopt tot het programma is afgerond en daarmee de reserve is uitgeput.

9500 Reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds

De reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds heeft als doel een afgebakende doelgroep, de zogenaamde schrijnende gevallen, individuele noodhulp, een overbruggingsregeling en het versterken en verdiepen van de bestaande aanpak te bieden. Een burger van Bernheze die behoort tot de doelgroep kan een beroep doen op dit fonds als de hulp niet geboden kan worden via bestaande regelingen, onder andere minimabeleid.

9506 Reserve landschapskwaliteitsverbetering

Deze reserve is ingesteld om op basis van provinciale richtlijnen uitvoering te geven aan de landschapskwaliteitsverbetering.

9518 Reserve ICT in eigen beheer

In 2018 is de beoogde samenwerking op ICT binnen BLOU beëindigd. Voor de incidentele kosten die het zelfstandig uitvoeren van onze ICT met zich meebrengen is in 2018 een reserve gevormd.

9529 Reserve programma dienstverlening

In 2023 stemde de raad in met het programma dienstverlening. De bestaande budgetten zijn voor de kwaliteitsimpuls niet toereikend. De raad besloot voor deze kwaliteitsimpuls een budget beschikbaar te stellen van € 600.000 en hiervoor een egalisatiereserve te vormen omdat het project een doorlooperperiode heeft van 2023-2025. De gemeenteraad heeft het college gemandateerd om over deze reserve te beschikken.

9537 Reserve verbetering fysieke leefomgeving

Het doel van deze reserve is cofinanciering van de verbetering van de fysieke leefomgeving.

Voorzieningen

Voor de voorzieningen bestaat een verplichte indeling:

1. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
2. Voorzieningen voor het egaliseren van kosten (op basis van plannen);
3. Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifieke besteding;
4. Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Voor mutaties in de voorzieningen wordt het volgende overzicht gegeven:

Voorzieningen		Saldo 1-1-2025	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2025
Verplichtingen, verliezen en risico's						
9765	Pensioen wethouders	3.421	1.359	0	122	4.658
9822	Voorziening verlofsparen	552	527	0	0	1.079
9823	Voorziening opbrekkosten flexwoningen Schoonstraat	75	0	0	0	75
9824	Vervroegd uitreden (RVU)	21	1	0	22	0
Subtotaal		4.069	1.887	0	144	5.812
Egalisatievoorzieningen						
9711	Onderhoud velden sportparken	32	36	0	34	34
9723	Groot onderhoud bruggen	50	21	0	11	60
9731	Molen Nistelrode	70	12	0	32	50
9732	Molen Vorstenbosch	69	10	0	37	42
9735	Kunstwerken	97	0	0	37	60
9736	Achterstallig onderhoud kunstwerken	70	0	0	70	0
9775	Technische voorziening sportparken	272	4	0	0	276
9784	Onderhoud gemeentelijke accommodaties	2.975	451	0	704	2.721
Subtotaal		3.635	534	0	925	3.244
Van derden verkregen middelen met specifieke besteding						
9611	Onderhoud riolering	5.333	265	0	592	5.006
9819	Voorziening begraafplaats Loo N'rode	513	0	0	12	501
9820	RVR verbetering kwaliteit	692	221	0	148	765

Voorzieningen	Saldo 1-1-2025	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2025
Subtotaal	6.538	486	0	752	6.272
Bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven					
	Niet aanwezig				
Totaal	14.242	2.908	0	1.821	15.329

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

9765 Voorziening pensioen wethouders

Deze voorziening is gevormd ter dekking van de pensioenverplichtingen van de (gewezen) wethouders. De in 2001 gewijzigde Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) maakt het mogelijk dat gewezen wethouders hun pensioen afkopen. Dit kan betekenen dat gemeenten voor onverwacht grote uitgaven komen te staan. Deze voorziening moet gelijk zijn aan de achterliggende betalingsverplichting van pensioenen wethouders. Het niveau van de voorziening wordt jaarlijks aangepast aan de actuariële waarde van de opgebouwde pensioenen, dekkingsgraad en de rekenrente. De mogelijkheid bestaat dat er in de toekomst eventuele vrijval van de voorziening plaatsvindt door bijv. rentestijging. De overdracht naar het ABP is voorzien op 1-1-2028.

9822 Voorziening verlofsparen

Het doel van deze voorziening is om het opgebouwde verlof en eventueel af te bouwen verlof te kunnen compenseren.

9823 Voorziening opbrekkosten flexwoningen Schoonstraat

Deze voorziening dekt de kosten die gaan plaatsvinden als de tijdelijke flexwoningen weer worden afgebroken.

9824 Voorziening vervroegd uittreden (RVU)

De voorziening is bedoeld ter dekking van de aangegane verplichtingen voor medewerkers die gebruik maken van de RVU.

Voorzieningen voor het egaliseren van kosten (op basis van plannen)

9711 Voorziening onderhoud velden sportparken

Het doel van deze voorziening is om de kosten voor het groot onderhoud van velden van de sportparken te egaliseren. Dit is gebaseerd op basis van het onderhoudsplan buitensportvelden.

9723 Voorziening onderhoud bruggen

Het doel van deze voorziening is om de kosten voor het onderhoud van bruggen te egaliseren. Dit is gebaseerd op basis van het beleidsplan bruggen.

9731 Voorziening molen Nistelrode

Deze voorziening voorziet in de dekking van de kosten voor het onderhoud aan de molen Nistelrode. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9732 Voorziening Molen Vorstenbosch

Deze voorziening voorziet in de dekking van de kosten voor het onderhoud aan de molen Vorstenbosch. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9735 Voorziening kunstwerken

Het doel van deze voorziening is om de kosten van het meerjarig onderhoud aan kunstwerken te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9736 Achterstallig onderhoud kunstwerken

Op basis van de Notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV dient voor achterstallig onderhoud waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening te worden gevormd.

9775 Voorziening technische voorziening sportparken

Het doel van deze voorziening is om de kosten van planmatig onderhoud aan de technische voorzieningen van sportparken te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9784 Voorziening onderhoud gemeentelijke accommodaties

Het doel van deze voorziening is om de kosten van planmatig onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met een specifieke besteding

9611 Voorziening onderhoud riolering

De kapitaaluitgaven van het onderhoud van de riolering alsmede de toekomstige vervangingsinvesteringen zijn onderdeel van het tarief. Voor dat deel van de verkregen middelen geldt een specifieke besteding en wordt een voorziening gevormd.

9819 Voorziening begraafplaats Loo te Nistelrode

Deze voorziening voorziet in de dekking van de toekomstige kosten van deze begraafplaats. De omvang van deze voorziening wordt jaarlijks getoetst door middel van een exploitatieopzet voor de komende 20 jaar.

9820 RVR verbetering kwaliteit buitengebied

Met de provincie hebben wij een overeenkomst gesloten en middelen ontvangen in verband met de realisatie van ruimte-voorruimte-woningen in het buitengebied. Hier mogen wij kosten mee dekken voor de verdere ontwikkeling van het buitengebied. We hebben de verplichting dit binnen twee jaar te realiseren.

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan worden geheven

Momenteel zijn er geen voorzieningen aanwezig die vallen onder deze indeling.

Vaste schulden, looptijd > 1 jaar

De vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar zijn onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- obligatieleningen
- onderhandse leningen
- door derden belegde gelden
- waarborgsommen

Hiervan kan het volgende overzicht worden gegeven:

Vaste schulden, looptijd > 1 jaar	Saldo 1-1-2025	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2025
Obligatieleningen	0	0	0	0
Onderhandse leningen	1.111	0	135	976
Door derden belegde gelden	0	0	0	0
Waarborgsommen	260	21	5	276
Totaal	1.371	21	140	1.252

Voor een overzicht van de onderhandse leningen wordt verwezen naar het overzicht geldleningen, zoals opgenomen in staat E in het bijlagenboek. Dit betreffen een viertal geldleningen van de Nederlandse Waterschapsbank die integraal zijn door verstrekt aan de woningbouwvereniging De Kleine Meierij.

De waarborgsommen bestaan uit waarborgsommen, waarborgsommen met betrekking tot planschade, inschrijvingen voor bouw kavels en drempelbedragen voor de aanvragen op planschade.

Flottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn de volgende posten opgenomen:

Flottende passiva	2025	2024
Netto vlottende schulden, < 1 jaar	3.960	4.335
Overlopende passiva	14.627	12.014
Totaal	18.587	16.349

Netto vlottende schulden, < 1 jaar

De netto vlottende schulden, korter dan één jaar zijn onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen
- kasgeldleningen

- banksaldi
- overige schulden (onder andere crediteuren)

Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen

In 2025 waren er geen door de gemeente afgesloten kasgeldleningen, aangegaan bij openbare lichamen, aanwezig.

Kasgeldleningen

Ultimo 2025 waren er geen door de gemeente afgesloten kasgeldleningen aanwezig.

Banksaldi

Per ultimo hadden alle bankrekeningen een tegoed in rekening-courant.

Overige schulden

Van de overige schulden kan het volgende overzicht worden gegeven:

Overige schulden	2025	2024
Crediteuren	2.447	2.899
Crediteuren sociale zaken	67	75
Betalingen via WVG	1.399	1.272
Te betalen IKB	30	28
Salarissen 13 ^e run	17	47
Diverse kleine posten	0	14
Totaal	3.960	4.335

Overlopende passiva

De samenstelling van de post overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva	2025	2024
Vooruit ontvangen	30	6
Europese/Nederlandse voorschotbedragen	7.709	5.550
Overige vooruit ontvangen bedragen (vanuit particuliere complexen *)	953	1.197
Nog te betalen	5.935	5.261
Totaal	14.627	12.014

* Het BBV schrijft voor dat de vooruitontvangen bijdragen vanuit de particuliere grondexploitaties afzonderlijk benoemt in de tabel van de overlopende passiva op de balans. Dit zijn de particuliere grondexploitaties, waarvoor wij al een bijdrage hebben ontvangen, maar de kosten nog geheel of gedeeltelijk gemaakt moeten worden. Kortom, de bijdrage is "vooruitontvangen".

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Europese/NL voorschotbedragen	Saldo 31-12-2025
SPUK gala 2023	19

Europese/NL voorschotbedragen	Saldo 31-12-2025
SPUK gala 2024	71
SPUK Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen	529
SPUK WBI 7e tranche Dinthers erf	759
SPUK educatie ontheemde peuters	45
SPUK ventilatie scholen	327
RVO SPUK LAI	2.278
SPUK CDOKE	1.377
SPUK flex won.bouw	57
SPUK klimaatadaptie	99
SPUK RHA	98
SPUK Soortenman.plan	59
WEB-middelen	5
Bijdr project NIP minima	121
Gemeente Oss investeringsfonds	331
Sanering verkeerslawaaï	68
SPUK Energiearmoede(	196
SPUK WBI 4de tr	628
Subs mensgerichte maatreg	3
SPUK inburgering	529
SPUK verkeersmtr 2025	58
SPUK Onderw.route	28
SPUK onderwijsvertraging	3
SPUK altern verblijfpl	20

Waarborgen en garanties

Door de gemeente kunnen garanties worden gegeven met betrekking tot betaling van rente en aflossing van bepaalde geldleningen, aangegaan door woningbouwstichtingen, gesubsidieerde instellingen, gezondheidsinstellingen, verenigingen en stichtingen voor de financiering van hun investeringen.

Er worden nog slechts garanties gegeven afgegeven aan instellingen waarvoor het WFZ (waarborgfonds zorginstellingen) of het WSW (waarborgfonds sociale woningbouw) van toepassing is. Onder de verenigingen is slechts nog één lening opgenomen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen en natuurlijke personen en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening worden weergegeven:

Waarborgen en garanties	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin dienstjaar	Restant einde dienstjaar
Woningbouwverenigingen 100%	42.471	100%	31.664	30.967
Woningbouwverenigingen 50%	99.351	50%	86.495	85.287
Subtotaal woningbouwverenigingen	141.822	-	118.159	116.254
Verenigingen 100%	335	100%	290	268
Natuurlijke personen (particulieren)*	3.474	100%	192	191

Waarborgen en garanties	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin dienstjaar	Restant einde dienstjaar
Totaal	145.631	-	118.641	116.713

In 2025 zijn geen bedragen betaald in het kader van de verleende borgstellingen of waarborgen. In het bijlagendeel is een compleet overzicht opgenomen gespecificeerd per lening. Een splitsing in gewaarborgde leningen en garantstellingen kan niet worden gegeven. Er zijn in 2025 geen signalen ontvangen die wijzen op eventuele aanspraken in de toekomst.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente Bernheze is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende verplichtingen, die niet uit de balans blijken. De belangrijkste verplichtingen zijn de volgende:

Niet uit de balans blijkende verplichtingen (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	Totaal
Leasecontracten automatisering	84	84	36	24	228

Overige verplichtingen en rechten

Vanuit de “notitie faciliterend grondbeleid” zijn de rechten en plichten die voortvloeien vanuit de facilitaire grondexploitaties verwerkt in deze jaarrekening. Op basis van de huidige stand van zaken zijn de volgende cijfers te benoemen:

- Onder de overlopende passiva hebben we voor € 952.705 aan “overig vooruit ontvangen” opgenomen. Dit betreffen het grootste deel van de particuliere complexen waarvoor we al wel een vergoeding (exploitatiebijdrage) hebben ontvangen, maar de kosten nog geheel of gedeeltelijk moeten maken.
- Onder de overige vorderingen hebben we voor € 1.260.682 aan “overig nog te ontvangen” opgenomen. Dit betreft complexen waarbij een overeenkomst aanwezig is, de vergoeding nog niet is ontvangen en er al wel kosten zijn betaald.

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat gemeenten geen zekerheden over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage kunnen verkrijgen.

Wet WNT

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector is ingaande 2013 in werking getreden als opvolger van de Wet WOPT (openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Inkomens die hoger zijn dan de voor 2025 gestelde norm ad € 246.000,- moeten openbaar worden gemaakt en worden opgenomen in de financiële jaarverslaglegging. Bij de gemeente Bernheze wordt deze norm, inclusief de dotaties aan de voorzieningen, niet overschreden.

Met dienstbetrekking:

Bedragen x € 1	P.M.M.H. Hurkmans	L.C.A. Kilian-Theunisse
Gegevens 2024		
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12
Deeltijdfactor in fte	1,00	1,00
Dienstbetrekking	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.488	107.754
Beloningen betaalbaar op termijn	21.447	15.730
Subtotaal	148.935	123.484
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		
Totale bezoldiging	N.v.t.	N.v.t.
	148.935	123.484
Reden waarom de overschrijding al dan niet in toegestaan		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t. / N.v.t.	N.v.t. / N.v.t.
Gegevens 2023		
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	128.001	95.911
Beloningen betaalbaar op termijn	21.183	15.192
Subtotaal	149.184	111.103
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
Bezoldiging	149.184	111.103

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Analyse van de afwijkingen

Voor een analyse van de afwijkingen tussen de begroting ná wijziging en het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de programmaverantwoording. Deze analyse maakt deel uit van de jaarstukken.

Algemeen financieel beleid

Inleiding

De grondslag van deze verantwoording ligt opgesloten in het BBV, Besluit begroten en verantwoorden. Daarnaast is de verordening op de uitgangspunten voor het financiële beleid en het financieel beheer leidend voor het opstellen van de begroting en ook de uitvoering daarvan.

Algemene uitgangspunten

Het financiële beleid is gericht op een bedrijfseconomisch verantwoorde grondslag. Mede bepalend hierbij zijn de wettelijke bepalingen en de richtlijnen van de provincie Noord-Brabant in verband met haar toezichtstaak.

De algemene uitgangspunten bij het formulering van het financieel beleid zijn geweest:

- structurele uitgaven met structurele middelen dekken;
- tarieven kostendekkend;
- de begroting en meerjarenbegroting zijn structureel in evenwicht.

Overzicht baten en lasten 2025

Per programma

De volgende tabel toont baten en lasten over 2025 verdeeld naar de verschillende programma's.

Programma	Lasten			Baten		
	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Baten
1 leefbare kernen	23.699.718	31.406.306	27.871.595	12.068.596	18.558.931	17.554.667
2 gezonde zorgzame gemeente	42.132.679	50.197.804	48.712.014	7.245.895	14.684.348	13.755.762
3 klimaatbestendig, biodivers en circulaire	8.097.214	9.977.518	7.753.796	7.638.695	8.786.536	7.438.647
4 duurzame landbouw en economie	871.598	908.037	762.899	339.053	150.528	183.420
5 weerbare en veilige samenleving	3.852.822	3.934.331	3.897.086	3.632	25.759	28.235
6 dienstverlening en sterke organisatie	3.460.854	3.703.586	4.854.272	604.577	746.721	721.020

7 financiën	845.846	602.409	605.798	131.100	470.186	560.384
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	69.345.056	72.623.028	73.087.003
Overhead	11.739.893	11.575.669	11.734.275	79.019	131.917	150.607
Heffing vennootschapsbelasting	0	491.270	559.395	0	0	0
Bedrag onvoorzien	94.472	27.651	0	0	0	0
Totaal	94.795.096	112.824.581	106.751.130	97.455.623	116.177.954	113.479.745

	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk
Lasten	-94.795.096	-112.824.581	-106.751.130
Baten	97.455.623	116.177.954	113.479.745
Saldo exclusief reserve mutaties	2.660.527	3.353.373	6.728.615

Reserves per programma	Lasten			Baten		
	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Baten
1 leefbare kernen	1.225.190	3.225.811	3.064.773	448.480	4.168.314	3.284.491
2 gezonde zorgzame gemeente	0	4.625.954	4.931.219	216.486	3.374.816	2.923.512
3 klimaatbestendig, biodivers en circulaire	244.465	0	525.042	17.854	441.656	24.439
4 duurzame landbouw en economie	87.000	11.000	28.000	0	75.000	38.694
5 weerbare en veilige samenleving	0	0	0	0	0	0
6 dienstverlening en sterke organisatie	137.802	193.170	193.170	73.897	332.049	284.415
7 financiën	2.820.670	3.689.273	3.689.273	1.097.883	0	0
Totaal Reserves	4.515.127	11.745.208	12.431.477	1.854.600	8.391.835	6.555.550

Gerealiseerd resultaat	99.310.223	124.569.789	119.182.607	99.310.223	124.569.789	120.035.295
-------------------------------	-------------------	--------------------	--------------------	-------------------	--------------------	--------------------

	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk
Lasten	-99.310.223	-124.569.789	-119.182.607
Baten	99.310.223	124.569.789	120.035.295
Saldo inclusief reserve mutaties	0	0	852.689

Saldo van incidentele baten en lasten			5.695.450
Structureel resultaat (overschot + / tekort -)	0	0	6.548.139

De gemeente moet volgens de Gemeentewet een overzicht van 'structureel en reëel evenwicht' opnemen in de jaarrekening. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn hier nadere regels over vastgelegd. De raad en de financieel toezichthouder zijn daardoor in staat om vast te stellen of er sprake is van een structureel en reëel evenwicht. Van structureel evenwicht is sprake als de structurele (meerjarige) lasten worden gedekt door structurele baten.

Verwijzing naar toelichting

De toelichting met betrekking tot de financiële afwijkingen is terug te vinden achteraan elk programma in Deel I: Programmaverantwoording.

Per taakveld

In artikel 24 lid 3d van het Besluiten begroting en verantwoording is opgenomen dat de jaarstukken een bijlage moet bevatten met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Taakveld	Lasten 2025			Baten 2025			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Lasten	Baten	Saldo
0.1 bestuur	2.272.674	2.301.988	3.482.302	0	0	0	1.180.314	0	1.180.314
0.2 burgerzaken	1.188.180	1.401.598	1.371.970	604.577	746.721	721.020	-29.628	25.701	-3.927
0.3 beheer overige gebouwen en gronden	272.007	494.481	492.425	363.791	1.526.073	1.584.018	-2.056	-57.945	-60.001
0.4 overhead	11.739.893	11.575.669	11.734.275	79.019	131.917	150.607	158.606	-18.690	139.915
0.5 treasury	75.704	68.068	64.614	90.941	436.335	518.114	-3.454	-81.779	-85.233
0.61 ozb woningen	535.875	543.687	519.849	5.417.748	5.434.725	5.436.382	-23.838	-1.657	-25.495
0.62 ozb niet-woningen	0	0	0	3.493.798	3.445.541	3.429.444	0	16.097	16.097
0.63 parkeerbelasting	0	0	0	0	0	909	0	-909	-909
0.64 belastingen overig	0	0	0	38.300	40.805	42.991	0	-2.186	-2.186
0.7 algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	60.262.973	63.393.343	63.797.410	0	-404.067	-404.067
0.8 overige baten en lasten	328.739	18.305	17.968	0	0	300	-337	-300	-637
0.9 vennootschapsbelasting (vpb)	0	491.270	559.395	0	0	0	68.125	0	68.125
1.1 crisisbeheersing en brandweer	2.494.000	2.494.808	2.507.301	0	-17.873	-17.873	12.493	0	12.493
1.2 openbare orde en veiligheid	1.358.822	1.439.523	1.389.785	3.632	43.632	46.108	-49.738	-2.476	-52.214
2.1 verkeer en vervoer	5.029.578	5.631.115	5.386.560	237.322	378.591	669.859	-244.555	-291.268	-535.823
2.5 openbaar vervoer	6.668	6.668	6.668	0	0	0	0	0	0
3.1 economische ontwikkeling	507.935	658.709	510.207	6.797	11.978	3.775	-148.502	8.203	-140.300
3.2 fysieke bedrijfsinfrastructuur	218.221	100.515	117.571	305.221	111.515	145.571	17.056	-34.056	-17.000
3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	145.442	148.813	135.121	27.035	27.035	34.074	-13.692	-7.039	-20.730
3.4 economische promotie	643.025	836.031	824.978	281.313	450.889	520.941	-11.053	-70.052	-81.105
4.1 openbaar onderwijs	5.249	5.405	5.405	0	0	0	0	0	0
4.2 onderwijshuisvesting	1.203.531	1.695.094	1.714.669	52.536	61.672	65.507	19.575	-3.835	15.740
4.3 onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.714.414	1.411.022	1.465.478	401.539	502.994	500.907	54.456	2.087	56.543
5.1 sportbeleid en activering	423.967	510.288	330.247	186.024	193.986	126.388	-180.041	67.598	-112.444
5.2 sportaccommodaties	2.473.887	2.949.376	2.845.911	797.175	824.695	833.506	-103.465	-8.811	-112.276
5.3 cultuurpresentatie, cultuurproductie en	528.050	571.802	553.298	24.337	27.424	27.424	-18.504	0	-18.503
5.4 musea	25.540	27.528	29.496	6.763	6.763	6.764	1.968	-1	1.967
5.5 cultureel erfgoed	204.623	282.361	209.100	10.800	10.800	10.800	-73.261	0	-73.261
5.6 media	932.727	1.172.714	1.166.166	11.271	150.547	150.548	-6.548	-1	-6.549
5.7 openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.543.708	2.763.228	2.505.398	19.183	342.733	343.168	-257.830	-435	-258.265
6.1 samenkracht en burgerparticipatie	4.509.246	9.476.116	8.057.856	1.284.211	5.614.611	4.939.420	-1.418.260	675.191	-743.070
6.21 toegang en eerstelijnsvoorzieningen wmo	1.904.072	2.086.127	2.066.448	20.000	20.835	27.226	-19.679	-6.391	-26.070
6.22 toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd	1.867.182	1.897.985	2.073.919	73.577	226.809	241.964	175.934	-15.155	160.779
6.23 toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	244.536	248.383	198.284	0	0	0	-50.099	0	-50.099
6.3 inkomensregelingen	8.527.881	9.156.268	9.378.993	5.442.569	6.306.730	6.351.507	222.725	-44.777	177.948
6.4 begeleide participatie	4.709.420	5.115.126	5.113.058	0	0	55.969	-2.068	-55.969	-58.037
6.5 arbeidsparticipatie	552.495	895.226	685.088	2.000	5.360	11.620	-210.138	-6.260	-216.398
6.60 hulpm. en diensten (wmo)	1.066.803	821.659	776.678	9.544	5.437	1.611	-44.981	3.826	-41.156
6.711 huishoudelijke hulp (wmo)	2.883.500	2.807.909	2.710.741	46.035	75.000	85.960	-97.168	-10.960	-108.128
6.712 begeleiding (wmo)	2.280.609	2.752.641	2.732.302	0	23.620	0	-20.339	23.620	3.281
6.713 dagbesteding (wmo)	598.455	556.923	591.630	0	0	0	34.707	0	34.707
6.714 overige maatwerkarrangementen (wmo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.751 jeugdhulp ambulant lokaal	17.281	217.011	284.499	0	0	0	67.488	0	67.488
6.752 jeugdhulp ambulant regionaal	4.694.663	5.660.824	5.287.582	0	0	0	-373.242	0	-373.242
6.753 jeugdhulp ambulant landelijk	640.531	302.367	306.772	0	0	0	4.405	0	4.405
6.761 jeugdhulp met verblijf lokaal	227.773	702.948	711.475	0	0	0	8.527	0	8.527
6.762 jeugdhulp met verblijf regionaal	1.329.016	1.685.478	2.104.754	0	0	0	419.276	0	419.276
6.763 jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	35.823	0	0	0	35.823	0	35.823
6.791 pgb wmo	198.023	240.143	251.120	0	0	0	10.977	0	10.977
6.792 pgb jeugd	636.680	298.574	262.575	0	0	0	-35.999	0	-35.999
6.811 beschermd wonen (wmo)	0	429.762	58.930	0	1.808.571	1.501.375	-370.832	307.196	-63.636
6.812 maatschappelijke- en vrouwenopvang (wmo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

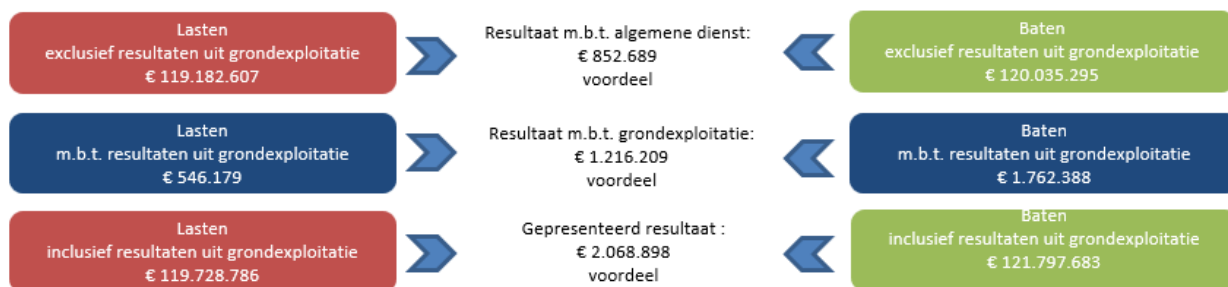

Taakveld	Lasten 2025			Baten 2025			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Lasten	Baten	Saldo
6.82a jeugdbescherming	325.960	445.154	438.450	0	0	0	-6.704	0	-6.704
6.82b jeugdreclassering	44.785	73.514	66.135	0	0	0	-7.379	0	-7.379
6.91 coördinatie en beleid wmo	149.956	152.417	131.962	0	0	0	-20.455	0	-20.455
6.92 coördinatie en beleid jeugd	94.115	95.660	89.647	0	0	0	-6.013	0	-6.013
7.1 volksgezondheid	1.773.342	1.934.424	1.810.517	102.904	106.454	132.416	-123.907	-25.962	-149.869
7.2 riolering	2.194.961	2.148.779	1.994.797	2.906.132	2.887.775	2.920.578	-153.982	-32.803	-186.785
7.3 afval	3.265.631	3.403.050	3.296.016	4.111.048	3.929.000	3.955.253	-107.034	-26.253	-133.288
7.4 milieubeheer	2.636.622	4.425.689	2.462.983	621.515	1.969.761	562.815	-1.962.706	1.406.946	-555.760
7.5 begraafplaatsen en crematoria	35.350	91.160	99.616	42.370	75.000	79.108	8.456	-4.108	4.349
8.1 ruimte en leefomgeving	2.798.002	3.562.245	3.497.727	1.543.411	1.496.962	1.879.523	-64.518	-382.561	-447.079
8.2 grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	6.083.101	9.831.387	7.674.161	7.276.561	11.704.537	8.930.123	-2.157.226	2.774.414	617.188
8.3 wonen en bouwen	1.632.646	1.709.566	1.554.436	1.251.651	1.638.651	2.654.615	-155.131	-1.015.964	-1.171.094
0.10 Reserves programma 1	1.225.190	3.225.811	3.064.773	448.480	4.168.314	3.284.491	-161.038	883.823	722.786
0.10 Reserves programma 2	0	4.625.954	4.931.219	216.486	3.374.816	2.923.512	305.265	451.304	756.569
0.10 Reserves programma 3	244.465	0	525.042	17.854	441.656	24.439	525.042	417.217	942.259
0.10 Reserves programma 4	87.000	11.000	28.000	0	75.000	38.694	17.000	36.306	53.306
0.10 Reserves programma 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10 Reserves programma 6	137.802	193.170	193.170	73.897	332.049	284.415	0	47.634	47.634
0.10 Reserves programma 7	2.820.670	3.689.273	3.689.273	1.097.883	0	0	0	0	0
Totaal	99.310.223	124.569.789	119.182.607	99.310.223	124.569.789	120.035.295	-5.387.182	4.534.494	-852.688

Onderbouwing jaarrekening resultaat 2025

Resultaat uit reguliere exploitatie (positief)	:	€ 852.688,50
+ Resultaat uit saldo winst- en verliesnemingen bouwgrondexploitatie (woningbouw & bedrijventerreinen) (positief)	:	€ 1.216.209,77

Totaal : **€ 2.068.898,27**

Analyse rekeningsaldo

Deze analyse betreft afwijkingen in de jaarrekening van € 100.000,- of meer.

Verklaring van het resultaat over 2025		Incidenteel	Structureel
	Saldo begroting 2025 na wijziging	0	0
	Afwijkingen in de jaarrekening (nog niet gerapporteerd aan de gemeenteraad)		

Verklaring van het resultaat over 2025		Incidenteel	Structureel
01.	Hogere dotatie voorziening pensioenen wethouders	1.059.088	
02.	Afschrijvingen staat van vaste activa	-1.463.961	
	Dekking uit diverse reserves	1.499.029	
03.	Decembercirculaire gemeentefonds 2025	-404.067	
04.	Vergoeding i.h.k.v. de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) zwerfafval	-103.144	
05.	Provinciale bijdrage in kosten mensgerichte maatregelen en kosten verkenning snelfietsroute Oss-West – Heeswijk-Dinther	-73.220	
06.	Decentralisatie-uitkering beëindigingsregelingen veehouderijen	-62.349	
07.	Bijdrage in dienstverleningsovereenkomst en bijdrage in beheer natuurgebied Maashorst	-70.745	
08.	Hogere opbrengsten toeristenbelasting	-79.372	
09.	Sportzaal Bernrode – lagere energielasten	-108.669	
10.	Lagere kosten openbaar groen	-150.851	
11.	Brede SPUK GALA, Sportakkoord II en Brede regeling Combinatiefuncties	-543.631	
	Dotatie aan reserve Transitie	543.631	
12.	Opvang ontheemden Oekraïne	238.366	
	Reserve opvang vluchtelingen	-238.366	
13.	Kosten jeugdzorg	80.258	
	Lagere onttrekking reserve Transitie	320.634	
14.	Hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	145.726	
15.	Hogere bijdrage dienstverleningsovereenkomst sociale zaken	116.423	
	Lagere kosten inkomensregelingen sociale zaken	-95.200	
16.	Lagere kosten Wet maatschappelijke ondersteuning (hulpmiddelen, begeleiding, dagbesteding, Huishoudelijke hulp)	-145.187	
17.	Beschermd wonen	-94.021	
	Uit reserve Transitie	59.757	
18.	Riolering – lagere exploitatiekosten	-186.785	
	Toevoeging aan egalisatiereserve riool	438.651	
19.	Lagere kosten Afval	-133.288	
	Hogere dotatie reserve afval	173.143	
20.	Lagere kosten milieutaak	-112.574	
21.	Lokaal klimaatbeleid	-104.276	
	Ten laste van reserve	30.000	
22.	Hogere opbrengsten leges omgevingsvergunning, intaketafel, bouwactiviteiten ruimtelijk deel, etc.	-453.861	
23.	Lagere kosten Handhaving	-183.627	
24.	Salariskosten / inhuur extern personeel	-490.089	
	Aanvulling voorziening spaarverlof	527.055	
25.	Specifieke uitkering Stimulering van de bouw van betaalbare woningen (Tijdelijke regeling realisatiestimulans)	-427.000	
26.	Overige kleine afwijkingen < 100.000	-360.167	
	Voordelig exploitatiesaldo jaarrekening exclusief bouwgrondexploitatie	-852.689	
	Voordeling saldo resultaat bouwgrondexploitatie	-1.216.210	
	Voordelig jaarrekeningresultaat 2025	-2.068.898	

(- = positief saldo/ + = negatief saldo)

Nog niet gerapporteerd aan de raad

01. Hogere dotatie voorziening pensioenen wethouders

Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en worden de Appa-pensioenen overgedragen aan het ABP. Voor een inschatting van de overdrachtswaarde per 1-1-2028 hebben we deelgenomen aan een landelijk onderzoek. Na bekend worden van de uitkomsten van dit onderzoek heeft de commissie BBV de stellige uitspraak gedaan dat gemeenten bij de jaarrekening 2025 de hoogte van de voorziening ultimo 2025 gelijk moeten stellen aan de prognose op basis van het uitgevoerde onderzoek. Daarnaast moeten gemeenten, voor de bepaling van de omvang van de voorziening, rekening houden met de gewijzigde verplichtingen over 2025. Dit betekent voor Bernheze dat een forse bijstorting in de voorziening heeft moeten plaatsvinden. Deze hogere storting is voornamelijk het gevolg van de actuele dekkingsgraad, lopende pensioenuitkeringen waarvoor geen dekking was in de voorziening en opbouw pensioenaanspraken gedurende 2025.

De mogelijkheid bestaat dat tussen 1-1-2026 en 1-1-2028 een vrijval plaatsvindt als gevolg van een rentestijging of een bijstorting moet plaats vinden als gevolg van een renteverlaging.

02. Afschrijvingen staat van vaste activa

Een aantal investeringen zijn nog niet of niet volledig tot uitvoering gekomen. Dit betreffen voornamelijk investeringen die in één keer worden afgeschreven en die gedekt worden uit diverse reserves. Deze hebben derhalve geen invloed op het saldo van de jaarrekening. Dit betreffen o.m. realisatie ecologische verbindingzones (€ 253.965,-), implementatiekosten omgevingswet (€ 134.215,-), decentralisatie-uitkering klimaatmiddelen (€ 300.464,-), aanpassing Kerkplein Dinther (€ 150.000,-), overdekken patio CC Nesterlé (€ 397.761,-), uitvoeringsprogramma erfgoedvisie (€ 43.419,-), realisatie regionaal motorcrosscircuit (€ 61.134,-) en de Verkenning randwegen/fietspad Waardeseestraat (€ 52.930,-).

De kosten voor de gebiedsvisie Abdij van Berne laat daarentegen een overschrijding zien van € 59.095,-.

03. Uitkomsten decembercirculaire gemeentefonds 2025

Op 16 december 2025 ontvingen we de decembercirculaire 2025. Over de uitkomsten van deze circulaire informeerden wij de gemeenteraad via een notitie ter informatie op 22 januari 2026. Deze circulaire liet een positief saldo zien van € 451.000,-, voornamelijk als gevolg van de actualisering van het aantal huishoudens met een laag inkomen. Daarnaast ontvingen we nog een afrekening over 2023. Per saldo zijn de inkomsten € 404.000,- hoger dan geraamd.

04. Vergoeding i.h.k.v. de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) zwerfafval

We hebben een vergoeding ontvangen in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) zwerfafval. Het betreft een vergoeding voor de kosten van het opruimen van zwerfafval van bepaalde kunststofproducten voor eenmalig gebruik en het treffen

van bewustmakingsmaatregelen in de kalenderjaren 2023 en 2024. Deze vergoeding hadden we niet opgenomen in de begroting.

05. Provinciale bijdrage in kosten mensgerichte maatregelen en kosten verkenning snelfietsroute Oss-West – Heeswijk-Dinther

In 2025 hebben we nog afrekeningen ontvangen van de Provincie voor een bijdrage in de kosten van mensgerichte maatregelen. Hiermee hadden we in de begroting geen rekening gehouden.

06. Decentralisatie-uitkering beëindigingsregelingen veehouderijen

In de meicirculaire 2025 hebben we € 62.349 ontvangen met betrekking tot beëindigingsregeling veehouderijen. Dit budget hebben we in 2025 niet besteed en willen we reserveren voor toekomstige uitgaven voor de reconstructie van de agrarische sector.

07. Bijdrage in dienstverleningsovereenkomst en bijdrage in beheer natuurgebied Maashorst

Als gevolg van de gefaseerde uitvoering van het uitvoeringsprogramma Recreatievisie zijn de uitgaven verspreid over meerdere jaren. Ultimo is nog een restant van € 15.000,- beschikbaar. Daarnaast is een structureel budget beschikbaar voor de bijdrage aan de dienstverleningsovereenkomst en een bijdrage in het beheer van de Maashorst. Door gemeente Maashorst is € 38.992,- minder doorberekend dan begroot. De afrekening hebben we pas in december ontvangen. Daarnaast hebben we een bedrag van € 37.397,- gereserveerd vanuit de verlaging van de subsidie van Natuurcentrum de Maashorst om een incidentele bijdrage te kunnen doen bij exploitatietekorten van het natuurcentrum. De kosten voor ontwikkeling van de gebiedsvisie Abdij van Berne is € 59.095 hoger uitgevallen dan geraamd.

08. Hogere opbrengsten toeristenbelasting

De hogere opbrengsten van € 79.372,- aan toeristenbelasting betreffen nagekomen opbrengsten uit 2024. Ultimo 2024 hielden we rekening met een opbrengst van € 256.300,-. We ontvingen echter 335.298,-. Daarnaast heeft er nog een beperkte afrekening over 2023 plaatsgevonden.

09. Sportzaal Bernrode – lagere energielasten

De kosten voor sportzaal Bernrode laten een onderschrijding zien als gevolg van lagere energielasten dan geraamd. De lagere energielasten zijn o.m. het gevolg van daling van de tarieven. Daarnaast vindt een doorberekening plaats van de energielasten naar medegebruikers van het gebouw Bernrode.

10. Lagere kosten openbaar groen

Een deel van de uitvoering van de groenrenovaties wordt doorgeschoven naar 2026. De uitvoering van de bewustwordingscampagne groen en klimaat - startup wordt ook doorgeschoven naar 2026. Daarnaast zijn we later begonnen met maaien, mede als gevolg van vertraging in contractverlenging / aanbesteding. De tarieven van 2025 zijn echter wel hoger dan begroot.

11. Brede SPUK GALA, Sportakkoord II en Brede regeling Combinatiefuncties

Vanaf 2023 ontvangen we middelen via de Brede specifieke uitkering GALA/IZA. We hebben hier bestaande activiteiten uit bekostigd waarvoor budget beschikbaar was binnen de begroting. Dit leidt tot een voordeel. Met vaststelling van de tweede tussentijdse rapportage besloot de gemeenteraad het overschot op de specifieke uitkering toe te voegen aan de reserve Transitie zodat de middelen beschikbaar blijven voor het sociaal domein.

12. Opvang ontheemden Oekraïne

Gemeenten ontvangen een vergoeding voor de kosten voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De vergoeding valt € 238.366,- lager uit dan ingeschat bij de 2de tussentijdse rapportage. Het overschot op de rijksbijdrage 2025 van € 424.802,- voegen we toe aan de reserve vluchtelingen.

13. Kosten jeugdzorg

De jeugdzorg is een opneemde regeling waardoor de kosten moeilijk in te schatten zijn. We hebben in de 2de tussentijdse rapportage de geraamde kosten bijgesteld op basis van extrapolatie van de kosten over het eerste halfjaar 2025. De werkelijke kosten zijn ongeveer € 80.258,- hoger dan verwacht.

De kosten voor ambulante jeugdhulp hebben we in de 2de tussentijdse rapportage naar boven bijgesteld met € 1.009.585 bijgesteld. De uiteindelijke kosten zijn echter € 320.634,- lager waardoor de onttrekking uit de reserve transitie ook lager is.

14. Hulp gedupeerden toeslagenproblematiek

De kosten die voortvloeien uit de hulp aan gedupeerden van de toeslagenproblematiek worden gedeeltelijk vergoed via normbedragen van het aantal uitgewerkte plannen van aanpak en gedeeltelijk op basis van werkelijke kosten. Voor 2025 heeft dit tot gevolg dat de werkelijke kosten hoger zijn dan de vergoeding.

15. Bijdrage dienstverleningsovereenkomst sociale zaken en kosten inkomensregelingen sociale zaken

Met ingang van 2025 zijn nieuwe afspraken gemaakt over de kostprijsberekening van de uitvoeringskosten voor sociale zaken. Dit leidde tot een hogere bijdrage, die we verwerkt hebben in de tweede tussentijdse rapportage. De bijdrage is gebaseerd op een pxq-systematiek (aantallen x normtijden). De bijstelling in de tussentijdse rapportage was gebaseerd op de aantallen 2024. De aantallen voor 2025 zijn hoger waardoor de definitieve bijdrage € 116.423,- hoger is dan geraamd. De kosten voortvloeiende uit de inkomensregelingen zijn opneemde regelingen. Deze stellen we gedurende het boekjaar voortdurend bij door middel van de tussentijdse rapportages. De kosten zijn afhankelijk van de in- en uitstroom van cliënten. De werkelijke kosten zijn € 95.200 lager dan ingeschat.

16. Wet maatschappelijke ondersteuning (hulpmiddelen, begeleiding, dagbesteding, Huishoudelijke hulp)

De kosten voor zorg in natura en persoonsgebonden budget voor hulpmiddelen, begeleiding,

dagbesteding en huishoudelijke hulp zijn openeinde regelingen. Deze kosten stellen we gedurende het boekjaar voortdurend bij door middel van de tussentijdse rapportages. De werkelijke kosten zijn € 145.187,- lager dan ingeschat.

17. Beschermd wonen

We hielden rekening met de externe uitvoering van een normtijdenonderzoek voor team Wegwijzer. Dit onderzoek hebben we intern uitgevoerd.

Daarnaast ontvingen we een bijdrage van gemeente Oss voor de uitvoering van Eerst een Thuis van € 23.620,-. Hierop hebben we uitgaven gedaan.

18. Riolering

Het saldo op riolering is het gevolg van efficiencyverschillen of aanbestedingsresultaten. Deze voegen we toe aan de egalisatiereserve riool. De exploitatiekosten zijn lager € 186.785,- lager dan geraamd.

19. Afval

De kosten voor afval zijn € 133.288 lager dan geraamd. Dit heeft meerdere oorzaken: meer inkomsten als gevolg van meer ledigingen restafval, lagere kosten ophalen snoeihout buitengebied als gevolg van lager aanbod snoeihout, doorschuiving naar 2026 van de strategische uitwerking van de toekomst van de milieustraatfunctie en voorbereidingskosten inzameling hoogbouwlocaties (projectbegeleiding aanbesteding).

20. Milieutaak

De besluitvorming over het wettelijk kader geurverordening heeft vertraging opgelopen, daarmee heeft de uitvoering ook vertraging opgelopen en wordt gestart in 2026. Hierdoor zijn de kosten circa € 62.607,- lager dan voorzien. Ook laat de bijdrage aan de Omgevingsdienst Brabant Noord voor 2025 laat een voordeel zien van € 49.967,- als gevolg van de afrekening 2025 voor overige verzoektaken.

21. Lokaal klimaatbeleid

Het opstellen van de visie en uitvoeringsagenda circulaire economie à € 20.000,- en Duurzaamheid - Integrale monitoringsmethodiek à € 20.000,- zijn incidentele kosten waarvan de uitvoering is doorgeschoven naar 2026. De bewustwordingscampagne inwoners verbetering luchtkwaliteit à € 30.000 zijn incidentele kosten die in 2026 uitgevoerd worden. Op het structurele beschikbare budget routekaart energieneutrale organisatie zijn in 2025 maar beperkte uitgaven gedaan.

22. Hogere opbrengsten Leges omgevingsvergunning, intaketafel, bouwactiviteiten ruimtelijk deel, etc.

Door een aantal grotere projecten (oktober-november) waarmee we in de tweede tussentijdse rapportage nog geen rekening hadden gehouden, zijn de opbrengsten uit leges bouwtechnisch en ruimtelijk met ruim € 362.885,- toegenomen. We zien een toename in het aantal intaketafels en

omgevingstafels die leiden tot € 51.708,- hogere legesopbrengsten. Daarnaast zijn er nog extra inkomsten van € 39.268,- op andere legesonderdelen.

23. Lagere kosten Handhaving

De onderschrijding is met name ontstaan door het opleggen van dwangsommen wat tot € 115.549,- aan extra opbrengsten zorgt. Daarvoor hebben we minder kosten gemaakt voor ingeleend personeel en advieskosten (€ 68.078,-) omdat dat we binnen de beschikbare formatie hebben uitgevoerd.

24. Salariskosten, inhuur personeel en voorziening spaarverlof

De personele kosten zijn € 490.089,- lager dan geraamd. De niet ingevulde vacatures hebben we voor het grootste gedeelte ingezet voor externe inhuur. De onderuitputting is voornamelijk het gevolg van het niet invullen van vacatures voortkomende uit het project van A naar I. In 2025 zijn we voornamelijk bezig geweest met planvorming en het maken van beleid rondom privacy, security, procesmatig werken. In afwachting hiervan zijn de vacatures niet ingevuld in 2025. Daarnaast heeft een bijstorting moeten plaatsvinden in de voorziening Spaarverlof van € 527.055,-. Deze voorziening is de gemeente verplicht te treffen omdat er sprake is van aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang.

25. Specifieke uitkering Stimulering van de bouw van betaalbare woningen (Tijdelijke regeling realisatiestimulans)

Het doel van het kabinet is dat 100.000 nieuwe woningen per jaar worden gerealiseerd, waarvan twee derde betaalbaar. Om gemeenten beter in staat te stellen deze opgave te verwezenlijken is de Realisatiestimulans geïntroduceerd. De Realisatiestimulans is een nieuwe specifieke uitkering. Op 23 maart 2026 heeft de Commissie Besluit begroting en verantwoording de stellige uitspraak gedaan dat de geraamde opbrengst van € 427.000,- in de jaarrekening 2025 verantwoord moet worden. Door het late moment van deze uitspraak van de commissie was het niet meer mogelijk deze opbrengst eerder te rapporteren.

Resultaat bouwgrondexploitatie

Op basis van de POC-systematiek nemen we tussentijds winst van de lopende bouwgrondprojecten. Dit is naar rato van de gerealiseerde bouwplannen en de verkochte kavels. Het resultaat is € 1.216.210,- voordelig.

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen (in €)

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verkregen algemene dekkingsmiddelen. Het betreft met name de opbrengsten uit de heffing van OZB en de uitkeringen, die ontvangen zijn vanuit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als rioolrecht of de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel.

Algemene dekkingsmiddelen (in €)		Raming na wijzigingen	Realisatie
1.	<u>Lokale heffingen:</u>		
	- ozb	8.843.869	8.826.191
	- toeristenbelasting incl. afrekeningen voorgaande dienstjaren	342.465	418.471
2.	Algemene uitkering incl. afrekening voorgaande dienstjaren	63.393.343	63.797.410
3.	Dividend BNG	44.932	44.932
	Totaal	72.624.609	73.087.004

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

De lokale heffingen worden toegelicht in de paragraaf “lokale heffingen”. Daar wordt ingegaan op de gerealiseerde opbrengst, de beleidsuitgangspunten, belastingvoorstellen en het kwijtscheldingsbeleid.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Dit betreft de inkomsten die via de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanuit het Rijk worden ontvangen. De inkomsten zijn gebaseerd op de decembercirculaire 2025. We stelden de raming gedurende het jaar bij op basis van de diverse circulaires die we ontvingen gedurende het verslagjaar. Het positieve verschil is voornamelijk het gevolg van de uitkomsten van de decembercirculaire 2025. Deze circulaire kwam te laat om de uitkomsten nog te verwerken in de tweede tussentijdse rapportage 2025. De decembercirculaire had nog een positieve bijstelling tot gevolg. De voornaamste bijstellingen betreft de bijstelling van de aantallen van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen (€ 300.000). Ook ontvingen we gelden voor de uitvoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting (€ 95.231) en een vergoeding voor de meerkosten Oekraïne sociaal domein (€ 72.574). Daarnaast vonden er nog een aantal kleinere mutaties plaats in deze circulaire. We informeerden de gemeenteraad over de uitkomsten van deze circulaire door middel van een notitie ter informatie.

Dividenden

Het gerealiseerde dividend betreft het dividend 2024. Op basis van de voorschriften mag dividend pas verantwoord worden in het jaar waarin ook het bestuursbesluit tot dividenduitkering is genomen.

Overhead

Om meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead schrijft het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in artikel 8 lid 1c voor om een apart overzicht op te nemen van de overhead. Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Te denken valt aan kosten met betrekking tot personeel & Organisatie (P&O), financiën, huisvesting en bestuursondersteuning. Deze kosten mogen niet meer worden toegerekend aan de directe taakvelden/programma's. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead in het programma Bestuur en ondersteuning. Onderstaand wordt inzicht gegeven in het totaal van de overhead alsmede de verrekening binnen de begroting.

De kosten van de overhead kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Raming na wijziging	Realisatie	Saldo
Personele kosten	7.729.639	7.719.633	10.006
Algemene administratiekosten	246.292	241.941	4.351
Informatievoorziening en automatisering	2.512.339	2.507.893	4.446
Huisvesting	824.351	938.657	-114.306
Overige	891.389	678.416	212.973
Subtotaal	12.204.010	12.086.540	117.470
Toerekening overheadskosten aan grondexploitatie	-760.258	-502.883	-257.375
Totale kosten overhead	11.443.752	11.583.657	-139.905

Personele kosten

Dit betreft de loonkosten van personeel voor zover deze niet actief zijn in het primaire proces en daarmee kunnen worden gedefinieerd als overhead. Onder overhead wordt de formatie verantwoord die wordt ingezet voor onder andere financiën, communicatie, juridische zaken, HRM, Informatievoorziening, strategie, bodenteam, klantcontactcentrum en bestuurssecretariaat. Overeenkomstig de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording zijn hierbij ook de volledige loonkosten van directie en management opgenomen. Daarnaast worden onder de personele overheadkosten de kosten verantwoord voor het personeelsbeheer. Hierbij valt te denken aan opleidingskosten, reis- en verblijfskosten, werving en selectie, loopbaan- en mobiliteitsadviezen, arbobeleid en het voeren van de salarisadministratie.

Algemene administratiekosten

Onder Algemene administratiekosten zijn de kosten opgenomen voor kantoormaterialen, telefoonkosten, portokosten en abonnementen.

Informatievoorziening en automatisering

Onder I&A zijn de kosten opgenomen voor onder andere aanschaf, onderhoud en licenties van hard- en software en systeem- en netwerkbeheer. Daarnaast zijn hieronder de kosten voortvloeiende uit het tweede spoor, versterking van de I-functies, opgenomen.

Huisvesting

Onder huisvesting zijn de kosten opgenomen voor ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen organisatie. De kosten bevatten onder andere energiekosten, (groot) onderhoud van het gebouw en technische installaties, kantoormeubilair, verzekering, schoonmaak en kapitaallasten (rente en afschrijving).

Overige

Onder overige zijn onder andere de externe kosten opgenomen gerelateerd aan juridische zaken waaronder juridische advieskosten, bezwarencommissie, de kosten voor communicatie en representatie, kwaliteitszorg en klachtenregeling en archief.

Toerekening overheadkosten aan grondexploitaties

Volgens het Besluit begroting en verantwoording mag uitsluitend een doorberekening van de overheadkosten plaatsvinden aan de grondexploitaties door dit als negatieve last in de overhead mee te nemen. Het saldo dat gepresenteerd wordt onder de overhead is daarom een netto bedrag. De toerekening heeft plaatsgevonden op basis van het aantal uren dat toegerekend is aan de grondexploitaties.

Dekking van de overhead

In de jaarrekening is alleen overhead toegerekend aan de grondexploitaties. De overhead is verder vanuit de algemene dekkingsmiddelen gedekt. Uitzondering hierop zijn de activiteiten waarvoor we kostendekkende tarieven doorberekenen zoals afval, riolering en begraafplaatsen. Aangezien in de programma's alleen de kosten worden opgenomen van het primaire proces is het niet mogelijk om de tarieven die berekend worden hieruit te halen. De overhead wordt aan deze activiteiten extracomptabel toegerekend. In de paragraaf lokale heffingen lichten we daarom toe welk aandeel van de overhead wordt toegerekend aan deze activiteiten.

Toelichting begroot na wijziging versus realisatie 2025

De voornaamste verschillen zijn:

Personeel

De personele kosten laten een beperkte afwijking zien. De kosten voor leer- en ontwikkelingsfaciliteiten laten een overschrijding zien van afgerond € 56.000,-. Deze overschrijding wordt gedekt uit de egaliseringsreserve opleidingen.

Daarnaast moeten we een eindheffing Werkkostenregeling betalen van € 85.000,- waarmee we begrotingstechnisch geen rekening hielden. De salariskosten overhead minus kosten externe inhuur laat een overschot zien van € 627.000,-. Daar tegenover staat een hogere dotatie aan de voorziening spaarverlof van € 527.000,-.

Algemene administratiekosten

De beperkte onderschrijding van € 4.351,- is voornamelijk het gevolg van lagere kosten druk- en bindwerken en kantoormaterialen.

Informatievoorziening en automatisering

De beperkte onderschrijding van € 4.446 op de posten informatie en automatisering en ICT en eigen beheer is het gevolg van vele kleinere afwijkingen.

Huisvesting

De overschrijding van € 114.306 is vnl. het gevolg van hogere energiekosten en de huur van een koelinstallatie voor het pand de Misse 4 en 6..

Overige

De onderschrijding is voornamelijk het gevolg van lagere kosten van het programma dienstverlening en de Wet open overheid.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

De Wet op de vennootschapsbelasting (Vpb) betekent dat overheden belast kunnen worden voor economische activiteiten die ook door private ondernemingen (kunnen) worden uitgevoerd. Het doel is om een gelijk speelveld te creëren tussen partijen (overheden en private ondernemingen). Hierdoor vallen activiteiten waarvoor gemeenten als ondernemer optreden onder de Vpb.

De belaste activiteiten voor onze gemeente betreffen de bouwgrondexploitaties en gedeeltelijk de verkoopopbrengsten van het afval. Deze belasting wordt na afloop van het kalenderjaar bepaald aan de hand van de gerealiseerde fiscale winst en dan geheel verantwoord binnen de algemene dienst. Het BBV geeft hiervoor aanwijzingen.

In de tussentijdse rapportage informeerden wij uw raad over de voorlopige aanslag 2025. Inmiddels is het bedrag van de definitieve aanslag 2024 bekend en is een inschatting gemaakt van de winst over 2025 en de te betalen aanvullende vennootschapsbelasting 2025.

Onvoorzien

In de begroting is in de exploitatie een jaarlijkse post Onvoorzien opgenomen. Dit betreft een structurele post van € 94.472,-. Dit is een wettelijk verplichte uitgavenpost op basis van artikel 8, lid 6 van het Besluit begroting en verantwoording. De post onvoorzien kan ingezet worden voor alle programma's. Het college kan zonder voorafgaande toestemming van de raad beschikken over de post onvoorzien zoals die is opgenomen in de programmabegroting van het lopende jaar onder de volgende voorwaarden:

- a. de beschikking over de post onvoorzien mag uitsluitend betrekking hebben op uitgaven die onvoorzienbaar, onuitstelbaar of onvermijdbaar (de zogenaamde 3 O's) zijn;
- b. mutaties van eenmalige of structurele lasten of baten, niet zijnde mutaties voortvloeiende uit investeringskredieten, tot en met € 25.000,-;
- c. mutaties van geautoriseerde investeringskredieten tot 10% van het investeringsbedrag of tot een bedrag van € 100.000,-;
- d. voordelen welke niet zijn geraamd worden toegevoegd aan de post onvoorzien;
- e. het college doet zonder voorafgaande toestemming van de raad ten laste van de post onvoorzien geen uitgaven waarvan bekend is of verondersteld mag worden dat daaromtrent belangrijke politieke gevoeligheid bestaat.
- f. indien aanwending van de post onvoorzien structurele financiële consequenties tot gevolg heeft worden deze consequenties in de eerst volgende perspectiefnota en/of begroting opgenomen als een onomkeerbaar besluit.

Het college heeft in de Tussentijdse rapportages hierover (deels) verantwoording afgelegd aan de raad. In het begrotingsjaar 2025 zijn de volgende mutaties ten laste en/of ten gunste van de post onvoorzien gedaan.

Mutaties post onvoorziene uitgaven 2025

Algemene onvoorziene uitgaven

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 000	07-11-2024	Startsaldo conform primitieve begroting 2025	94.472
C 105	26-11.-2024	Tracéverkenning Oostelijke randweg Heeswijk-Dinther	-24.870
C136	05-08-2025	Kwartiermaker Facilitair Management en Vastgoed	-23.566
C 137	26-08-2025	Opstartkosten voorbereiding oostelijke randweg Heeswijk-Dinther	-7.000
C 145	09-12-2025	SCC de Stuik – bijdrage in kosten gevelonderhoud	-11.385
		Saldo per 31 december 2025	66.821

Kapitaallasten voorgenomen investeringen 2025

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 000	07-11-2025	Saldo primitieve begroting 2025	179.750
C 113	18-02-2025	Duurzame energieagenda 2025	-40.000
C 118	11-03-2025	Aanschaf robotmaaiers	-24.750
C 121	08-04-2025	Uitvoeringsprogramma erfgoedvisie 2025	-50.000
C 124	15-04-2025	Uitvoeren verkeersanalyse Heesch	-53.000
		Totaalstand per 31 december 2025	12.000

Kapitaallasten investeringen uit vorige dienstjaren

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 000	07-11-2025	Saldo primitieve begroting 2025	29.251
C 103	17-09-2024	Vervanging AV-voorzieningen	-17.500
R 009	03-07-2025	Aframing afschrijvingen in 1 ^{ste} tussentijdse rapportage 2025	-11.751
		Totaalstand per 31 december 2025	0

Onvoorziene uitgaven projectsubsidies

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 000	07-11-2025	Saldo primitieve begroting 2025	25.266
R 009	03-07-2025	Stg. Maasmeanders, bijdrage fiets-en wandelbeurs 2025	-500
R 009	03-07-2025	Paardensportver Bernheze, subsidie hekwerk	-3.500
R 009	03-07-2025	Carnaval HDL Carnavalbal Plus	-1.500
R 009	03-07-2025	Organisatie Slimste Mens Nistelrode, organisatie 4 bijeenkomsten	-300
R 009	03-07-2025	KBO Heesch, project 'Praat vandaag mee over morgen'	-1.500

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 009	03-07-2025	V Driel, 10 Bernhezer portretten	-3.098
R 015	18-12-2025	Stg Oranje Comite Nistelrode – bijdrage in oprichtingskosten	-575
R 015	18-12-2025	SAM college, subsidie promotiemateriaal	-2.850
R 015	18-12-2025	Badmintonclub Argus, Interactieve lezing voor meerdere verenigingen	-255
R 015	18-12-2025	vd Ven, uitbrengen van een Fantasieboek	-1.228
R 015	18-12-2025	Museumboerderij, bijdrage in kosten schuurtje bijgebouw	-950
R 015	18-12-2025	Heemkundekring Nistelvorst, historisch boek cafés en kroegen	-1.000
		Totaalstand per 31 december 2025	8.010

Overzicht incidentele baten en lasten 2025

In de volgende tabellen geven we een overzicht van de incidentele baten en lasten. Incidenteel houdt in dat het gaat om baten en lasten die een tijdelijk karakter hebben. Dit overzicht geeft niet alleen inzicht in de incidentele baten en lasten, maar is ook een hulpmiddel bij het beoordelen van het structurele jaarrekeningsaldo.

Incidentele baten en lasten kleiner dan € 50.000,- worden als ‘overige’ per programma opgenomen.

Omschrijving	Lasten in euro's	Baten in euro's
Programma 1: Leefbare kernen		
Verkeersanalyse Heeswijk-Dinther en Heesch	105.600	
Vergroening centra Loosbroek/Vorstenbosch en wijken	150.549	
Onderzoek verkenning randwegen en opwaarderen fietspad Waardsestraat	57.070	
Ontwikkeling gebiedsvisie Abdij van Berne	131.305	
Tijdelijke huisvesting basisschool Op Weg te Vorstenbosch	469.848	
Opheffing voorziening achterstallig onderhoud kunstwerken en gedeeltelijke vrijval voorziening kunstwerken		102.512
Omschakeling ecologisch groenbeheer	50.000	
Verduurzaming sociale culturele centra	113.839	
Implementatiekosten Omgevingswet	444.757	
Opbrengst grondverkoop en projectkosten ongeregistreerd grondgebruik	146.409	1.183.731
Afboeking boekwaarde kavel E244 HD		64.249
Nagekomen opbrengsten toeristenbelasting 2024		79.372
Tijdelijke exploitatiekosten voormalig schoolgebouw	50.408	
Aanleg tennispark Loosbroek	269.497	
Grondexploitatie Onderhanden werk	80.373	686.035

Omschrijving	Lasten in euro's	Baten in euro's
Specifieke uitkering Stimulering van de bouw van betaalbare woningen (Tijdelijke regeling realisatiestimulans)		427.000
Overige incidentele uitgaven en inkomsten < € 50.000	203.632	
Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente		
Ontvangsten uit regionale reserve beschermd wonen en investeringsfonds beschermd wonen	159.762	2.347.142
Breed maatschappelijk beleid	61.977	
Inhuur Wmo-consulent	157.801	
Locatieonderzoek asielzoekerscentrum	110.125	
Opvang ontheemden uit Oekraïne	3.233.210	3.658.013
Overige incidentele uitgaven en inkomsten < € 50.000	110.837	
Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair		
Grondexploitatie – bedrijventerreinen		17.054
Onderhanden werk	34.054	
Overige incidentele uitgaven en inkomsten < € 50.000	45.865	
Programma 5: Weerbare en veilige samenleving		
Overige incidentele uitgaven en inkomsten < € 50.000	35.000	
Programma 4: Duurzame landbouw en economie		
Overige incidentele uitgaven en inkomsten < € 50.000	38.694	
Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie		
Tijdelijke huuropbrengst verhuur verdieping gemeentehuis		55.060
Programma dienstverlening	63.089	
Aanvulling voorziening pensioenen wethouders	1.059.088	
Dotatie voorziening spaarverlof	527.045	
Overige incidentele uitgaven en inkomsten < € 50.000	162.830	26.227
Mutaties reserves:		
Programma 1: Leefbare kernen		
Dotaties en onttrekking reserves	3.064.773	3.056.908
Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente		
Dotaties en onttrekking reserves	4.931.219	2.799.652
Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair		
Dotaties en onttrekking reserves	525.042	6.585
Programma 4: Duurzame landbouw en economie		
Dotaties en onttrekking reserves	28.000	38.694

Omschrijving	Lasten in euro's	Baten in euro's
Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie		
Dotaties en onttrekking reserves	193.170	260.457
Programma 7: Financiën		
Dotaties en onttrekking reserves	3.689.273	
Totaal	20.504.141	14.808.691
Saldo		5.695.450

Toelichting op tabel incidentele baten en lasten

De commissie BBV heeft per 30 augustus 2018 een vernieuwde notitie 'incidentele baten en lasten' vastgesteld. Volgens deze notitie betreffen Incidentele baten en lasten de posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidie als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Stellige uitspraak in deze notitie is dat voor de in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen posten een nadere toelichting is vereist. Deze toelichting is hieronder opgenomen.

Verkeersanalyse Heeswijk-Dinther en Heesch

In een tweetal kernen zijn verkeersanalyses uitgevoerd om verkeerssituaties in beeld te brengen zodat we problemen preventief kunnen aanpakken. De verkeersanalyses zijn eenmalig en worden gedeeltelijk (€ 25.280,-) gedekt uit de reserve Nog nader te bestemmen.

Vergroening centra Loosbroek/Vorstenbosch en wijken

In de diverse dorpskernen hebben we geïnvesteerd in vergroening. De kosten hebben we volledig ten laste gebracht van de exploitatie waardoor dit in 2025 leidt tot een incidentele last. De kosten worden volledig gedekt uit de reserve Nog nader te bestemmen.

Onderzoek verkenning randwegen en opwaarderen fietspad Waardsestraat

Op 12 december 2024 stelde de gemeenteraad een incidenteel budget beschikbaar voor het uitvoeren van twee onderzoeken ten behoeve van verkenning randwegen en opwaarderen fietspad. De inmiddels gemaakte incidentele kosten zijn ten laste gebracht van de exploitatie in 2024 en worden gedekt uit de reserve Nog nader te bestemmen.

Ontwikkeling gebiedsvisie Abdij van Berne

Voor het opstellen van een gebiedsvisie voor de Abdij van Berne en omgeving te Heeswijk-Dinther is een incidenteel budget beschikbaar. De inmiddels gemaakte kosten zijn ten laste gebracht van de exploitatie en worden gedeeltelijk gedekt (€ 77.895,-) uit de reserve nog nader te bestemmen.

Tijdelijke huisvesting basisschool Op Weg te Vorstenbosch

Als gevolg van de vernieuwbouw van basisschool Op Weg is tijdelijk elders huisvesting

gerealiseerd. De gemaakte kosten in 2025 zijn ten laste gebracht van de exploitatie en worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Opheffing voorziening achterstallig onderhoud kunstwerken en gedeeltelijke vrijval voorziening kunstwerken

Op 18 september 2025 stelde de gemeenteraad het meerjaren onderhoudsplan voor kunstwerken 2025-2034 in de openbare ruimte. Uit inspectie is vast te komen staan dat er geen achterstallig onderhoud is waardoor de voorziening achterstallig onderhoud kan vervallen. Daarnaast kan op basis van de doorrekening van het nieuwe meerjaren onderhoudsplan een gedeelte van de voorziening vrijvallen. De opheffing en vrijval zijn ten gunste gebracht van de exploitatie en tegelijkertijd toegevoegd aan de reserve Nog nader te bestemmen.

Omschakeling ecologisch groenbeheer

Voor de omschakeling van het ecologisch groenbeheer is een incidenteel budget van € 50.000,- beschikbaar gesteld bij de tweede tussentijdse rapportage. De kosten worden gedekt uit de reserve Nog nader te bestemmen.

Verduurzaming sociale culturele centra (SCC's)

De SCC's zijn geprivatiseerd. De gemeente heeft een bijdrage gedaan in de kosten voor verduurzaming van de centra. De kosten zijn gedeeltelijk (€ 47.289,-) gedekt uit de reserve Nog nader te bestemmen.

Implementatiekosten omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De afgelopen jaren heeft de focus vooral gelegen op het opstellen van onze omgevingsvisie. Deze moeten we inbedden in de beleidscyclus, evalueren en actualiseren. Dit vergt incidentele middelen. De kosten worden gedekt uit de reserve Nog nader te bestemmen.

Opbrengst grondverkopen

In 2025 hebben we een bedrag € 1.183.731,- aan opbrengst grondverkopen. Deze opbrengsten zijn o.m. het gevolg van het project ongeregistreerd grondgebruik (€ 98.073,-). De samenhangende kosten voor het project ongeregistreerd grondverbruik zijn € 146.409,-. Daarnaast zijn nog diverse percelen verkocht.

Afboeking boekwaarde kavel

In het eerste kwartaal 2025 hebben we een perceel grond verkocht aan de ontwikkelaar van Heeswijkse Akkers. Dit perceel had nog boekwaarde. De afboeking van de boekwaarde hebben we ten laste gebracht van de exploitatie.

Nagekomen opbrengsten toeristenbelasting

De hogere opbrengsten van € 79.372,- aan toeristenbelasting betreffen nagekomen opbrengsten uit 2024.

Tijdelijke exploitatiekosten voormalig schoolgebouw Schoonstraat 34 te Heesch

In 2025 hebben we tijdelijke exploitatiekosten (o.a. energie) als gevolg van het vertrek van het Carmelcollege uit het schoolgebouw aan de Schoonstraat 34 te Heesch.

Aanleg tennispark Loosbroek

De gemeente heeft een incidentele bijdrage gedaan in het geprivatiseerde tennispark in Loosbroek. De bijdrage is ten laste gebracht van de exploitatie.

Grondexploitatie

Mutaties uit grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie hebben we dan ook opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten. De mutatie met de balanspost voorraden, waarmee een saldo € 0 gerealiseerd wordt, hebben we afzonderlijk opgenomen in bovenstaande tabel. De mutaties grondexploitatie hebben daarmee geen invloed op het structureel jaarrekeningsaldo.

Ontvangsten uit regionale reserve beschermd wonen en investeringsfonds beschermd wonen

De raad heeft in juli 2023 ingestemd met de Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2024. Hierin staat ook beschreven de regionale samenwerking op de uitvoering, expertise en toegang van het specialistisch vangnet Beschermd Wonen en Opvang. In het kader van de doordecentralisatie van Beschermd wonen zorgt elke gemeente voor o.a. een stevige lokale basis, een lokaal uitvoeringsprogramma, lokale brede vraagverheldering voor Beschermd wonen en opvang, et cetera. Hiervoor zijn middelen vrijgemaakt waarvan € 200.000,- vanuit het Investeringsfonds Beschermd Wonen. Deze middelen zetten we in om te onderzoeken hoe we tot een tussenvoorziening plus voor jeugdigen kunnen komen. Daarnaast ontvangen we € 1.277.755. Dit budget heeft als doel de Basis op orde brengen (waaronder project AVE) en het opvangen van stijgende kosten Wmo door decentralisatie naar de gemeente. De ontvangen middelen voegen we toe aan de reserve Transitie.

Specifieke uitkering Stimulering van de bouw van betaalbare woningen

Het doel van het kabinet is dat 100.000 nieuwe woningen per jaar worden gerealiseerd, waarvan twee derde betaalbaar. Om gemeenten beter in staat te stellen deze opgave te verwezenlijken is de Realisatiestimulans geïntroduceerd. De Realisatiestimulans is een nieuwe tijdelijke specifieke uitkering. Op 23 maart 2026 heeft de Commissie Besluit begroting en verantwoording de stellige uitspraak gedaan dat de geraamde opbrengst van € 427.000 in de jaarrekening 2025 verantwoord moet worden.

Breed maatschappelijk beleid

Voor het breed maatschappelijk beleid is een incidenteel budget beschikbaar gesteld. De kosten worden gedekt uit de reserve Transitie.

Inhuur consultants Wmo

Voor het terugbrengen van de achterstanden in de werkvoorraad en het terugbrengen van de wachttijden hebben we gebruik gemaakt van tijdelijke inhuur. De kosten hebben we ten laste gebracht van de reserve Transitie.

Locatieonderzoek asielzoekerscentrum

De gemeenteraad stelde incidentele middelen beschikbaar voor onderzoek naar een geschikte locatie voor een asielzoekerscentrum. De kosten zijn gedeeltelijk (€ 70.000,-) uit de reserve nog nader te bestemmen.

Opvang ontheemden uit Oekraïne

Voor de opvang van Oekraïense ontheemden ontvangen we een normbedrag van € 44,- per beschikbaar bed per dag. De werkelijke kosten zijn lager dan de ontvangen vergoeding. Dit leidt tot een incidenteel voordeel. Het overschot wordt toegevoegd aan de reserve Opvang vluchtelingen. De kosten voor de transitie van de gebouwen worden volledig vergoed.

Grondexploitatie – bedrijventerreinen

Mutaties uit grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie hebben we dan ook opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten. De mutatie met de balanspost voorraden, waarmee een saldo € 0 gerealiseerd wordt, hebben we afzonderlijk opgenomen in bovenstaande tabel. De mutaties grondexploitatie hebben daarmee geen invloed op het structureel jaarrekeningsaldo.

Tijdelijke huuropbrengst verhuur verdieping gemeentehuis

Er heeft een tijdelijke verhuur plaatsgevonden van een verdieping van het gemeentehuis. De huuropbrengsten zijn toegevoegd aan de reserve huisvesting gemeentehuis de Misse.

Programma dienstverlening

Voor het programma dienstverlening is een incidenteel bedrag beschikbaar gesteld, wat gefaseerd wordt ingezet. De kosten in 2025 zijn ten laste gebracht de egalisatiereserve programma dienstverlening.

Aanvulling voorziening pensioenen wethouders

Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en worden de Appa-pensioenen overgedragen aan het ABP. Voor een inschatting van de overdrachtswaarde per 1-1-2028 hebben we deelgenomen aan een landelijk onderzoek. Na bekend worden van de uitkomsten van dit onderzoek heeft de commissie BBV de stellige uitspraak gedaan dat gemeenten bij de jaarrekening 2025 de hoogte van de voorziening ultimo 2025 gelijk moeten stellen aan de prognose op basis van het uitgevoerde onderzoek. Daarnaast moeten gemeenten, voor de bepaling van de omvang van de voorziening, rekening houden met de gewijzigde verplichtingen over 2025. Dit betekent voor Bernheze dat een forse bijstorting in de voorziening heeft moeten plaatsvinden. Deze hogere storting is voornamelijk het gevolg van de actuele dekkingsgraad, lopende pensioenuitkeringen waarvoor geen dekking was in de voorziening en opbouw pensioenaanspraken gedurende 2025.

Dotatie spaarverlof

We hebben de voorziening verlofsparen aangevuld op basis van het opgebouwd verlof ultimo 2025.

Overzicht mutaties in reserves met een structureel karakter 2025 (art. 19 lid d)

Naast bovenstaande mutaties in reserves met een incidenteel karakter zijn er o.a. ook bestemmingsreserves waarvan jaarlijks een bepaald bedrag ten gunste van de exploitatie komt ter (gedeeltelijke) dekking van de (afschrijvings-)lasten van investeringen met een economisch nut. In alle gevallen gaat het over een tijdvak van meer dan drie jaar. De looptijd van de reserves zijn gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering. De aanwending van deze reserves zijn afgedekt met een raadsbesluit. In het raadsbesluit is aangegeven welke lasten gedekt worden, hoe het jaarbedrag is berekend en het aantal jaren van de inzet van de middelen. Bij het inzetten van deze reserves kan dus worden gesproken van structurele dekkingsmiddelen.

In het volgende overzicht zijn de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves weergegeven.

Omschrijving	Lasten in euro's	Baten in euro's
Mutaties in reserves ter dekking van kapitaallasten van investeringen met een economisch nut		
Reserve afschrijving aanpassing huisvesting – dekking afschrijvingslasten		8.471
Reserve afschrijving aanpassing werkruimten – dekking afschrijvingslasten		10.026
Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de Hoef – gedeeltelijke dekking afschrijvingslasten		22.523
Reserve accommodatie Prinses Irene – Dekking vergoeding aflossing		3.750
Reserve afschrijvingslasten vervanging toplagen KV Altior en Prinses Irene – dekking afschrijvingslasten		21.354
Reserve kapitaallasten de Kanz – (gedeeltelijke) dekking afschrijvingslasten brede school De Kanz		5.174
Reserve ondergrondse afvalberging – dekking afschrijvingslasten		9.806
Reserve afschrijvingslasten Vervanging toplaag kunstgras VV HVCH – dekking afschrijvingslasten		35.946
Reserve afschrijvingslasten Verbetering akoestiek sporthal 't Vijfeiken – dekking afschrijvingslasten		1.540
Saldo exploitatieresultaat riolering ten gunste van reserve egalisatie riool	438.651	
Reserve afschrijvingslasten pand Kromstraat 2 Nistelrode – dekking afschrijvingslasten		71.084
Reserve afschrijvingslasten Meerstraat 45/45a – dekking afschrijvingslasten		52.776
Reserve afschrijving toplaag VV Prinses Irene		120.045
Reserve afschrijving verduurzaming gemeentelijke gebouwen		10.000
Reserve bouw gemeentewerf – gedeeltelijke dekking afschrijvingslasten		32.190
Mutaties in reserves ter dekking van kapitaallasten van investeringen met een maatschappelijk nut		
Reserve afschrijving Traverse HD – 3 ^{de} fase		50.000
Reserve verduurzaming openbare verlichting – dekking afschrijvingslasten		1.645
Reserve afschrijvingslasten aanpassingen en VRI Cereslaan – dekking afschrijvingslasten		9.436

Omschrijving	Lasten in euro's	Baten in euro's
Mutatie in reserves – overige dotaties en onttrekkingen met een structureel karakter		
Reserve Hypothecaire geldlening de Stuik – dekking aflossing	5.780	5.780
Totaal	444.431	471.546

Overige gegevens

Op grond van de aanpassing van BBV artikel 24, 3e lid dient per 2025 in de jaarrekening een paragraaf 'Overige gegevens' te worden toegevoegd. In de paragraaf Overige gegevens wordt de controleverklaring van de accountant opgenomen.

Controle verklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Bernheze

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de Gemeente Bernheze gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de Gemeente Bernheze op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2025;
- ▶ de balans per 31 december 2025;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- ▶ de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
- ▶ de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- ▶ de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 18 december en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeente Bernheze zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.130.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 106.500 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar de paragraaf bedrijfsvoering, waarin het college van burgemeester en wethouders uiteen heeft gezet op welke wijze frauderisicobeheersing is vormgegeven. In onze controle richten wij ons op frauderisico's die een risico op een materiële fout tot gevolg kunnen hebben.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd zoals bijvoorbeeld ook het integriteitsbeleid, de klokkenluidersregeling en de gedragscodes. Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders een frauderisicoanalyse opgesteld waarin frauderisico's worden geïdentificeerd. Deze frauderisicoanalyse is niet gedeeld met de gemeenteraad. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het college, management en de gemeenteraad.

Uit onze werkzaamheden volgden geen signalen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

FRAUDERISICO	ONZE CONTROLEWERKZAAMHEDEN EN OBSERVATIES
<i>Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management</i> Op grond van onze controlestandaarden gaan wij uit van de veronderstelling dat er altijd een risico aanwezig is op doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management en het college van burgemeester en wethouders. Ze bevinden zich in de positie om verslaggevingsfraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Meer concreet zien wij het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management en het college van burgemeester en wethouders met name in: • journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt die toezien op de toerekening van kosten aan het boekjaar; • significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Wij hebben in aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college van burgemeester en wethouders voortkomend uit nevenfuncties. Hierbij hebben wij geen bijzonderheden aangetroffen. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management en het college van burgemeester en wethouders.
<i>Frauderisico in de general IT controls</i> Als gevolg van het gebruikmaken van superuserrechten in de IT-systemen door eindgebruikers met beschikkende bevoegdheid in het proces rondom muteren van bankrekeninggegevens van crediteuren is een risico aanwezig op het onrechtmatig onttrekken van middelen door ten onrechte bankrekeningnummers van crediteuren te muteren. Om die reden hebben wij aan dit risico significante aandacht besteed.	Als gevolg van de tekortkomingen rondom de gebruikers met superuserrechten, is er sprake van een verhoogd risico op ongeautoriseerde handelingen door deze superusers binnen primaire processen, meer in het bijzonder het wijzigen van stamgegevens crediteuren. Onze bevindingen rondom de administratieve organisatie en interne beheersing hebben wij schriftelijk aan het management gerapporteerd. Om het risico op onrechtmatige onttrekkingen te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd: ► Van de crediteuren waarvan de bankrekeningnummers in het boekjaar zijn gewijzigd doordat deze door een superuser

	zijn gemuteerd, hebben wij middels een integrale controle de wijzigingen gecontroleerd aan de hand van onderliggende documentatie; ► Wij hebben gecontroleerd of gebruikers zijn aangemaakt in de financiële applicatie met betaalbevoegdheden of de bevoegdheid tot het muteren van bankrekeningnummers van crediteuren. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor frauduleuze onttrekkingen of vermoedens daarvan.
--	--

Het in de controlestandaarden veronderstelde frauderisico rondom de opbrengstverantwoording is door ons weerlegd. Een gemeente laat zich typeren als een meerdoelenbestedingshuishouding en is daarmee inherent niet gericht op het verwerven van opbrengsten. De van toepassing zijnde opbrengstenstromen (voornamelijk algemene en specifieke uitkeringen en gemeentelijke heffingen), de transparante wijze van totstandkoming hiervan en de relatief beperkte omvang van de beïnvloedbare opbrengstenstromen zorgen ervoor dat het frauderisico rond de opbrengstverantwoording als geheel door ons als een niet-significant risico is aangemerkt.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' in de jaarstukken, heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten.

Onze werkzaamheden hebben onder andere bestaan uit:

- Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- Het kennisnemen van de analyse in de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het college en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben en het bevragen van het college over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- Het kennisnemen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- Het kennisnemen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de toezichthouder.
- Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- Het inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- Het verkrijgen van inlichting over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.
- Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen met betrekking tot de conclusie en veronderstellingen van het college inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering door te kunnen zetten.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- ▶ Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen
- ▶ de ENSIA verklaring, privacy verklaring en opvolging rekenkameronderzoeken;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 18 december 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeente opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeente als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening.

Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 25 juni 2026

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. D.O. Meeuwissen RA

SiSa

De term SiSa staat voor “single information, single audit”.

Het uitgangspunt is dat de gemeentelijke jaarrekening de basis vormt waarbij per specifieke uitkering geen afzonderlijke verantwoording en accountantscontrole meer plaats hoeft te vinden.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/05</i>	
			4	17	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/06</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>				

			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13
			€242.323	€ 343.998			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19
			€1.608	€12.738	€14.692	€64.161	€22.812	€33.202
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24	
			€12.707	€37.055	€0	€ 0	€294.142	

BZ K	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 173	Nee				
BZ K	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
-	-	-	Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
-	-	-	€ 31.293	€ 0	3	153	130	
OC W	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05 Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 405.016	€ 109.453	€ 27.690	-€ 22.223	€ 0	€ 0

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/07</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/08</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/09</i>	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/10</i>	
		1					
		2					
		100					
OC W	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/01</i> € 0	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/02</i> € 0	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/03</i> € 0		
			Correctie besteding (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i> € 0	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/05</i> € 3.434	Opgebouwde reserve (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/06</i> € 3.434	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/07</i> Nee	

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
		1						
		2						
		10						
Ien W	E44 B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
		1	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 31.004	€ 83.714	€ 31.004	€ 83.714
		2	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 24.263	€ 24.263	€ 24.263	€ 24.263
		3	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 12.000

5	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2022/49751	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2022/49751	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
7	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2022/49751	€ 0	€ 82.200	€ 0	€ 82.200
8	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2023/90871	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
15						
	Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnumm er	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
1	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2022/49751	Nee			
2	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2022/49751	Nee			
3	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2022/49751	Nee			
4	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2022/49751	Nee			
5	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2022/49751	Nee			
6	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2022/49751	Nee			
7	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2022/49751	Nee			
8	061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK- 2023/90871	Nee			
15						

			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13	
		1	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	1. Ontharden omgeving gemeentehuis	Ja	
		2	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	2. Vergroenen parkeervakken/grastegels/infiltratiek ratten/ontharden	Ja	
		3	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	3. afkoppelen daken vastgoed en omliggende verhardingen bestrating/infiltratievoorzieningen/ontharden/verlagen trottoirbanden en bermen	Nee	
		4	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	4. aanpassen beplanting wadi's / verbeteren infiltratiecapaciteit	Ja	
		5	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	5. verlagen trottoirbanden en bermen (knelpunten in kernen)	Nee	
		6	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	6. ontharden/realiseren waterberging	Nee	
		7	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	7. Klimaatbestendig maken centrumgebieden	Ja	
		8	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2023/90871	1. maaiveld en trottoirbandverlaging grasveld, infiltratiek ratten en verwijderen bestrating i.h.k.v. afkoppelvoorzieningen en woningbouwcorporaties	Nee	
		15					
Ien W	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)

		Provincies en Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/04</i>	
			€ 272.985	€ 272.985	€ 106.286	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/08</i>	
1		301 Aanleg van openbare verlichting aantal in Meters		Nee	23		
2		321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets- /bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen) aantal in Meters		Nee	490		
3		348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt aantal in Stuks		Nee	0		
4		361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) aantal in Stuks		Nee	2		

len W	E12 0	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	5	373 Aanbrengen geleiderail aantal in Meters	Nee	0	
			6	377 Aanleg van een fietsoversteek, via een middeneiland, alleen bij een kruispunt aantal in Stuks	Nee	1	
			7				
				Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)
				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: E120/01</i>	<i>Indicator E120/02</i>	<i>Indicator: E120/03</i>	<i>Indicator: E120/04</i>
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
				<i>Indicator: E120/05</i>	<i>Indicator: E120/06</i>	<i>Indicator: E120/07</i>	<i>Indicator: E120/08</i>
			1	401 Aanleg van openbare verlichting , aantal in st	Nee	0	
			2	421 Vrijliggend fietspad - b=1,5 meter, aantal in m	Nee	0	
			3	431 Drempel , aantal in st	Nee	0	
			4	437 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg, aantal in m	Nee	0	

SZ W	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	5	442 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom, aantal in st	Nee	0		
			6	436 Inrichten van schoolzone met snelheidsverlagen de maatregelen, aantal in st	Nee	0		
			7	419 Aanleg plateau kruispunt GOW/ETW, aantal in st	Nee	0		
			8	455 Aanleg van een gebiedsontsluiting sweg 30 km/u (GOW30), aantal in m	Nee	0		
			9					
			Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 5.007.202	€ 122.965	€ 143.349	€ 0	€ 13.399	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire

[illegible]

		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004					
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>
			€ 0	€ 0	€ 1.405	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZ W	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekk ing (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	-€ 212	€ 3.382	-€ 247	€ 48
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 30.498	€ 292
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.650	€ 102
			6 Totaal	€ 0	-€ 212	€ 3.382	€ 37.901	€ 442
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0		Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0			

3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
6	Totaal	0	0	N.v.t.	
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekking en - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking en Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	

			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZ W	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/01 € 617.972	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G10/02 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03 Ja		

SZ W	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZ W	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VW S	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				

			€ 247.555	€ 194.680				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/06</i>		
			€ 80.766	€ 51.789	€ 62.125			
VW S	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/06</i>
			€ 562.864	€ 0	€ 562.864	€ 1.572.827	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/08</i>				
			Ja	Nee				
VW S	H35 B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>				
		1	060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 150.000				
		2						
VR O	J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	Hieronder één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: J6B/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/03</i>	Cofinanciering (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: J6B/04</i>	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/05</i>	Cumulatief aantal woningbouw- of herstructureringsprojecten dat t/m jaar T geholpen is met middelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/06</i>
		SiSa tussen medeoverheden	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 67.979	€ 67.979	€ 44.291	€ 44.291	439
		Cumulatief aantal woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd (t/m Jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/08</i>					
		439	Nee					
VR O	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)

				indicator 15 verplicht				
		Tranche 1 t/m 7 Gemeenten						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06</i>
1		Woningbouwimpuls 4de Tranche Gemeente Bernheze Weijen West (2022- 0000669864)	Nee	Ja		4	0	0
2		Woningbouwimpuls 7de Tranche Gemeente Bernheze - project Dinthers Erf (2025- 0000666771)	Ja	Nee		0	0	0
20								
		Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI- maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)		Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: J9/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: J9/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12</i>	
1		Woningbouwimpuls 4de Tranche Gemeente Bernheze Weijen West (2022- 0000669864)	Nee	€ 318.241		€ 1.313.594	€ 0	€ 0

			2	Woningbouwimpuls 7de Tranche Gemeente Bernheze - project Dinthers Erf (2025-0000666771)	Ja	€ 74.313	€ 196.518	€ 13.306	€ 149.146
			20						
				Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording / project afgerond (ja/nee)		
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16</i>		
			1	Woningbouwimpuls 4de Tranche Gemeente Bernheze Weijen West (2022-0000669864)	Ja	Alleen met de bouw van de eerste 4 woningen is gestart in 2025. De overige woningen voorzien in de 1ste fase schuiven door vanwege vertraging bij Enexis. Daarnaast is er vertraging geweest als gevolg van beroep bij RvS voor fase 1. Inmiddels positieve uitspraak, gemeente kan verder na ongeveer 1 jaar vertraging	Nee		
			2	Woningbouwimpuls 7de Tranche Gemeente Bernheze - project Dinthers Erf (2025-0000666771)	Ja		Nee		
			20						

VR O	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			<i>Aard controle D1 Indicator: J17/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J17/03</i>			
			61	165	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw)	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/08</i>	
			1					
			2					

VR O	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			322	€ 8.156	€ 87.906	360	€ 150.356	€ 211.039
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>			
			266	€ 9.451	€ 135.435			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	koelkasten, wasmachines etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>
			1.846	4.119	120	110	266	0
VR O	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het- zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/06</i>
			1 LAI23-03444247	€ 431.917	224	0	€ 0	€ 14.446
			2 LAI24-03730623	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			3 LAI25-03840486	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>			
		1	€ 6.640	€ 410.831	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		100	€ 0	€ 0	Nee			
VR O	J10 5	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnaam	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J105/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J105/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J105/06</i>
		1	2023-0000096143	26	Ja	26	Ja	€ 4.628
		20						
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J105/12</i>
		1	2023-0000096143	€ 214.449	Ja		15	Ja
		2						
		20						
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J105/14</i>				
		1	2023-0000096143	Ja				

		2						
		20						
VR O	J11 7B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J117B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J117B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J117B/03</i>			
			030010 Provincie Noord-Brabant	€ 105.564	€ 105.564			
			Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/ontwikkeling/afgerond)	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee)	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J117B/04</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J117B/05</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J117B/06</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J117B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J117B/08</i>	
			030010 Provincie Noord-Brabant	in ontwikkeling	Nee		Nee	
VR O	J20 9	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J209/03</i>	Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/04</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J209/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/06</i>

			1	RHA2022-0336488	Flexwoningen aandachtsgroepen Bernheze	€ 299.386	€ 428.944	€ 392.993	14
			2						
			10						
				Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09	Aard controle R. Indicator: J209/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11	
			1	Flexwoningen aandachtsgroepen Bernheze	0	Nee	Ja	Nee	
			2						
			10						
KG G	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid		Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
				Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
				€ 102.855	€ 112.244	€ 233.059	€ 755.400	€ 0	€ 0
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
				Nee					

Ae nM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepali ng (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoefte van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
			<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
		Gemeenten	€ 2.127.268	€ 137.893		€ 1.297.420	€ 0	€ 95.582
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 960	€ 98.334	1-1-2025	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 /08 verminderd met 09					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13</i>				
			€ 3.560.789	€ 26.970.547				

Ensia verklaring (informatieveiligheid)

Het rapport inzake de Ensia audit over 2025 is ten tijde niet van het opstellen van de jaarrekening nog niet ontvangen. De uitkomsten hiervan worden later als losse notitie ter informatie aan de raad gerapporteerd.

Privacy verklaring

In het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) verantwoorden wij ons jaarlijks over hoe wij omgaan met persoonsgegevens. Voor deze verantwoording gebruiken we het FG-jaarverslag, dat elk jaar door onze onafhankelijke Functionaris Gegevensbescherming (FG) wordt opgesteld.

In 2025 is minder voortgang gerealiseerd in de naleving van de AVG dan eind 2024 werd voorzien. Door langdurige afwezigheid van de privacy officer heeft de FG, met beperkte capaciteit, een deel van de stilgevallen werkzaamheden overgenomen. Hierdoor werd zichtbaar dat binnen de organisatie nog onvoldoende structureel eigenaarschap aanwezig is om de benodigde voortgang te realiseren, waardoor onder meer slechts beperkt DPIA's zijn uitgevoerd en het privacybeleidskader nog niet is geactualiseerd. Tegenover de stagnatie op AVG-naleving is op het terrein van de Wet politiegegevens wel vooruitgang gerealiseerd, hetgeen bevestigt dat met voldoende capaciteit en sturing duurzame verbeteringen haalbaar zijn.

Gezien de verdere digitalisering en aankomende regelgeving blijft een verdere versterking van de AVG-naleving noodzakelijk om de organisatie blijvend in staat te stellen zorgvuldig met persoonsgegevens om te gaan. In dat kader is in het eerste kwartaal van 2025 door de privacy officer een nulmeting uitgevoerd. Deze nulmeting vormt de basis voor een tweejarig programma gericht op het versterken van de governance, het actualiseren van beleidskaders en het bevorderen van kennis en bewustwording door middel van gerichte activiteiten.

Opvolging rekenkameronderzoeken

De rekenkamer is een belangrijk orgaan binnen de gemeente. Hun onderzoek biedt inzicht in mogelijke knelpunten van beleid en uitvoering en helpt uw raad uw taak effectiever uit te voeren. In artikel 185a van de Gemeentewet is vastgelegd dat het college jaarlijks een overzicht aan u doet toekomen van de voorstellen en aanbevelingen die door de rekenkamer aan u zijn gedaan.

Rekenkameronderzoek MKB-vriendelijk(er) Bernheze, raadsbesluit 3 juli 2025			
<i>Opvolging overgenomen aanbevelingen</i>	<i>Besluite gemeenteraad geïmplementeerd en opgenomen in beleid</i>	<i>Beleid geëffectueerd</i>	<i>(Maatschappelijke) effecten te melden</i>
1. Het college opdracht te geven tot het houden van een uitgebreid en onafhankelijk onderzoek onder een zeer brede vertegenwoordiging van de ondernemers én gemeente naar de gemeentelijke dienstverlening aan de ondernemers en dit onderzoek uit te laten voeren door een extern bureau.	In september 2025 heeft het eerste overleg plaatsgevonden met de Samenwerkende Ondernemers Bernheze (SOB) om in samenwerking met de ondernemers uit Bernheze uitvoering te geven aan uw besluit. De gemeente Bernheze en de lokale ondernemersverenigingen slaan de handen ineen. In alle kernen worden tijdens de jaarvergaderingen interactieve sessies georganiseerd waarin ondernemers hun ervaringen kunnen delen. Ook wordt een korte enquête uitgezet om de signalen te onderbouwen met meetbare data. De nieuwe inzichten maken het mogelijk om de voortgang te meten én gericht te verbeteren. De uitkomsten worden gebundeld in een helder rapport met concrete aanbevelingen.		

Rekenkameronderzoek MKB-vriendelijk(er) Bernheze, raadsbesluit 3 juli 2025

2. De raad in kennis te stellen van de planning en de uitkomsten van het onderzoek.	In de Tussentijdse Rapportage (TURAP) van december 2025 is gecommuniceerd dat we het onderzoek op de vier jaarlijkse ledenvergaderingen van de ondernemersverenigingen gaan uitvoeren. Dit is gebeurd op 24 oktober in Heeswijk-Dinther, 18 november in Nistelrode, 20 november in Heesch en 20 januari in Vorstenbosch. Daarnaast is in de toelichting op de jaarrekening 2025 aangegeven dat we het rapport (de resultaten) in het eerste kwartaal van 2026 verwachtten. Het onderzoeksrapport is in maart ontvangen en op 24 maart met de SOB besproken. De uitkomsten inclusief de vervolgstappen worden hierna met u gedeeld middels een NTI.		
3. De opmerkingen en adviezen van het rekenkameronderzoek in het licht te bezien van de uitkomsten van het externe onderzoek, om uiteindelijk te komen tot een door alle partijen gedragen nieuw economisch plan in 2026, dat aan de raad zal worden voorgelegd.	De verwachting is dat met het nieuwe beleid in het derde kwartaal van 2026 wordt gestart. Dit proces wordt integraal en in brede participatie uitgevoerd. Onderdeel daarvan is dat het onderzoeksrapport wordt besproken met de SOB en dat de uitkomsten daarvan worden meegenomen.		

Rekenkameronderzoek Optimalisatie Dienstverlening, raadsbesluit 3 juli 2025

<i>Opvolging overgenomen aanbevelingen</i>	<i>Besluite gemeenteraad geïmplementeerd en opgenomen in beleid</i>	<i>Beleid geëffectueerd</i>	<i>(Maatschappelijke) effecten te melden</i>
1. Het college opdracht te geven om op redelijke termijn de raad door middel van een duidelijk tijdschema aan te geven wanneer de aangehaalde zaken zoals in de conclusies van het rekenkamerrapport 'Optimalisatie dienstverlening?: Effecten van klachten, bezwaren en meldingen op gemeentelijke processen' weergegeven, in volgtijdelijkheid kunnen worden uitgewerkt en daar waar noodzakelijk de raad kunnen worden aangeboden, waarbij:			
a. Prioriteit wordt gegeven aan het herzien van de verouderde verordening 'Intergemeentelijke commissie Bezwaarschriften gemeenten Bernheze en Maasdonk 2010';	De actualisatie van de verordening van de commissie bezwaarschriften is gepland voor het 3e kwartaal van 2026.	Ja, de verordening wordt in het 3e kwartaal 2026 ter vaststelling aan uw raad aangeboden.	Een actuele verordening: - Beschrijft helder hoe de bezwaarprocedure werkt, welke termijnen gelden en wat inwoners mogen verwachten. - Ondersteunt de open-overheidprincipes en vermindert onduidelijkheden. - Maakt besluitvorming inzichtelijker en begrijpelijker voor inwoners.

Rekenkameronderzoek Optimalisatie Dienstverlening, raadsbesluit 3 juli 2025

b. De commissie bezwaarschriften de raad jaarlijks rond 1 juli een rapportage aanbiedt over hun werkzaamheden en het aantal bezwaren dat is ontvangen en afgehandeld.	Elk jaar wordt een jaarverslag vastgesteld. Het jaarverslag wordt uiterlijk 1 juli 2026 ter informatie naar de raad gestuurd.	Ja, het jaarverslag wordt elk jaar in juli vastgesteld.	Het vaststellen van het jaarverslag bezwaarschriften bevordert transparantie, versterkt de rechtsbescherming van inwoners en levert waardevolle inzichten op voor het verbeteren van onze besluitvorming en dienstverlening.
c. Het verzamelen en benutten van feedback over klachten, bezwaren en meldingen binnen gemeentelijke processen.	We informeren onze inwoners actief over de mogelijkheden om klachten in te dienen. Daarnaast beschikken we over het systeem Signalen, waarmee inwoners eenvoudig meldingen kunnen doorgeven over zaken die zij in de openbare ruimte of in de dienstverlening tegenkomen.		Door inwoners te laten merken dat hun ervaringen en meningen ertoe doen, groeit het vertrouwen in de gemeentelijke dienstverlening en besluitvorming.
d. Ontwikkeling en training van medewerkers.	Dit onderwerp wordt op een later moment opgepakt, aangezien prioriteit is gegeven aan de onder a en b genoemde punten.		
e. Het inzichtelijk maken van de kosten van klachten, bezwaren en meldingen binnen gemeentelijke processen opnemen in de P&C-cyclus.	Dit onderwerp wordt op een later moment opgepakt, aangezien prioriteit is gegeven aan de onder a en b genoemde punten.		